

Kurtuluş Hareketinde Proleter Hegemonya Mücadelesi ve Günümüzde Birleşik Cephe Taktiği

Marksist Birleşik Cephe Taktiğinin Mevcut Dönemde Yarı Sömürge ve Emperyalist Ülkelerde Uygulanması Üzerine

Yazan: Michael Pröbsting, Devrimci Komünist Enternasyonal Eğilim, Mayıs 2016, www.thecommunists.net

Giriş

I. Birleşik Cephe Taktiğinin Doğasının Özeti

II. Devrimci İşçi Hareketi Tarihinde Birleşik Cephe Taktiği

Marx ve Engels Birleşik Cephe Üzerine

Birleşik Cephe Taktiğinin Lenin ve Bolşevikler Tarafından Uygulanması

Birleşik Cephe Taktiğinin Komünist Enternasyonal Tarafından Kodlanması

Troçki ve Dördüncü Enternasyonal Birleşik Cephe Taktiği Üzerine

III. Günümüz Koşullarında Proleter Hegemonya Mücadelesi: Sosyal ve Ekonomik Değişimler

Günümüz Dünya Proletaryasının Güneye Kayışı

Yoksul Köylülüğün ve Kent Yoksullarının Sefaleti

IV. Günümüz Koşullarında Proleter Hegemonya Mücadelesi: Siyasi Değişimler

Burjuva İşçi Partilerinin Krizi

Emek Bürokrasisi Üzerine Marksist Klasikler

Yeni Reformist Partilerin Yükselişi ve Küçük Burjuva Popülizmi

Proleter Hegemonya Mücadelesi Üzerine Marksist Klasikler

V. Birleşik Cephe Taktiği ve Yarı Sömürge Dünyasında Küçük Burjuva Milliyetçi ve Halkçı Partiler

İşçi Partisi mi yoksa İşçi ve Köylü Partisi mi?

Küçük Burjuva Popülist Partilerde Giriş Taktikleri

Marksistler ve Küçük Burjuva Popülist Partiler: Seçim Taktikleri ve Hükümet Sloganları

Küçük Burjuva Popülist Bir Partinin Burjuva Partisine Dönüşümü ve Seçim Taktikleri

VI. Geleneksel Reformist Partiler, Yeni İşçi Partisi ve Seçim Taktikleri

Mevcut Dönemde Yeni İşçi Partisi (veya "İşçi Partisi") İçin Mücadele

Engels, Lenin ve Troçki İşçi Partisi Taktiği Üzerine

Günümüzde Geleneksel Reformist Partiler ve Seçim Taktikleri

VII. Emperyalist Ülkelerde Devrimci Taktikler ve Küçük Burjuva Popülist Partiler

Marksistler İspanya'da Podemos için Eleştirel Seçim Desteği Çağrısı Yapmalı mı?

1930'larda ABD'de Troçkistler ve Çiftçi-İşçi Partisi (FLP)

Bir Karşılaştırma Tartışması: 1980'ler ve 1990'larda Yeşil Partiler

VIII. Birleşik Cephe Taktiği ve Emperyalist Ülkelerdeki Ulusal Azınlıkların ve Göçmenlerin Kurtuluş Mücadelesi

Ulusal / Etnik Azınlıkların ve Göçmenlerin Demokratik Konulardaki Hareketliliklerinin Artırılması

RCIT Avusturya Bölümünün Deneyimi

Britanya: Çoğunlukla Ulusal / Etnik Azınlıklara ve Göçmenlere Dayalı Küçük Burjuva Popülist Bir Parti Olarak Respect

Yararlı Bir Analoji: Troçki ABD'deki Siyah Azınlığın Örgütleri Üzerine

Excuse: Tüm Ezilen Sınıfların Öncüsü Olarak Partinin Rolü Üzerine Lenin

Ekler: RCIT-Birleşik Cephe Taktiği Üzerine Tezler

Giriş

Aşağıdaki belge, *Devrimci Komünist Enternasyonal Eğilim*'in (RCIT) kısa süre önce uluslararası bir liderlik toplantısında kabul ettiği *Birleşik Cephe Taktiğine ilişkin Tezler*e açıklayıcı bir arka plan sağlamayı amaçlamaktadır. ¹ Bu nedenle, okuyucuların bu *Tezleri* incelerken bunu bu belge ile birlikte yapmalarını öneriyoruz.

Bu belgenin amacı hem Marksist birleşik cephe taktiğinin ana fikirlerini özetlemek hem de *Tezler*'de detaylandırdığımız bu taktiğin gelişimini ve değişimini açıklamaktır.

Daha önceki belgenin önsözünde de belirttiğimiz gibi, burada sunduğumuz tezler RCIT'in öncül örgütü olan *Devrimci Komünist Enternasyonal için Birlik* tarafından Ocak 1994'te kabul edilen benzer tezlere dayanmaktadır. Bununla birlikte, sınıf mücadelesi ve işçi sınıfı ile ezilenlerin siyasi oluşumları son yirmi yılda önemli değişim ve gelişmelere sahne oldu. Dahası, deneyimlerimiz o dönemde kabul edilen tezlerin, genel doğruluklarına ve ilkesel karakterlerine bakılmaksızın, birleşik cephe taktiğinin gerçek anlamda komünist bir şekilde uygulanabilmesi için düzeltilmesi gereken bazı zayıflıklar içerdiğini de göstermiştir.

Sonuç olarak, RCIT eski tezleri büyük ölçüde elden geçirmiştir, böylece *Tezler* ve mevcut açıklayıcı belge yeni olarak nitelendirilebilir.

İlerleyen bölümlerde öncelikle birleşik cephe taktiğinin temel özelliklerini kısaca özetleyecek ve Marksist klasiklerin bu konudaki yaklaşımını detaylandıracağız. ² Daha sonra, geçtiğimiz on yıllarda işçi sınıfı ve halk kitlelerinde ve bunların siyasi oluşumlarında meydana gelen önemli toplumsal gelişmeleri ana hatlarıyla ele alacağız. Daha sonra bir dizi yeni gelişme ışığında (küçük burjuva popülist partilerin yükselişi, klasik reformist partilerin düşüşü, emperyalist ülkelerdeki ulusal azınlıkların ve göçmenlerin rolü, vb) birleşik cephe taktiğinin nasıl uygulanması gerektiğini tartışmaya devam edeceğiz.

Son olarak, devrimci partiden bahsederken, yazılanların daha küçük parti öncesi oluşumlar, yani devrimcilerin şu anda kendilerini içinde buldukları durum için de aynı şekilde geçerli olduğunu belirtmek isteriz.

Bu kitabın İngilizce redaksiyonunu gerçekleştiren yoldaş Gerard Stephens'a özel teşekkürlerimizi sunmak isteriz.

¹ RCIT-Birleşik Cephe Taktiği Üzerine Tezler. Birleşik Cephe Taktiğinin İlkeleri ve Sınıf Mücadelesinin Mevcut Koşulları Altında Uygulanması Üzerine Tezler, RCIT Uluslararası Yürütme Komitesi Belgesi, 9 Nisan 2016, <http://www.thecommunists.net/theory/theses-united-front-tactic/>

² Marx, Engels, Lenin ve Troçki'nin eserlerinden yapılan alıntılara ilişkin kısa bir not: Bu yazarların basılı eserlerinin elimizde bulunan versiyonlarını kullandık. Bununla birlikte, yazılarının bir kısmı (Lenin söz konusu olduğunda, aşağı yukarı tamamı) Marksist İnternet Arşivi'nin web sitesinde de bulunabilir: www.marxists.org

I. Birleşik Cephe Taktiğinin Doğasının Özeti

Birleşik cephe taktiğinin amacı, komünistlerin işçi sınıfı ve ezilenler arasındaki ilişkilerini ve etkilerini derinleştirmelerine yardımcı olmaktır. Komünist Enternasyonal bu hedefi 1921'deki Üçüncü Dünya Kongresi'nde "*Kitlelere Doğru*" sloganıyla özetlemiştir. Bunu başarabilmek için komünistler, en azından şimdilik kendi görüşlerini paylaşmayan işçilerle mümkün olduğunca yakın bir şekilde birlikte çalışabilmelidir. Bu, egemen sınıfa ve emperyalizme karşı ortak mücadelemizde tüm işçiler ve ezilenlerle mümkün olan en büyük birliği kurmak içindir.

Aynı zamanda komünistler, devrimci olmayan işçilerle ve ezilenlerle yan yana savaşmanın ortak deneyimini, onların siyasi bilincini yükseltmek için kullanmalıdırlar çünkü - Rus Marksizminin babası Georgi Plehanov'un çok dokunaklı bir şekilde formüle ettiği gibi - "*Sosyalistlerin tek amacı ve doğrudan ve kutsal görevi proletaryanın sınıf bilincinin gelişmesini teşvik etmektir.*" Komünistler, işçilerin ve ezilenlerin kendi deneyimlerini kullanarak, geleneksel liderlerinin başarısızlığını ve ihanetini daha iyi anlamalarına yardımcı olmalı ve onları devrimci partinin üstünlüğüne ikna etmelidir.

Birleşik cephe taktiğinin ilkeleri "*ayrı yürü, birlikte vur*" askeri metaforuyla özetlenebilir. Bu, devrimcilerin belirli bir düşmana karşı belirli hedefler için pratik, ortak eylemler örgütlemek amacıyla devrimci olmayan diğer örgütlerle güçlerini birleştirmesi anlamına gelir. Ancak bunu yaparken komünistler tam siyasi ve örgütsel bağımsızlıklarını korurlar. Başka bir deyişle, devrimci örgüt, birleşik cephe içinde oldukları çeşitli güçlerin bakış açılarından önemli ölçüde farklılık gösterebilecek kendi propaganda ve ajitasyonunu yayar. Bu tür propaganda ve ajitasyon, vahim durumlarda, örneğin aynı müttefiklerin ortaklaşa kararlaştırılan hedefler uğruna verilen mücadeleye ihanet etmek üzere oldukları durumlarda, bu müttefiklere yönelik önemli uyarılar, eleştiriler ya da kınamalar bile içerebilir. Kısacası, komünistler birleşik cephe taktiğini, kendi siyasi ve örgütsel bağımsızlıklarını her zaman korurken, diğer güçlerle ortak bir düşmana karşı eylem birliği sağlamak için kullanmalıdır. Bu nedenle komünistler, birleşik cephe içinde yaptıkları devrimci olmayan güçlerle ortak *propaganda* üretimini üstlenmemelidir. Komünistlerin katkıda bulunabilecekleri tek ortak yayın, özellikle birleşik cephe faaliyetleriyle ilişkili olmalıdır (örneğin, grev komitesi bültenleri, gösterileri duyurmak için bildiri hazırlamak, vb).

Aynı zamanda, devrimciler için (ve birleşik cepheye katılan tüm güçler için) sınırsız propaganda özgürlüğü önceden kabul edilmelidir. Yukarıda yazdıklarımızda ima edildiği gibi, bu özgürlük, gerektiğinde ortak eyleme katılan reformist ve popülist liderleri eleştirme hakkını da içermelidir.

Birleşik cephe somut ve kesin taleplere dayanmalıdır. Devrimciler, uzun vadeli hedefler için kendi kendini kandırarak siyasi açıklamalara ya da ortak propagandaya karşı çıkarlar. Bu sonuncular yalnızca birleşik cephenin gerçek amacını gizlemeye yarar ve devrimcilerin ve devrimci olmayanların ortak, uzun vadeli bir siyasi gündem konusunda hemfikir oldukları gibi yanlış bir izlenim yaratabilir.

Genel olarak komünistler birleşik cephe taktiğini birinci öncelik olarak işçi sınıfı içinde tabanı olan kitle örgütlerine yöneltirler; ancak diğer ezilen katmanlar ve sınıflar (örneğin köylülük, kent yoksulları, ezilen uluslar, göçmenler) arasında kökleri olan gruplara da yaklaşırlar. Bunlar genellikle reformist (sosyal demokrat ya da Stalinist) ya da küçük burjuva-popülist güçlerdir (örneğin Latin Amerika'daki Castro-Chavista örgütleri, Ortadoğu ve Asya'daki çeşitli İslamcı-popülist örgütler, ezilen ulusların küçük burjuva milliyetçileri, vb) ve zaman zaman nesnel olarak gerici güçlerle (örneğin egemen sınıf, emperyalist güçler, ırkçı ya da faşist güçler) çatışır ya da karşı karşıya gelirler. Doğal olarak, ezilen sınıf ve katmanlar arasındaki

sınıf mücadelesinde küçük burjuva popülist güçlerin rolü yarı-sömürge dünyada emperyalist ülkelerden çok daha önemlidir. (Bu konu hakkında daha fazla bilgi aşağıda).

İstisnai durumlarda birleşik cephe taktiği yarı-sömürge dünyadaki burjuva güçlere de yöneltilebilir - örneğin yarı-sömürge bir ülkede emperyalist işgale karşı savaşıırken.

Bu bağlamda, meşru bir birleşik cephe ile gayrimeşru bir halk cephesi arasındaki farkın, burjuva ya da küçük burjuva güçlerin açık katılımı değil, proletaryanın burjuvazinin platformuna siyasi olarak tabi olması olduğunu vurgulamak önemlidir. Başka bir deyişle, gayrimeşru halk cephesi, burjuva güçler ile işçi örgütleri arasında, burjuva güçlerin işçileri özel mülkiyetin belirlediği sınırlar içinde kısıtlayan ve burjuva devletini koruyan programları kabul ettiği bir bloktur.

Tarih böyle bir halk cephesinin işçi sınıfı ve ezilenler için bir ölüm tuzağı olduğunu defalarca göstermiştir. Resmi reformist ya da popülist liderliklerin kapitalist toplumsal sistemi savunmasıyla sonuçlanır ve böylece işçi sınıfını değil burjuvaziyi güçlendirir. Proletaryanın burjuvaziye siyasi olarak tabi kılınması burjuvaziyi zayıflatır ve egemen sınıfın ve hatta faşist güçlerin işçi sınıfı ve ezilenlerin direnişini ezmesine olanak tanır. 1936'da İspanya, 1973'te Şili ve 2015'te Yunanistan, halk cephesi stratejisinin proletarya için yıkıcı sonuçlarının sadece birkaç örneğidir.

Birleşik cephe taktiği çok sayıda alanda ve sınıf mücadelesiyle ilgili tüm konularda uygulanmalıdır. Devrimcilerin sendikalarla, işçi sınıfının ve ezilenlerin diğer kitle örgütleriyle ve partilerle (bu tür partilerdeki "giriş çalışmaları" da dahil olmak üzere) birlikte ve bu örgütler içindeki çalışmalarını yönlendirmelidir. Ekonomik talepler için, demokratik talepler için, emperyalist ya da ulusal baskılara karşı vb. günlük mücadelede çok önemli bir taktiktir. Bu çeşitli meseleler birleşik cephenin farklı biçimlerini (işçilerin birleşik cepheleri, demokratik ya da anti-emperyalist birleşik cepheler) ortaya çıkarır. Ancak tüm bu biçimler temelde genel birleşik cephe taktiğinin aynı ilkelerine tabidir.

Birleşik cephe taktiği, belirli koşullar altında seçim alanına da genişletilebilir. Komünistler, genellikle halk kitleleri arasında siyasi ilginin arttığı dönemler olan seçim dönemlerini, reformist işçi partileri ya da popülist partilerde hala yanılısamaları olan sınıf bilinçli işçilere ve ezilenlere hitap etmek için kullanılmalıdır. Sekterlerin iddialarının aksine, işçi sınıfının bu kesimleri genellikle bu tür yanılısamaları çoktan aşmış ve daha yüksek, daha sol bir sınıf bilincine geçmiş olan işçi ve ezilenlerin sayısından çok daha fazladır. Devrimciler kendi adaylarını çıkaramayacak kadar zayıf olduklarında, reformist işçi partilerine (genellikle bunlar sosyal demokrat ya da Stalinist partilerdir) eleştirel seçim desteği verme şeklindeki Leninist taktiği uygulamalıdır. Hatta devrimciler, sosyal demokrat ya da Stalinist partilerin hiç var olmadığı, sadece sayısal olarak önemsiz bir olgu teşkil ettiği ya da zaten tamamen burjuvalaşmış olduğu durumlarda, militan işçiler ve ezilenler arasında güçlü bir tabana sahip küçük burjuva popülist partilere eleştirel seçim desteğini meşru bir şekilde uygulayabilirler.

Doğal olarak, kritik seçim desteğinin uygulanmasında önemli istisnalar veya sınırlamalar vardır. Tezler'de de belirttiğimiz gibi: "*Bir burjuva işçi partisinin (genellikle hükümet partisi olarak) işçi sınıfına yönelik ciddi saldırıların - kemer sıkma programları, emperyalist savaşlar, ırkçı nefret, demokratik haklara saldırı vb. - Devrimcilerin, öncü işçilerin bu partiden kopmasına yardımcı olmak için böyle bir partiye seçim desteği çağrısı yapmaması gerekir.*"

Birleşik cephe taktiği, Lenin ve Troçki tarafından, çağrısı yapılacak hükümetle ilgili sloganların benimsenmesine kadar genişletilmiştir. Sınıf bilincine sahip işçilerin ve militan ezilen katmanların geniş kesimlerinin hala "*küçük burjuva demokrasisi partileri*" (Troçki) -yani sosyal demokratlar, Stalinistler, küçük burjuva popülistleri- ile ilgili yanılısamalara sahip olduğu yerlerde, komünistler onları burjuvaziden

kopmaya ve sırasıyla "bir işçi ve köylü hükümeti" (yarı-sömürge bir ülkede) ya da bir işçi hükümeti (çoğu emperyalist ülkede) için mücadele etmeye çağırmalıdır. Ayrıca, benimsenen sloganlar, bu tür hükümetlerin burjuvaziyi kamulaştırmak ve silahsızlandırmak, ekonominin kilit sektörlerini işçilerin kontrolü altında kamulaştırmak, büyük toprak sahiplerini kamulaştırmak ve toprağı yoksul köylülere vermek vb. için kararlı adımlar atmasını talep etmelidir. Böyle bir hükümet, işçi ve halk konseylerine ve milislere dayanıyorsa ve proletarya diktatörlüğünün kurulmasına giden yolu açan bir program uyguluyorsa, yoksul köylüler ve kent yoksullarıyla müttefik gerçek bir işçi hükümetidir. Aksi takdirde, reformist ve son tahlilde burjuva "işçi ve köylü" hükümetidir ve işçi sınıfı mücadelesinin önünde her zaman nesnel bir engel teşkil edecek ve nihayetinde kapitalist sistemi savunacaktır.

Son olarak, belirli koşullar altında devrimciler birleşik cephe taktiğini parti inşası alanına da uygulamak zorunda kalacaklardır. Doğal olarak komünistlerin temel hedefi, her ülkede ulusal seksiyonları olan bir *Dünya Sosyalist Devrim Partisi*'nin inşasıdır. Bununla birlikte, devrimcilerin sayısal zayıflığı ve birçok ülkede burjuva işçi partilerinin bile mevcut olmadığı (ve mevcut olan ülkelerde de genellikle tamamen burjuvalaşmış oldukları) gerçeğı göz önüne alındığında, devrimciler birleşik cephe taktiğini, sendikaları ve işçi sınıfının diğer kitle örgütlerini *Yeni İşçi Partisi* (ya da *İşçi Partisi*) kurmaya çağırarak şekilde uygulamak zorundadırlar. Bu tür partiler başlangıçta sadece devrimci işçileri ve ezilenleri değil, aynı zamanda devrimci olmayan pek çok kişiyi de kapsayacaktır. Aslında, devrimciler ilk kurulduklarında büyük olasılıkla partinin sadece küçük bir azınlığını oluşturacaklardır. Ancak kendi programlarını, yani reformist değil devrimci bir programı açıkça savunacaklardır. Ancak üyelerin çoğunluğunu kendi görüşleri doğrultusunda kazanamadıkları takdirde böyle yeni bir işçi partisinden ayrılmak zorunda kalmayacaklar, devrimci bir program için parti içinde mücadele etmeye devam edeceklerdir.

II. Devrimci İşçi Hareketi Tarihinde Birleşik Cephe Taktiği

Birleşik cephe taktiğinin bu ilkeleri sınıf mücadelesinde doğmuş ve test edilmiştir ve Marx ve Engels'in 1848 devriminden kısa bir süre önce ilk kez geliştirdikleri andan itibaren Marksizmin cephaneliğinin bir parçası olmuştur. Komünist Enternasyonal, onların ve daha sonra Bolşeviklerin edindiği deneyimler temelinde, 1920'lerin başında bu dersleri kodlamıştır. Stalinist bürokrasi tarafından dejenere edilmesinin ardından, Troçki ve gelecekteki Dördüncü Enternasyonal'in güçleri, 1920'ler ve 1930'lardaki yoğun sınıf mücadelelerinin zengin derslerine dayanarak bu taktiği daha da geliştirdiler.

Marx ve Engels Birleşik Cephe Üzerine

Friedrich Engels, önce *Komünizmin İlkeleri*'nde ve daha sonra Marx'la birlikte *Komünist Manifesto*'da birleşik cephe taktiğinin temel fikirlerini ortaya koydu. Bu belgelerde reformist işçi örgütleriyle, radikal küçük burjuva gruplarla ve burjuvazinin henüz egemen sınıf haline gelmediği durumlarda burjuvaziyle bile ortak eylemler gerçekleştirmenin gerekliliğini açıkladılar.

"Komünistler, acil hedeflere ulaşılması, işçi sınıfının anlık çıkarlarının hayata geçirilmesi için mücadele ederler; ancak şimdiki hareket içinde, bu hareketin geleceğini de temsil eder ve onunla ilgilenirler. Fransa'da Komünistler, muhafazakar ve radikal burjuvaziye karşı Sosyal-Demokratlarla ittifak kurmakta, ancak büyük Devrim'den geleneksel olarak devralınan aşamalar ve yanılısamlar konusunda eleştirel bir pozisyon alma hakkını saklı tutmaktadırlar. İsviçre'de, bu partinin kısmen Fransız anlamında Demokratik Sosyalistlerden, kısmen de radikal burjuvalardan oluşan antagonistik unsurlardan oluştuğu gerçeğini gözden kaçırmadan Radikalleri destekliyorlar. Polonya'da, ulusal kurtuluşun birincil koşulu olarak tarım devriminde ısrar eden partiyi, 1846'da Krakow ayaklanmasını kışkırtan partiyi destekliyorlar. Almanya'da, burjuvazi devrimci bir şekilde hareket ettiğinde, mutlak monarşiye, feodal derebeyliğe ve küçük burjuvaziye karşı onunla birlikte savaşırlar. Ama Alman işçileri, burjuvazinin üstünlüğüyle birlikte zorunlu olarak getirmek zorunda olduğu toplumsal ve siyasal koşulları burjuvaziye karşı silah olarak hemen kullanabilsinler ve Almanya'da gerici sınıfların çöküşünden sonra burjuvazinin kendisine karşı mücadele hemen başlayabilsin diye, burjuvazi ile proletarya arasındaki düşmanca karşıtlığın mümkün olan en açık biçimde tanınmasını işçi sınıfına aşılamaktan bir an bile vazgeçmezler. (...) Kısacası, Komünistler her yerde mevcut toplumsal ve siyasal düzene karşı her devrimci hareketi desteklerler. Bütün bu hareketlerde, o zamanki gelişme derecesi ne olursa olsun, mülkiyet sorununu her birinde önde gelen sorun olarak öne çıkarırlar. Son olarak, her yerde tüm ülkelerin demokratik partilerinin birliği ve anlaşması için çalışırlar. Komünistler görüşlerini ve amaçlarını gizlemeye tenezzül etmezler. Amaçlarına ancak mevcut tüm toplumsal koşulların zorla yıkılmasıyla ulaşılabilirliğini açıkça ilan ederler." ³

³ Karl Marx ve Frederick Engels: Komünist Parti Manifestosu (1848), içinde: MECW Cilt 6, s. 518-519; ayrıca bakınız Friedrich Engels: Komünizmin İlkeleri, içinde: MECW Cilt 6, s. 356-357. Bir yan not olarak, bu alıntının İngilizce çevirisinin bir konuda yanlış olduğunu belirtmek isteriz. İlk paragrafın sonunda komünistlerin "mutlak monarşiye, feodal derebeyliğe ve küçük burjuvaziye karşı" mücadele ettikleri belirtilmektedir. Ancak Marx ve Engels Almanca orijinalinde "küçük burjuvazi" (Kleinbürgertum) ifadesini kullanmamakta, bunun yerine küçük burjuva ideolojileri ve tutumları anlamına gelen "Kleinbürgerei" sözcüklerini kullanmaktadır. Açıkçası, yanlış çeviri anlamı değiştirmektedir. Marx ve Engels monarşiye, feodal sınıfa ve küçük burjuva ideolojilerine karşı mücadeleyi ilan ederken, İngilizce çeviri onların bir sınıf olarak küçük burjuvaziye karşı da mücadele etmeyi amaçladıkları gibi yanlış bir izlenim vermektedir.

Bu taktiksel yönergeler Marx ve Engels ve destekçileri tarafından da uygulamaya konuldu. Köln'de ve diğer Alman şehirlerinde, Marx ve Engels'in önderliğindeki *Komünist Birlik* üyeleri komünist programı iletirken radikal demokratlarla işbirliği yaptılar. ⁴

Marx ve Engels, Avrupa'daki 1848-49 devriminde devrimci mücadelelerin ve yenilgilerinin derslerini detaylandırarak, komünistleri sloganlarını küçük burjuva demokratların sloganlarıyla bulanıklaştırmamaya özen göstermeleri konusunda uyardılar, çünkü sonrakilerin ihaneti kaçınılmazdı. Komünist hareketin kurucuları, Mart 1850 tarihli ünlü "*Merkezi Otoritenin Birliğe Hitabı*"nda, örgütsel ve siyasi bağımsızlığın gerekliliğini vurgularken, aynı zamanda bu tür küçük burjuva güçlerle ortak eylem için hazırlıklı olunması gerektiğini belirtmişlerdir.

"Sonuç olarak, küçük burjuvazinin partisi olan demokratik parti Almanya'da giderek daha fazla örgütlenirken, işçi partisi tek sağlam dayanağını yitirdi, en fazla yerel amaçlar için ayrı yerelerde örgütlendi ve genel harekette tamamen küçük burjuva demokratların egemenliği ve liderliği altına girdi. Bu duruma bir son verilmeli, işçilerin bağımsızlığı yeniden sağlanmalıdır. (...) Devrimci işçi partisinin küçük burjuva demokratlarla ilişkisi şudur: devirmeyi amaçladığı hizbe karşı onlarla birlikte yürür, kendi çıkarları doğrultusunda konumlarını sağlamlaştırmaya çalıştıkları her şeyde onlara karşı çıkar. (...) Almanya'daki küçük-burjuva demokratik parti çok güçlüdür; yalnızca kentlerin burjuva sakinlerinin büyük çoğunluğunu, sanayi ve ticaretteki küçük insanları ve usta zanaatkârları kapsamakla kalmaz; yandaşları arasında köylüler ve kırsal proletarya da vardır, ancak bu sonuncusu henüz bağımsız kent proletaryasında bir destek bulamamıştır. Devrimci işçi partisinin küçük-burjuva demokratlarla ilişkisi şudur: devirmeyi amaçladığı hizbe karşı onlarla birlikte yürür, kendi çıkarları doğrultusunda konumlarını sağlamlaştırmaya çalıştıkları her şeyde onlara karşı çıkar. (...) Demokratik küçük burjuvaların her yerde ezildiği şu anda, proletaryaya genel birlik ve uzlaşma vaazları veriyorlar, ona ellerini uzatıyorlar ve demokratik partideki tüm görüş tonlarını kucaklayacak büyük bir muhalefet partisinin kurulması için çabalıyorlar, Yani işçileri, genel sosyal-demokrat ifadelerin baskın olduğu ve kendi özel çıkarlarını gizlemeye hizmet eden ve proletaryanın kesin taleplerinin sevgili barış uğruna öne çıkarılmaması gereken bir parti örgütüne sokmaya çalışıyorlar. Böyle bir birlik yalnızca onların lehine ve proletaryanın tamamen aleyhine sonuçlanacaktır. Proletarya tüm bağımsızlığını, zahmetle elde ettiği konumunu kaybedecek ve bir kez daha resmi burjuva demokrasisinin bir eklentisine indirgenecektir. Bu nedenle bu birlik kesin olarak reddedilmelidir. İşçiler ve özellikle de Birlik, bir kez daha burjuva demokratlarının alkışçı korosu olarak hizmet etmeye tenezzül etmek yerine, resmi demokratların yanında bağımsız bir gizli ve açık işçi partisi örgütü kurmak için çaba göstermeli ve her topluluğu, proletaryanın tutum ve çıkarlarının burjuva etkilerinden bağımsız olarak tartışılacağı işçi derneklerinin merkezi noktası ve çekirdeği haline getirmelidir. (...) Ortak bir düşmana karşı mücadele söz konusu olduğunda özel bir birliğe gerek yoktur. Böyle bir düşmanla doğrudan mücadele edilmesi gerektiği anda, her iki tarafın çıkarları o an için çakışır ve daha önce olduğu gibi gelecekte de, sadece o an için sürmesi hesaplanan bu ittifak kendiliğinden oluşacaktır." ⁵

Marx ve Engels daha sonra birleşik cephe taktiğini 1864'te Birinci Enternasyonal'i kurdukları zaman da dahil olmak üzere pek çok başka duruma uygulayacaklardı. Bir Rus Marksist olan ve 1938'de Stalin tarafından tutuklanıp idam edilmeden önceki dönemde Marx ve Engels konusunda en iyi uzman olan David Riazanov, Marx ve Engels'in siyasi yaşamlarının tarihine ilişkin kitabında, Fransız Proudhoncuların, İngiliz sendikacıların, Bakunin'in anarşist destekçilerinin ve diğerlerinin politikalarına karşı nasıl dikkatle mücadele

⁴ Bu konuda, diğer birçok kaynağın yanı sıra, Friedrich Engels'e bakınız: *On the History of the Communist League* (1885), MECW Cilt 26, s. 325; David Riazanov: *Karl Marx and Frederick Engels. An Introduction to Their Lives and Work* (1922), bölüm 5; ayrıca August H. Nimtz'in mükemmel çalışmasına bakınız: *Marx ve Engels: Their contribution to the democratic breakthrough*, Albany, New York 2000, (bölüm 3 ve 4); Otto Rühle: *Karl Marx. Leben und Werk*, Avalun-Verlag, Hellerau 1928, s. 182-188; August Nimtz: *Marx and Engels - The Unsung Heroes of the Democratic Breakthrough*, in: *Science & Society*, Cilt 63, No. 2 (Yaz, 1999), s. 203-231

⁵ Karl Marx ve Frederick Engels: *Merkezi Otoritenin Birliğe Hitabı*, Mart 1850, içinde: MECW Cilt 10, s. 277 sırasıyla s. 279-280 ve s. 281-282

etmek zorunda kaldıklarını anlatır. Aynı zamanda erken bölünmelerden kaçınmaya ve muhaliflerinin tabandaki destekçilerini kazanmaya çalıştılar.

Birleşik Cephe Taktiğinin Lenin ve Bolşevikler Tarafından Uygulanması

Bolşevikler daha sonra Çarlığa karşı mücadelede de aynı taktiği uyguladılar. Menşevikler, Yahudi Bund, *Sosyalist-Devrimciler* [S.R.], Trudoviki, S.R. Maksimalistleri, çeşitli milliyetçiler vb. gibi diğer işçi ve köylü örgütleriyle, öğrencilerle ve hatta Çarlık otokrasisine karşı mücadelede burjuva liberalleriyle çok sayıda pratik anlaşma (gösteriler, grevler, silahlı direniş, yeraltı çalışmalarının pratik sorunları vb. ile ilgili) imzaladılar. - Çarlık otokrasisine karşı mücadelede öğrenciler ve hatta burjuva liberaller. Bu taktik sadece pratik işbirliğini değil, zaman zaman Menşeviklerle resmi bir ortak parti kurulmasını bile içeriyordu. İşçilerin öncüsünün baskısı altında, Bolşevikler 1905-1912 yılları arasında Menşeviklere karşı zorlu bir hizip mücadelesi yürütmeye devam etmelerine ve gerçekte çoğu zaman bağımsız bir güç olarak hareket etmelerine rağmen, Menşeviklerle resmen birleşmeye bile hazırıldılar. Bolşevikler ayrıca küçük burjuva demokratik köylü güçleriyle (Trudoviki ve S.R.) defalarca pratik anlaşmalar imzaladılar ve hatta 1905 Rus Devrimi'nin başında Lenin, Rus Ortodoks rahip Georgy Gapon ile işbirliği yapmaya çalıştı. Bolşevikler ayrıca 1907 ve 1912 Duma seçimlerinde Trudoviki ve S.R.'lerle taktiksel anlaşmalar yapmıştır. ⁶

Şubat ve Ekim 1917 arasındaki devrimci süreçte Bolşevikler birleşik cephe taktiğini uyguladılar ve o dönemde işçi ve köylüleri temsil eden en büyük reformist partilerden - Menşevikler ve S.R.'ler - burjuvaziden kopmalarını ve iktidarı kendi ellerine almalarını talep ettiler. Bolşevikler Ekim ayında iktidarı başarıyla ele geçirdikten sonra, S.R.'lerin sol kanadıyla bir koalisyon kurdular. Birleşik cephe taktiğini uyguladıkları tüm bu dönemler boyunca, bu birleşik pratik faaliyetlere rağmen Bolşevikler bağımsız propagandalarını korudular ve cepheye katılan diğer örgütleri sert bir şekilde eleştirdiler.

Lenin, 1920 yılında yazdığı '*Sol Kanat' Komünizmi - Bir Çocukluk Hastalığı* adlı kitabında, Rus devrimcilerin birleşik cephe taktiğini birçok kez ve çeşitli koşullar altında uygulamak zorunda kaldıklarını açıklamıştır:

"Ne de olsa Alman solcuları, Bolşevizmin Ekim Devrimi'nden önceki ve sonraki tüm tarihinin, burjuva partileri de dahil olmak üzere diğer partilerle yapılan tutum değişiklikleri, uzlaşmacı taktikler ve uzlaşmalarla dolu olduğunu bilmeden edemezler! (...) Çarlığın yıkılmasından önce, Rus devrimci sosyal-demokratlar burjuva liberallerin hizmetlerinden defalarca yararlandılar, yani onlarla çok sayıda pratik uzlaşmaya vardılar. 1901-02'de, daha Bolşevizm ortaya çıkmadan önce, Iskra'nın eski yayın kurulu (Plehanov, Axelrod, Zasluch, Martov, Potresov ve benden oluşan) burjuva liberalizminin siyasi lideri Struve ile resmi bir siyasi ittifak kurdu (uzun sürmedi, doğru), aynı zamanda burjuva liberalizmine ve onun işçi sınıfı hareketindeki etkisinin en ufak belirtilerine karşı aralıksız ve en acımasız ideolojik ve siyasi mücadeleyi yürütebildi. Bolşevikler her zaman bu politikaya bağlı kalmışlardır. 1905'ten beri sistematik olarak liberal burjuvaziye ve çarlığa karşı işçi sınıfı ve köylülük arasında bir ittifakı savunmuşlar, ancak hiçbir zaman çarlığa karşı burjuvaziye desteklemeyi reddetmemişler (örneğin seçimlerin ikinci turlarında ya da ikinci

⁶ Bu konuda, sırasıyla Temmuz 1907 ve Ocak 1912 tarihli parti konferanslarının ilgili kararlarına bakınız: Robert H. McNeal ve Richard Gregor: *Sovyetler Birliği Komünist Partisi Kararları ve Kararları*, Cilt 2, Erken Sovyet Dönemi: 1917-1929, Toronto Üniversitesi Yayınları, Toronto 1974, s.116-117 ve 150-153. Ayrıca, örneğin, Marksist tarihçi August Nimtz'in iki mükemmel cildine bakınız: *Lenin's Electoral Strategy from Marx and Engels through the Revolution of 1905. The Ballot, the Streets-or Both* ve *Lenin's Electoral Strategy from 1907 to the October Revolution of 1917*. Her ikisi de 2014 yılında Palgrave Macmillan US tarafından yayımlanmıştır. Ayrıca bakınız Aleksei E. Badayev: *The Bolsheviks in the Tsarist Duma*, Co-operative Pub. SSCB'deki Yabancı İşçiler Derneği, Moskova

oylamalarda) ve burjuva devrimci köylü partisi olan Sosyalist Devrimcilere karşı amansız ideolojik ve siyasi mücadelelerine asla son vermemişler, onları kendilerini sahte bir şekilde sosyalist olarak tanımlayan küçük burjuva demokratları olarak teşhir etmişlerdir. Bolşevikler 1907 Duma seçimleri sırasında Sosyalist-Devrimcilerle kısa bir süreliğine resmi bir siyasi bloğa girdiler. 1903 ve 1912 yılları arasında, Menşeviklerle tek bir Sosyal-Demokrat Parti içinde resmen birleştiğimiz birkaç yıllık dönemler oldu, ancak oportünistler ve proletarya üzerindeki burjuva etkisinin araçları olarak onlara karşı ideolojik ve siyasi mücadelemizi asla durdurmamak. Savaş sırasında Kautskycilerle, Sol Menşeviklerle (Martov) ve Sosyalist-Devrimcilerin bir bölümüyle (Çernov ve Natanson) bazı uzlaşmalar yaptık; onlarla Zimmerwald ve Kienthal'de birlikte olduk ve ortak manifestolar yayınladık. Ancak Kautskyciler, Martov ve Çernov'a karşı ideolojik ve siyasi mücadelemizi asla bırakmadık ve gevşetmedik (Natanson 1919'da öldüğünde, bir "Devrimci-Komünist" Narodnik, bize çok yakındı ve neredeyse bizimle aynı fikirdeydi). Ekim Devrimi'nin hemen ardından, Sosyalist-Devrimci tarım programını tek bir değişiklik yapmadan bütünüyle benimseyerek küçük burjuva köylülükle gayri resmi ama çok önemli (ve çok başarılı) bir siyasi bloğa girdik - yani köylülere onları "ezmek" değil, onlarla anlaşmaya varmak istediğimizi kanıtlamak için inkar edilemez bir uzlaşma sağladık. Aynı zamanda, Brest-Litovsk Antlaşması'nın imzalanmasından sonra bu bloğu fesheden ve Temmuz 1918'de bize karşı silahlı isyana ve ardından silahlı mücadeleye girişen Sol Sosyalist-Devrimcilerle, hükümete katılmayı da içeren resmi bir siyasi blok önerdik (ve kısa süre sonra bunu gerçekleştirdik)." ⁷

Bilindiği gibi, Bolşevikler birleşik cephe taktiğinin bu çeşitli uygulamalarıyla güçlendi. Ancak bu geçici ittifaklar ve manevralar ideolojik ve siyasi mücadelelerini hiçbir şekilde azaltmadı. Sadece bu iki unsurun birleşimi - bir yandan örgütsel ve siyasi bağımsızlık, diğer yandan ortak eylemler - Bolşeviklerin bir parti olarak büyümesini ve güçlenmesini sağladı.

Birleşik Cephe Taktiğinin Komünist Enternasyonal Tarafından Kodlanması

Mart 1919'da Bolşeviklerin girişimiyle kurulan Komünist Enternasyonal (Komintern), doğal olarak özellikle önemli bir rol oynayan Rus devrimcilerinin geçmişten çıkardığı dersleri genelleştirmeye çalıştı. Bu kolay bir iş değildi ve Lenin ve Troçki, Komintern'i kendi bakış açılarına kazanma girişimlerinde muazzam engellerle karşılaştılar. Bir yandan sosyal demokrasinin oportünist geçmişinin kalıntılarıyla mücadele etmek zorunda kaldılar, diğer yandan da daha önceki birçok komünist partinin deneyimsizliğine dayanan aşırı sol maceracılığın çeşitli tonlarıyla karşı karşıya kaldılar.

Ancak sonunda Lenin ve Troçki Komintern'i birleşik cephe taktiğinin ilkelerine ikna etmeyi başardılar ve Üçüncü (1921) ve Dördüncü kongreler (1922) bu ilkeleri kodifiye etti. Aşağıdaki kapsamlı pasaj, Komintern'in Dördüncü Kongresinde üzerinde anlaşmaya vardığı dersleri özetlemektedir:

"Sonuç olarak birleşik cephe taktiğine açık bir ihtiyaç vardır. Üçüncü Kongre'nin "Kitlelere" sloganı şimdi her zamankinden daha önemlidir. Bir dizi ülkede proleter birleşik cephe kurma mücadelesi henüz yeni başlamaktadır. (...) Komünist Enternasyonal, tüm Komünist Partilerin ve grupların birleşik cephe taktiğine sıkı sıkıya bağlı kalmasını talep etmektedir, çünkü mevcut dönemde Komünistleri doğru yöne, işçilerin çoğunluğunu kazanmaya yönlendirmenin tek yolu budur. Şu anda reformistler bir bölünmeye ihtiyaç duyarken, Komünistler işçi sınıfının tüm güçlerini sermayeye karşı birleştirmekle ilgilenmektedir. Birleşik cephe taktiğinin kullanılması, Komünist öncünün geniş kitlelerin en hayati çıkarları için verdikleri günlük mücadelede ön saflarda yer alması anlamına gelmektedir.

⁷ V.I. Lenin: 'Sol Kanat' Komünizm - Bir Çocukluk Hastalığı, in: Lenin Collected Works (LCW), Cilt 31, s. 70-72. Lenin'in Toplu Eserlerinin Dördüncü Baskısı Progress Publishers, Moskova (1977-1980) tarafından yayımlanmıştır.

Komünistler bu mücadele uğruna sosyal demokratların ve Amsterdam Enternasyonal'i'nin grev kırıcı liderleriyle pazarlık yapmaya bile hazırdır. İkinci Enternasyonal'in birleşik cepheyi tüm 'işçi partilerinin' örgütsel bir birleşmesi olarak yorumlama girişimleri elbette kategorik olarak reddedilmelidir. (...)

Bağımsız Komünist Partilerin varlığı ve burjuvazi ve karşı-devrimci sosyal demokrasi karşısında tam bir hareket özgürlüğüne sahip olmaları, proletaryanın en önemli tarihsel kazanımıdır ve Komünistler bundan hiçbir koşulda vazgeçmeyeceklerdir. Sadece Komünist Partiler tüm proletaryanın genel çıkarlarını savunur. Aynı şekilde birleşik cephe taktiğinin, şu ya da bu parlamenter amaç doğrultusunda liderlerin sözde 'seçim kombinasyonları' ile hiçbir ilgisi yoktur. Birleşik cephe taktiği basitçe, Komünistlerin diğer parti ve gruplara mensup tüm işçilerle ve tarafsız tüm işçilerle, burjuvaziye karşı işçi sınıfının acil, temel çıkarlarını savunmak için ortak bir mücadelede birleşmeyi önerdiği bir girişimdir. En önemsiz gündelik talepler için bile yapılan her eylem devrimci bilince ve devrimci eğitime yol açabilir; işçileri devrimin kaçınılmazlığı ve Komünizmin tarihsel önemi konusunda ikna edecek olan mücadele deneyimidir. Birleşik cephe taktiğini kullanırken sadece ajitasyonel değil örgütsel sonuçlar da elde etmek özellikle önemlidir. Çalışan kitleler arasında örgütsel dayanaklar kurmak için her fırsat kullanılmalıdır (fabrika komiteleri, tüm farklı partilerden işçilerden ve bağlantısız işçilerden oluşan denetim komisyonları, eylem komiteleri, vb.) Birleşik cephe taktiğinin temel amacı, ajitasyon ve örgütlenme yoluyla emekçi kitleleri birleştirmektir. Birleşik cephe taktiğinin gerçek başarısı "aşağıdan", emekçi kitlelerin tabanından gelen bir harekete bağlıdır. Yine de Komünistlerin, kitlelerin bu görüşmelerin gidişatı hakkında her zaman tam olarak bilgilendirilmesi koşuluyla, düşman işçi partilerinin liderleriyle görüşmeyi reddetmemesi gereken koşullar vardır. Bu liderlerle görüşmeler sırasında Komünist Parti'nin bağımsızlığı ve ajitasyonu sınırlandırılmamalıdır." ⁸

Komintern, şubelerinden sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde aynı ilkeleri takip etmelerini, ancak buralarda farklı somut koşullara uyum sağlamalarını istedi. Aynı kararda şöyle deniyordu:

"Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde Komintern'in ikili bir görevi vardır: (1) bir bütün olarak proletaryanın çıkarlarını temsil eden bir komünist parti çekirdeği yaratmak ve (2) emperyalizme karşı yönelen ulusal devrimci hareketi sonuna kadar desteklemek, bu hareketin öncüsü olmak ve ulusal hareket içindeki toplumsal hareketi vurgulamak ve genişletmek." ⁹

Komintern, aynı kongrede tartışılan ve kabul edilen özel bir kararda anti-emperyalist birleşik cephe konusunda daha fazla ayrıntıya girdi. Bu kararda devrimcilerin demokratik görevler için, ulusal bağımsızlık için, emperyalist egemenliğe karşı vb. mücadeleye katılmalarının önemi açıklanıyordu.

"Tüm ulusal devrimci hareketler için ortak olan temel görev, ulusal birliği sağlamak ve siyasi bağımsızlığı elde etmektir. Bu sorunun gerçek ve mantıksal olarak tutarlı çözümü, böyle bir ulusal hareketin gerici feodal unsurlardan ne ölçüde kopabildiğine ve geniş emekçi kitleleri kendi davasına ne ölçüde kazanabildiğine ve programında bu kitlelerin toplumsal taleplerini ne ölçüde ifade edebildiğine bağlıdır. Komünist Enternasyonal, ulusal bağımsızlık iradesini temsil edenlerin, tarihsel koşulların çeşitliliği nedeniyle, çok farklı türden olabilecekleri gerçeğinin bilincinde olarak, emperyalizme karşı her ulusal devrimci hareketi destekler. Aynı zamanda, yalnızca en geniş kitleleri aktif mücadeleye çekmek üzere tasarlanmış tutarlı bir devrimci politikanın ve kendi sınıf egemenlikleri uğruna emperyalizmle uzlaşmayı benimseyenlerle tam bir kopuşun ezilen kitleleri zafere götürebileceğini unutmaz." ¹⁰

⁸ Komünist Enternasyonal: Komünist Enternasyonal'in Dördüncü Kongresi'nde 5th Aralık 1922 tarihinde kabul edilen Komintern Taktikleri Üzerine Tezler; in: Komünist Enternasyonal 1919-1943. Jane Degras tarafından Seçilen ve Düzenlenen Belgeler, Cilt I 1919-1922, s. 424-425

⁹ Komünist Enternasyonal: Komintern Taktikleri Üzerine Tezler (1922), s. 424

¹⁰ Komünist Enternasyonal: Doğu Sorunu Üzerine Tezler, 5 Aralık 1922, Komünist Enternasyonal Dördüncü Kongresi, içinde: Jane Degras: Komünist Enternasyonal 1919-1943. Belgeler Cilt I 1919-1922, s. 385-386. Anti-emperyalist birleşik cephe taktiğine ilişkin Marksist anlayışla ilgili olarak okuyucuları Michael Pröbsting adlı kitabımızın 12. ve 13.

Karar aynı zamanda, anti-emperyalist mücadelelerin burjuva ve küçük-burjuva liderlerinin kararsız karakteri göz önüne alındığında, komünistlerin örgütsel ve programatik bağımsızlıklarını korumalarının gerekliliğini vurguluyordu.

"Bu sloganın uygunluğu, tüm devrimci unsurların seferber edilmesini gerektiren dünya emperyalizmiyle uzun süreli ve uzun soluklu bir mücadele beklentisinden kaynaklanmaktadır. Bu seferberlik, yerli egemen sınıfların yabancı sermaye ile halk kitlelerinin yaşamsal çıkarlarına karşı uzlaşmalar gerçekleştirme eğiliminde olması nedeniyle daha da gereklidir. Batı'da proleter birleşik cephe sloganı nasıl sosyal-demokratların proleter çıkarlara ihanetini açığa çıkarmaya yardımcı olduysa ve olmaya devam ediyorsa, anti-emperyalist birleşik cephe sloganı da çeşitli burjuva-milliyetçi grupların kararsızlığını açığa çıkarmaya yardımcı olacaktır. Bu slogan aynı zamanda devrimci iradenin gelişmesini ve emekçi kitlelerin sınıf bilincinin netleşmesini teşvik edecek ve onları yalnızca emperyalizme karşı değil, aynı zamanda feodalizmin kalıntılarına karşı da savaşanların ön saflarına yerleştirecektir." ¹¹

Komünistler bu ilkeleri çeşitli şekillerde uygulamaya koydular. İlk uygulamalardan biri, Alman metal işçilerinin Aralık 1920'de sendika federasyonu ADGB'nin Stuttgart yerindeki bir girişimidir. Burada Komünist Parti (KPD) önemli bir etkiye sahipti ve yerel yönetimin, kendi sendikalarının ve tüm sendikaların liderliğini, işçilerin koşullarını iyileştirmeye yönelik acil talepler için ortak bir mücadele başlatmaya çağıran bir karar kabul etmesini sağladılar. (Gıda fiyatlarının düşürülmesi; işsizlik yardımlarının artırılması; işçiler tarafından ödenen vergilerin azaltılması ve büyük özel servetler üzerindeki vergilerin artırılması; hammadde ve gıda maddelerinin tedarik ve dağıtımında işçi kontrolünün kurulması; gerici çetelerin silahsızlandırılması ve işçilerin silahlandırılması).

Sendika yönetimi ilk başta bu kampanyayı görmezden gelse de, kısa süre içinde diğer birçok sendika lokalinden destek aldı. Sonuç olarak, başta Paul Levi ve Karl Radek olmak üzere KPD liderliği, Stuttgart girişiminin genişletilmiş bir versiyonunu temel alan bir *Açık Mektup* kaleme aldı. Bu mektup hem reformist işçi partilerine (SPD, USPD; ve ayrıca küçük aşırı sol KAPD) hem de tüm sendikalara yönelikti. İşçi bürokrasisi komünistlerle ortak eylemleri kabul etmese de, bu kampanya komünistlerin işçi sınıfı ve özellikle de sendikalar üzerindeki etkisini arttırdı. ¹²

Komintern birleşik cephe taktiğini hükümet sloganları alanına da genişletti ve bir "*işçi hükümeti*", bir "*işçi ve köylü hükümeti*" için ilgili sloganlar geliştirdi. Komintern şöyle dedi: "*İkinci Enternasyonal partileri, burjuva ve sosyal-demokrat partilerden oluşan bir koalisyon hükümetini savunarak ve kurarak bu ülkelerdeki durumu 'kurtarmaya' çalışıyorlar. (...) Bu açık ya da gizli burjuva-sosyal demokrat koalisyona karşı komünistler, tüm işçilerin birleşik cephesine ve burjuva iktidarına ve onun nihai olarak devrilmesine karşı mücadele için ekonomik ve siyasi alanda tüm işçi partilerinin koalisyonuna karşı çıkarlar. Tüm işçilerin burjuvaziye karşı birleşik mücadelesinde tüm devlet aygıtı işçi hükümeti tarafından ele geçirilmeli ve böylece işçi sınıfının iktidar mevzileri güçlendirilmelidir."* ¹³

bölmelerine yönlendiriyoruz: Güney'in Büyük Soygunu. Yarı Sömürge Dünyanın Tekelci Sermaye Tarafından Süper Sömürülmesinde Süreklilik ve Değişimler. Marksist Emperyalizm Teorisi için Sonuçlar. Viyana 2013, Devrimci Komünist Enternasyonal Eğilimi tarafından yayınlanmıştır (Kitap www.great-robbery-of-the-south.net adresinden ücretsiz olarak indirilebilir.)

¹¹ Komünist Enternasyonal: Doğu Sorunu Üzerine Tezler, s. 390

¹² Bu konuda bkz: Dirk Hemje-Oltmanns: Arbeiterbewegung und Einheitsfront. Zur Diskussion der Einheitsfronttaktik in der KPD 1920/21, Verlag für das Studium der Arbeiterbewegung GmbH, Westberlin 1973; Arnold Reisberg: An den Quellen der Einheitsfrontpolitik, Dietz Verlag, Berlin 1971, Cilt 1 ve 2, John Riddell: The Comintern in 1922. The Periphery Pushes Back, in: Historical Materialism 22.3-4 (2014), s. 52-103; Larry Peterson: Alman Komünizmi, İşçi Protestoları ve İşçi Sendikaları. The Politics of the United Front in Rhineland - Westphalia 1920-1924, Springer Science+Business Media, B.V. 1993

¹³ Komünist Enternasyonal: Komintern Taktikleri Üzerine Tezler (1922), s. 425-426

Lenin de benzer şekilde komünistlerin seçim kampanyalarında birleşik cephe taktiğini kullanmaları gerektiğini açıklamıştır. Komünist Parti'nin küçük olduğu ve reformist İşçi Partisi'nin işçi hareketine hakim olduğu Britanya örneğini ele alan Lenin, komünistlerin reformistlere kritik seçim desteği vermesini savunmuştur.

"Komünist Parti Henderson'lara ve Snowden'lara şu "uzlaşmacı" seçim anlaşmasını önermelidir: Lloyd George ve Muhafazakarlar arasındaki ittifaka karşı birlikte mücadele edelim; parlamentodaki sandalyeleri İşçi Partisi ve Komünist Parti'ye verilen işçi oylarıyla orantılı olarak paylaşalım (seçimlerde değil, özel bir oylamada) ve ajitasyon, propaganda ve siyasi faaliyet özgürlüğümüzü tam olarak koruyalım. Elbette bu son koşul olmaksızın bir bloğu kabul edemeyiz, çünkü bu ihanet olur; İngiliz Komünistleri Hendersonları ve Snowdenları teşhir etmek için tam bir özgürlük talep etmeli ve bunu elde etmelidir, tıpkı Rus Bolşeviklerinin Rus Hendersonlar ve Snowdenlar, yani Menşevikler için (on beş yıl boyunca - 1903-17) talep ettiği ve elde ettiği gibi. Eğer Hendersonlar ve Snowdenlar bu koşullarda bir bloğu kabul ederlerse, kazanan biz olacağız, çünkü parlamentodaki sandalye sayısının bizim için bir önemi yok; biz sandalye peşinde değiliz. Bu noktada teslim olacağız (...). Kazanan biz olacağız, çünkü Lloyd George'un kendisinin kitleleri "öfkeliendirdiği" bir dönemde ajitasyonumuzu kitlelerin arasına taşıyacağız ve sadece İşçi Partisi'nin hükümetini daha çabuk kurmasına yardımcı olmakla kalmayacağız, aynı zamanda Henderson'lara karşı yürüteceğimiz komünist propagandanın kitleler tarafından daha çabuk anlaşılmasına da yardımcı olacağız.

Hendersonlar ve Snowdenlar bizimle bu koşullarda bir blok oluşturmayı reddederlerse, daha da fazla kazanacağız, çünkü kitlelere Hendersonların kapitalistlerle yakın ilişkilerini tüm işçilerin birliğine tercih ettiklerini (...) göstermiş olacağız. (...) Hemen kazanacağız, çünkü kitlelere Henderson'ların ve Snowden'ların Lloyd George'u yenmekten korktuklarını, iktidarı tek başlarına almaktan korktuklarını ve İşçi Partisi'ne karşı Muhafazakarlara açıkça el uzatan Lloyd George'un gizli desteğini sağlamaya çalıştıklarını göstermiş olacağız. Rusya'da 27 Şubat 1917 devriminden sonra (eski tarz) Bolşeviklerin Menşeviklere ve Sosyalist-Devrimcilere (yani Rus Henderson'ları ve Snowden'ları) karşı yürüttükleri propagandanın tam da bu tür bir durumdan fayda sağladığını belirtmek gerekir. Menşeviklere ve Sosyalist-Devrimcilere şunu söyledik: burjuvazi olmadan tam iktidarı alın, çünkü Sovyetlerde çoğunluğa sahipsiniz (Haziran 1917'deki Birinci Tüm Rusya Sovyetler Kongresi'nde Bolşevikler oyların sadece yüzde 13'üne sahipti). Ancak Rus Hendersonlar ve Snowdenlar, burjuvazi olmadan iktidarı ele geçirmekten korkuyorlardı ve burjuvazi, seçimlerin Sosyalist Devrimciler ve Menşeviklere (yakın bir siyasi blok oluşturan ve aslında yalnızca küçük burjuva demokrasisini temsil eden) çoğunluk vereceğini çok iyi bilerek Kurucu Meclis seçimlerini ertelediğinde, Sosyalist Devrimciler ve Menşevikler bu gecikmelere enerjik ve tutarlı bir şekilde karşı çıkamadılar. Eğer Hendersonlar ve Snowdenlar Komünistlerle bir blok oluşturmayı reddederlerse, Komünistler kitlelerin sempatisini kazanarak ve Hendersonlar ile Snowdenların itibarını sarsarak derhal kazançlı çıkacaklardır; eğer bunun sonucunda birkaç parlamento koltuğu kaybedersek, bu bizim için önemli bir mesele değildir. Adaylarımızı çok az sayıda ama kesinlikle güvenli seçim bölgelerinde, yani adaylarımızın İşçi Partisi adayları pahasına Liberallere herhangi bir sandalye kazandırmayacağı seçim bölgelerinde göstereceğiz. Seçim kampanyasına katılacak, komünizm için ajitasyon yapan bildiriler dağıtacak ve adayımızın olmadığı tüm seçim bölgelerinde seçmenleri İşçi Partisi adayına oy vermeye ve burjuva adayına karşı çıkmaya çağıracağız. (...)

Şu anda İngiliz Komünistleri kitlelere yaklaşmakta ve hatta onları dinlemekte bile zorlanıyorlar. Eğer bir komünist olarak ortaya çıkar ve onları Lloyd George'a karşı Henderson'a oy vermeye çağırırsam, beni kesinlikle dinleyeceklerdir. Ve sadece Sovyetlerin neden parlamentodan daha iyi olduğunu değil, proletarya diktatörlüğünün neden Churchill diktatörlüğünden daha iyi olduğunu da popüler bir şekilde açıklayabileceğim (...)), ama aynı zamanda oyuyla Henderson'ı, ipin asılmış bir adamı desteklediği gibi desteklemek istediğimi -Henderson'ların yaklaşan hükümetinin

kurulmasının haklı olduğumu kanıtlayacağımı, kitleleri benim tarafıma çekeceğini ve tıpkı Rusya ve Almanya'daki benzer ruhların başına geldiği gibi Henderson'ların ve Snowden'ların siyasi ölümünü hızlandıracacağımı." ¹⁴

Daha sonra, 1920'de Komintern'in İkinci Kongresi'nde Lenin, İngiliz Komünist Partisi'nin tabandaki işçileri daha iyi etkileyebilmek için İşçi Partisi'ne girmesini de savundu.

Lenin'in açıkladığı gibi, tüm bu taktiklerin reformizme karşı yumuşaklıkla hiçbir ortak yanı yoktu; bunlar komünistlerin henüz devrimci olmayan kitlelerle daha yakın bağlar kurmak için duydukları acil arzunun ve reformist liderleri kendi destekçileri nezdinde itibarsızlaştırmak için duydukları acil ihtiyacın bir uygulamasıydı; bunu da bu liderlerin işçi sınıfının çıkarları için tutarlı bir şekilde mücadele etme konusunda isteksiz ve yeteneksiz olduklarını pratikte göstererek yapıyorlardı.

Benzer şekilde, komünistler sömürge ve yarı sömürge ülkelerde anti-emperyalist birleşik cephe taktiğini uyguladılar. Çin'de Sun Yat-sen'in yabancı emperyalist güçlerin ajanı olarak hareket eden gerici savaş lordlarına karşı mücadelesini desteklediler. 1922 sonbaharında komünistler, Henk Sneevliet'in (daha sonra bir süre Dördüncü Enternasyonal'e katılacak olan Hollandalı) önerisiyle Sun Yat-sen'in partisi *Kuomintang*'a bile girdiler. Bu taktik, başlangıçta işçi sınıfı arasında kökleri olmayan küçük bir entelektüel grup olan komünistlere, izolasyonlarını aşma ve kitlesel bir parti haline gelme imkanı sundu. Ne yazık ki Stalinistler daha sonra bu başarılı taktiği, sınıf mücadelesinin önünde bir engel haline geldiğinde bu küçük burjuva popülist partiden hayırlı bir şekilde ayrılmak yerine, Sun Yat-sen'in ölümünden sonra Kuomintang'ın yeni lideri Chiang Kai-shek'e fırsatçı bir teslimiyete dönüştürdüler. Bu durum, 1927 yılında Çan Kay-şek'in ordusu tarafından on binlerce komünistin katledilmesiyle sonuçlandı.

Sneevliet daha önce de Endonezya'da (o dönemde bir Hollanda sömürgesi) devrimci bir örgüt olan *Indische Sociaal-Democratische Vereeniging*'in (ISDV) kurulmasında önemli bir rol oynamıştır. Bu örgüt anti-emperyalist faaliyetlerde bulundu ve daha sonra sömürge yönetimine karşı aktif olan İslamcı bir kitle örgütü olan *Sarekat Islam*'a (İslam Birliği) katıldı. İslamcı örgütün muhafazakar liderliği nihayet 1921'de devrimcileri sınır dışı ettiğinde, komünistler çok sayıda işçi ve köylüyü kazanmıştı bile. Komintern'in ilk Asya seksiyonu olan *Persekatan Komunis di Hindia*'yı (PKH; Hint Adaları Komünist Birliği) kurmaya devam edeceklerdi. ¹⁵

Aynı şekilde Sovyetler Birliği, burjuva milliyetçisi Kemal Paşa liderliğindeki Türkiye'nin İngiliz emperyalizmine ve Yunan müttefiklerine karşı mücadelesini destekledi.

Troçki ve Dördüncü Enternasyonal Birleşik Cephe Taktiği Üzerine

Stalinist bürokrasinin 1924'te iktidarı ele geçirmesinden sonra işçi sınıfı mücadelesinin devrimci bayrağı için mücadeleyi sürdüren Leon Troçki, Lenin ve Komintern tarafından geliştirildiği şekliyle birleşik cephe taktiğinin Marksist yöntemini savundu. Aslında o, Komintern'in Üçüncü Kongresinde benimsenen birleşik cephe taktiğinin Lenin'le birlikte başlıca savunucusuydu.

Troçki, 1920'lerin ortalarında Stalinistlerin İngiliz sendika bürokrasisiyle oportünist manevralarına karşı birleşik cephe taktiğinin temel ilkelerini savundu: "*Birleşik cephe taktiği, kitleler için mücadelede en önemli yöntem olarak hala tüm gücünü korumaktadır. Bu taktiğin temel ilkesi şudur: "Kitlelerle - her zaman; kararsız*

¹⁴ V.I. Lenin: 'Sol Kanat' Komünizm - Bir Çocukluk Hastalığı, in: LCW Cilt 31, s. 86-88

¹⁵ Endonezya ve Çin'deki bu ilginç gelişmelerle ilgili kaynaklar için bu deneyimi tekrar ele aldığımız V. bölüme bakınız.

liderlerle - bazen, ama sadece kitlelerin başında durdukları sürece." Kitleler onları ileriye doğru iterken kararsız liderlerden yararlanmak, bu liderlere yönelik eleştiriye bir an bile elden bırakmamak gerekir. Ve kararsızlıktan düşmanca eyleme ve ihanete döndüklerinde doğru zamanda onlardan kopmak gerekir. Kopuş fırsatını hain liderleri teşhir etmek ve onların konumunu kitlelerin konumuyla karşılaştırmak için kullanmak gerekir. Birleşik cephe politikasının devrimci özü tam da burada yatmaktadır. Bu olmadan, kitleler için mücadele her zaman oportünist bir yaltaklanmaya dönüşme tehlikesi taşır..."¹⁶

Daha sonra Stalinistler birleşik cephe taktiğini çarpıtarak yerine sosyal demokrasinin Hitler faşizminin sadece "ikizi" olduğu "sosyal faşizm" teorisini koydular. Sonuç olarak Stalinistler sosyal demokratlarla herhangi bir birleşik cepheyi reddettiler; bu tutum reformist liderlerin ihanetlerini meşrulaştırmalarına yardımcı oldu ve 1933'ten önce NSDAP'nin yükselişine karşı hiçbir eylemde bulunmamalarının yanı sıra birçok sağcı Bonapartist hükümeti desteklemelerine olanak sağladı.

Troçki de benzer şekilde birleşik cephe taktiğinin anti-emperyalist ve demokratik mücadelelerde uygulanmasını savunmuştur. Örneğin, Çan Kay Şek'in 1920'lerin sonlarında ve 1930'larda Japon işgalcilere karşı verdiği mücadelenin eleştirel ama koşulsuz olarak desteklenmesi çağrısında bulundu (Çan Kay Şek'in 1927'de on binlerce komünisti katletmesine rağmen!) "*Kesinlikle öyle: emperyalizme karşı Çan Kay-şek'in cellatlarına bile yardım etmek zorunludur.*"¹⁷

Troçki, bir burjuva önderliği altında anti-emperyalist mücadeleye katılmayı reddeden ultra-solcuların eleştirilerini, bunun bir tür halk cepheciliği oluşturacağı gerekçesiyle şiddetle reddetti. 1937'de devrimcileri, Çan Kay Şek'in yerine geçecek kadar güçlü olmadıkları sürece, onun önderliğinde Japonya'ya karşı askeri mücadeleye katılmaya ve destek vermeye çağırdı. Devrimciler için gerekli taktiği, hain reformist bürokratların önderliğindeki bir işçi grevi sırasındakilerle karşılaştırdı. Böyle bir greve, bürokratlara herhangi bir siyasi destek vermeden katılmak her sınıf bilinçli işçinin görevi olacaktır. Troçki'nin tutumu, 1937'de Japonya'ya karşı Çin savaşı üzerine yazdığı ve geniş alıntılar yapacağımız bir belgeden açıkça anlaşılmaktadır:

"Ama Chiang Kai-shek? Marx ve Engels'in İrlanda ve Polonya'nın egemen sınıfları hakkında hiçbir yanılısamaya kapılmadıkları gibi, Çan Kay-şek, partisi ya da Çin'in tüm egemen sınıfı hakkında hiçbir yanılısamaya kapılmamalıyız. Çan Kay-şek Çinli işçilerin ve köylülerin celladıdır. Ama bugün, kendisine rağmen, Çin'in bağımsızlığının geri kalanı için Japonya'ya karşı mücadele etmek zorunda kalıyor. Yarın yine ihanet edebilir. Bu mümkün. Muhtemeldir. Hatta kaçınılmazdır. Ama bugün mücadele ediyor. Sadece korkaklar, alçaklar ya da tam embesiller bu mücadeleye katılmayı reddedebilir.

Soruyu açıklığa kavuşturmak için grev örneğini kullanalım. Biz tüm grevleri desteklemiyoruz. Örneğin, zenci, Çinli ya da Japon işçilerin bir fabrikadan dışlanması için bir grev çağrısı yapılırsa, bu greve karşı çıkarız. Ancak bir grev işçilerin koşullarını iyileştirmeyi amaçlıyorsa, liderliği ne olursa olsun, bu greve ilk katılan biz oluruz. Grevlerin büyük çoğunluğunda liderler reformisttir, meslekten vatan hainidir, sermayenin ajanlarıdır. Her greve karşı çıkarlar. Ancak zaman zaman kitlelerin ya da nesnel durumun baskısı onları mücadele yoluna zorlar.

Bir an için bir işçinin kendi kendine şöyle dediğini hayal edelim: "Greve katılmak istemiyorum çünkü liderler sermayenin ajanları." Bu aşırı solcu embesilin bu doktrini onu gerçek adıyla damgalamaya hizmet edecektir: grev kırıcı. Çin-Japon Savaşı örneği, bu bakış açısından tamamen benzerdir. Eğer Japonya emperyalist bir ülkeyse ve Çin emperyalizmin kurbanıysa, biz Çin'i tercih ederiz. Japon yurtseverliği dünya çapındaki soygunun iğrenç maskesidir. Çin yurtseverliği ise meşru ve ileridir. Bu ikisini aynı düzleme yerleştirmek ve "toplumsal yurtseverlikten" söz etmek, ancak Lenin'den hiçbir şey okumamış, Bolşeviklerin emperyalist savaş sırasındaki tutumundan hiçbir şey anlamamış ve

¹⁶ Leon Troçki: Merkez Komitesi ve Merkez Kontrol Komisyonu ortak plenumuna sunulan Britanya'daki Genel Grev üzerine karar, Temmuz 1926; in: Troçki'nin Britanya Üzerine Yazıları, Cilt 2, New Park Yayınları, Londra 1974, s. 191

¹⁷ Leon Troçki: Sovyetler Birliği'nin ve Muhalefetin Savunusu (1929); içinde: Yazılar 1929, s. 262

Marksizmin öğretilerinden ödün vermekten ve fahişelik yapmaktan başka bir şey yapamayanlar tarafından yapılabilir. (...) Ancak Japonya ve Çin aynı tarihsel düzlemde değildir. Japonya'nın zaferi Çin'in köleleştirilmesi, ekonomik ve sosyal gelişiminin sona ermesi ve Japon emperyalizminin korkunç bir şekilde güçlenmesi anlamına gelecektir. Çin'in zaferi ise tam tersine Japonya'daki toplumsal devrimi ve Çin'deki sınıf mücadelesinin özgürce, yani dış baskılar tarafından engellenmeden gelişmesini ifade edecektir.

Ama Çan Kay Şek zaferi garanti edebilir mi? Ben buna inanmıyorum. Bununla birlikte, savaşı başlatan ve bugün yöneten odur. Onun yerini alabilmek için proletarya ve ordu içinde belirleyici bir nüfuz kazanmak ve bunu yapmak için de havada asılı kalmayıp mücadelenin ortasına yerleşmek gerekir. Yabancı istilasına karşı askeri mücadelede ve zayıflıklara, eksikliklere ve iç ihanete karşı siyasi mücadelede nüfuz ve prestij kazanmalıyız. Önceden belirleyemeyeceğimiz belirli bir noktada, bu siyasi muhalefet silahlı çatışmaya dönüşebilir ve dönüşmelidir, çünkü iç savaş, genel olarak savaş gibi, siyasi mücadelenin devamından başka bir şey değildir. Bununla birlikte, siyasi muhalefetin ne zaman ve nasıl silahlı ayaklanmaya dönüştürüleceğini bilmek gerekir.

1925-27 Çin devrimi sırasında Komintern'in politikalarına saldırdık. Neden? Bunun nedenlerini iyi anlamak gerekir. Eiffelciler bizim Çin sorunundaki tutumumuzu değiştirdiğimizi iddia ediyorlar. Bunun nedeni zavallıların 1925-27'deki tutumumuzdan hiçbir şey anlamamış olmalarıdır. Yabancı emperyalizmin ajanları olan Kuzeyli generallere karşı Güneyli burjuvazi ve küçük burjuvazinin savaşıma katılmanın Komünist Parti'nin görevi olduğunu hiçbir zaman inkar etmedik. KP ile Kuomintang arasında bir askeri blokun gerekliliğini hiçbir zaman inkar etmedik. Aksine, bunu ilk öneren biz olduk. Bununla birlikte, KP'nin tüm siyasi ve örgütsel bağımsızlığını korumasını, yani yabancı emperyalizme karşı ulusal savaşta olduğu gibi emperyalizmin iç ajanlarına karşı iç savaş sırasında da işçi sınıfının askeri mücadelenin ön saflarında kalırken burjuvazinin siyasi olarak devrilmesini hazırlamasını talep ettik. Mevcut savaşta da aynı politikaları benimsiyoruz. Tutumumuzu zerre kadar değiştirmedik. Öte yandan Oehlerciler ve Eiffelciler, ne 1925-27'deki ne de bugünkü politikalarımızın tek bir zerresini bile anlamamışlardır.

Tokyo ve Nanking arasındaki son çatışmanın başlangıcında burjuva basınına yaptığım açıklamada, her şeyden önce devrimci işçilerin emperyalist zalimlere karşı savaşa aktif katılımının gerekliliğini vurguladım. Bunu neden yaptım? Çünkü her şeyden önce Marksist bakış açısından doğrudur; çünkü ikinci olarak, Çin'deki dostlarımızın refahı açısından gereklidir. Yarın Kuomintang ile ittifak halinde olan GPU (İspanya'da Negrin ile olduğu gibi) Çinli dostlarımızı "bozuncu" ve Japonya'nın ajanları olarak gösterecek. En iyileri, başlarında Chten Tu-hsiu olmak üzere, ulusal ve uluslararası alanda tehlikeye atılabilir ve öldürülebilir. Dördüncü Enternasyonal'in Japonya'ya karşı Çin'in yanında olduğunu enerjik bir şekilde vurgulamak gerekiyordu. Ve aynı zamanda şunu da ekledim: ne programlarından ne de bağımsızlıklarından vazgeçmeden.

Eyfelci embesiller bu "çekince" hakkında alay etmeye çalışıyorlar. "Troçkistler" diyorlar, "Çan Kay-şek'e eylemde, proletaryaya ise sözde hizmet etmek istiyorlar." Savaşa aktif ve bilinçli bir şekilde katılmak "Çan Kay-şek'e hizmet etmek" değil, Çan Kay-şek'e rağmen sömürge bir ülkenin bağımsızlığına hizmet etmek anlamına gelmektedir. Ve Kuomintang'a karşı yöneltilecek sözler, Çan Kay-şek'in devrilmesi için kitleleri eğitmenin araçlarıdır. Çan Kay-şek'in emri altında askeri mücadeleye katılmak, çünkü ne yazık ki bağımsızlık savaşında komuta ondadır - siyasi olarak Çan Kay-şek'in devrilmesini hazırlamak ... tek devrimci politika budur. Eyfelciler "sınıf mücadelesi" politikasını bu "milliyetçi ve sosyal yurtsever" politikaya karşı koymaktadırlar. Lenin hayatı boyunca bu soyut ve kısırlı muhalefetle mücadele etti. Ona göre, dünya proletaryasının çıkarları, ezilen halklara emperyalizme karşı ulusal ve yurtsever mücadelelerinde yardım etme görevini dikte ediyordu. Dünya Savaşı'ndan neredeyse çeyrek yüzyıl ve Ekim devriminden yirmi yıl sonra bunu henüz anlamamış olanlar, devrimci öncü tarafından içerideki en kötü düşmanlar olarak acımasızca reddedilmelidir. Eiffel ve onun gibiler için durum tam da budur!"¹⁸

Dördüncü Enternasyonal'in 1938'de kaleme alınan kurucu belgesi Geçiş Programı'nda Troçki bir kez daha Bolşeviklerin deneyimini genelleştirmeye ve komünistlerin reformist ve küçük burjuva işçi ve ezilen kitle

¹⁸ Leo Trotski: Über den chinesisch-japanischen Krieg (1937), in: Schriften 2.2, s. 865-867; İngilizce olarak: Leon Trotsky: On the Sino-Japanese War (1937), <http://marxists.org/archive/trotsky/1937/10/sino.htm> (Vurgular Orijinalde)

partilerinin tabanlarına ulaşmak için bu partilerden talepler ileri sürmelerinin ne kadar önemli olduğunu göstermeye çalıştı.

"Bu formül, "işçi ve çiftçi hükümeti", ilk olarak 1917'de Bolşeviklerin ajitasyonunda ortaya çıktı ve Ekim Devrimi'nden sonra kesin olarak kabul edildi. Son kertede, halihazırda kurulmuş olan proletarya diktatörlüğünün popüler adlandırmasından başka bir şeyi temsil etmiyordu. Bu adlandırmanın önemi, esas olarak, Sovyet iktidarının dayandığı proletarya ve köylülük arasındaki ittifak fikrinin altını çizmesinden kaynaklanmaktadır.

Epigonların Komintern'i, tarihin gömdüğü "proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü" formülünü yeniden canlandırmaya çalıştığında, "işçi ve köylü hükümeti" formülüne tamamen farklı, tamamen "demokratik", yani burjuva bir içerik kazandırdı ve onu proletarya diktatörlüğünün karşısına koydu. Bolşevik-Leninistler, "işçi ve köylü hükümeti" sloganının burjuva-demokratik versiyonunu kararlılıkla reddettiler. Proletaryanın partisi burjuva demokratik sınırların ötesine geçmeyi reddettiğinde, 1917'de Menşeviklerin ve Sosyal Devrimcilerin, 1925-27'de Çin Komünist Partisi'nin ve şimdi İspanya, Fransa ve diğer ülkelerdeki "Halk Cephesi" nin yaptığı gibi, köylülükle ittifakının basitçe sermayeye desteğe dönüşeceğini o zaman da onayladılar, şimdi de onaylıyorlar.

Nisan'dan Eylül 1917'ye kadar Bolşevikler, S.R.'lerin ve Menşeviklerin liberal burjuvaziden kopmalarını ve iktidarı kendi ellerine almalarını talep ettiler. Bu hüküm uyarınca Bolşevik Parti, işçi ve köylülerin küçük burjuva temsilcileri olarak Menşeviklere ve S.R.lere burjuvaziye karşı devrimci yardım sözü verdi, ancak Menşeviklerin ve S.R.lerin hükümetine girmeyi ya da bunun siyasi sorumluluğunu taşımayı kategorik olarak reddetti. Eğer Menşevikler ve S.R.ler Kadetlerden (liberallerden) ve yabancı emperyalizmden gerçekten kopmuş olsalardı, kurdukları "işçi ve köylü hükümeti" proletarya diktatörlüğünün kurulmasını hızlandırabilir ve kolaylaştırabilirdi. Ancak tam da bu nedenle küçük burjuva demokrasinin liderliği kendi hükümetinin kurulmasına mümkün olan tüm gücüyle direndi. Rusya deneyimi göstermiştir ki, İspanya ve Fransa deneyimleri de bir kez daha doğrulamaktadır ki, küçük burjuva demokrasinin partileri (S.R.ler, Sosyal Demokratlar, Stalinistler, Anarşistler) çok elverişli koşullar altında bile bir işçi ve köylü hükümeti, yani burjuvaziden bağımsız bir hükümet kurmaktan acizdirler.

Bununla birlikte, Bolşeviklerin Menşeviklere ve S.R.S.'lere yönelttiği talep "Burjuvaziden kopun, iktidarı kendi ellerinize alın!" kitleler için muazzam bir eğitici öneme sahipti. Menşeviklerin ve S.R.S.'lerin iktidarı alma konusundaki inatçı isteksizliği, Temmuz Günleri sırasında çarpıcı bir şekilde açığa çıkmış, onları kitle nezdinde kesinlikle mahkum etmiş ve Bolşeviklerin zaferini hazırlamıştır.

Dördüncü Enternasyonal'in temel görevi, proletaryayı, tutuculuğu parçalanan kapitalizmin felaket patlamalarıyla tam bir çelişki içinde olan ve tarihsel ilerlemenin önündeki başlıca engeli temsil eden eski önderlikten kurtarmaktan ibarettir. Dördüncü Enternasyonal'in proletaryanın geleneksel örgütlerine yönelttiği başlıca suçlama, bu örgütlerin kendilerini burjuvazinin siyasi yarı-corpse'undan koparmak istememeleridir. Bu koşullar altında, eski liderliğe sistematik olarak yöneltilen talep: "Burjuvaziden kopun, iktidarı alın!" İkinci, Üçüncü ve Amsterdam Enternasyonallerinin parti ve örgütlerinin hain karakterini teşhir etmek için son derece önemli bir silahtır. Dolayısıyla "işçi ve çiftçi hükümeti" sloganı bizim için yalnızca 1917'de Bolşeviklerin sahip olduğu anlamda, yani burjuva ve kapitalizm karşıtı bir slogan olarak kabul edilebilir. Ancak hiçbir durumda, daha sonra epigonların ona verdiği ve onu Sosyalist devrime giden bir köprüden onun yolundaki başlıca engele dönüştüren o "demokratik" anlamda değil.

Kendilerini işçi ve köylülere dayandıran ve onlar adına konuşan tüm parti ve örgütlerden, burjuvaziden siyasi olarak kopmalarını ve işçi ve çiftçi hükümeti için mücadele yoluna girmelerini talep ediyoruz. Bu yolda onlara kapitalist gericiliğe karşı tam destek sözü veriyoruz. Aynı zamanda, bize göre "işçi ve çiftçi hükümetinin" programını oluşturması gereken geçiş talepleri etrafında bıkıp usanmadan ajitasyon geliştiriyoruz.

Geleneksel işçi örgütleri tarafından böyle bir hükümetin kurulması mümkün müdür? Geçmiş deneyimler, daha önce de belirtildiği gibi, bunun en hafif tabirle son derece olanaksız olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, tamamen istisnai koşulların (savaş, yenilgi, mali çöküş, kitlesele devrimci baskı, vb.) etkisi altında, Stalinistler de dahil olmak üzere küçük burjuva partilerinin burjuvaziden kopma yolunda istediklerinden daha ileri gidebilecekleri teorik olasılığı kategorik olarak peşinen inkar edemeyiz. Her halükarda bir şeyden şüphe edilmemelidir: Bu son derece ihtimal dışı

varyant bir gün bir yerde gerçekleşse ve yukarıda bahsedilen anlamda bir "işçi ve çiftçi hükümeti" kurulsa bile, bu proletaryanın gerçek diktatörlüğüne giden yolda yalnızca kısa bir bölümü temsil edecektir.

Bununla birlikte, tahmin yürütmeye gerek yoktur. Bir işçi-çiftçi hükümeti sloganı etrafındaki ajitasyon, her koşulda muazzam bir eğitim değerini korumaktadır. Ve bu tesadüfi değildir. Bu genelleştirilmiş slogan tamamen çağımızın siyasi gelişim çizgisi boyunca ilerlemektedir (eski burjuva partilerinin iflası ve çürümesi, demokrasinin çöküşü, faşizmin büyümesi, işçilerin daha aktif ve saldırgan politikalara doğru hızlanan yönelimi). Dolayısıyla geçiş taleplerinin her biri tek ve aynı siyasi sonuca götürmelidir: işçiler, çiftçilerle birlikte kendi iktidarlarını kurmak için burjuvazinin tüm geleneksel partilerinden kopmalıdır." ¹⁹

Böylece, Troçki'nin birleşik cephe taktiğine, işçilerin ve ezilenlerin sınıf mücadelesini güçlendirmenin ve birleştirmenin yanı sıra devrimci partinin işçi sınıfı ve halk kitleleri arasındaki etkisini arttırmanın ve "küçük burjuva demokrasisi partilerinin" hegemonyasını zayıflatmanın bir aracı olarak verdiği önemi görüyoruz. Ayrıca Troçki, birleşik cephe taktiğini devrimciler için yalnızca burjuva (Menşevik tipi) işçi partilerine karşı değil, aynı zamanda proleter olmayan ezilen sınıf ve katmanlar arasında kitlesel bir desteğe sahip olan küçük burjuva popülist (S.R. tipi) güçlere karşı da önemli bir araç olarak görüyordu.

¹⁹ Leon Troçki: Kapitalizmin Ölüm Sancısı ve Dördüncü Enternasyonal'in Görevleri: İktidarın Fethini Hazırlamak için Kitlelerin Geçiş Talepleri Etrafında Seferber Edilmesi (Geçiş Programı); içinde: Dördüncü Enternasyonal Belgeleri. The Formative Years (1933-40), New York 1973, s. 201-203

III. Günümüz Koşullarında Proleter Hegemonya Mücadelesi: Sosyal ve Ekonomik Değişimler

Önceki iki bölümde birleşik cephe taktiğinin ilkelerini özetledik ve Marksist klasiklerin bu taktiğe ilişkin anlayışlarını nasıl geliştirdiklerini gösterdik. Bugün birleşik cephe taktiğinin uygulanmasına ilişkin bazı özel sorunları tartışmadan önce, Lenin ve Troçki döneminden bu yana meydana gelen önemli değişiklikleri dikkate almamız gerekiyor. Ekonomik ve sosyal gelişmelerin bir özeti ile başlayacağız.

Güney'in Büyük Soygunu adlı kitabımızda dünya proletaryasının bileşimindeki önemli değişiklikleri analiz ettik.²⁰ Burada en önemli sonuçları gerçek verilerle birleştirerek özetleyelim.

Günümüz Dünya Proletaryasının Güneye Kayışı

RCIT her zaman küresel kapitalist üretimin ve dolayısıyla uluslararası proletaryanın odağının son yarım yüzyılda eski emperyalist metropollerden (yani Kuzey Amerika, Batı Avrupa ve Japonya) Güney'e (yani yarı-sömürge dünya artı yeni emperyalist güçler, özellikle de Çin) kaydığını vurgulamıştır. Bu değişimin temeli, küresel Güney ülkelerinde yaşanan büyük sanayileşme süreci olmuştur. Bu, bir yandan 1950'ler ve 1960'ların uzun patlaması sırasındaki genel ekonomik yükselişten (buna tarımda verimlilik artışı, hızlanan kentleşme vb. eşlik etti) ve emperyalist tekellerin süper sömürüyü yoğunlaştırarak karlarını arttırma arzusuyla sermaye ihracatını büyük ölçüde Güney'e kaydırmasından kaynaklandı.²¹ Bu zamanın bir bölümünde, Doğu Avrupa, Doğu Asya ve Küba'daki Stalinist yozlaşmış işçi devletlerinin sanayileşmesi de bu gelişmeye katkıda bulundu.

Geçtiğimiz on yıllar boyunca küresel işgücündeki muazzam büyüme esas olarak yarı-sömürge dünyasında gerçekleşmiştir. 2014 yılında, küresel işgücünün %51,5'i, toplam üç milyar çalışan insan arasında ücretli emekle uğraşmaktaydı²² (Bkz. Şekil 1). Bu grafikte de görüldüğü üzere, 1991 yılından bu yana tüm kıtalarda ücretli işçilerin payı artmıştır.²³

Şekil 1: Ücretli ve Maaşlı İstihdam (toplam istihdamın %'si), Dünya ve Bölgeler, 1991-2014²⁴

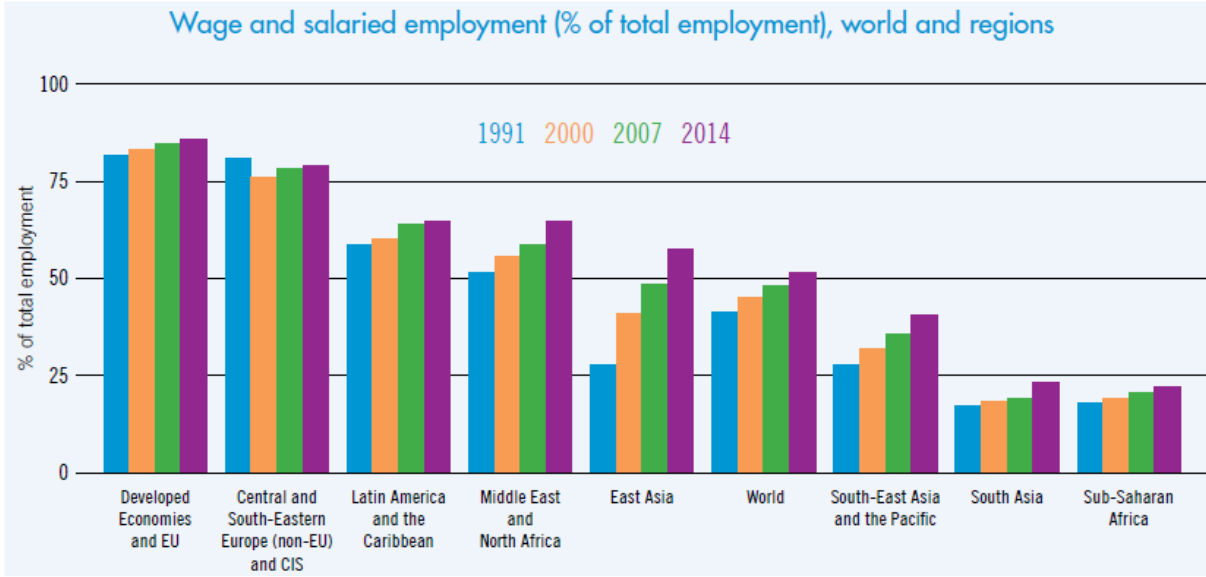
²⁰ Bkz: Michael Pröbsting: *The Great Robbery of the South*, örneğin s. 69-80, s. 179-188, s. 228-240

²¹ Bu konuda bkz: *The Great Robbery of the South*, örneğin s. 57-62

²² "İşgücü" kategorisi, ekonomik faaliyette bulunan tüm kişileri, yani işçileri, köylüleri, serbest meslek sahiplerini, maaşlı orta sınıf çalışanları ve kapitalistleri kapsamaktadır.

²³ Burada kısaca "ücretliler" burjuva kategorisinin sadece işçileri değil, aynı zamanda maaşlı orta sınıfı da içerdiğini belirtmek isteriz. Ancak ILO ve benzeri kurumların burjuvazi istatistikleri doğal olarak bu iki kesim arasında ayırım yapmamaktadır. Yine de bu rakamlar küresel proletaryanın büyümesi için faydalı bir yaklaşımdır.

²⁴ Uluslararası Çalışma Ofisi: *Dünya İstihdam ve Sosyal Görünüm 2015*. İşlerin değişen doğası, s. 29

Bu tür bir proleterleşme kadınlar arasında da gerçekleşmiştir. Bugün çalışan kadınların %46'sı ücretli işçidir.

25

Tablo 1, milenyumun hemen öncesinden bu yana dünya bölgelerindeki işçi sınıfının büyümesini yüzdelerle ifade etmektedir.

Tablo 1: Toplam İstihdamın Payı Olarak Ücretli Çalışanlar, 1999 ve 2013 ²⁶

Bölge	1999	2013
Afrika	24.6%	26.2%
Asya	30.7%	40.2%
Latin Amerika ve Karayipler	59.0%	62.8%
Orta Doğu	71.9%	80.3%
Doğu Avrupa ve Orta Asya	74.9%	78.3%
Gelişmiş ekonomiler	84.1%	86.4%

Sanayileşme süreci zorunlu olarak proletaryanın ağırlığının emperyalist metropollerden yoksul ülkelere ve özellikle de Asya'ya (bugün küresel sanayi işgücününün %60'ı burada yaşamaktadır) doğru büyük bir kaymasına yol açmıştır. Yüz yıl önce - Lenin ve Troçki zamanında - sömürge ve yarı-sömürge dünyasındaki proletarya hala oldukça küçüktü. Avrupa, Kuzey Amerika ve Japonya dışında kapitalist sanayileşme sadece görece küçük bir ölçüde gerçekleşmişti.

O zamandan beri Güney'deki işçi sınıfının büyümesi hızlandı. Sonuç olarak, bugün dünya işçi sınıfının büyük çoğunluğu eski emperyalist metropollerin dışında yaşamaktadır. Bu durum aşağıdaki tablo ve rakamlarda açıkça görülmektedir. Tablo 2, "gelişmekte olan ülkeler" olarak adlandırılan ülkelerde yaşayan

²⁵ Uluslararası Çalışma Ofisi: Dünya Sosyal Güvenlik Raporu 2010/11. Kriz zamanlarında ve ötesinde güvence sağlamak (2010), s. 28

²⁶ Uluslararası Çalışma Ofisi: Küresel Ücret Raporu 2014/15. Ücretler ve gelir eşitsizliği, s. 14 ve Destekleyici Veriler

ücretli işçilerin %65,9'dan (1995) %72,4'e (2008/09) yükseldiğini göstermektedir. Yarı-sömürge AB ülkeleri hariç tutulursa, 2008/09 için bu rakam daha da yüksektir (%75). Başka bir deyişle, günümüzün ücretli emekçilerinin dörtte üçü yarı-sömürge ve gelişmekte olan emperyalist ülkelerde yaşamakta ve çalışmaktadır.

Tablo 2: Ücretli İşçilerin Farklı Bölgelerdeki Dağılımı, 1995 ve 2008/09 ²⁷

	Ücretli çalışanlar (yüzde olarak)	
	1995	2008/09
Dünya	100%	100%
Düşük ve orta gelirli ülkeler	65.9%	72.4%
Yüksek gelirli ülkeler	34.1%	27.6%
Yüksek gelirli ülkeler (yarı-sömürge AB Devletleri hariç)	-	25%
Düşük ve orta gelirli ülkeler (yarı-sömürge AB Devletleri dahil)	-	75%

Bu değişim, işçi sınıfının çekirdek sektörü olan sanayi işçilerini incelediğimizde de görülebilir. Tablo 3'te, 2013 yılında tüm sanayi çalışanlarının (ezici çoğunluğu işçi) %85,3'ünün - ya da 617 milyondan fazlasının - eski emperyalist metropollerin dışında yaşadığını, sanayide istihdam edilenlerin "sadece" %14,7'sinin - ya da 106,8 milyonunun - burada yaşadığını görüyoruz. Aynı zamanda, tüm sanayi işçilerinin neredeyse üçte ikisi (%62,5) Asya'da (Rusya ve eski SSCB cumhuriyetleri hariç) yaşıyordu.

Tablo 3: Farklı Bölgelerde Sanayideki İşgücünün Dağılımı, 2013 ²⁸

	İşgücü Sektörde (Milyon Olarak)	Dağılımı Endüstriyel İşgücü
Dünya	724.4	100%
Gelişmiş ekonomiler	106.8	14.7%
Doğu Avrupa ve eski SSCB	44.8	6.2%
Doğu Asya	250.1	34.5%
Güneydoğu Asya	59.0	8.1%
Güney Asya	144.3	19.9%
Latin Amerika	58.3	8.0%
Orta Doğu	18.7	2.6%
Kuzey Afrika	13.0	1.8%
Sahra Altı Afrika	29.3	4.0%

Şekil 2 ve 3, Güney'de yaşayan imalat işçilerinin oranının yaklaşık %50'den (1980) yaklaşık %73'e (2008) yükseldiğini göstererek bu muazzam değişimi doğrulamaktadır. Unutulmamalıdır ki 1950 yılında dünya genelindeki sanayi işçilerinin sadece %34'ü Güney'de yaşamaktaydı. ²⁹ Bununla birlikte, burada verilen

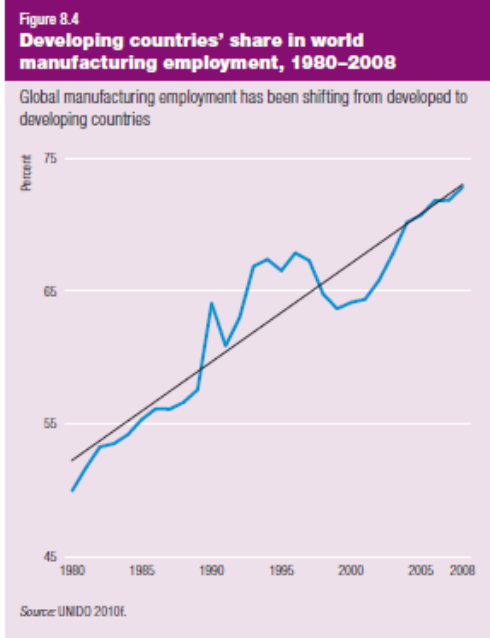
²⁷ Dünya Bankası: Dünya Kalkınma Raporu 1995, s. 9, Uluslararası Çalışma Ofisi: Küresel İstihdam Eğilimleri 2011, s. 68; Avrupa Komisyonu Ekonomik ve Mali İşler Genel Müdürlüğü: 2009'da işgücü piyasası ve ücretlerdeki gelişmeler; in: EUROPEAN ECONOMY Nr. 5/2010, s. 188-190 ve kendi hesaplamalarımız. "Gelişmiş ekonomiler" kategorisine Doğu ve Güneydoğu Avrupa ülkeleri ile Malta ve Kıbrıs dahil değildir.

²⁸ Kaynaklar: Uluslararası Çalışma Ofisi: Küresel İstihdam Eğilimleri 2014. İşsiz bir toparlanma riski mi?, s. 97 ve kendi hesaplamalarımız

²⁹ John Smith: Offshoring, Outsourcing & the 'Global Labour Arbitrage' (2008), IIPPE 2008 Bildirisi - Procida, İtalya 9-11

istatistiklerde imalat ve sanayi istihdamı rakamlarının eş anlamlı olmadığını, çünkü imalatın tüm sanayi işgücünü içerdiğini, ancak sanayi istihdamının aksine madencilik ve inşaat sektörlerinde istihdam edilenleri hariç tuttuğunu unutmayın.

Şekil 2: Gelişmekte Olan Ülkelerin Dünya İmalat İstihdamındaki Payı, 1980-2008 ³⁰

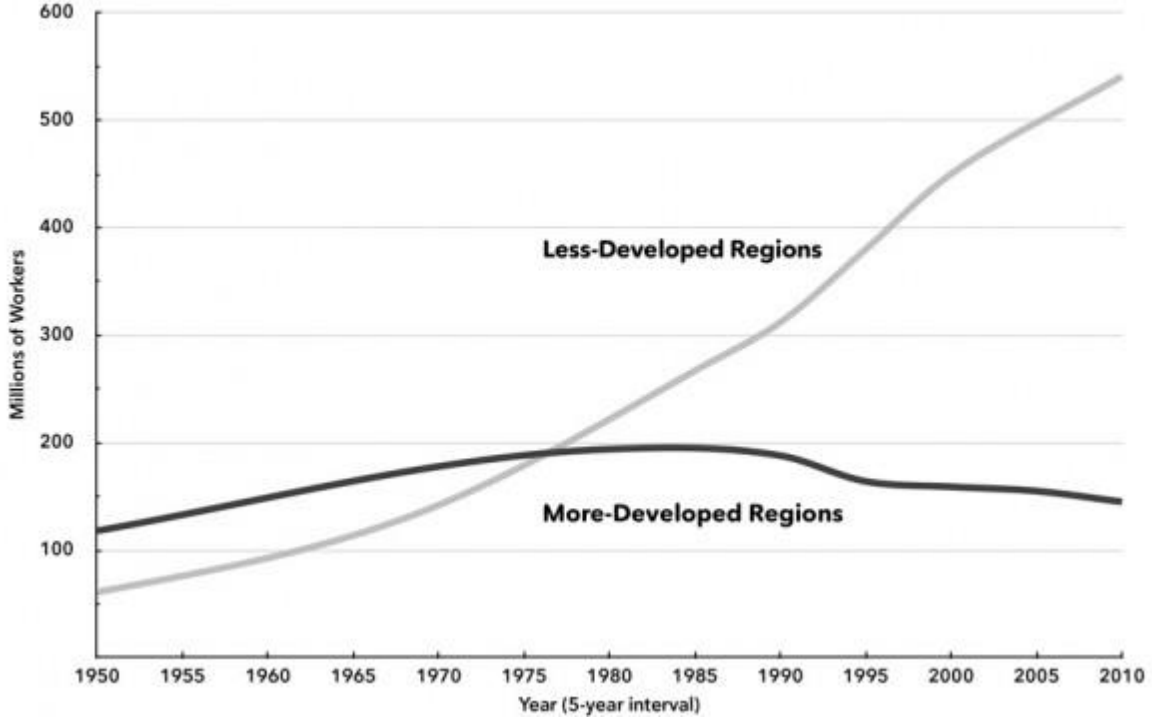

Şekil 3: Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkelerde Küresel Sanayi İşgücü, 1950-2010 ³¹

Eylül 2008, s. 5

³⁰ UNIDO: Endüstriyel Kalkınma Raporu 2011, s. 150

³¹ John Smith: Imperialism in the Twenty-First Century, Monthly Review 2015 Cilt 67, Sayı 03 (Temmuz-Ağustos), <http://monthlyreview.org/2015/07/01/imperialism-in-the-twenty-first-century/>.

RCIT, proletaryanın yarı-sömürge ve gelişmekte olan emperyalist ülkelere doğru gerçek kaymasının, resmi istatistiklerin gösterdiğinden çok daha büyük olduğuna defalarca işaret etmiştir. Neden mi? Çünkü yukarıda da belirtildiği gibi, burjuva kategorisi olan "ücretliler" sadece işçileri kapsamamaktadır. Genel olarak, zengin emperyalist ülkelerde ücretlilerin önemli bir azınlığının işçi sınıfının bir parçası olmadığı, maaşlı orta sınıfın (denetim personeli, polis, alt kademe yönetici vb.) bir parçası olduğu söylenebilir. ³² Sınıfın yapısına ilişkin kapsamlı bir analizde, emperyalist ülkelerde toplam çalışan nüfusun %90'ını oluşturan ücretlilerin sayısının, yaklaşık 2/3'ü işçi sınıfı, 1/3'ü ise orta tabaka olmak üzere ikiye ayrılabilirliğini tahmin ettik. ³³ Daha yoksul ülkelerde maaşlı orta sınıflar çok daha küçüktür.

Ayrıca, işçi aristokrasisini, işçi sınıfının en üst kesimini de (örneğin, yüksek ücretli vasıflı işçilerin belirli kesimleri, vb.) Bu kesim, proletaryanın burjuvazi tarafından çeşitli ayrıcalıklarla tam anlamıyla rüşvet verilen kesimidir. Emperyalist ülkelerde bu katman, yarı-sömürge proletaryasına kıyasla işçi sınıfının çok daha büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Emperyalist ülkelerdeki işçi aristokrasisine ödeme yapmak ve böylece işçi sınıfı dayanışmasının altını oymak için gereken mali kaynaklar, tam da tekelci kapitalistlerin yarı-sömürge ülkeleri ve emperyalist metropollerdeki göçmenleri aşırı sömürerek kolayca elde ettikleri ekstra karlardan gelmektedir. Tekelci sermaye bu ekstra karların bir kısmını emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfı kesimlerinin desteğini kazanmak için kullanmaktadır, çünkü kapitalistlerin her şeyden önce istikrara

³² CWI, IMT ve Morenoitlerin (LIT-CI ve UIT-CI) revizyonist teorilerinin aksine, Marksistler baskıcı devlet aygıtının üyelerini işçi sınıfının bir parçası olarak görmezler. Troçki bu konuda çok netti: "*Polisin başlangıçta Sosyal Demokrat işçiler arasından çok sayıda işe alınmış olması kesinlikle anlamsızdır. Bilinç bu durumda bile çevre tarafından belirlenir. Kapitalist devletin hizmetinde polis olan işçi, bir işçi değil, bir burjuva polisidir. Son yıllarda bu polisler Nazi öğrencilerden çok devrimci işçilerle mücadele etmek zorunda kalmıştır. Böyle bir eğitim, etkilerini bırakmakta başarısız olmaz. Ve hepsinden önemlisi: her polis bilir ki hükümetler değişse de polis kalır.*" (Leo Trotzki: Was nun? Schicksalsfragen des deutschen Proletariats (1932) içinde: Schriften über Deutschland, Band 1, s. 186; İngilizcesi: Leon Troçki: Sırada Ne Var? Vital Questions for the German Proletariat (Ocak 1932), <http://marxists.architexturez.net/archive/trotsky/germany/1932-ger/next01.htm#s1>)

³³ Markus Lehner: Arbeiterklasse und Revolution. Thesen zum marxistischen Klassenbegriff, in: Revolutionärer Marxismus Nr. 28 (1999)

ihtiyacı vardır. Böylece, "satın alınmış" işçi aristokrasisi, yarı-sömürge dünyada proletaryanın çok daha küçük bir kesimi olabilir.

Bununla birlikte, işçi aristokrasisi - ikizi olan işçi bürokrasisi ile birlikte - emperyalist ülkelerdeki sendikalar ve reformist partiler içinde hakim bir rol oynamaktadır.

Aynı zamanda, başka bir yerde ayrıntılı olarak ele aldığımız gibi,³⁴ işçi sınıfının alt tabakaları - ve özellikle göçmenler - emperyalist ülkelerdeki görece sayılarını önemli ölçüde arttırmışlardır. Örneğin ABD'de göçmenlerin toplam nüfus içindeki payı %5,2'den (1960) %12,3'e (2000) ve %14'ün üzerine (2010) yükselmiştir. Batı Avrupa'da göçmenlerin nüfus içindeki payı 1960'ta %4,6 iken 2010'da %10'a yaklaşmıştır.³⁵ Birleşmiş Milletler'in son verilerine göre, 172.6 milyon göçmen resmi olarak eski emperyalist ülkelerde ("yüksek gelirli ülkeler") yaşamaktadır ve bu rakam toplam nüfusun %13'ünü temsil etmektedir.³⁶ Daha önce de defalarca belirttiğimiz gibi, bu tür resmi istatistikler, yasal statüsü olmayan göçmenler ile ikinci ve üçüncü kuşak göçmenleri içermediğinden, göçmen sayısını her zaman olduğundan az göstermektedir.

"Orta gelirli" ve "düşük gelirli ülkelerdeki", yani yarı-sömürge ülkeler ve yükselen emperyalist Çin'deki yabancı göçmenlerin karşılaştırılabilir oranı sadece %1'dir.³⁷

Özellikle göçmenler, emperyalist metropollerin kent merkezlerinde proletaryanın önemli bir kesimini oluşturmaktadır. Örneğin, 2000'lerin başında New York'taki yerleşik işçilerin yarısı siyah, Latin kökenli ya da diğer ulusal azınlıklara mensuptu. Londra'nın iç ve dış bölgelerinde 2000 yılında sırasıyla %29 ve %22'lik bir kesim etnik azınlık olarak sınıflandırılmıştır.³⁸ Irkçılık ve göçmenler üzerine yaptığımız çalışmada, Viyana'da (Avusturya'nın başkenti) göçmenlerin nüfusun %44'ünü temsil ettiğini gösterdik. Bunların üçte ikisi eski Yugoslavya, Türkiye veya Doğu Avrupa AB ülkelerinden gelmektedir.³⁹

Ayrıca, düşük ve orta vasıflı emekçilerin ücretli çalışanların ve ezilenlerin büyük çoğunluğunu oluşturduğunu, yüksek vasıflı çalışanların ise (eski emperyalist ülkelerde bile) yalnızca bir azınlığı oluşturduğunu fark etmek önemlidir. Aşağıdaki Tablo 4 ve 5'te gösterilen rakamlar sadece işçi sınıfına ait olmasa da ve beceri düzeyi işçi sınıfının üst ve aristokrat katmanlarına karşı alt veya orta katmanlarda

³⁴ Bu konuda bkz. örneğin Michael Pröbsting: *The Great Robbery of the South*, örneğin s. 179-188, s. 228-240, s. 385-386; Michael Pröbsting: *Göç ve Süper Sömürü: Marksist Teori ve Mevcut Dönemde Göçün Rolü*, in: *Eleştiri: Journal of Socialist Theory*, Cilt 43, Sayı 3-4, 2015, <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03017605.2015.1099846>; Michael Pröbsting: *Marxismus, Migration und revolutionäre Integration* (2010); in: *Revolutionärer Kommunismus*, Nr. 7, <http://www.thecommunists.net/publications/werk-7>. Bu çalışmanın İngilizce dilinde bir özeti: Michael Pröbsting: *Marxism, Migration and revolutionary Integration*, in: *Revolutionary Communism*, No. 1 (RCIT'nin İngilizce Dergisi), <http://www.thecommunists.net/oppressed/revolutionary-integration/>

³⁵ Bakınız Rainer Münz/Heinz Fassmann: *Avrupa'daki Göçmenler ve Ekonomik Konumları: Evidence from the European Labour Force Survey and from Other Sources* (2004), s. 5-6 ve Carlos Vargas-Silva: *Global International Migrant Stock: Uluslararası Karşılaştırmada Birleşik Krallık* (2011), www.migrationobservatory.ox.ac.uk, s. 5

³⁶ Birleşmiş Milletler, *Ekonomik ve Sosyal İşler Dairesi, Nüfus Bölümü* (2016). *Uluslararası Göç Raporu 2015: Önemli Noktalar*, s. 28

³⁷ Aynı BM araştırmasına göre Rusya'da toplam nüfusun %8'i göçmendir. Rusya'daki göç durumunu ve bu yüksek oranın nedenlerini Michael Pröbsting, *Büyük Bir Emperyalist Güç Olarak Rusya: Rus Tekelci Sermayesinin ve İmparatorluğunun Oluşumu - Eleştirmenlerimize Bir Yanıt*, 18 Mart 2014, yayınımda inceledik: *Devrimci Komünizm* No. 21, <http://www.thecommunists.net/theory/imperialist-russia/>

³⁸ Bakınız Peter Dicken: *Küresel Değişim. Mapping the Changing Contours of the World Economy* (Sixth Edition), The Guilford Press, New York 2011, s. 496

³⁹ Michael Pröbsting: *Marxismus, Migration und revolutionäre Integration* (2010); içinde: *Der Weg des Revolutionären Kommunismus*, Nr. 7, S. 31-33, <http://www.thecommunists.net/publications/werk-7>; İngilizce: Michael Pröbsting: *Marxism, Göç ve Devrimci Entegrasyon*, içinde: *Revolutionary Communism*, No. 1 (RCIT'nin İngilizce Dergisi), s. 42 <http://www.thecommunists.net/oppressed/revolutionary-integration/>

konumlanmakla doğrudan paralel olmasa da, bu rakamlar yine de proletaryayı oluşturan görelî oranların hem küresel olarak hem de belirli bölgelere göre yararlı bir yaklaşımını sunmaktadır.

Tablo 4: Geniş Mesleklere (Beceri) Göre İstihdam Sayıları ve Payları, Dünya ve Bölgeler, 2013 (bin kişi) ⁴⁰

<i>Dünya bölgesi</i>	<i>Düşük Vasıflı</i>	<i>Orta Vasıflı</i>	<i>Yüksek Vasıflı</i>
Dünya	502,153 100%	2,077,789 100%	566,584 100%
Gelişmiş Ekonomiler	46,668 9.3%	241,654 11.6%	186,693 32.4%
Gelişmekte Olan Ekonomiler	455,485 91.7%%	1,836,135 88.4%	379,891 67.6%

Tablo 5: Geniş Mesleklere (Beceri) Göre İstihdam Payı, Dünya ve Bölgeler, 2013 ⁴¹

<i>Dünya bölgesi</i>	<i>Düşük Vasıflı</i>	<i>Orta Vasıflı</i>	<i>Yüksek Vasıflı</i>
Dünya toplamı	16.0%	66.0%	18.0%
Gelişmiş Ekonomiler	9.8%	50.9%	39.3%
Orta ve Güney Doğu Avrupa	14.1%	52.4%	33.5%
Doğu Asya	8.2%	79.7%	12.1%
Güney Doğu Asya ve Pasifik	22.0%	65.6%	12.4%
Güney Asya	27.7%	58.5%	13.8%
Latin Amerika ve Karayipler	19,0%	61.3%	19.8%
Orta Doğu ve Kuzey Afrika	12.0%	65.7%	22.4%
Sahra Altı Afrika	16.2%	79.2%	4.6%

BM Uluslararası Çalışma Ofisi'nin bu gerçek verileri, düşük ve orta vasıflı işçilerin küresel işgücününün %82'sini, eski emperyalist ülkelerde %61,7'sini ve yarı-sömürge dünyada ve yükselen emperyalistlerde, yani Çin ve Rusya'da %85,8'ini temsil ettiğini göstermektedir. Payları bu tablolarda gösterilen rakamlardan daha da büyüktür çünkü - daha önce de söylediğimiz gibi - ücretlilerin bir azınlığı işçi sınıfının bir parçası değildir, daha ziyade orta sınıfa aittir. Doğal olarak, yüksek vasıflı işçilerin payı orta katmanlar arasında işçi sınıfından çok daha fazladır. Kısacası bu veriler, RCIT *Manifestosu*'nda özetlediğimiz ve *Büyük Soygun* adlı kitabımızda daha ayrıntılı olarak açıkladığımız işçi sınıfının bileşimine ilişkin tezlerimizi desteklemektedir.

Buna ek olarak, yoksul ülkelerdeki proletarya, bu resmi istatistiklerdeki rakamların gösterdiğinden daha büyüktür. Bu ülkelerdeki işçilerin önemli bir kısmı resmi olarak ücretli işçi olarak değil, kayıt dışı sektörün büyüklüğü nedeniyle resmi olarak serbest meslek sahibi olarak sayılmaktadır. Ancak aslında bunlar işçi sınıfının bir parçasıdır. ⁴²

⁴⁰ Uluslararası Çalışma Ofisi: Dünya İstihdam ve Sosyal Görünüm - Eğilimler 2015, s. 72-89, Destekleyici Veriler ve hesaplamalarımız

⁴¹ Uluslararası Çalışma Ofisi: Dünya İstihdam ve Sosyal Görünüm - Eğilimler 2015, s. 72-89, Destekleyici Veriler

⁴² Bu konuda bkz. örneğin Jauch, Herbert: Küreselleşme ve Emek, Emek Kaynakları ve Araştırma Enstitüsü (LaRRI), Bölgesel Emek Sempozyumu için hazırlanmıştır, Windhoek, 6.12.2005, s. 8

Genel olarak, büyüyen işçi sınıfı ve diğer ezilen katmanlar istihdam durumları açısından çok heterojendir. Yakın zamanda yayınlanan ILO'nun bir bütün olarak çalışan nüfusun (yani işçiler, köylüler, kendi hesabına çalışanlar, ücretsiz aile işçileri, işverenler [sonuncular sayı bakımından önemsiz olsa da] dahil olmak üzere) istihdam durumuna ilişkin verileri son derece ilginçtir. Buna göre, işçilerin sadece yaklaşık %26,4'ü daimi bir sözleşmeyle istihdam edilirken, yaklaşık %13'ü geçici veya belirli süreli sözleşmelerle çalışmakta ve önemli bir çoğunluğu (%60,7) herhangi bir sözleşme olmaksızın çalışmaktadır. Doğal olarak burada da eski emperyalist ülkelerdeki emekçilerin durumu ile Güney'dekiler arasında büyük farklar vardır. Eski emperyalist ülkelerde ("yüksek gelirli ekonomiler"), işçilerin dörtte üçünden fazlası sürekli sözleşmeli (üçte ikisinden azı tam zamanlı), %9,3'ü geçici sözleşmelerle işe alınmakta ve sadece %14'ü sözleşmesiz çalışmaktadır. Gelişmiş yarı-sömürgeler ve gelişmekte olan emperyalist ülkeler ("orta gelirli ülkeler") arasında, tüm işçilerin yaklaşık %72'si sözleşmesiz istihdam edilirken, sadece %13,7'si kalıcı bir sözleşme kapsamında çalışmaktadır. Daha az gelişmiş yarı-sömürge ülkelerde, işçilerin sadece %5,7'si daimi bir sözleşme ile istihdam edilirken, işçilerin yaklaşık %87'sinin hiçbir sözleşmesi yoktur; bunların çoğunluğu ya kendi hesabına çalışan işçiler ya da katkıda bulunan aile işçileri olarak çalışmaktadır. ⁴³

Ücretli işçiler için mevcut ILO verilerini hesaplırsak, tüm ücretli işçilerin sadece %51,2'sinin kalıcı bir sözleşmeye sahip olduğu, geri kalanının ise sadece geçici sözleşmelerle ya da hiçbir sözleşme olmaksızın istihdam edildiği sonucuna ulaşırız (bkz. Tablo 6). Burada da bir yanda eski emperyalist ülkeler ile diğer yanda yarı-sömürge ülkeler ve yükselen emperyalist güçler arasında aşırı farklılıklar bulunmaktadır. ILO tarafından "yüksek gelirli ekonomiler" olarak tanımlanan ilk ülkelerde, daimi sözleşmeye sahip ücretli işçilerin oranı %88,1'dir. Ancak bu oran küresel Güney ülkelerinde çok daha düşüktür (%30,7'ye karşılık %32,4).

Tablo 6. Ücretli İşçilerin Ücretli Çalışanların Sözleşme Türlerinin Dağılımı (%) ⁴⁴

	<i>Daimi</i>	<i>Geçici</i>	<i>Sözleşme Yok</i>
Tüm Ülkeler	51.2%	25.0%	23.8%
Yüksek Gelirli Ülkeler	88.1%	10.7%	1.3%
Orta Gelirli Ülkeler	30.7%	32.3%	37.0%
Düşük Gelirli Ülkeler	32.4%	42.6%	24.8%

Sürekli sözleşmeye sahip ücretli işçiler, tam zamanlı çalışanlar ile sadece yarı zamanlı çalışanlar karşılaştırılarak tekrar bölünmelidir. Ne yazık ki ILO bu konuda sadece emperyalist ülkeler için veri sağlamaktadır; bu ülkelerde tam zamanlı çalışanların sadece %73,7'si sürekli sözleşmeye sahiptir (ancak kadınlar arasında bu oran %64,5 ile daha da düşüktür).

Ayrıca, artan işsiz işçi sayısını da göz önünde bulundurmak gerekir. ILO'nun son raporuna göre 2014 yılında resmi rakamlara göre 201.3 milyon işçi işsizdi. Ya da başka bir deyişle, küresel olarak %5.9. ⁴⁵

⁴³ Uluslararası Çalışma Ofisi: Dünya İstihdam ve Sosyal Görünüm 2015. İşlerin değişen doğası, s. 30

⁴⁴ Uluslararası Çalışma Ofisi: Dünya İstihdam ve Sosyal Görünüm 2015. İşlerin değişen doğası, s. 31 (kendi hesaplamamız)

⁴⁵ Uluslararası Çalışma Ofisi: Dünya İstihdam ve Sosyal Görünüm - Trendler 2016, s 72

Şimdi dünya proletaryasının bugünkü durumuna kısa bir bakışımızı özetleyelim. Uluslararası işçi sınıfının odağını, ücretli emekçilerin yaklaşık dörtte üçünün bulunduğu Güney'e kaydırıldığını gösterdik. Eski emperyalist ülkelerdeki maaşlı orta sınıfın payının (Güney'e kıyasla) daha yüksek olduğu göz önüne alındığında, yarı-sömürge ve gelişmekte olan emperyalist ülkelerdeki proletaryanın dünya genelindeki oranı %80'e kadar çıkabilir. Bu durumda, bugün dünya proletaryasının kalbinin Güney'de ve özellikle Asya'da olduğu sonucuna varabiliriz.

Bu, eski emperyalist metropollerdeki (yani Batı Avrupa, Kuzey Amerika ve Japonya'nın görece zengin ülkelerindeki) proletaryanın önemsiz hale geldiği anlamına gelmez. Hiçbir şey gerçeklerden daha farklı olamaz. Batı Avrupa, Kuzey Amerika ve Japonya proletaryası uluslararası sınıf mücadelesinde merkezi bir rol oynamaya devam etmektedir. Ancak devrimci komünistler için Asya, Latin Amerika, Ortadoğu ve Afrika'daki yarı-sömürge ülkelerin ve yükselen emperyalistler olan Çin'in (ve Rusya'nın) artan öneminin farkına varmak hayati önem taşımaktadır. Başka bir deyişle, Dünya Devrimi süreci, cephenin eski emperyalist ülkelerde bulunduğu ve tüm meselenin burada karara bağlanacağı bir süreç değildir. Aksine, yarı-sömürge dünyadaki proletarya ve yükselen emperyalist Çin belirleyici bir rol oynayacaktır. Arap Devrimi, yarı-sömürge proletaryanın artan önemine ilişkin bu tezi güçlendirmiştir.

Dünya işçi sınıfının bileşimindeki bu önemli değişikliklerin sonuçlarını "*Devrimci Komünist Manifesto*" programımızda özetledik. Uluslararası işçi örgütleri Güney'e özellikle dikkat etmelidir. Güney proletaryasının devasa ağırlığı, yalnızca uluslararası işçi örgütlerine kitlesel katılımlarında değil, aynı zamanda bu güçlerin liderliklerinde de yansıtılmalıdır. Ve Güney işçi sınıfı için özel önem taşıyan sorunlar - aşırı sömürü, emperyalizme karşı ulusal kurtuluş mücadeleleri vb. - örgütlerin propaganda ve pratik çalışmalarında merkezi bir rol oynamalıdır. ⁴⁶

Yoksul Köylülüğün ve Kent Yoksullarının Sefaleti

Küresel proletaryanın büyümesinden bağımsız olarak, Marksistler küresel çalışan nüfusun neredeyse yarısının - ve yarı-sömürge dünyada açık bir çoğunluğun - hala yoksul köylülüğe veya kentsel küçük burjuvaziye ait olduğu gerçeğini göz ardı etmemelidir. Tablo 6'daki rakamlar, çalışan nüfusun genel sosyal bileşimi hakkında bir fikir vermektedir. Ancak burada da, yukarıda özetlenen nedenlerden dolayı, ILO'nun *Ücretli İşçiler* kategorisinin Marksist işçi sınıfı kavramıyla eşanlamlı olmadığını tekrarlıyoruz. Bu çekince ILO'nun *Kendi Hesabına Çalışanlar* kategorisi için de geçerlidir ve bu kategori de Marksist sömürücü olmayan köylülük ve kent küçük-burjuvazisi kategorisiyle eşdeğer değildir. Bununla birlikte, aşağıda verilen rakamlar faydalı yaklaşımlardır.

Emperyalist ülkelerde sayıları çok az olan kapitalistleri (işverenleri) bir kenara bırakırsak, köylülerin ve serbest meslek sahiplerinin (ve onlara katkıda bulunan aile üyelerinin) Güney ülkelerinde çalışan nüfusun %55,4'ünü temsil ettiğini görürüz. Ancak burada bile yapılması gereken önemli ayrımlar vardır. Örneğin, yükselen emperyalist Çin'de ücretli işçilerin çalışan nüfustaki payı %56 ve serbest meslek sahipleri ve

⁴⁶ Bu konuda bakınız Devrimci Komünist Enternasyonal Eğilimi (RCIT): Devrimci Komünist Manifesto, 2012'de yayımlandı, s. 28-30; RCIT web sitesinde çevrimiçi olarak www.thecomunists.net/rcit-manifesto

onların katkıda bulunan aile üyeleri "sadece" %42.4 iken,⁴⁷ az gelişmiş yarı-sömürge ülkelerde serbest meslek sahipleri ve onların katkıda bulunan aile üyeleri tüm çalışanların %80.8'ini (!) oluşturmaktadır. (Bkz. Tablo 7)

Tablo 7: Statünün Toplam İstihdam İçindeki Payları, Dünya ve Bölgeler, 2013 (%) ⁴⁸

	<i>Ücret İşçiler</i>	<i>İşverenler</i>	<i>Kendi Hesabı İşçiler</i>	<i>Katkıda Aile İşçiler</i>
Gelişmiş Ekonomiler	86.3%	3.6%	9.0%	1.0%
Gelişmekte Olan Ülkeler	42.6%	2.0%	40.5%	14.9%
En Az Gelişmiş Ülkeler	%18,0	1.2%	53.2%	27.6%
Alt Orta				
Gelir Ülkeleri	31.7%	2.1%	50.5%	15.7%
Gelişmekte Olan Ekonomiler	58.2%	2.2%	29.0%	10.6%

Kapitalizm sadece işçi sınıfı için değil, aynı zamanda kırsal nüfus ve kent yoksulları için de sefalet demektir. Bunu anlamak için şimdi dünya köylüleri arasındaki eşitsizlik ve yoksulluk hakkında bazı veriler sunuyoruz. ETC Group (AGETC) tarafından özetlenen verilere göre, günümüz dünyasındaki 450 milyon çiftliğin 382 milyonu (%85) küçük köylüler tarafından işletilmekte ve 2 hektar ya da daha küçük bir alana sahip bulunmaktadır. Bunların neredeyse tamamı (380 milyona yakını) küresel Güney'de yer almaktadır. Yine bunların ezici çoğunluğu (370 milyon) yerli köylüler tarafından işlenmektedir. Toplamda, köylüler dünyadaki ekili arazilerin yaklaşık yarısını işlemektedir. Dünya genelinde sürekli ekim yapılan 1.56 milyar hektarlık ekilebilir alanın 764 milyon hektarının köylüler tarafından işlendiği; 225 milyon hektardan az olmamak üzere büyük çiftçiler tarafından ekildiği; orta ölçekli çiftçilerin ise yaklaşık 571 milyona hektara sahip olduğu tahmin edilmektedir.

Tahminen 640 milyon köylü çiftçi ve buna ek olarak 190 milyon çoban kendi tüketimleri ve yerel pazarlar için hayvan yetiştirmektedir. Ayrıca, yaklaşık 30-35 milyon tam zamanlı balıkçı vardır, ancak muhtemelen 100 milyondan fazla köylü balıkçılık ve bu faaliyetten elde edilen ürünün gıda olarak işlenmesi ve dağıtımı ile bir dereceye kadar ilgilenmektedir.

Ayrıca kentsel çiftçilikle uğraşan 800 milyon köylü olduğu tahmin edilmektedir. Bunların 200 milyonu öncelikle kentsel pazarlar için gıda üretmekte ve bu faaliyet yaklaşık 150 milyon aile üyesine tam zamanlı istihdam sağlamaktadır. Ortalama olarak, dünya şehirleri kendi gıda tüketimlerinin yaklaşık üçte birini üretmektedir. Son olarak, ormanların içinde veya bitişiğinde yaşayan ve gıda ve geçim kaynaklarının çoğunu ormanlardan elde eden en az 410 milyon insan bulunmaktadır. ⁴⁹

Brezilya, toprağın küresel olarak eşitsiz dağılımına ve çürüten kapitalizm çağında yoksul ve topraksız köylülerin vahim durumuna önemli bir örnek teşkil etmektedir. Yaklaşık 26.000 Brezilyalı toprak sahibi tüm tarım arazilerinin %50'sine sahiptir ve bu arazilerin büyük bir kısmı ya tarım için yetersiz kullanılmakta ya da hiç işlenmemektedir. Aynı zamanda Brezilya'da 12 milyon topraksız köylü bulunmaktadır.

⁴⁷ Uluslararası Çalışma Ofisi: Dünya İstihdam ve Sosyal Görünüm - Eğilimler 2015, Destekleyici Veriler

⁴⁸ Uluslararası Çalışma Ofisi: Çalışma Dünyası Raporu 2014. İşlerle birlikte gelişmek, s. 40

⁴⁹ ETC Grubu: Gıda ve İklim Krizleri için Sorular, Tebliğ Sayı #102 (Kasım 2009), s. 26

Kent yoksulları, dünya nüfusunun giderek önem kazanan bir diğer katmanını oluşturmaktadır. Sabit bir sınıfsal konumları yoktur, daha ziyade çeşitli ve geçişken unsurlar içerirler. Gecekondu sakinlerinin çoğunun sürekli bir işi yoktur; işsiz, kayıt dışı çalışan ya da serbest meslek sahibidirler. Dolayısıyla, çoğunlukla işçi sınıfının alt katmanlarına aittirler ve ya genellikle kentsel tarımla uğraşan yarı proleter unsurları oluştururlar, yoksul küçük burjuvazi arasındadırlar ya da lümpenproletaryaya aittirler. İşyerindeki son derece güvencesiz konumları, özel yaşam ve barınma koşullarının görece önemini arttırmaktadır. Bu nedenlerle kent yoksullarından belirli bir katman olarak bahsedebiliriz.

Küresel kentsel nüfusun yaklaşık üçte birinin (%32,7), özellikle yarı sömürge dünyasında, büyük şehirlerdeki gecekonducularda yaşadığı tahmin edilmektedir. Kentsel alanlarda gecekondu koşullarında yaşayan insanların oranı özellikle Sahra-altı Afrika'da yüksektir (%61,7). Bununla birlikte, gecekondu sakinleri Güney Asya (%35), Güneydoğu Asya (%31,0), Doğu Asya (%28,2), Batı Asya (%24,6), Latin Amerika ve Karayipler (%23,5) ve Kuzey Afrika'da (%13) da kentsel nüfusun önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.⁵⁰

Kısacası, yoksul köylülüğün ve kent yoksullarının büyük ve önemli sınıflar ve katmanlar oluşturduğunu görüyoruz. Onlar da güvencesiz yaşamları boyunca çürümekte olan kapitalizmin yıkıcı sonuçlarından her gün acı çekmektedir. Bu ezilen katmanları kapitalist yönetime karşı mücadelede müttefik olarak kazanmak için ön saflarda yer almak işçi sınıfının ve bu sınıfın öncüsü olan devrimci partinin hayati bir görevidir.

⁵⁰ Bakınız Birleşmiş Milletler: Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik için Planlama ve Tasarım: İnsan Yerleşimleri Küresel Raporu 2013, s. 215; Birleşmiş Milletler: The Millennium Development Goals Report 2014, s. 46; Om Prakash Mathur: Asya'da Kentsel Yoksulluk. Asya Kalkınma Bankası için Hazırlanan Çalışma, Ulusal Kentsel İlişkiler Enstitüsü, Yeni Delhi 2013, s. 17

IV. Günümüz Koşullarında Proleter Hegemonya Mücadelesi: Siyasi Değişimler

Son yıllarda meydana gelen bazı önemli sosyal ve ekonomik gelişmeleri özetledikten sonra, şimdi siyaset alanını incelemeye geçeceğiz. İşçilerin ve ezilenlerin çıkarlarını temsil ettiğini iddia eden partiler arasında meydana gelen en önemli değişiklikleri özetleyeceğiz.

Burjuva İşçi Partilerinin Krizi

Son yirmi-otuz yılın en önemli gelişmelerinden biri, sosyal demokrat ve Stalinist tondaki geleneksel reformist partilerin olağanüstü bir şekilde burjuvalaşması oldu. Aynı zamanda, yeni sol reformist ya da küçük burjuva popülist güçlerin yükselişine tanık olduk. Bu değişiklikler, mevcut dönemde Marksist birleşik cephe taktiğinin geliştirilmesi ve uygulanması için çok önemli bir zemin oluşturmaktadır.

Bu gelişmeleri ve değişimleri daha ayrıntılı olarak inceleyelim. Dünyadaki durumun en önemli faktörü - ve bu 1930'larda Troçki'nin zamanında olduğundan bugün daha da doğrudur - güçlü bir devrimci dünya partisinden tamamen yoksun olmaktır. Troçki'nin şu sözleri - "*En ufak bir abartı olmaksızın şu söylenebilir: tüm dünyadaki durum proleter önderliğin krizi tarafından belirlenmektedir*"⁵¹ - Dördüncü Enternasyonal'in siyasi ve örgütsel çöküşünden yarım yüzyıldan fazla bir süre sonra, otantik devrimci güçlerin sayısının önümüzdeki tarihi görevle karşılaştırıldığında çok az olduğu bugün daha da geçerlidir. ⁵² Sosyalist devrim için bir dünya partisinin yokluğu, devrim öncesi ve devrimci durumlara yol açan pek çok sınıf mücadelesi patlamasının nihai olarak yenilgiye uğramasının ana nedenidir. Ve tam da bu nedenle geleneksel reformizmin sağa kayması, yeni sol reformist ve popülist siyasi oluşumların yükselişiyle sonuçlanmıştır.

Sosyal demokrasinin ve Stalinizmin tarihsel krizi, kendisini dramatik bir siyasi sağa kayma, bileşiminin ve liderliğinin burjuvalaşması ve üyelik ve seçim gücündeki hızlı düşüşle ifade etmektedir. Bazı örnekleri inceleyelim.

Alman SPD, Yeşiller Partisi ile koalisyon hükümeti kuran Almanya'yı, NATO'nun 1999'da Sırbistan'a saldırmasıyla ülkenin ilk dış savaşına sürükledi. Aynı şeyi 2001 yılında Afganistan'da ve sonrasında emperyalist işgal sırasında da yaptılar. SPD, işsizlik yardımlarında ve sosyal sübvansiyonlarda önemli kesintilere yol açan acımasız Hartz IV reformlarını dayattı. O zamandan beri bu parti, 2005-09 yıllarında ve 2013'ten bu yana bir kez daha Angela Merkel'in muhafazakar partisi CDU ile kemer sıkma yanlısı koalisyonların küçük ortağı oldu.

SPD'nin bu neoliberalleşmesinin desteği ve üyeliği üzerinde dramatik etkileri olması şaşırtıcı değildir. Seçim desteği %40,9'dan (1998) %23,0'a (2009) ve %25,7'ye (2013) düşmüştür. Üye sayısı ise 1990 ile 2014 yılları

⁵¹ Leon Troçki: Luxemburg ve Dördüncü Enternasyonal (1935), içinde: Writings of Leon Trotsky 1935-36, s. 31 (Vurgular orijinalindedir)

⁵² Dördüncü Enternasyonal'in ve parçalarının yozlaşmasının tam bir analizi için Workers' Power (Britain) and Irish Workers' Group adlı kitabımıza bakınız: The Death Agony of the Fourth International (Dördüncü Enternasyonal'in Ölüm Sancısı), Londra 1983. Ayrıca Michael Pröbsting'in "Healy's Pupils Fail to Break with their Master: Dördüncü Enternasyonal'in devrimci geleneği ve onun epigonları Gerry Healy ve 'Uluslararası Komite'nin merkezci geleneği - RCIT'den *Socialist Fight*'a Yanıt, Ekim 2013, *Devrimci Komünizm* No. 16, Kasım 2013, <http://www.thecommunists.net/theory/healy-and-fourth-international/>

arasında (mevcut en son veriler) yarıdan fazla azalmıştır. Partinin 1990 yılında 943.402 üyesi varken, bu rakam 2012 yılı sonu itibariyle 459.902'ye düşmüştür. ⁵³ Bu üyelerin %50'si 60 yaş ve üzerindedir ve sadece %16'sı 40 yaşın altındadır! Partinin sosyal yapısı özellikle dikkat çekicidir: emekliler en büyük grubu oluştururken (%34), onları "Beamte" (kamu sektöründe ayrıcalıklı çalışanlar için kullanılan Almanca bir kelime, %23), beyaz yakalılar (%15), mavi yakalılar (%8) ve işsizler (%5) takip etmektedir. Geri kalan %15'lik kesim ise ev hanımları, öğrenciler, serbest meslek sahipleri vb. ⁵⁴

Ancak bunların hiçbiri, sendika federasyonu ve diğer işçi örgütleriyle olan yakın bağları göz önüne alındığında, SPD'nin bir burjuva işçi partisi olmaktan çıktığı anlamına gelmiyor. Dahası, birçok emekli üye daha önce işçiydi. Ancak partinin işçi sınıfıyla bağlarını önemli ölçüde zayıflattığı ve bileşiminde işçi sınıfını neredeyse hiç temsil etmediği, daha ziyade işçi sınıfının en eski ve en ayrıcalıklı (Beamte!) kesimlerinin yanı sıra alt orta sınıfın bir kesimini temsil ettiği açıktır.

İspanyol PSOE'nin durumu da buna benzemektedir. Parti dramatik bir şekilde sağa kaymış ve on yıllardır neoliberal gündeme bağlı kalmıştır. Büyük Durgunluğun başlamasıyla başlayan yeni tarihi dönemin başlangıcından bu yana seçim desteği yarı yarıya azaldı - kullanılan oyların %43.9'undan (2008) %22.0'sine (2015) düştü. Partinin seçmen kitlesine, tüm üyelerinin %41,4'ünü oluşturan "aktif olmayan" kişiler (yani emekliler) hakimdir⁵⁵ (bkz. Şekil 4).

Şekil 4: İspanya'da Siyasi Partileri Destekleyenlerin Dağılımı, 2015 ⁵⁶

Parties of retirees, parties of workers

Distribution of party supporters depending on labour market position (July 2015)

	PSOE	PP	IU	Podemos	C's	Avg
Inactive	41.4%	46.4%	21.7%	16.8%	16.0%	31.3%
Student	3.8%	1.8%	6.5%	5.9%	7.4%	4.1%
Unemployed	21.2%	10.9%	21.7%	24.1%	18.6%	19.1%
Fixed-term	6.3%	5.5%	12.0%	10.6%	7.4%	8.3%
Open-ended	20.0%	17.3%	30.4%	31.9%	33.0%	24.5%
Self-employed	3.8%	8.5%	5.4%	6.7%	6.1%	6.6%
Manager, employer	3.8%	8.8%	2.2%	3.1%	11.3%	5.4%

Ancak bu düşüşe ve üyelerin giderek yaşlanmasına rağmen, üyelerin çoğunluğu işçi sınıfından gelmektedir. Ayrıca PSOE, İspanya'daki iki büyük sendika federasyonundan biri olan UGT ile hala yakın ilişkilerini sürdürmektedir. Ancak bu yakın ilişki, UGT liderliğinin (Stalinist liderliğindeki CCOO sendikasıyla birlikte) o dönem PSOE liderliğindeki hükümetle bir "sosyal pakt" imzalamasına yardımcı oldu. "Anti-sosyal pakt" olarak adlandırılması daha uygun olan bu pakt, resmi emeklilik yaşının 65'ten 67'ye çıkarılmasını içeriyordu.

⁵³ Oskar Niedermayer: Parteimitglieder in Deutschland: Version 2015, Arbeitshefte aus dem Otto-Stammer-Zentrum, Nr. 20, Freie Universität Berlin, 2015

⁵⁴ Bundeszentrale für politische Bildung: Soziale Zusammensetzung der SPD-Mitgliedschaft, 28.8.2013, <http://www.bpb.de/politik/grundfragen/parteien-in-deutschland/42102/zusammensetzung-der-spd>

⁵⁵ Jorge Galindo: İspanyol partilerinin çekirdeği, 1.11.2015, <http://politikon.es/2015/11/01/the-core-of-spanish-parties/>

⁵⁶ Jorge Galindo: İspanyol partilerinin çekirdeği, 1.11.2015, <http://politikon.es/2015/11/01/the-core-of-spanish-parties/>

Uzun zaman önce neoliberal bir partiye dönüşmüş olan Fransız Sosyalist Partisi de derin bir kriz içinde. Bu kriz, Cumhurbaşkanı Hollande'ın 2012 yılında iktidara gelmesinden bu yana hız kazanmıştır. Onun liderliği altında PSF demokratik haklara eşi benzeri görülmemiş saldırılar düzenledi (Kasım 2015'ten bu yana süresiz "olağanüstü hal"; anayasada anti-demokratik değişiklikler; Müslüman göçmenlere yönelik binlerce baskın vb.) Ayrıca Hollande hükümeti Mali, Orta Afrika Cumhuriyeti, Irak ve Suriye'de bir dizi emperyalist savaşa girişmiştir.

Şaşırtıcı olmayan bir şekilde, bu gelişmeler partinin düşüşü ile el ele gitmektedir. Parti 2009 yılında resmi olarak 203,000 üyeye sahipken, bu rakam 2015 yılında yaklaşık 120,000'e düşmüştür. Hollande'ın iktidara gelmesinden bu yana PSF'nin 40,000 üyesi partiden ayrıldı. ⁵⁷

PSF'nin geleneksel olarak küçük burjuva sosyal yapısı da daha az önemli değildir - bu özellik şüphesiz son birkaç yılda daha da kötüleşmiştir. Fransız siyaset bilimci Laurent Bouvet'e göre PSF üyelerinin sadece %16'sı işçi ve alt düzey ücretlilerden oluşurken, %35'i üst düzey yöneticiler ve meslek sahiplerinden oluşmaktadır. Partinin üyeliğinde de görece ayrıcalıklı kamu sektörü çalışanlarının (tüm üyelerin %58'i) hakimiyeti söz konusudur. Diğer tüm sosyal demokrat partiler gibi PSF üyelerinin de yaş ortalaması yüksektir (%67'si 50 yaşın üzerindedir). Ayrıca Bouvet şunları belirtmektedir: "[PSF'nin seçmen kitlesi, Ed.] ağırlıklı olarak orta ve üst tabakadan seçmenlerden oluşmakta ve çalışan sınıflardan çok az seçmen bulunmaktadır (özellikle Fransa'daki aktif nüfusun yüzde 50'sinden fazlasını temsil eden "çalışanlar" ve "işçiler" sosyal ve mesleki gruplarından). Ayrıca, kamu sektöründen gelen seçmenlerin oranı, aktif nüfus içindeki ağırlıklarına göre özellikle önemlidir." ⁵⁸

Ayrıca, tüm parti üyelerinin yaklaşık dörtte biri belediye, bölgesel veya ulusal parlamentolarda, hükümet makamlarında vb. seçilmiş temsilcilerdir. ⁵⁹

İngiliz İşçi Partisi de geçen yılın (2015) yazına kadar çok benzer bir gelişme yaşadı. Blair hükümeti 1997'de iktidara geldiğinde, partinin sendikalarla olan yakın bağlarını ortadan kaldırdı (bu bağlar hala mevcut olsa da) ve parti programının İngiliz endüstrisinin kilit sektörlerini kamulaştırma hedefini ilan eden ünlü 4. Maddesini sildi. Blair hükümeti neoliberal bir gündem uyguladı ve Orta Doğu'daki emperyalist savaş saldırısının itici gücü oldu. Aslında "sosyal demokrat" Blair, ABD Başkanı Bush'un ve onun militarist, yeni muhafazakar yönetiminin en yakın işbirlikçisiydi. Aynı şekilde İşçi Partisi de İsrail'in ve İsrail'in Filistin halkına karşı yürüttüğü sömürgeci savaşların sadık bir destekçisi olduğunu kanıtlamıştır. Son zamanlarda, Corbyn'in yeni sol-reformist liderliğine rağmen, parti Anti-Siyonist üyelerini ihraç etmeye başladı. ⁶⁰

Diğer ülkelerde olduğu gibi İşçi Partisi'nin üye sayısı 1997'de yaklaşık 400.000 iken 2015'te yaklaşık 200.000'e düşmüştür. Ancak 2015 yazında sol-reformist İşçi Partisi milletvekili Jeremy Corbyn'in başarılı kampanyasıyla bu düşüş tersine çevrildi. Blair yanlısı parti kurumlarının açık düşmanlığına rağmen, Corbyn'in kampanyası kemer sıkma ve militarizm karşıtı bir platforma dayanıyordu ve bu da gençler

⁵⁷ Laurent Bouvet: PS'yi Kim Seviyor? Fransız Sosyalist Partisi'nin Seçim Paradoksu, içinde: İçinde: Internationale Politik und Gesellschaft Online: International Politics and Society, No. 4/2010, s. 115; Frédéric Sawicki: French Socialist Party, in: Akademik Öngörüler, No. 14: Temmuz-Aralık 2015, http://academic-foresights.com/French_Socialist_Party.html

⁵⁸ Laurent Bouvet: PS'yi Kim Seviyor? Fransız Sosyalist Partisi'nin Seçim Paradoksu; Ayrıca bkz: Marc Lazar: In welchem Zustand befindet sich die Parti Socialiste? Friedrich-Ebert-Stiftung, Mart 2015; Ernst Hillebrand: Die Sozialistische Partei Frankreichs nach dem Parteitag von Reims, Friedrich-Ebert-Stiftung, Mart 2009, s. 7 ve 11

⁵⁹ Bkz: Ernst Hillebrand: Die Sozialistische Partei Frankreichs nach dem Parteitag von Reims, Friedrich-Ebert-Stiftung, Mart 2009, s. 6

⁶⁰ Bkz. örneğin RED LIBERATION (İşçi Partisi'nde Aktif Sosyalistler): İNGiltere: Nazeem Shah ve Ken Livingstone'u Siyonizm yanlısı İşçi Partisi Liderliğine karşı savunun! 30 Nisan 2016; Britanya: İşçi Partisi'nde Siyonizmi Yenmek, 30 Mart 2016, <https://redliberation.wordpress.com/>

arasında büyük bir coşku yarattı. Birkaç ay içinde İşçi Partisi'nin "genel seçimlerden bir gün önce, 6 Mayıs 2015'te 201.293 olan üye sayısı, 10 Ocak 2016'da 388.407'ye yükseldi." ⁶¹

Bu gelişme, burjuva işçi partilerinin uzun bir gerileme döneminden sonra bile, yeni radikalleşen gençlerin ve işçilerin değişim arzularını siyasi olarak ifade edebilecekleri başka bir alternatif görmemeleri halinde yeniden canlanıp gençleşebileceklerinin önemli bir göstergesidir. İşçi Partisi'nin üye geri dönüşü, 1990'ların başında İşçi Partisi'nin (ve genel olarak sosyal demokrat partilerin) artık burjuva işçi partileri olmadığını ilan eden çok sayıda merkezcinin (örneğin CWI gibi) ne kadar yanlış olduğunu da göstermektedir. Biz otantik Marksistler bu varsayımı her zaman reddettik ve aynı zamanda CWI'nin eski yoldaşları Ted Grant ve Alan Woods'un IMT'si tarafından uygulanan oportünist İşçi Particiliğe adaptasyonu ve bitmek bilmeyen girişçiliği de sürekli olarak kınadık.

Partinin sosyal yapısına ilişkin somut bir çalışmadan haberdar olmamakla birlikte, yakın zamanda yayınlanan bir iç rapor bazı ilginç sonuçlar içermektedir. İngiliz *The Guardian* gazetesi bu raporun bulgularını haberleşti: "*Rapor, zengin şehir içi bölgelerden daha yüksek oranda yeni üye çeken, geçiş sürecindeki bir partiyi tasvir ediyor. Parti genelinde üye sayısında çarpıcı bir artış yaşanırken, İşçi Partisi'nin toplumun daha yoksul kesimlerinden gelen geleneksel destekçileri artık toplam üyelerin daha küçük bir bölümünü oluşturuyor. (...) Ancak raporun özeti şu uyarıda bulunuyor: 'İşçi Partisi üyesi olarak aşırı temsil edilen gruplar, yüksek düzeyde harcanabilir gelire sahip kentsel bölgelerden (özellikle şehir içi bölgelerden) uzun süreli ev sahibi olma eğilimindedir. 'Yetersiz temsil edilenler ise ya kısa vadeli olarak mülk kiralayan ve mali yardıma ihtiyaç duyan genç bekarlar/aileler ya da kırsal topluluklarda yaşayanlar olma eğilimindedir. (...) 'Merkezi yerlerde yaşayan ve yüksek ödüllü kariyerler peşinde koşan yüksek statülü şehir sakinlerinin oldukça fazla temsil edildiğine' işaret etmektedir. 'Bir grup olarak, parti üyeliğinin %11,2'sine karşılık genel nüfusun %4'ünü oluşturuyorlar' diyor.*" ⁶²

Benzer gelişmeler Avusturya Sosyal Demokrat Partisi'nde ve hatta İrlanda İşçi Partisi'nde de gözlemlenebilir. Sonuncusu, 2011'den beri agresif bir kemer sıkma yanlısı hükümette yer aldıktan sonra 2016 seçimlerinde tarihi bir yenilgiye uğradı. Seçmenlerinin üçte ikisini (kullanılan oyların %19.5'inden %6.6'sına düşerek) ve parlamentodaki sandalyelerinin çoğunu (37'den 7'ye düşerek) kaybetti.

Son olarak, İtalya'daki Sosyalist Parti ve Komünist Parti'nin hazin kaderi unutulmamalıdır. Hem PSI hem de PCI kendilerini feshetmiş ve açıkça burjuva partileriyle birleşmişlerdir.

Stalinist ve eski Stalinist partiler biraz farklı bir kaderle karşı karşıya kaldılar, ancak onlar da krizde. Önemli istisnalar dışında, hükümet koalisyonlarına katılmadılar ve böylece neoliberalleşmiş sosyal demokrat partilerin yaşadığı keskin üye düşüşünden kaçındılar, çünkü kendilerini hala kemer sıkma karşıtı muhalefet partileri olarak sunabildiler ve bu da bir dereceye kadar sosyal demokrasiden tiksinen işçileri ve gençleri kendilerine çekebilmelerini sağladı. Örneğin bu durum, PCI dağıldığında ondan ayrılan İtalyan *Partito della Rifondazione Comunista*'nın seçimlerde yükselişiyle kendini göstermiştir. Benzer bir durum Almanya'da, Doğu Almanya'daki eski Stalinist PDS'nin daha önce SPD'den ayrılmış olan Batı Alman WASG ile birleşmesinin ardından LINKE'nin kurulmasıyla ortaya çıkmıştır. Fransa'da ise eski Stalinist PCF ile PSF'den

⁶¹ Ewen MacAskill: Jeremy Corbyn'in İşçi Partisi'ni nasıl yeniden şekillendirdiği ortaya çıktı. Liderin partiyi yeniden şekillendirme umutları, Guardian anketinin üye sayısında artış, büyük destek ve sola kayış göstermesiyle arttı, *The Guardian*, 13 Ocak 2016, <http://www.theguardian.com/politics/2016/jan/13/revealed-how-jeremy-corbyn-has-reshaped-the-labour-party>

⁶² Rajeev Syal: İşçi Partisi'nin yeni üyelerinin orantısız bir kısmı zengin şehir sakinlerinden oluşuyor. Corbyn'i eleştirenler tarafından ele geçirilecek olan rakamlar, yoksul destekçilerin artık üyelerin daha küçük bir oranını oluşturduğunu gösteriyor, 21 Ocak 2016. http://www.theguardian.com/politics/2016/jan/20/labours-new-members-mostly-wealthy-city-dwellers-leaked-report?CMP=Share_iOSApp_Other

ayrılan *Parti de Gauche'un* birleşmesinden oluşan *Front de Gauche* (FdG), İspanyol *Izquierda Unida* (Stalinist PCE tarafından başlatılmıştı) gibi bazı seçim başarıları elde etti.

Ancak, çoğu *Avrupa Solu Partisi'*nde (PEL) birleşmiş olan bu eski Stalinist partilerin başarıları sürdürülebilir değildi. Fransa'da PCF, 1997-2002 yılları arasında Lionel Jospin liderliğindeki neoliberal PSF hükümetine katılarak birçok özelleştirme programı uyguladı ve NATO'nun Sırbistan ve Afganistan'a karşı yürüttüğü savaşlarda yer aldı. PCF bu ihanetinin cezasını 2002 başkanlık seçimlerinde genel sekreteri Robert Hue'nin oyların sadece %3.37'sini alarak merkezci-Troçkist adaylar Arlette Laguiller (%5.72) ve Olivier Besancenot'dan (%4.25) daha az oy almasıyla çekti. Daha sonra, FdG'nin kurulmasının ardından PDF yeniden canlandı. Ancak son birkaç yıldır FdG iç gerilimlerle boğuşuyor ve PdG lideri Jean-Luc Mélenchon - 2012 başkanlık seçimlerinde FdG'nin adayı olarak %11.1 oy aldı - şu anda ayrı bir proje hazırlıyor.

Almanya'da LINKE sürekli olarak sağa kaymaktadır. Yeni milenyumun ilk on yılında bu parti Berlin'de SPD ile bölgesel bir koalisyon hükümetine katıldı ve çeşitli özelleştirme programlarının uygulanmasından sorumlu oldu. Bazı liderleri İsrail'in 2008/09 ve sonrasında Gazze'ye karşı yürüttüğü savaşları açıkça desteklemiştir. Parti, üyelerinin Gazze'deki Filistin halkıyla dayanışma faaliyetlerini (Özgürlük Filosu'na katılmak gibi) veya apartheid İsrail Devleti'ne karşı boykot kampanyasını desteklemelerini resmi olarak yasaklamıştır. ⁶³ Yerel olarak, LINKE parlamento grubunun kadın başkanı Sahra Wagenknecht, geçtiğimiz günlerde Almanya'daki mültecilerin sadece "misafir" olduklarını ve "misafir" gibi davranmadıkları ve Alman yasalarına saygı göstermedikleri takdirde ülkeden sınır dışı edilmeleri gerektiğini söyledi! ⁶⁴ LINKE'nin koalisyon ortağı olarak kabul edilmek için egemen sınıfa açık bir şekilde boyun eğmesi hem utanç verici hem de yüz kızartıcıdır.

Bu arada, aynı emperyalizm ve Siyonizm yanlısı politikanın LINKE'nin Avusturya'daki kardeş partisi olan *Avusturya Komünist Partisi* (KPÖ) tarafından da yıllardır uygulandığına dikkat çekmek isteriz. Başka yerlerde de bildirdiğimiz gibi, PEL ve KPÖ'nün önde gelen yetkilileri (ve onların Siyonist savaş yanlısı müttefikleri) on yıldan uzun bir süredir RCIT'e karşı - burjuva basını da dahil olmak üzere - "*Anti-Semitizm*", "*devrimci delilik*" vb. benimsediğimizi iddia ederek defalarca kamuoyu önünde suçlamalarda bulundular. ⁶⁵

Tüm oportünizmlerine rağmen ya da daha doğrusu bu yüzden LINKE üye kaybetmeye devam ediyor - 78,046'dan (2009) 60,547'ye (2014) düştü. ⁶⁶ Sağ partilerin aksine, sosyal demokrasinin gerilemesinden ve işçi sınıfı ve gençler arasında artan huzursuzluktan faydalanma konusunda tamamen aciz olduğunu kanıtlamıştır.

Aynı durum İspanyol IU için de geçerli. Bazı seçim başarılarının ardından birkaç yenilgi almış ve sol popülist *Podemos* partisinin yükselişinin gölgesinde kalmıştır. En son Aralık 2015 seçimlerinde IU oyların sadece %3,7'sini aldı. İşçi sınıfı tabanının yanı sıra, IU'nun destekçileri arasında, İspanyol sosyolog Jorge

⁶³ Bkz: Michael Pröbsting: Güney'in Büyük Soygunu, s. 338-349

⁶⁴ Bkz. örneğin, Kevin Hagen: Wagenknecht und das Asylrecht: Die Gast-Rechte, SPIEGEL ONLINE, 12.1.2016, <http://www.spiegel.de/politik/deutschland/sahra-wagenknecht-zum-asylrecht-die-gast-rechte-a-1071614.html>

⁶⁵ Bu konuda bkz. örneğin Die KPÖ und Obamas Krieg im Nahen Osten. Antwort auf eine neuerliche KPÖ-Polemik gegen die RKO BEFREIUNG, 25.10.2014, <http://www.thecommunists.net/home/deutsch/kpo-naher-osten/>; Gaza-Krieg: Israel-freundliche KPÖ verleumdet erneut die RKO-BEFREIUNG, 25.7.2014, <http://www.rkob.net/international/nordafrika-und-der-arabische-raum/israelfreund-kpoe/>; ayrıca bakınız The Great Robbery of the South, s. 339-343. Tüm bu makalelerde Siyonizm yanlısı muhaliflerimizin çeşitli makalelerine ve RCIT'in bunlara verdiği yanıtlara referanslar ve bağlantılar bulacaksınız.

⁶⁶ Oskar Niedermayer: Parteimitglieder in Deutschland: Version 2015, Arbeitshefte aus dem Otto-Stammer-Zentrum, Nr. 20, Freie Universität Berlin, 2015

Galindo'nun deyimiyle "*gauche divine*" olarak adlandırılan çok profesyonel, iyi maaşlı orta sınıf bireylerden oluşan önemli bir kesim de bulunmaktadır. ⁶⁷

İtalya'da Fausto Bertinotti'nin PRC'si iki kez neoliberal hükümetlere girdikten ve kemer sıkma saldırılarının yanı sıra Afganistan'ın emperyalist işgalini destekledikten sonra çöktü. ÇHS, çöküşünden bu yana seçim barajını aşmak için yeterli oyu toplayamadı ve bu nedenle şu anda parlamentoda sandalyesi bulunmuyor.

PEL dışında kalan diğer Stalinist partiler de durgunlukla karşı karşıya. Yunanistan'da yıllarca süren genel grevlere ve siyasi çalkantılara rağmen KKE seçimlerde herhangi bir ilerleme kaydedememiş ve %4-6 gibi etkileyici olmayan bir oy oranına ulaşmıştır. Benzer şekilde Portekiz'de Yeşil Parti ile birlikte hareket eden PCP, 1991'den bu yana tüm seçimlerde oyların sadece %7-8,8'ini istikrarlı bir şekilde korumuştur. Bu geleneksel reformist partilerin hiçbiri, SYRIZA ya da Portekiz'deki *Bloco de Esquerda* gibi daha yeni oluşumlarla daha kolay özdeşleşebilen gençler ve işçiler arasında tekrarlanan radikalleşme dalgalarına rağmen güç kazanabildiğini kanıtlayamadı.

Geleneksel reformist partilerin gerilemesi, sendikaların önemli ölçüde zayıflamasıyla el ele gitmiştir. Sendikal hareket üzerine kapsamlı bir çalışma bu belgenin kapsamı dışında olmakla birlikte, yine de eski emperyalist ülkelerde (Kuzey Amerika, Batı Avrupa, Japonya ve Avustralya) sendikaların 1980'lerden bu yana ortalama olarak üyelerinin yaklaşık yarısını kaybettiğine işaret etmeliyiz. OECD ülkelerindeki sendika yoğunluğu %34'ten (1978) %17.0'ye (2010) düşmüştür. Fransa'da bu düşüş aynı dönemde daha da şiddetli olmuş, üye sayısı %20,5'ten %7,7'ye düşmüştür. Almanya'da üyelik %35,5'ten %18,1'e düşerek yaklaşık yarı yarıya azalmış, İngiltere'de de benzer bir düşüş yaşanarak %48,8'den %25,8'e gerilemiş, İtalya'da ise olumsuz eğilim daha az olmakla birlikte sendika üyeliğindeki azalma %50,4'ten %37,3'e düşmüştür (bkz. Tablo 8).

Tablo 8: Seçilmiş OECD Ülkelerinde Sendika Yoğunluğu (%), 1978-2013 ⁶⁸

	1978	2013
Avustralya	49.7%	17.0%
Fransa	20.5%	7.7%
Almanya	35.5%	18.1%
İtalya	50.4%	37.3%
Japonya	32.6%	17.8%
Britanya	48.8%	25.8%
ABD	34,0%	10.8%
OECD	34,0%	18.1%

Reformist partilerin burjuvallaşması ve gerilemesi sadece Avrupa ile sınırlı kalmamış, bir dizi önemli yarı-sömürge ülkede de görülmüştür. Güney Afrika'da Stalinist SACP yoğun bir burjuvallaşma sürecinden geçmiştir. ANC'nin bir parçası olan SACP, yirmi yılı aşkın bir süredir (1994) hükümetin bir parçasıdır. Bugün partinin koalisyon kabinesinde beş bakanı ve üç bakan yardımcısı var. SACP liderliğinin grevdeki madencilerin öldürülmesini desteklediği 2012 Marikana katliamı sırasında partinin tamamen gerici doğası şok edici bir şekilde ortaya çıkmıştır. Daha sonra NUMSA etrafında birleşen daha militan sendikalara karşı

⁶⁷ Jorge Galindo: İspanyol partilerinin çekirdeği, 1.11.2015, <http://politikon.es/2015/11/01/the-core-of-spanish-parties/>

⁶⁸ Bakınız OECD: OECD ülkelerinde sendika yoğunluğu (%), 1960-2010; OECD: Sendika yoğunluğu 1999-2014, http://stats.oecd.org/viewhtml.aspx?datasetcode=UN_DEN&lang=en

işbirlikçi hükümet yanlısı COSATU liderliğinin yanında yer aldılar. SACP, resmi olarak "Marksizm-Leninizm" ilkelerine bağlı olan ancak pratikte kapitalist karşı devrimin öncüsü olarak hareket eden bir partinin en iyi örneğidir.⁶⁹

Benzer bir örnek de Brezilya'daki *Partido dos Trabalhadores* (PT)'dir. PT 1980'lerde radikal sendikal hareketle yakından ilişkili militan sol-reformist bir işçi partisi olarak ortaya çıktı. Ancak daha sonra burjuva güçlerle (PMDB gibi) bir halk cephesi koalisyonu kurdu ve 2002'den beri iktidarda. (Elbette bu durum önümüzdeki haftalarda ve aylarda sağcı güçler tarafından tasarlanan darbe ile değişebilir - bu aşamada kendini görevden alınan başkan Dilma Rousseff'in senatoda yargılanmasında göstermektedir). PT, burjuvalaşmasının bir sonucu olarak kemer sıkma programları uygulayarak neoliberal taleplere giderek daha fazla boyun eğdi. Parti çeşitli önde gelen kapitalist kodamanlarla yakından bağlantılıdır ve bu nedenle şaşkırtıcı olmayan bir şekilde çeşitli yolsuzluk skandallarına karışmıştır.⁷⁰

Hindistan'da da reformist bir partinin burjuvalaşması ve gerilemesinin iyi bir örneğini Hindistan CPI(M)'nin evriminde görüyoruz. Bu parti, ülkenin en kalabalık dördüncü eyaleti olan Batı-Bengal'i 34 yıl üst üste (1977-2011) yönetti. Bu süre zarfında parti sadece köylü isyanlarını bastırmakla kalmadı, aynı zamanda emperyalist tekellerle giderek daha fazla işbirliği yaptı. Toprakları çok uluslu şirketlere devredilen köylüleri

⁶⁹ RCIT'nin Güney Afrika'daki sınıf mücadelesine ilişkin analizi için bkz: Bir Güney Afrikalı Sosyaliste Açık Mektup: WASP Bölge Temsilcisine Güney Afrika Seçimleri Üzerine Yanıt 5.5.2014, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/open-letter-south-africa/>; RCIT: Güney Afrika'da Seçimler: ANC'ye Oy Yok! WASP için Kritik Destek! Kitlese Bir İşçi Partisi İnşasında İleriye! 25.4.2014, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/south-africa-election-tactics/>; RCIT: Güney Afrika: Devrimci Bir Programa Dayalı Kitlese Bir İşçi Partisinin İnşasında İleriye! NUMSA'nın ANC'den ayrılması ileriye doğru atılmış önemli bir adımdır. Yanlış liderliğin üstesinden gelmek ve kurtuluş mücadelemize bir başka ihanetten kaçınmak için güçlü bir devrimci örgüte ihtiyaç vardır! 5.2.2014, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/south-africa-workers-party/>; Michael Pröbsting: Güney Afrika: Kendi sözleriyle hainler - Polisi madenci liderlerini tutuklamaya çağıran Güney Afrika "Komünist" Partisi üzerine, 17.8.2012, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/sacp-betray-miners/>; RCIT: Perspectives and some first lessons from the miners' strike and the police massacre in South Africa, 20.8.2012, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/rcit-statement-south-africa/>; Michael Pröbsting: Güney Afrika: ANC'nin 1994'te düzenlediği Demokratik Karşıdevrime karşı Devrimci ve Merkezci Taktikler. Sosyalist Mücadele ve Dördüncü Enternasyonal İrtibat Komitesi'ne Yanıt 7.11.2013, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/tactics-vs-anc-1994/>

⁷⁰ RCIT'nin Brezilya'daki sınıf mücadelesine ilişkin analizi için bakınız CCR: Brezilya: İleriye Giden Tek Yol: İşçi Sınıfı ve Ezilenlerin Kitlese, Bağımsız Sınıf Seferberlikleri ile Darbeyi Yenmek! 22.4.2016, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/statement-on-coup/>; CCR: Brezilya: Lula da Silva'nın Tutuklanması - Sürünen Darbede Bir Adım Daha, 9.3.2016, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/arrest-lula/>; CCR: Brezilya: Görevden Almaya Hayır! Yeni Seçim Çağrısına Hayır! 6.12.2015, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/brazil-impeachment/>; CCR ve FT-VP: Brezilya: Faşist Darbeye Mümkün Olan Her Yolla Direnin! 27 Mart 2015, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/brazil-statement-coup-demo/>; CCR: Brezilya: Dünya Kupası ve Toplumsal Hareketlerin Kitlese Protestoları, 17.6.2014, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/brazil-world-cup/>; CCR: Brezilya: Sokaklardaki Haziran protestolarından seçim yanlısı yollarına doğru mu? 11.1.2014, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/brazil-report/>; Brezilya'da İşçilerin Kontrolü Altında Ücretsiz ve Kaliteli Toplu Taşıma Hakkı için Mücadele, 14.6.2013, El Mundo Socialista, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/brazil-fight-for-public-transportation/>; RCIT ve Blog El Mundo Socialista: Brezilya: Halk Ayaklanması ile Dayanışma! 19.6.2013, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/brazil-solidarity-with-popular-uprising/>; Brezilya: Genel Grev Öncesi 11 Temmuz, 2.7.2013, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/brazil-general-strike-on-11-7/>; Brezilya: Sendika Bürokrasisi İşçilerin Sembolik Eylemlere Karşı Direnişini Sınırlıyor. Ulusal Mücadele Günü 30 Ağustos'a ilişkin bir rapor, 2.9.2013, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/brasil-national-day-of-struggle-on-30-8/>; Brezilya: Banka İşçilerinin Ülke Çapında Süresiz Grevi!, 20.9.2013, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/brazil-bank-workers-strike/>

mülksüzleştirirken, karşı koyanlara karşı polisi ve kendi parti haydutlarını serbest bıraktı. Şaşırtıcı olmayan bir şekilde, kitlesel protestolar sonucunda CPI(M) 2011 seçimlerinde iktidarı kaybetti. ⁷¹

Emek Bürokrasisi Üzerine Marksist Klasikler

Tüm bu gelişmeler şaşırtıcı değildir, çünkü hem reformist partiler hem de sendikalar muhafazakar işçi bürokrasisinin ve onların toplumsal tabanı olan işçi aristokrasisinin, yani işçi sınıfının son derece ayrıcalıklı ve burjuvazi tarafından rüşvet verilen üst tabakasının egemenliği altındadır. Marksizm, işçi bürokrasisini hem reformist partideki hem de sendikadaki ikiz versiyonlarıyla, işçi hareketi içindeki egemen sınıfın ajanları olarak nitelendirir. İşçi bürokrasisi kapitalist devlete ve burjuvaziye sayısız bağla (parlamentolardaki pozisyonlar, sosyal güvenlik kurumları, diğer devlet kurumları, şirketler vb) ayrılmaz bir şekilde bağlıdır. Bu ayrıcalıklar, ezilen halkların emperyalist tekeller tarafından aşırı sömürülmesine dayanır ve işçi bürokrasisinin ve işçi aristokrasisinin rüşvet aldığı nesnel ekonomik kaynakları oluşturur ve bu şekilde onları emperyalist burjuvazinin egemenliğine bağlar.

Elbette işçi sınıfı, işçi bürokrasisinin toplumsal tabanını oluşturduğundan, işçi bürokrasisi sınıf mücadelesinin yükseldiği dönemlerde aşağıdan baskı altına girebilir. Hatta böyle dönemlerde bir grev hareketinin tepesinde konumlanabilir - ya da daha iyisi oraya sürüklenebilir - ve bir hükümet partisi olarak reformları gönülsüzce uygulayabilir. Ancak, her zaman her türlü bağımsız proleter faaliyetin altını oymak ve kapitalist sistemi tehlikeye atabilecek her türlü radikal hareketi tasfiye etmek amacıyla hareket edecektir.

Lenin ve Troçki'den yapılan aşağıdaki alıntılar, Marksist klasiklerin görüşünün bu olduğunu göstermektedir. Nitekim Bolşevik lider 1916'da şöyle demiştir: "... nesnel olarak oportünistler, küçük burjuvazinin ve işçi sınıfının belli bir kesiminin, emperyalist süper kârlardan rüşvet alan ve kapitalizmin bekçi köpeklerine ve işçi hareketinin bozguncularına dönüşen bir bölümüdür." ⁷²

Lenin, 1920 yılında emperyalizm üzerine yazdığı kitabın önsözünde reformizmin ekonomik temelini ve liderlerinin rolünü açıklamıştır:

"Açıktır ki, bu muazzam süper karlardan (kapitalistlerin "kendi" ülkelerindeki işçilerden zorla elde ettikleri karların üzerinde ve üstünde elde edildikleri için) işçi liderlerine ve işçi aristokrasisinin üst tabakasına rüşvet vermek mümkündür. Ve "ileri" ülkelerin kapitalistlerinin yaptığı da tam olarak budur: onlara doğrudan ya da dolaylı, açık ya da gizli binlerce farklı yolla rüşvet vermektedirler. Yaşam tarzlarında, kazançlarının büyüklüğünde ve tüm bakış açılarında oldukça cahil olan bu burjuvaziye dönüşmüş işçi tabakası ya da işçi aristokrasisi, İkinci Enternasyonal'in ve günümüzde burjuvazinin başlıca sosyal (askeri değil) destekçisidir. Çünkü onlar işçi sınıfı hareketinde burjuvazinin gerçek ajanları, kapitalist sınıfın emekçi teğmenleri, reformizmin ve şovenizmin gerçek araçlarıdır. Proletarya ve burjuvazi arasındaki iç savaşta kaçınılmaz olarak ve azımsanmayacak sayıda burjuvazinin, "Komünarlara" karşı "Versaillilerin" tarafını tutarlar. Bu olgunun ekonomik kökleri anlaşılmadıkça ve siyasi ve toplumsal önemi takdir edilmedikçe, komünist hareketin ve yaklaşan toplumsal devrimin pratik sorununun çözümüne doğru bir adım bile atılamaz." ⁷³

⁷¹ Bu konuda bkz. örneğin Michelle Williams: The Roots of Participatory Democracy - Democratic Communists in South Africa and Kerala, India, Palgrave Macmillan, New York 2008; Ross Mallick: Komünist bir hükümetin kalkınma politikası: West Bengal since 1977, Cambridge University Press 1993

⁷² V.I.Lenin: Emperyalizm ve Sosyalizmdeki Bölünme (1916), içinde: LCW Cilt 23, s.110 (vurgular orijinalindedir)

⁷³ V.I.Lenin: Emperyalizm'e Önsöz, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması (sırasıyla 1916 ve 1920), in: LCW Cilt 22, s.193-194 (vurgular orijinalindedir)

Ve bir başka belgede Lenin şöyle demiştir: "Oportünizm ya da reformizm, kaçınılmaz olarak dünya çapında öneme sahip bir olguya, sosyalist-emperyalizme ya da sosyal-şovenizme dönüşmek zorundaydı, çünkü emperyalizm, tüm dünyayı yağmalamakla meşgul olan bir avuç çok zengin, ileri ülkeyi ön plana çıkardı ve böylece bu ülkelerin burjuvazisinin tekeli süper kârlarından (emperyalizm tekeli kapitalizmdir) işçi sınıfının üst katmanlarına rüşvet vermesini sağladı." ⁷⁴

Lenin'in ölümünden sonra Troçki ve mücadele arkadaşları devrimci Marksizm için mücadeleye devam ettiler. Troçki, reformizm deneyimine ve özellikle de onun İngiliz versiyonuna dayanarak şunları yazdı

"Bu bürokratik tehlikenin kaynağı sorunu da daha az önemli değildir. (...) Kapitalist devletlerde bürokratinin en korkunç biçimleri tam da sendikalarda görülür. Amerika, İngiltere ve Almanya'ya bakmak yeterlidir. Amsterdam, sendika bürokrasisinin en güçlü uluslararası örgütüdür. Kapitalizmin tüm yapısının şu anda Avrupa'da ve özellikle İngiltere'de dimdik ayakta durması onun sayesinde. Eğer sendika bürokrasisi olmasaydı, polis, ordu, mahkemeler, lordlar, monarşi proleter kitlelerin gözünde zavallı ve gülünç oyunculardan başka bir şey olarak görünmezdi. Sendika bürokrasisi İngiliz emperyalizminin belkemiğidir. Burjuvazi sadece metropolde değil, Hindistan'da, Mısır'da ve diğer sömürgelerde de bu bürokrasi aracılığıyla var olmaktadır. İngiliz işçilerine şunu söylemek için tamamen kör olmak gerekir: "İktidarın ele geçirilmesine karşı tetikte olun ve sendikalarımızın devletin tehlikelerine karşı panzehir olduğunu her zaman hatırlayın." Marksist, İngiliz işçilere şöyle diyecektir: "Sendika bürokrasisi, burjuvazi tarafından ezilmenin başlıca aracıdır. İktidar burjuvazinin elinden alınmalı ve bunun için de onun başlıca temsilcisi olan sendika bürokrasisi devrilmelidir." Parantez içinde belirtmek gerekirse, Stalin'in grev kırıcılarla kurduğu blok özellikle bu nedenle suç teşkil ediyordu.

İngiltere örneğinde, sanki iki farklı ilke söz konusuymuş gibi, sendikal örgütlenme ile devlet örgütlenmesini karşı karşıya koymanın ne kadar saçma olduğu çok açık bir şekilde görülmektedir. İngiltere'de devlet, başka hiçbir yerde olmadığı kadar, ülke nüfusunun ezici çoğunluğunu oluşturan işçi sınıfının sırtına dayanmaktadır. Mekanizma öyle işlemektedir ki, bürokrasi doğrudan işçilere, devlet ise sendika bürokrasisi aracılığıyla dolaylı olarak işçilere dayanmaktadır.

Şu ana kadar, sendikaların klasik ülkesi İngiltere'de aynı sendika bürokrasisinin siyasi bir yansıması olan İşçi Partisi'nden bahsetmedik. Aynı liderler sendikaları yönlendirir, genel greve ihanet eder, seçim kampanyasını yönetir ve daha sonra bakanlıklarda otururlar. İşçi Partisi ve sendikalar - bunlar iki ilke değil, sadece teknik bir iş bölümüdür. Birlikte İngiliz burjuvazisinin egemenliğinin temel dayanağıdır. İşçi Partisi bürokrasisi yıkılmadan İngiliz burjuvazisi yıkılmaz. Bu da sendikayı devlete karşı koymakla değil, ancak Komünist Parti'nin toplumsal yaşamın her alanında, sendikalarda, grevlerde, seçim kampanyasında, parlamentoda ve iktidarda İşçi Partisi bürokrasisine karşı aktif muhalefetiyle başarılabilir." ⁷⁵

Bu sonuçlar geçerliliğini yitirmiş değildir. Aksine, devrimci liderliğin krizi ve ezilen halkların emperyalist süper sömürsünün yoğunlaşması yoluyla işçi bürokrasisi ve aristokrasisine rüşvet vermek için kaynakların muazzam genişlemesi göz önüne alındığında, bu özellikler önemli ölçüde artmıştır. Bu gelişmeye daha önce RCIT Programında da dikkat çekmiştik: "Emperyalist burjuvazinin işçi bürokrasisi ve aristokrasisine sistematik rüşvet verme olanaklarıyla birleşen bu derin liderlik krizinin nihai nedeni, işçi hareketinin olağanüstü burjuvazileşmesinde ve son yıllarda sol reformizm, merkezilik ve sol akademisyenler tarafından çarpıtıldığı şekliyle Marksizmin devrimcileştirilmesinde bulunabilir." ⁷⁶

⁷⁴ V. I. Lenin: The Tasks of the Third International (Ramsay Macdonald On The Third International) (1919), in: LCW Cilt 29, s. 502 (vurgular orijinalindedir)

⁷⁵ Leon Troçki: The Errors in Principle of Syndicalism (1929); içinde: Trade Unions in the Epoch of imperialist Decay, Pathfinder, New York 1990, s. 122-123. (Vurgular orijinalindedir)

⁷⁶ RCIT: Devrimci Komünist Manifesto, 2012, s. 24, <http://www.thecommunists.net/rcit-manifesto/>

Dahası, defalarca vurguladığımız gibi, küreselleşme çağında kapitalist krizin derinleşmesi ve özellikle 2008'de başlayan kapitalist çürümenin mevcut tarihi dönemi, bu gelişmeyi yalnızca hızlandırmıştır. Kapitalist kriz, tüm hükümetleri işçi sınıfı ve ezilen halklara yönelik saldırıları yoğunlaştırmaya ve diğer kapitalist devletlerle rekabeti hızlandırmaya zorlamaktadır. Egemen sınıflar giderek daha büyük kemer sıkma paketleri uygulamaya, ülke içinde giderek daha fazla demokratik hakka saldırmaya, Güney'de giderek daha fazla sömürge savaşı yürütmeye ve emperyalist rakiplerine karşı şovenizmi körüklemeye zorlanmaktadır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, işçi bürokrasisinin tüm varlık nedeni burjuvazi tarafından hükümete ve devlet aygıtının diğer alanlarına kabul edilmektir. Bu nedenle reformistler (kendi istekleri dışında olmasa da) yine emperyalist kapitalizmin nesnel ihtiyaçlarına göre uyarlanmış olan egemen sınıfın politikasına uyum sağlamak zorunda kalmaktadırlar. Bu nedenle sosyal demokrasinin ve Stalinizmin giderek daha burjuva ve gerici hale gelmesi kaçınılmazdır.

Elbette bu tek taraflı bir süreç değildir. Reformizm çelişkili bir olgu olduğu için - işçi bürokrasisi burjuvaziye hizmet eden küçük burjuva bir tabakayı oluştururken, işçi sınıfının üst tabakalarına dayanır - toplumdaki sınıf çelişkileri reformizme de damgasını vurur. Bu nedenle, belirli koşullar altında reformizm, esas olarak sözde olsa da eylemde pek olmasa da (şu anda Corbyn'in İşçi Partisi'nde gözlemlediğimiz gibi) geçici olarak sola kayabilir.

Ancak böyle bir dönemde, sınıflar arasında hızlanan çelişkilerin ve işçi sınıfı ile gençliğin radikalleşmesinin reformist partilerde bölünmelere ve/veya yeni reformist ya da küçük burjuva sol popülist oluşumların ortaya çıkmasına yol açma olasılığı önemli ölçüde artmaktadır. Son yıllarda gördüğümüz tam da budur.

Yeni Reformist Partilerin Yükselişi ve Küçük Burjuva Popülizmi

Latin Amerika, son yıllarda küçük burjuva popülist oluşumların dramatik bir şekilde büyüdüğü en önemli bölge oldu. Bu yükseliş, emperyalist tekellerin ve onların yerel burjuva hükümetlerinin, işçiler, köylüler ve kent yoksulları için yıkıcı sonuçlar doğuran yirmi yıllık kontrolsüz neoliberal saldırılarının ardından gerçekleşti.⁷⁷

Sonuç olarak bu durum, Tablo 9'da gördüğümüz gibi, 1980'ler ve 1990'larda, Brezilya hariç olmak üzere, sendikaların önemli ölçüde zayıflamasına yol açmıştır.

Tablo 9: Latin Amerika'da Sendika Yoğunluğu⁷⁸

<i>Ülke</i>	<i>1982</i>	<i>1998</i>	<i>Değişim</i>	<i>YüzdeDeğişim</i>
Arjantin	42	22	-20	-47
Bolivya	25	9	-16	-65
Peru	21	6	-15	-73
Venezuela	26	14	-12	-47
Uruguay	21	12	-9	-43

⁷⁷ Bu konuda bkz. örneğin Demmers, J., A. E. Fernandez Jilberto ve B. Hogenboom: Mucizevi Metamorfozlar. The Neoliberalization of Latin American Populism, Zed Books, Londra 2001

⁷⁸ Kirk A. Hawkins: Venezuela's Chavismo and Populism in Comparative Perspective, Cambridge University Press, New York 2010, s. 101

Kolombiya	9	6	-3	-36
Meksika	25	22	-3	-11
Honduras	8	6	-2	-30
Ekvador	11	9	-2	-21
Kosta Rika	13	12	-1	-9
Şili	12	13	1	8
El Salvador	4	5	1	28
Dominik Cumhuriyeti	12	14	2	19
Brezilya	15	24	9	57

Ancak milenyumla birlikte Latin Amerika sınıf mücadelesinde keskin bir yükseliş yaşadı. Arjantin'de halk kitleleri 2001'in sonu ve 2002'nin başında Fernando de la Rúa'nın neoliberal hükümetine karşı kendiliğinden bir isyanla ayaklandı. Bu "*devrimci günler*" ya da "*Argentinazo*" sadece bir hafta içinde dört başkanın devrilmesiyle sonuçlandı! Ayrıca Buenos Aires ve diğer şehirlerde halk meclisleri oluşturuldu ve kapitalistler tarafından terk edilen bir dizi fabrika işgal edilerek işçiler tarafından işletildi. ⁷⁹

Aynı şekilde Bolivya'daki işçiler ve yoksullar da gerici liberal hükümete karşı kahramanca isyan ederek 2003-05 yıllarında bir dizi grev ve ayaklanmaya yol açtılar. ⁸⁰

Venezüella, Şubat ve Mart 1989'da IMF'nin dikte ettiği kemer sıkma programına karşı kahramanca bir halk ayaklanmasına tanıklık etmiş ve bu ayaklanma hükümetin yaklaşık 2.000 kişiyi öldürdüğü ("*Caracazo*") acımasız bir baskıyla sonuçlanmıştı.

Devrimci liderliğin eksikliği göz önüne alındığında, bu kitlesel protestolar mevcut sol-reformist veya popülist oluşumların güçlenmesiyle sonuçlandı.

1998 yılında Hugo Chavez, MBR-200 adlı yeraltı örgütünü açık bir siyasi partiye (*Movimiento V [Quinta] República, MVR*) dönüştürdükten sonra başkanlık seçimlerini kazandı. Chavez MVR'yi kent yoksulları arasında kök salmış bir kitle partisi olarak başarılı bir şekilde inşa etti. Bunun için 2000 yılında kendiliğinden ortaya çıkan ve sağlık ve eğitim gibi konuları ele alan bir tür topluluk grupları olan *Circulos Bolivarianos*'u kullandı. Her çemberin 7-11 üyesi vardı. Bir süre sonra parti resmi olarak 200,000 çevreye (şubeler olarak adlandırılıyordu) ve 2.2 milyon üyeye (30 milyonluk bir ülkede!) sahip oldu. Bu rakamlar şişirilmiş olabilir, ancak MVR'nin halk kitleleri arasında önemli bir toplumsal taban oluşturduğuna şüphe yoktu. Ancak Chavez yönetimindeki popülist liderlik hiçbir zaman bu *Circulos*'ların gerçek birer iktidar organı olmasını istemedi (1917 Rusya'sındaki sovyetler gibi), daha ziyade partinin kitleler üzerindeki etkisini arttırmak ve sağ muhalefetin karşı-devrimci seferberliklerine karşı mücadele etmek için baskı grupları olarak kalmalarını istedi. Nisan 2002'deki başarısız gerici darbeye karşı kitlesel gösteriler sırasında özellikle değerli olduklarını kanıtladılar. ⁸¹

Bolivya'da Evo Morales daha sonra *Movimiento al Socialismo-Instrumento Político por la Soberanía de los Pueblos* (Sosyalizm Hareketi-Halkların Egemenliği için Siyasi Araç, MAS-IPSP) adını alan bir parti kurdu. Bu parti,

⁷⁹ Bu konuda bkz. örneğin Michael Pröbsting: *Argentinien: Krise, Revolution, Repression* (Bu satırların yazarının 2002 yılının ilk yarısında Arjantin'de bulunduğu sırada yazdığı makalelerin Almanca derlemesi).

⁸⁰ Bu konuda bkz. örneğin James Petras ve Henry Veltmeyer: *Social Movements and State Power - Argentina, Brazil, Bolivia, Ecuador*, Pluto Press, London 2005

⁸¹ Bakınız Dawn Gable: *Venezuela'nın Beşinci Cumhuriyetinde Sivil Toplum, Toplumsal Hareketler ve Katılım*, 9 Şubat 2004, <http://venezuelanalysis.com/analysis/350>

koka yetiştiren köylülere ve yerli halka dayanan radikal küçük burjuva popülist bir partiydi. Kurucu üye örgütleri arasında en büyük köylü federasyonu olan *Confederación Sindical Única de Trabajadores Campesinos de Bolivia* (CSUTCB) ve bir başka köylü birliği (*Confederación Sindical de Colonizadores de Bolivia*) vardı. Parti ayrıca yerli halkları temsil eden bir kitle hareketi olan *Confederación de Pueblos Indígenas de Bolivia* ile de yakın ilişkiler kurdu. (Yerli halklar birlikte Bolivya nüfusunun %59'unu oluşturmaktadır ve tarihsel olarak beyaz azınlık tarafından ciddi ayrımcılığa uğramışlardır).

Daha sonra MAS-IPSP, El Alto'daki *Bölgesel İşçi Merkezi* (COR), kırsal kesim öğretmenleri federasyonu ve maden kooperatiflerini temsil eden *Fencomin* (1940'lardan bu yana Bolivya'daki tüm devrimci olaylarda önemli bir rol oynayan, ancak 1985'teki kahramanca ayaklanmanın ardından ezilen eski madenciler tarafından kurulmuştur) gibi önemli işçi ve halk örgütlerinin desteğini almayı da başarmıştır.

Brezilya'da, yukarıda da belirtildiği gibi, PT kendisini muazzam ölçüde güçlendirebildi. 1988'den itibaren bir dizi yerel ve bölgesel seçim kazandı. Liderleri Lula da Silva 2002 yılında başkanlık seçimlerini kazandı ve bir halk cephesi hükümeti kurdu.

Benzer gelişmeler diğer Latin Amerika ülkelerinde de yaşandı. Arjantin'de Peronist hareketin içinden çıkan ilerici, burjuva-popülist bir güç Néstor ve Cristina Fernández de Kirchner etrafında birleşti. Önce Néstor ve daha sonra Cristina Fernández de Kirchner 2003'ten 2015'e kadar başkan olarak ülkeyi yönetti. Kirchnerizm, 2001/02'deki *Argentinazo* sırasında ortaya çıkan çok sayıda popüler örgütü bünyesine katmayı başardı.

Aynı şekilde Ekvador'da da 2007 yılında devlet başkanı olan Rafael Correa liderliğindeki *Alianza Patria Altiva y Soberana*'yı (PAIS, Gururlu ve Egemen Anavatan) gördük. Bu ittifak milliyetçi bir programı sosyalist retorik ve sosyal reformlarla birleştirmektedir. PAIS'in resmi üye sayısı 1,5 milyondur (16 milyonluk bir ülkede!)

İlk evrelerinde bu siyasi hareketlerin çoğu ilerici küçük burjuva popülist güçler olarak nitelendirilebilir. (Kendisini doğuran Peronist hareketin on yıllar süren burjuva-popülist karakteri göz önüne alındığında Arjantin'deki Kirchnerizm ve bir işçi partisi olarak kurulan Brezilya PT'si istisnadır). Bu ilerici popülist güç oluşumları işçi örgütleri değildi, çünkü ana tabanları kitlesele işçi sınıfı örgütleri (sendikalar vb. gibi) ya da Stalinistler gibi kilit partiler değildi; burjuvaziye karşı radikal kitle seferberlikleri ve mücadelelerinden ortaya çıktıkları için burjuva partileri de değillerdi. Aksine, kapitalist küreselleşmenin yıkıcı sonuçlarından dramatik bir şekilde etkilenen küçük burjuva güçlerin (yoksul köylüler, alt kentsel orta sınıf vb.) hakimiyetindeydiler. Dahası, birçok durumda sendikalar da dahil olmak üzere işçi sınıfının önemli kesimlerinin desteğini kazanmayı başardılar. Tüm bu nedenlerden dolayı bu partileri, ilk aşamalarında, halk kitleleri arasında güçlü kökleri olan ilerici küçük burjuva popülist güçler olarak nitelendiriyoruz.

Ancak Marksistlerin de bildiği gibi, küçük burjuva partileri uzun vadede bağımsız bir rol oynayamazlar. Ya devrimci bir kitle partisi tarafından temsil edilen işçi sınıfını ya da burjuvaziyi takip etmek zorundadırlar. Bolşeviklerin Ekim 1917'den 1918 yazına kadar Sol S.R. ile geçici koalisyon hükümeti birinci duruma bir örnektir. Ancak, Bolşevik benzeri bir parti yoksa, küçük burjuva partileri er ya da geç burjuvazinin ve emperyalizmin kesimleriyle aynı safta yer alırlar.

Troçki bu tarihi dersi sürekli devrim üzerine yazdığı kitapta özetlemiştir:

"[Köylülüğün devrimci rolü ne kadar büyük olursa olsun, yine de bağımsız bir rol olamaz, hatta öncü bir rol bile olamaz. Köylü ya işçiyi ya da burjuvayı takip eder. (...) Proletarya diktatörlüğünden sınıfsal içeriğiyle ayrılan bir rejim olarak proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü, ancak köylülerin ve genel olarak küçük burjuva demokrasisinin çıkarlarını ifade eden bağımsız bir devrimci partinin - proletaryanın şu ya da bu derecedeki yardımıyla

iktidarı fethedebilecek ve devrimci programını belirleyebilecek bir partinin - kurulabildiği bir durumda gerçekleşebilir. Tüm modern tarihin -özellikle de son yirmi beş yılın Rusya deneyiminin- kanıtladığı gibi, bir köylü partisinin yaratılmasının önündeki aşılabilir engel, küçük burjuvazinin ekonomik ve siyasi bağımsızlıktan yoksun olması ve derin iç farklılaşmasıdır. Bu nedenle küçük burjuvazinin (köylülüğün) üst kesimleri tüm belirleyici durumlarda, özellikle de savaşta ve devrimde büyük burjuvaziyle birlikte hareket eder; alt kesimler proletaryayla birlikte hareket eder; ara kesimler böylece iki aşırı kutup arasında seçim yapmak zorunda kalır. Kerenskizm ile Bolşevik iktidar arasında, Kuomintang ile proletarya diktatörlüğü arasında herhangi bir ara aşama, yani işçilerin ve köylülerin demokratik diktatörlüğü yoktur ve olamaz." ⁸²

Gerçekten de Rusya'da ilk olarak Menşeviklerin ve S.R.'nin sağ kanadının Ekim ayaklanmasından sonra Beyaz karşı devrimlerle aynı safta yer aldığını görebiliriz. Daha sonra, 1918 yazında Bolşeviklerden kopan sol S.R. de onlara katıldı.

Bu deneyim birçok kez tekrarlanmıştır. Örneğin, Meksika Devrimi'nin ardından patlak veren 1911-1917 iç savaşının sona ermesiyle birlikte, yeni rejim kapitalist üretim ilişkilerini korumuş ve burjuvazinin iktidarını (bazı reformlar ve farklı bir siyasi rejimle de olsa) pekiştirmiştir. ⁸³

Benzer bir gelişme Bolivya'da 1952 devriminin işçi sınıfının, özellikle de madencilerin yardımıyla MNR'yi iktidara getirmesinin ardından yaşandı. Birçok maden kamulaştırılmış ve bazı toprak reformları gerçekleştirilmiş olsa da, burjuvazi 1964 yılına kadar iktidarda kalan MNR rejimi altında gücünü yeniden pekiştirebildi. ⁸⁴

Küçük burjuva popülist partilerin iktidarı ele geçirdikten sonra, iktidarlarını sağlamlaştırabilecekleri istikrarlı bir toplumsal taban bulmaları gerektiğinden, her zaman karakterlerini dönüştürmek zorunda kaldıklarını anlamak çok önemlidir. Başka bir deyişle, kendilerini toplumdaki ana sosyal sınıflardan biriyle, yani burjuvazi ya da proletarya ile aynı hizaya getirmek zorundadırlar. Kapitalizm koşulları altında, iktidarı ele geçirmek genellikle radikal bir küçük burjuva popülist partinin burjuvazinin kesimleriyle yakın bağlar kurması anlamına gelir. Parti kapitalizmi ortadan kaldırmayı hedeflemediği için, burjuvazi her zaman egemen sınıf olarak ekonomik ve sosyal gücünü korur. Dahası, kapitalist devlet aygıtı - yani ordu bürokrasisi, polis, hukuk otoritesi, kamu yönetimi vb. - bürokrasisi yerinde tutulur ve bu da iktidarı yeni ele geçirmiş popülist bir partinin bütünleşmesinde ve burjuvalaşmasında önemli bir faktör olarak rol oynar. Kısacası, kapitalist bir sistemde iktidarı ele geçiren tüm küçük-burjuva popülist partiler eninde sonunda burjuvazinin kesimleriyle ve şu ya da bu emperyalist güçle bağlar kurar. Bu şekilde halk cephesi burjuva partileri haline gelirler.

Elbette burada istisnalar olabileceği ihtimalini göz ardı edemeyiz. Bu istisnalardan biri, Ocak 1959'da Küba'da iktidarı ele geçiren ve daha sonra hem ABD emperyalizminin hem de işçi ve köylülerin devrimci ayaklanmasının baskısı altında başlangıçta planladığından çok daha ileri gitmek zorunda kalan Castro'nun *Movimiento 26 de Julio*'sudur. Başka bir yerde ayrıntılı olarak ele aldığımız gibi,⁸⁵ bu gelişmelerin bir sonucu

⁸² Leon Troçki: *The Permanent Revolution*, Pathfinder Press, New York 1969, s. 277-278

⁸³ Meksika Devrimi tarihi üzerine örneğin John Reed: *Insurgent Mexico* (1914), International Publishers, New York, 1994; Adolfo Gilly: *The Mexican Revolution*, Verso Editions, Londra 1983; Hans Werner Tobler: *Die mexikanische Revolution*, Suhrkamp Verlag, Frankfurt a.M. 1984

⁸⁴ Bu konuda 1952 Bolivya Devrimi ve Troçkist gelenek üzerine yaptığımız çalışmaya bakınız: José Villa: *A Revolution Betrayed*, içinde: *Devrimci Tarih* Cilt 4, No. 3; Ayrıca bkz: James Dunkerley: *Damarlardaki İsyân: Political Struggle in Bolivia, 1952-82*, Verso Editions, London 1984; Guillermo Lora: *A History of the Bolivian Labour Movement, 1848-1871*, Cambridge University Press, Cambridge 1977

⁸⁵ Bu konuda Michael Pröbsting'e bakın: *Küba Devrimi Satıldı mı? Devrimden Kapitalizmin Restorasyonuna Giden Yol*, RCIT 2013, bölüm I ve II

olarak Castrocular 1960 yazında bürokratik bir anti-kapitalist işçi hükümeti kurdular ve bu da Küba'da yozlaşmış bir işçi devletinin kurulmasına yol açtı. Ancak burada da Castrocular ekonomik alanda burjuvaziyi mülksüzleştirirken, siyasi alanda da işçi sınıfını mülksüzleştirdiler.

Böyle bir istisna, *Geçiş Programı*'nda yazdığı gibi Troçki'nin kendisi tarafından zaten öngörülmüştü:

"*Geleneksel işçi örgütleri tarafından böyle bir hükümetin kurulması mümkün müdür? Geçmiş deneyimler, daha önce de belirtildiği gibi, bunun en hafif tabirle son derece olanaksız olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, tamamen istisnai koşulların (savaş, yenilgi, mali çöküş, kitlesel devrimci baskı, vb.) etkisi altında, Stalinistler de dahil olmak üzere küçük burjuva partilerinin burjuvaziden kopma yolunda istediklerinden daha ileri gidebilecekleri teorik olasılığı kategorik olarak peşinen inkar edemeyiz. Her halükarda bir şeyden şüphe edilmemelidir: bu son derece ihtimal dışı varyant bir gün bir yerde gerçeğe dönüşse ve yukarıda bahsedilen anlamda "işçi ve çiftçi hükümeti" gerçekten kurulsaydı, bu proletaryanın gerçek diktatörlüğüne giden yolda yalnızca kısa bir bölümü temsil edecektir."*⁸⁶

Ancak daha önce de belirttiğimiz gibi, genellikle iktidardaki küçük burjuva popülist parti, burjuva devlet aygıtıyla ve kapitalist sınıfın bir kesimiyle kaynaştığı için sonunda burjuva popülist bir parti haline gelir. Önemli kamulaştırmalar yaptığı durumlarda, kapitalist sınıfın yeni bir sektörünü de yaratabilir - devlet-kapitalist yöneticiler ve ilişkili işadamları sınıfı. Meksika, İran ya da daha yakın zamanda Venezüella gibi ülkelerde durum böyle olmuştur.

Böyle bir süreçte, böyle bir parti hem kapitalist sınıfın hem de halk kitlelerinin kesimlerini bir araya getirdiği için bir halk cephesi haline gelir. Aynı şekilde, böyle bir popülist parti iktidardayken şu ya da bu emperyalist güçle ilişki kuracaktır. Örneğin, Plutarco Calles ve Lázaro Cárdenas yönetimindeki PRI'nin Meksika'daki öncül örgütleri İngilizlere karşı ABD emperyalizminin desteğini almaya çalıştı. Peru APRA'sı da öyle yaptı. Bir başka örnek de Subhas Chandra Bose yönetimindeki Hintli milliyetçilerin, iktidarda olmadıkları halde, Hindistan'ı İngilizlerden kurtarmak için Alman ve Japon emperyalistleriyle işbirliği yapma girişimidir.

Geçtiğimiz on yıl boyunca Latin Amerika'da da benzer bir süreç yaşandı. "*Castro-Chavistas*" olarak da adlandırılan küçük burjuva popülistleri iktidara geldikten sonra kapitalist mülkiyet ilişkilerini savundular. Halk kitlelerinin yoğun baskısı altında bazı siyasi, ekonomik ve sosyal reformlar gerçekleştirmiş olsalar da (petrol endüstrisi gibi bazı kilit işletmelerin kamulaştırılması ya da reformu dahil), kapitalist sınıfın ekonomik temeline, yani sanayi, hizmet ve finans sektörlerindeki özel mülkiyetlerine dokunmadılar. Castro-Chavistalar devlet aygıtını da temelden değiştirmediler. Elbette bazı kilit isimleri değiştirdiler, ancak on binlerce devlet görevlisiyle bir bütün olarak bürokratik kast yerinde kaldı.

Bu da eski yönetici sınıfın, yeni popülist güçlerin hükümeti ele geçirmesine izin verirken, esasen servetini ve ekonomik temelini koruyabileceği anlamına geliyordu. Sonuç olarak, iktidardaki popülistler halk desteğinin çoğunu kaybettiğinde, eski yönetici sınıf onları iktidardan kolayca uzaklaştırmak için ihtiyaç duydukları tüm kaynaklara hala sahiptir.

Dahası, Castro-Chavistalar halk kitlelerinin devrimci enerjisini seçimlerde *pasif* desteğe yönlendirdiler ya da -acil durumlarda- karşı-devrimci güçlere karşı geçici ve kontrollü kitle hareketleri için kullandılar (örneğin, Nisan 2002'de Chavez rejimine karşı bir darbe girişiminde bulunulduğunda Venezüella'da olduğu gibi).

⁸⁶ Leon Troçki: *Kapitalizmin Ölüm Sancısı ve Dördüncü Enternasyonal'in Görevleri: İktidarın Fethini Hazırlamak için Kitlelerin Geçiş Talepleri Etrafında Seferber Edilmesi (Geçiş Programı); içinde: Dördüncü Enternasyonal Belgeleri. The Formative Years (1933-40), New York 1973, s. 203*

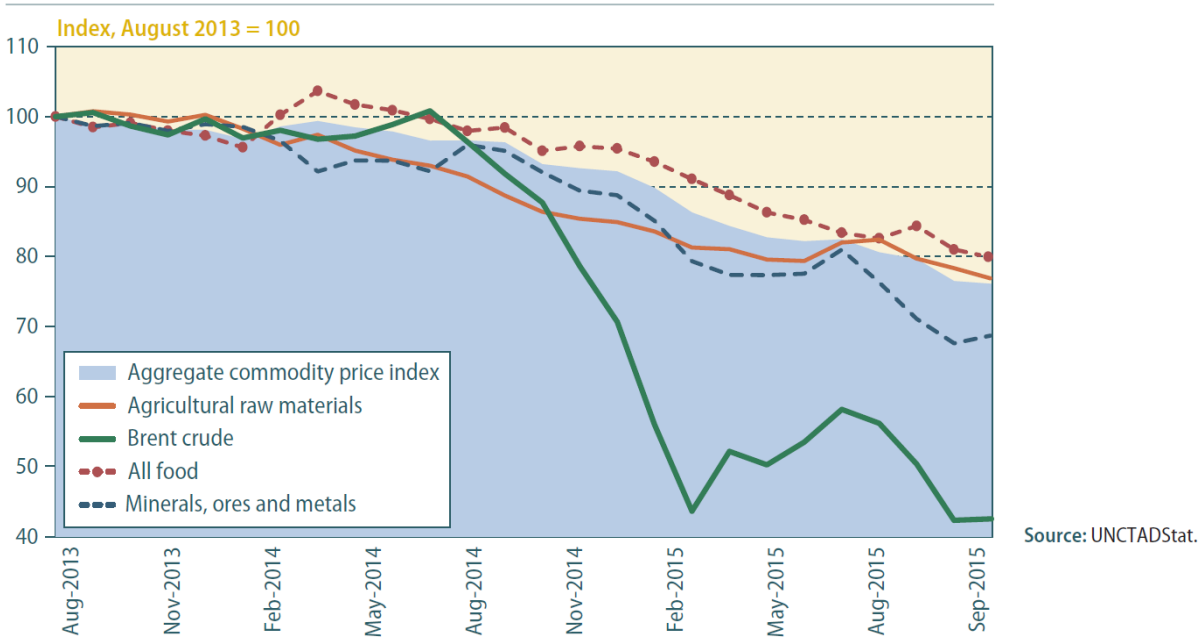
Aslında Chavez, Morales, Correa vb. devlet-kapitalist sektörünü genişleterek (İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bazı Batı Avrupa kapitalist ülkelerinde olduğu gibi) kapitalist sistemin somut yapısını değiştirdiler. Bu şekilde Venezüella'da Bolivarıcı kapitalistler olarak adlandırılan *Boliburguesía* ile yakın ilişkiler kurdular. ⁸⁷

Castro-Chavista'ların iktidarda kaldıkları süre, halk kitlelerine yönelik sosyal yardımları genişletmelerini de sağladı (Venezuela'daki *Misiones Bolivarianas* ya da Brezilya'daki *Bolsa Familia* gibi). Ancak bu sadece istisnai ve geçici koşullar nedeniyle mümkün oldu. Yeni milenyumun ilk on yılında, çeşitli Latin Amerika ülkeleri hammadde fiyatlarındaki küresel artıştan -özellikle petrol ve gaz, ama aynı zamanda Arjantin örneğinde soya ve Boliviya örneğinde lityum- muazzam ekonomik kazançlar elde etti.

Buna ek olarak, Çin'in geleneksel olarak Latin Amerika'ya hakim olan ABD emperyalizmine rakip yeni bir büyük güç olarak yükselişi, Castro-Chavista hükümetlerine ABD emperyalizminin ve IMF'nin baskısına dayanmak ve manevra yapmak için biraz alan sağladı. Sonuç olarak Çin, Latin Amerika'nın en büyük ticaret ortaklarından ve yatırımcılarından biri haline geldi. ⁸⁸

Ancak dünya ekonomisindeki gerileme, ihraç emtia fiyatlarında - özellikle petrol ve soya için (bkz. Şekil 5) - *Castro-Chavista* hükümetlerinin likiditesi ve daha önce kurdukları sosyal yardımları finanse etme kabiliyetleri üzerinde feci etkilere yol açtı.

Şekil 5: Seçilmiş Emtia Gruplarının Fiyat Endeksleri, Ağustos 2013-Eylül 2015 ⁸⁹

İşte tam da bu zeminde, 2015'ten bu yana Latin Amerika'daki çeşitli popülist ya da halk cephesi hükümetlerinin giderek artan krizlerine ve düşüşlerine tanık olduk. Bu koşullar Arjantin'de Macri'nin

⁸⁷ Bu konuda bkz. örneğin RCIT: Venezuela'da başkanlık seçimleri: Oy pusulasında işçiler için bir alternatif yok! Ne Hugo Chavez ne de Orlando Chirino işçiler tarafından desteklenmelidir! Devrimci bir programla yeni bir işçi partisi için! 3.10.2012, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/elections-in-venezuela/>

⁸⁸ Bkz. örneğin Miguel Perez Ludeña: Latin Amerika deneyimine uyum sağlamak; in: EAST ASIA FORUM QUARTERLY, Vol.4 No.2 April-June 2012, s. 13

⁸⁹ Birleşmiş Milletler: World Economic Situation and Prospects 2016, New York, 2016, s. 15

zaferiyle, Brezilya Devlet Başkanı Dilma Rousseff'in azil süreciyle ve Venezüella'daki son seçimlerde MUD'un zaferiyle sonuçlandı. ⁹⁰

Küba'da Stalinist Castro liderliği, devlet endüstrilerindeki işçilerin kitlesel olarak işten çıkarılması ve ekonominin Çin, ABD ve diğer yabancı şirketlere açılmasıyla ülkeyi kapitalizme doğru açmıştır. ⁹¹

Castro-Chavistalar hiçbir zaman kapitalist sınıfı mülksüzleştirmeye kalkışmadıkları için bu şaşkıncu bir gelişme değildir. Sonuç olarak, her zaman yoksulluğun ve işsizliğin temel nedenlerinin üstesinden gelemediler. Hammadde fiyatlarındaki patlamadan yararlanarak ülkelerindeki temel ekonomik çelişkilerin sonuçlarını geçici olarak hafifletebildiler. Ancak bu patlama sona erdiğinde, sosyal reformlar durmak zorunda kaldı ve Castro-Chavistalar, bürokratik olarak dayatılan siyasi pasiflikle geçen uzun yıllar boyunca destekçilerinin moralini zaten bozmuşken, şimdi kendileri kemer sıkma politikaları uygulamaya başladılar.

Tarihsel olarak Bolivarcı popülizmin ideolojik kökenleri, benzer şekilde işçi sınıfı, köylülük ve küçük burjuva aydınlardan oluşan teorik bir karmakarışıklığı "devrimci halk" adını verdikleri tek bir birlik olarak tanımlamaya çalışan Rus S.R. partisine kadar izlenebilir. S.R. ve onun izinden giden Bolivarcı popülizm, bu toplumsal güçlerin farklı sınıflara bölünmesini reddederek, işçi sınıfının tutarlı bir şekilde devrimci tek güç olduğunu ve diğer toplumsal katmanların onun müttefiklerini oluşturduğunu savundu. ⁹²

Bununla birlikte, Castro-Chavista rejimlerinin mevcut krizine rağmen, bu küçük burjuva popülist partilerin hem hala var olduğunu hem de işçiler ve ezilenler üzerinde büyük bir etki yaratmaya devam ettiğini belirtmek önemlidir. İkinci olarak, alternatif olarak kitle temelli devrimci bir parti olmadığı sürece, bazı yeni etkili küçük-burjuva popülist partilerin ortaya çıkması bir yana, bu küçük-burjuva popülist partilerin yeniden canlanması hiçbir şekilde engellenemez.

Birleşik Cephe Taktiği üzerine Tezlerimizde ve diğer çeşitli belgelerde belirttiğimiz gibi, küçük burjuva popülist güçlerin ortaya çıkışı hiçbir şekilde Latin Amerika ile sınırlı değildir. Güney Afrika'da Julius Malema'nın EFF'sini; Hamas, Dr. El Kadri'nin *Pakistan Awami Tehreek*'i (PAT, Pakistan Halk Hareketi) ve Yemen'deki Husiler gibi çeşitli İslamcı tipteki küçük burjuva popülist güçleri; Suriye, Libya ve Mısır'daki çeşitli demokratik milliyetçi ya da İslamcı isyancı örgütleri örnek vermemiz yeterlidir.

⁹⁰ RCIT'nin Venezüella'daki duruma ve Chavista politikasına ilişkin değerlendirmesi için bkz: Krizin Devrimci Sosyalist Çözümüne Sadece Leninist Bir Mücadele Partisi Önderliğindeki İşçi Sınıfı Ulaşabilir! CSR-ETO (Venezuela) ve RCIT'in Ortak Açıklaması, 16.3.2014, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/venezuela-joint-statement/>; RCIT: Venezuela: Yarı Faşist Provokatörlere Karşı Bağımsız İşçi Sınıfı Seferberlikleri İçin! Maduro hükümetine siyasi destek yok! Devrimci bir programa dayalı yeni bir işçi partisi için! 20.2.2014, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/venezuela-semi-fascist-provocateurs/>; RCIT: Venezuela için Eylem Programı, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/action-program-for-venezuela/>; Michael Pröbsting: Venezuela'daki başkanlık seçimlerinin sonucu üzerine, 8.10.2012, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/on-electoral-results-in-venezuela/>; RCIT: Venezuela'daki başkanlık seçimleri: Oy pusulasında işçiler için alternatif yok! Ne Hugo Chavez ne de Orlando Chirino işçiler tarafından desteklenmelidir! Devrimci bir programla yeni bir işçi partisi için! 3.10.2012, www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/elections-in-venezuela. RCIT'nin Arjantin'deki sınıf mücadelesine ilişkin analizi için bkz: Michael Pröbsting: Argentina: How to Fight, and how not to Fight, against the Macri Government (Reply to the TPR), 19.02.2016, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/tpr-christina-slogan/>; RCIT: Argentina: Prepare for Workers' and Popular Mass Resistance against the New Macri Administration! Yeni Kemer Sıkma Saldırısına ve Macri Yönetimine Karşı Tüm İşçi ve Halk Örgütlerinin Birleşik Cephesi İçin! Kirchnerizm'in Sınıf İşbirliği Politikasından Kopuş İçin! Bağımsız Kitlesel İşçi Partisi İçin! 19.12.2015, içinde: Devrimci Komünizm No. 45 (Ocak 2016), <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/argentina-macri/>; Brezilya'daki mevcut görevden alma krizine ilişkin RCIT belgeleri için bkz. dipnot 70.

⁹¹ Bu konuda Michael Pröbsting'e bakın: Küba Devrimi Satıldı mı? Devrimden Kapitalizmin Restorasyonuna Giden Yol, RCIT 2013, özellikle bölüm III

⁹² Bu konuda bkz. örneğin, Theodor Dan: Der Ursprung des Bolschewismus. Zur Geschichte d. demokratischen und sozialistischen Idee in Russland nach der Bauernbefreiung, Verlag: J. H. W. Dietz Nachf., Hannover, 1968, s. 255-257

Benzer şekilde, milliyetçi tipteki çeşitli küçük burjuva popülist güçler, yarı-sömürge dünyanın yanı sıra bazı emperyalist ülkelerde de ezilen halkların ulusal kurtuluş mücadelesinde öncü roller oynamıştır. Sri Lanka'daki LTTE ("*Tamil Kaplanları*"), 2009'daki yenilgisine ve yok oluşuna kadar, Keşmir ve Belucistan'daki (Pakistan) çeşitli küçük-burjuva milliyetçi güçler gibi bunun önde gelen bir örneğiydi. Kuzey İrlanda'daki *Sinn Fein/IRA*, 1998'deki teslimiyetinden önce, bir başka örnektir. Bask Bölgesi'ndeki *Herri Batasuna* ve Katalonya'daki *Candidatura d'Unitat Popular* da İspanyol devleti içinde faaliyet gösteren önemli ilerici küçük burjuva milliyetçi güçlerdir.

İrlanda Cumhuriyeti'nde uzun süredir muhalefet partisi konumunda olan *Sinn Fein*, son dönemde, hükümetin bankaların krizini sıradan vatandaşlara ödetmek için uyguladığı kemer sıkma programının bir parçası olarak su ücretlerini dayatmasına karşı verdiği mücadelede İrlanda'da on yıllardır en büyük toplumsal hareket haline gelen *Right2Water* kampanyasında öncü bir rol oynayarak etkisini önemli ölçüde arttırmıştır. Son seçimlerde (2016) *Sinn Fein* kullanılan oyların %13.8'ini alarak İrlanda parlamentosundaki üçüncü büyük parti olmuştur.

Emperyalist bir ülkedeki belirli bir küçük burjuva popülist parti türünün bir başka örneği de İngiltere'deki *Respect Partisi*'dir. Partinin en önde gelen lideri, İşçi Partisi'nin sol kanadından uzun süredir milletvekili olan George Galloway'dir. Galloway, Ortadoğu'daki emperyalist savaflara karşı ve Filistin halkıyla dayanışma hareketinde önemli bir rol oynamaktadır. (Bununla birlikte, Suriye Devrimi'ne karşı Esad diktatörlüğünü desteklemesi ve İngiltere'nin AB'den ayrılması için yürütülen kampanyada sağcı ırkçı UKIP partisi ile işbirliği yapması gibi gerici pozisyonlar da almıştır). Galloway 2003 yılında Irak'taki emperyalist savaşa karşı çıktığı için Blairci İşçi Partisi'nden ihraç edildikten sonra, merkezci SWP ile birlikte ve bir dizi Müslüman göçmen örgütünün desteğiyle *Respect*'i kurdu. Bu birleşme, Müslüman göçmen örgütlerinin önemli bir rol oynadığı savaş karşıtı hareketin bir sonucuydu. *Respect* hiçbir zaman istikrarlı bir örgütlü kitle tabanı oluşturmayı başaramamış olsa da, Galloway'in iki kez parlamento seçilmesi (ilki Bethnal Green ve Bow 2005-10 ve daha sonra Bradford West 2012-15) başta olmak üzere bazı seçim başarıları elde etmeyi başardı. Bu iki başarı neredeyse tamamen, daha önce İşçi Partisi'ni desteklemiş olan ancak İşçi Partisi'nin Afganistan, Irak ve Libya'daki emperyalist savaflara Britanya'nın katılımına verdiği teslimiyetçi destek ve Britanya'da İslamofobik ırkçılığın yükselişi nedeniyle partiden kopan Müslüman göçmen toplulukların desteğine dayanıyordu. Bu Müslüman göçmen topluluklarının siyasi olarak küçük işadamları, doktorlar, dini liderler vb. küçük, küçük burjuva bir katman tarafından domine edildiğine şüphe yok. Ancak bu durum *Respect*'in bir süredir göçmenlerin anti-emperyalist ve ırkçılık karşıtı protestolarının siyasi bir ifadesi haline geldiği gerçeğini değiştirmiyor.

Diğer emperyalist ülkelerdeki göçmenlerin yanı sıra ABD'deki ezilen siyah ve Latin azınlıklar arasında da çok sayıda küçük burjuva popülist örgüt vardır.

İşçi sınıfı içinde yeni işçi partilerinin kurulmasına yol açan gelişmeler devrimciler için özel bir önem taşımaktadır. Doğal olarak, devrimciler böyle bir süreci savunurlar çünkü bu, işçilerin öncüsünün hem bir tarafta burjuva ya da küçük burjuva partilerinden hem de diğer tarafta çürümüş bürokratikleşmiş burjuva işçi partilerinden siyasi olarak bağımsız olmasına yardımcı olur. Son yıllarda işçi hareketi içinden çıkan yeni partilerin en çarpıcı örnekleri Güney Kore'de *Demokratik İşçi Partisi*, Bolivya'da *Partido de los Trabajadores*, Yunanistan'da SYRIZA ve Portekiz'de *Bloco de Esquerda*'nın (B.E.) kurulması olmuştur.

Kore'de *Demokratik İşçi Partisi*, Güney Kore'nin militan sendika federasyonu olan KCTU ile güçlü bir bağa sahiptir. 2000 yılında kurulan DLP, 2004 parlamento seçimlerinde 10 sandalye kazandı. Ancak parti daha sonra bölündü ve nihayetinde diğer küçük burjuva popülist güçlerle birleşerek *Birleşik İlerici Parti*'yi oluşturdu. Bu parti parlamentodaki üçüncü büyük parti oldu ancak ABD'nin Kuzey Kore'ye yönelik

saldırğanlığına karşı anti-emperyalist tutumu nedeniyle kısa süre önce Güney Kore devleti tarafından yasadışı ilan edildi.

Bolivya *Partido de los Trabajadores* 2013 yılında COB sendika federasyonunun, özellikle *de* ulusal madenciler sendikası FSTMB'nin desteğıyle kuruldu. Bu gelişme, birçok işçinin Morales'in MAS hükümetine karşı yaşadığı hayal kırıklığının bir sonucuydu.

Henüz bir partiye dönüşmemiş olan bir başka örnek de Güney Afrika'daki *Birleşik Cephe*'dir. Bu, COSATU federasyonundaki en büyük sendika olan metal işçileri sendikası NUMSA tarafından başlatılan ve COSATU liderliğinden ayrılanaya kadar devam eden bir siyasi ittifaktır. Ne yazık ki COSATU liderliği, ANC'nin 1955 tarihli eski programı olan reformist *Özgürlük Şartı*'nın izinden gitmeye karardır ve ana hükümet partisi ANC'ye karşı seçimlere katılacak bir siyasi parti kurmaya cesaret edememiştir.

Yunanistan'da SYRIZA, 2004 yılında *Synaspismós* (Stalinist KKE'den ayrılan bir "Avrokomünist") ve birkaç küçük sol-reformist ve merkezci örgütün koalisyonu olarak ortaya çıktığından beri biraz farklı bir fenomen olmuştur. Birkaç yıl boyunca yetersiz desteğe sahip bir parti olarak kalsa da, 2012'de bir seçim atılımı yaşadı ve oyların %16'sından fazlasını alarak parlamentodaki en büyük ikinci parti oldu. Bir sonraki seçimlerde (Ocak 2015) SYRIZA oyların %36.3'ünü alarak zafer kazandı. Kemer sıkma karşıtı programı ve yozlaşmış "eski siyasi sınıfı" kınaması nedeniyle bu kadar kitlesel destek kazandı. Ancak iktidara geldikten sonra işçilerin ve yoksulların çıkarlarına tamamen ihanet etti. Temmuz 2015'te AB Troykasının Memorandumu üzerine bir halk referandumu düzenledi ve bu referandum "OXI" - AB kemer sıkma programlarına "Hayır" - için yankılanan bir zaferle sonuçlandı. Ancak sadece birkaç hafta sonra SYRIZA hükümeti AB memorandumunu imzaladı! ⁹³

⁹³ SYRIZA'nın yükselişini ve ihanetini bir dizi belge ve kararda ele aldık. Bakınız RCIT: Yunanistan'da Yaklaşan Seçimler: Kahrolsun Memorandum Yanlısı Partiler! LAE (Halk Birliği) için Kritik Destek! 13.9.2015, <http://www.thecommunists.net/worldwide/europe/critical-vote-for-lae/>; RCIT: Yunanistan: Tsipras Hükümetinin AB'ye Teslim Olmasının Ardından SYRIZA Bölündü. Milliyetçi dar görüşlü Sol Reformizm yerine Devrimci Programa sahip yeni bir İşçi Partisi için, 25.8.2015, <http://www.thecommunists.net/worldwide/europe/syriza-splits/>; RCIT: SYRIZA Yunanistan'ın İşçilerine ve Yoksullarına ihanet ediyor - "OXI" başka bir kemer sıkma programına "EVET" anlamına gelmiyordu! Tsipras hükümetinin ihanetine karşı kitlesel direnişin örgütlenmesi için! SYRIZA'da sol kanat: AB-Patronlarının uşağı olan parti liderlerine karşı mücadele edin! 11.7.2015, <http://www.thecommunists.net/worldwide/europe/syriza-betrayal/>; RCIT: Yunanistan Referandumunda %61.3 OXI Oyu: Tüm Avrupa İşçi Sınıfı İçin Bir Zafer! Bir savaş kazanıldı, ancak AB ve IMF'ye karşı savaş devam ediyor! Bankalar ve medya işçilerin kontrolü altında kamulaştırılsın! 6.7.2015, <http://www.thecommunists.net/worldwide/europe/greece-after-referendum/>; RCIT: Yunanistan'da 5 Temmuz'da referandum: AB-Troyka'ya karşı OXI'ye oy verin! Her türlü Kemer Sıkma Programına Hayır! AB ve IMF'den kopun! Bankalar ve Medya İşçilerin Kontrolü Altında Kamulaştırılsın! 30.6.2015, <http://www.thecommunists.net/worldwide/europe/greece-referendum-oxi/>; RCIT: Yunanistan: SYRIZA Liderliğinin Teslimiyetine Hayır! 26.2.2015, <http://www.thecommunists.net/worldwide/europe/syriza-surrenders/>; RCIT: Yunanistan Seçimleri: SYRIZA Kazandı... ve Gerici Irkçılarla İttifak Kurdu! 27.1.2015, <http://www.thecommunists.net/worldwide/europe/greece-syriza-anel/>; RCIT: Yunanistan'da Seçimler: SYRIZA'ya Oy Verin Ama Tsipras Liderliğine Güvenmeyin! İşyerlerinde, Okullarda ve Sokaklarda Mücadeleyi Örgütleyin! Bir İşçi Hükümeti için Mücadele Edin! 22.1.2015, <http://www.thecommunists.net/worldwide/europe/greece-election-statement/>; Michael Pröbsting: 17 Haziran seçimlerinden sonra: Yunan Devrimi'nde yeni bir aşama başlıyor! 19.6.2012, www.thecommunists.net/worldwide/europe/greece-after-17-6-elections/; Michael Pröbsting: Yunanistan: Bir İşçi Hükümeti için! SYRIZA ve KKE için kritik seçim desteği! İşçiler! Örgütlenin ve kendinizi iktidar mücadelesine hazırlayın! 6.6.2012, www.thecommunists.net/worldwide/europe/greece-for-a-workers-government/; Michael Pröbsting: SYRIZA'nın Yunanistan seçimlerindeki zaferinden sonra: Bir İşçi Hükümeti sorunu ve ileriye dönük devrimci yol, Mayıs 2012, www.thecommunists.net/worldwide/europe/after-the-greek-elections/; Michael Pröbsting: Yunan Devrimi Üzerine Perspektifler, 10.11.2011, www.thecommunists.net/worldwide/europe/greece-revolution-or-tragedy

1999'da kurulan Portekizli *Bloco de Esquerda* da Troçkist ve Maoist kökenli birkaç merkezci örgütün koalisyonudur. SYRIZA gibi, kemer sıkma politikalarına karşı mücadelenin temsilcisi olarak popülerlik kazanmıştır. Kısa sürede parlamentoya girdi ve en son seçimlerde (Ekim 2015) oyların %10.2'sini aldı.

Hem SYRIZA hem de B.E. işçi hareketinin örgütleri tarafından kurulmuş olsa da, başlangıçta her ikisinin de işçi sınıfı içinde önemli bir örgütlü kitle tabanı yoktu (B.E.'nin hala yok). Ancak, siyasi itibarları önceki hükümetlere ve yozlaşmış siyaset kurumuna katılmaktan zarar görmediği için, işçi sınıfı ve gençlik kesimlerinin siyasi radikalleşmesinin bir ifadesi haline gelebildiler.

Arjantin'deki *Frente de Izquierda y de los Trabajadores* (FIT) bir parti olmayıp sadece üç merkezci Troçkist örgütün (PO, PTS ve IS) seçim ittifakıdır. Ancak adayları Kasım 2015 başkanlık seçimlerinde 812.530 oy ya da kullanılan oyların %3,23'ünü aldı.

Son olarak, İspanya'da yıllarca süren kitlesel protestoların ve toplumsal kutuplaşmanın ardından 2014 yılında kurulan *Podemos* var. İspanya 2011 yılında kitlesel bir demokratik hareket ("*Indignados*") yaşamış ve takip eden yıllarda muhafazakar PP hükümetinin sert kemer sıkma programlarına ve artan işsizliğe (İspanya'daki gençlerin yarısı işsiz) karşı bir dizi protestoya tanık olmuştur. *Podemos* Ocak 2015'te 100.000'den fazla kişinin katıldığı kitlesel bir gösteri düzenledi. Kısa bir süre önce kurulmasına rağmen yaklaşık 400,000 üyesiyle İspanya'nın en büyük ikinci siyasi partisi haline geldi. Protestolarını hükümetin kemer sıkma programına, monarşiye ve yozlaşmış siyasi sisteme karşı yoğunlaştırıyor ve Bask bölgesi, Katalonya vb. için ulusal kendi kaderini tayin hakkını savunuyor.

Podemos ilerici, küçük burjuva popülist bir partidir ve liderliği güçlü bir şekilde Chavista modelinin programına ve örgütlenmesine yönelmiştir. ⁹⁴ Toplumsal tabanına yoksul alt orta tabakalardan gençler hakimdir. ⁹⁵ Bununla birlikte, büyük şehirlerdeki işçi sınıfı semtlerinde bulunan bir dizi *circulos*'un (yerel parti şubeleri) da gösterdiği gibi, destekçileri arasında çok sayıda işçi de bulunmaktadır. Şekil 4'te (yukarıda) görülebileceği gibi, *Podemos* destekçilerinin %35'i ya işsiz ya da sadece belirli süreli bir sözleşmeye sahip.

Ayrıca *Podemos*, hemşireler komiteleri, borç krizi nedeniyle evlerinden veya apartmanlarından tahliye edilen mağdurlar gibi çeşitli işçi ve alt orta sınıf taban örgütleriyle yakın ilişkilere sahiptir. ⁹⁶

⁹⁴ Bkz. örneğin Pablo Iglesias: *Podemos'u Anlamak*, içinde: *New Left Review* No. 93 (Mayıs Haziran 2015), s. 7-22

⁹⁵ İspanya'da orta tabakanın gerilemesi üzerine bkz. örn. José Félix Tezanos: *Ekonomik Kriz ve Siyasi Belirsizlik Bağlamında Orta Sınıfların Düşüş Eğilimleri: İspanya Örneği*

⁹⁶ Bkz. örneğin César Rendueles ve Jorge Sola: *Podemos and the Challenges of Political Change in Spain*, in: *Near Futures Online* Sayı No. 1 (Mart 2016) "Europe at Crossroads"; Jordi Mir Garcia: *A Democratic Revolution Underway in Barcelona: Barcelona en Comú*, içinde: *Near Futures Online* Sayı No. 1; Pau Marí-Klose ve Albert Julià: *The 'enraged' Spanish Socialist voter: young and highly educated*, 07 Kasım 2014, http://www.policy-network.net/pno_detail.aspx?ID=4769&title=The+%E2%80%98enraged%E2%80%99+Spanish+Socialist+voter%3a+young+and+highly+educated; Toni Rodon ve María José Hierro: *Podemos and Ciudadanos Shake up the Spanish Party System: 2015 Yerel ve Bölgesel Seçimleri*, içinde: *South European Society and Politics* (2016); David Rey ve Arturo Rodriguez: *İspanya'da belediye ve bölgesel seçimler: sağ kanat tozu dumana kattı!* 1 Haziran 2015 <http://www.marxist.com/municipal-and-regional-elections-in-spain-the-right-is-crippled-landslide-for-podemos.htm>; Laureano Jimenez: *Podemos: Nedir ve nereye gidiyor?* 11 Şubat 2015 <http://www.marxist.com/podemos-what-ist-it-and-where-is-it-going.htm>; Luke Stobart: *Podemos'u Anlamak*, Kasım 2014 - Ocak 2015 (Bölüm 1 - 3), <http://left-flank.org/2014/11/05/explaining-podemos-1-15-m-counter-politics/>, <http://left-flank.org/2014/11/14/understanding-podemos-23-radical-populism/>, <http://left-flank.org/2015/01/02/understanding-podemos-33-commonsense-policies/>; David Mathieson: *Si, we can! Sol kanat Podemos partisi İspanyol düzenini nasıl sarsıyor*, 5 Şubat 2015, <http://www.newstatesman.com/politics/2015/02/si-we-can-how-left-wing-podemos-party-rattling-spanish-establishment>; François Sabado : *Podemos'un İspanyol Devletindeki deneyimi, özgünlüğü, zorlukları*, 22 Haziran 2015, <http://www.internationalviewpoint.org/spip.php?article4092>; Tom Lewis: *Podemos ve İspanya'da Sol*, in: *International Socialist Review* Sayı #98, <http://isreview.org/issue/98/podemos-and-left-spain>; Omar Hassan: *Podemos ve sol popülizm*,

Özetle *Podemos*, otantik devrimci liderliğin eksikliğine rağmen, kapitalizmin tarihi krizi bağlamında, geleneksel reformist partiler ile işçi sınıfı ve gençlik kesimlerinin radikalleşmesinin, en azından kısa vadede, devrimci olmayan örgütlerde nasıl başarılı bir şekilde ifade bulabileceğini gösteren bir başka önemli örnektir.

Yukarıda verilen örneklerde gördüğümüz gibi, koşullar üç olası senaryodan birine yol açabilir:

i) Yeni reformist işçi partilerinin kurulmasını tetikleyebilir ya da daha önce küçük olanları muazzam ölçüde güçlendirebilirler (örneğin Bolivya'da PT, Güney Kore'de DLP, Yunanistan'da SYRIZA, Portekiz'de B.E.).

ii) Sadece yarı-sömürge ülkelerde değil, emperyalist ülkelerde bile (örneğin Latin Amerika'da Castro-Chavismo, Pakistan'da PAT, İrlanda'da Sinn Fein, İspanya'da CUP, HB ve *Podemos*, Britanya'da Respect) yeni (ya da çok güçlenmiş) küçük-burjuva popülist partilerin kurulmasına yol açabilirler.

iii) Yeni ve radikal destekçilerin kitlesel akını yoluyla eski reformist bir partinin dönüşümüne de yol açabilir ve böylece onu sol-reformist bir partiye dönüştürebilir (örneğin Corbyn yönetimindeki Britanya İşçi Partisi).

Bununla birlikte, mevcut tarihsel dönemin büyük ölçüde değişken, devrimci doğası göz önüne alındığında, tüm bu yeni reformist ve popülist oluşumların çok istikrarsız olması şaşırtıcı değildir. Hızla büyüyebilirler ancak kapitalizme küçük burjuva adaptasyonları ve net bir program ve perspektiften yoksun olmaları nedeniyle istikrarlı bir işçi sınıfı kadrosu inşa etmekte başarısız olurlar. Kısacası bu durum, bu partilerin son derece istikrarsız doğasını açıklamaktadır.

Kurtuluş Hareketinde Proleter Hegemonya Mücadelesi Üzerine Marksist Klasikler

Birleşik cephe taktiği, *proleter hegemonya* için devrimci mücadelede birkaç yönden çok önemli bir unsur teşkil eder. Birincisi, tanımı gereği, proleter hegemonya için mücadele, kurtuluş hareketinin mevcut küçük burjuva ya da burjuva hegemonyasını kırmak anlamına gelir. Başka bir deyişle, devrimci parti Castro-Chavista, İslamcı-popülist, sol reformist ve diğer devrimci olmayan güçlerin mevcut liderlik pozisyonunu değiştirmek için çaba göstermelidir. Bu liderlikler - egemen sınıfla uzlaşmaları, kitlelerin devrimci enerjisini pasifize etmeleri, iktidarı ele geçirdiklerinde en iyi unsurları burjuva devlet aygıtının içine çekmeleri (ya da izole etmeleri) vb. - proleter kurtuluş hareketinin olgunlaşmasını ve daha da gelişmesini engellerler. Bu şekilde işçi sınıfının değil, egemen sınıfın çıkarlarına hizmet ederler. Dolayısıyla, yalnızca devrimci bir liderlikle yer değiştirmeleri, işçi sınıfının ve ezilenlerin kapitalizmi başarıyla yıkabilmesini sağlayabilir. Bu, proleter hegemonya mücadelesinin ilk ve en önemli görevidir.

İkinci olarak ve ilkiyle bağlantılı olarak, devrimciler işçi sınıfının ve ezilenlerin başında duran parti ve örgütlerdeki küçük burjuva egemenliğinin üstesinden gelmek için çaba göstermelidir. Bu partiler genellikle tabandaki işçilerin faaliyetlerini engelleyen bir küçük burjuva bürokrasisinin egemenliği altındadır. Dahası, bu partilerin üst kademelerinde küçük burjuvazinin (akademiye, avukatlar, küçük işadamları, varlıklı cemaat liderleri, vb.

Lenin birçok kez devrimcilerin hem işçi sınıfının hem de yoksul küçük burjuvazinin iç sosyal tabakalaşmasının farkında olmalarının çok önemli olduğunu vurgulamıştır. Bu durumun birleşik cephe taktiğini daha da acil hale getirdiğini savunmuştur.

"Proletarya pur sang, proleter ile yarı-proleter (geçimini kısmen emek-gücünü satarak sağlayan), yarı-proleter ile küçük köylü (ve küçük zanaatkâr) arasında yer alan çok sayıda son derece rengârenk tipte çevrili olmasaydı, kapitalizm kapitalizm olmazdı, el sanatları işçisi ve genel olarak küçük usta), küçük köylü ve orta köylü arasında, vb. ve eğer proletaryanın kendisi daha gelişmiş ve daha az gelişmiş tabakalara bölünmüş olmasaydı, eğer bölgesel kökene, ticarete, bazen dine, vb. göre bölünmüş olmasaydı. Bütün bunlardan, proletaryanın öncüsü, onun sınıf bilinçli kesimi olan Komünist Parti'nin, çeşitli proleter gruplarıyla, işçilerin ve küçük efendilerin çeşitli partileriyle uzlaşma ve tavizlere başvurması gerekliliği, mutlak gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bütün mesele, proleter sınıf bilincinin, devrimci ruhun, savaşıma ve kazanma yeteneğinin genel düzeyini düşürmek değil yükseltmek için bu taktiklerin nasıl uygulanacağını bilmektir." ⁹⁷

Son olarak, halk cephesi, işçi sınıfının burjuvaziye siyasi olarak tabi kılınmasının en yüksek (ya da daha doğru bir ifadeyle en düşük) biçimidir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi bu, proletarya ve köylülük partilerinin açık burjuva güçleriyle siyasi ittifakıdır. Bu tür halk cephesi işçi sınıfı için en büyük tehlikeyi oluşturmaktadır, çünkü doğası gereği işçilerin burjuvaziye siyasi ve örgütsel olarak tabi olmalarını içermekte ve burjuvaziyi pasifist ve reformist yanlısamalardan oluşan pembe bir programa alıştırmaktadır. Bu tür bir tabiiyet işçi sınıfını yalnızca zayıflatır ve onu egemen sınıfın gelecekteki şiddetli saldırılarına karşı mücadele etmekten aciz hale getirir. Bu nedenle Troçki halk cephesi meselesini "bu çağ için proleter sınıf stratejisinin temel sorunu" olarak nitelendirmiştir. Troçki, 1936'da Fransa ve İspanya'daki halk cephesi deneyimiyle karşı karşıya kaldığında, o dönemde *Dördüncü Enternasyonal Hareketi*'nin bir konferansında kabul edilen bir belgede şöyle yazmıştı

"Temmuz günleri [İspanya'da, Ed.] Fransa'daki Haziran günlerinin derslerini olağanüstü bir güçle derinleştirmekte ve tamamlamaktadır. İşçi partilerinin Radikal burjuvazi ile koalisyonu, beş yıl içinde ikinci kez devrimi uçurumun kenarına getirdi. Devrimin ortaya koyduğu görevlerden tek bir tanesini bile çözmekten aciz olan - çünkü tüm bu görevler tek bir görevde, yani burjuvazinin ezilmesinde toplanmaktadır - Halk Cephesi, burjuva rejiminin varlığını imkansız hale getirmekte ve böylece faşist darbeyi kıskırtmaktadır. Halk Cephesi, işçileri ve köylüleri parlamenter yanlısamlarla uyutarak, mücadele iradelerini felç ederek, faşizmin zaferi için elverişli koşullar yaratır. Burjuvaziyle koalisyon politikası, proletarya tarafından onlarca yıllık faşist terörle olmasa bile, yıllarca sürececek yeni eziyetler ve fedakarlıklarla ödenmelidir." ⁹⁸

Dolayısıyla, birleşik cephe taktiğinin temel görevi, proletaryanın tüm bu tabiiyet biçimlerinin üstesinden gelmesine ve kurtuluş hareketi içinde hegemonyasını kurmasına yardımcı olmak, yani kendisini her türlü

⁹⁷ V.I. Lenin: 'Sol Kanat' Komünizm - Bir Çocukluk Hastalığı, in: LCW Cilt 31, s. 74

⁹⁸ Leon Troçki: The New Revolutionary Upsurge and the Tasks of the Fourth International (1936), içinde: Troçki Yazıları 1935-36, s. 339-340. Bir başka belgede Troçki şöyle diyordu: "Şu anda söz konusu olan Halk Cephesi'dir. Sol merkeziler, mallarını Halk Cephesi'nin gölgesinde satabilmek için bu sorunu taktiksel ve hatta teknik bir manevra olarak sunmaya çalışıyorlar. Gerçekte, Halk Cephesi bu çağ için proleter sınıf stratejisinin ana sorunudur. Aynı zamanda Bolşevizm ile Menşevizm arasındaki fark için de en iyi ölçütü sunmaktadır. Çünkü Halk Cephesi'nin en büyük tarihsel örneğinin Şubat 1917 devrimi olduğu genellikle unutulur. Şubat'tan Ekim'e kadar, 'Komünistler' ve Sosyal Demokratlarla çok iyi bir paralellik gösteren Menşevikler ve Sosyal Devrimciler, birlikte bir dizi koalisyon hükümeti kurdukları Kadetlerin burjuva partisiyle en yakın ittifak ve sürekli bir koalisyon içindeydiler. Bu Halk Cephesi'nin altında, işçi, köylü ve asker konseyleri de dahil olmak üzere tüm halk kitleleri yer alıyordu. Kuşkusuz Bolşevikler bu konseylere katıldılar. Ancak Halk Cephesine en ufak bir taviz vermediler. Talepleri, bu Halk Cephesini kırmak, Kadetlerle ittifakı yok etmek ve gerçek bir işçi ve köylü hükümeti kurmaktı." (Leon Troçki: Hollanda Seksiyonu ve Enternasyonal (1936), içinde: Troçki Yazıları 1935-36, s. 370)

burjuva etkisinden kurtarmak ve müttefiklerini - yoksul köylülüğü, kent yoksullarını, yoksullaşmış alt orta tabakaları vb. - kapitalist sisteme karşı devrimci kurtuluş mücadelesine yönlendirmektir.

Lenin bu konuyu birçok kez vurgulamıştır.

"Sosyal-Demokratların politikası ne olmalıdır? Ya çekimser kalmalı ve sosyalistler olarak özgürlüğe ihanet eden ve halkı sömüren liberallerden uzak durmalı ya da hem Kara Yüzler'e hem de liberallere karşı mücadele edebilecek demokratik küçük burjuvaziye önderlik etmelidir. (...) İkinci politika, burjuva demokratik devrim koşulları oluştuğunda, işçi sınıfının yanı sıra proletarya için elzem olan demokrasi için mücadele edebilecek belirli burjuva ve küçük burjuva katmanlar bulunduğu zorunludur. Günümüz Rusya'sında ikinci politika zorunludur. Sosyal-demokratlar, sosyalist ajitasyon ve propagandayı ve proleterlerin bir sınıf olarak örgütlenmesini asla unutmadan, demokratik küçük burjuvaziyle birlikte, durumun gerektirdiği şekilde hem Kara Yüzleri hem de liberalleri ezmelidirler." ⁹⁹

Bolşevikler ve Menşevikler arasındaki önemli bir farkı açıklayan bir başka makalesinde şöyle yazmıştır: *"Bolşevizm ve Menşevizm arasındaki mücadele, liberalleri desteklemek mi yoksa liberallerin köylülük üzerindeki hegemonyasını yıkmak mı sorusu üzerine verilen bir mücadele olarak, bu tarihle ayrılmaz bir şekilde bağlantılıdır."* ¹⁰⁰

Bir başka makalesinde de şöyle diyordu: *"Rus kurtuluş hareketinde liberalizmin hegemonyası, kaçınılmaz olarak bu hareketin zayıflığı ve katı toprak ağalarının egemenliğinin zaptedilemezliği anlamına gelmektedir. Sadece proletaryanın liberalleri bir kenara itmesi ve liberallerin hegemonyası devrime zaferler kazandırmıştır ve gelecekte de daha fazlasını kazandırabilir."* ¹⁰¹

Lenin'in ölümünü izleyen yıllarda Stalinistler Troçki'yi işçi sınıfının yoksul köylülükle ittifak kurma ihtiyacını "ihmal etmekle" suçladılar. Bu tamamen saçmalıktı ve Stalinistlere yalnızca işçi sınıfının çıkarlarını küçük burjuvazinin ve işçi bürokrasisinin siyasi liderlerine tabi kılma stratejilerini örtbas etmek için hizmet ediyordu (örneğin, 1925-27'deki İngiliz-Rus Sendika Komitesi, Çan Kay Şek'in Kuomintang'ı, vb.)

Bu suçlamalara karşı Troçki, işçi sınıfının yoksul köylülükle ittifakının Bolşevik stratejinin çok önemli bir unsuru olduğu yanıtını verdi. Bununla birlikte, böyle bir ittifak *ancak* proletaryayı küçük burjuvazinin (burjuvazinin bir parçası olmayı arzulayan) liderliğine tabi kılarak *değil*, işçi sınıfının liderliği altında bir ittifakla sağlanırsa sağlam ve istikrarlı bir zeminde kurulabilir. Aslında bu, onun sürekli devrim teorisinin vazgeçilmez bir parçasıdır.

Troçki sürekli devrim üzerine yazdığı kitapta şöyle diyordu:

"O halde ileri ve geri ülkeler arasındaki ayrım nerede yatıyor? Bu ayrım büyüktür, ama yine de kapitalist ilişkilerin egemenliğinin sınırları içinde kalmaktadır. Burjuvazinin egemenliğinin biçimleri ve yöntemleri farklı ülkelerde büyük farklılıklar gösterir. Bir kutupta, egemenlik keskin ve mutlak bir karakter taşır: Amerika Birleşik Devletleri. Diğer kutupta ise finans kapital, Asya ortaçağının köhnemiş kurumlarını kendine tabi kılarak ve onlara kendi yöntemlerini dayatarak kendini onlara adapte eder: Hindistan. Ancak her iki yerde de burjuvazi hüküm sürmektedir. Buradan, proletarya diktatörlüğünün de çeşitli kapitalist ülkelerde toplumsal temel, siyasi biçimler, acil görevler ve çalışma temposu açısından oldukça farklı bir karaktere sahip olacağı sonucu çıkmaktadır. Ancak halk kitlelerini emperyalistler, feodalistler ve ulusal burjuvazi bloğuna karşı zafere götürmek - bu yalnızca, iktidarın ele geçirilmesinden sonra kendisini proletarya diktatörlüğüne dönüştüren proletaryanın devrimci hegemonyası altında yapılabilir." ¹⁰²

⁹⁹ V. I. Lenin: İlk Önemli Adım (1907), içinde: LCW 12, s. 162-163

¹⁰⁰ V.I. Lenin: The Historical Meaning of the Inner-Party Struggle in Russia (1910), içinde: LCW 16, s. 378

¹⁰¹ V.I. Lenin: Muromtsev'in Ölümü Üzerine Gösteri (1910), içinde: LCW 16, s. 317

¹⁰² Leon Troçki: The Permanent Revolution, Pathfinder Press, New York 1969, s. 253

Özetle, proleter hegemonya mücadelesi ve birleşik cephe taktiği ayrılmaz bir şekilde birbirine bağlıdır. Birleşik cephe taktiği olmaksızın proleter hegemonya mücadelesi bir boşlukta gerçekleşir, çünkü devrimciler ancak reformist ve popülist güçlerle doğrudan pratik işbirliği ve siyasi çatışma içinde onları liderlik konumlarından uzaklaştırabilirler. Proleter hegemonya mücadelesi olmaksızın, birleşik cephe taktiği küçük burjuva liderlerle fırsatçı manevralara dönüşür ve dolayısıyla devrimci sınıf mücadelesini ilerletmez, aksine egemen sınıfa yardımcı olur.

V. Birleşik Cephe Taktiği ve Yarı Sömürge Dünyasında Küçük Burjuva Milliyetçi ve Halkçı Partiler

İşçi sınıfı ve ezilenlerin en önemli sosyal ve siyasi gelişmeleri ile örgütlerine genel bir bakış sunduktan sonra, şimdi bu devrimci taktikle ilgili çeşitli konuların tartışılmasına geçeceğiz.

Küçük burjuva popülist partilerin son yıllarda önemli güçler haline geldiğini ve bu nedenle devrimcilerin bu tür güçlere karşı birleşik cephe taktiğini uygulamasının çok önemli olduğunu gösterdik. Bunun neoliberal hükümetlere, emperyalist saldırganlığa vb. karşı ortak eylem çağrısını da içerdiği açıktır.

Devrimcilerin küçük burjuva popülist partilere karşı tutumu ne olmalıdır? Ve birleşik cephe taktiğini bu tür partilere seçimler sırasında ve istenen türde bir hükümet kontrolü çağrısı yapan sloganlar formüle ederken nasıl uygulamalıdır?

"İşçi Partisi" mi yoksa "İşçi ve Köylü Partisi" mi?

Devrimciler, egemen sınıfa ve emperyalizme karşı küçük burjuva popülist partilerin önderlik ettiği ilerici kitle mücadelelerini desteklerken, sınıflar arası bir partinin değil, bir işçi partisinin kurulması için çaba gösterirler. İşçi sınıfı ile diğer ezilen sınıf ve katmanların ittifakının hayati önemini defalarca vurguladık. Ancak bu *farklı* sınıfların ittifakıdır ve proletarya ile küçük burjuvaziyi birbirine karıştırmak büyük bir hata olur. Dahası, bu ittifak işçi sınıfı *ve* küçük burjuvazinin kurtuluşuna ancak birincisi ikincisine öncülük ederse yol açabilir, tersi değil. Eğer işçi sınıfı öncü güç olursa, bu ittifak sosyalizme giden yolu açabilir. Eğer küçük burjuvazi işçi sınıfına egemen olursa, bu her iki sınıf için de yenilgiyle sonuçlanacaktır.

1917'deki Rus Devrimi bunun güçlü bir kanıtıydı. O yılın Şubat ve Ekim ayları arasında Sovyetler ve kısa bir süre sonra da Geçici Hükümet, küçük burjuva Sosyal-Devrimci Parti'nin yanı sıra, o zamana kadar zaten bir burjuva işçi partisine dönüşmüş olan Menşeviklerin egemenliği altındaydı. Geçici Hükümet yalnızca kapitalistleri mülksüzleştirmek, Rusya'yı savaştan çıkarmak ve yoksulluğu tasfiye etmek konusunda başarısız olmakla kalmadı, aynı zamanda büyük toprak sahiplerinin topraklarına el koyma ve bunları köylülere dağıtma, yani kırsal küçük burjuvazinin ihtiyaçlarını karşılama konusunda da aciz olduğunu kanıtladı. Bu ancak Bolşevik Parti önderliğindeki işçi sınıfı Ekim 1917'de iktidarı ele geçirdiğinde ve yoksul köylülükle ittifak halinde proletarya diktatörlüğünü kurduğunda başarılabilirdi. Bunu, 1918 yazına kadar olan ilk dönemde, S.R. partisinin sol kanadıyla koalisyon halinde yaptılar.

Latin Amerika'da son on yıl bir kez daha göstermiştir ki, küçük burjuva popülist partiler Bolşevik tipte bir partiyle ittifak yapmadan iktidara geldiklerinde, özellikle de böyle bir güç şu anda mevcut olmadığı için, popülist partiler kaçınılmaz olarak kapitalizmin savunucuları olarak hareket etmekte ve nihayetinde kapitalist sınıfın bir kesimiyle ilişkili burjuva partilerine dönüşmektedirler. Bu son örnekler yeni olmayıp, Torres'in MNR'sinin 1952'de iktidara gelmesinden sonra Bolivya'da ya da 1950'lerde ve 1960'larda sömürgeci güçlerin geri çekilmek ve eski sömürgelerinin resmi bağımsızlığını kabul etmek zorunda kalmalarının ardından iktidara gelen Afrika ve Asya'daki çok sayıda küçük burjuva milliyetçi hareket tarafından zaten gösterilmiş olanı tekrarlamaktan ibarettir.

Devrimci bir partinin açık bir sınıf karakterine sahip olması gerektiği Marksistler için çok önemli bir aksiyomdur. İşçi sınıfının içinde kök salmış ve ona dayanan bir parti olmalıdır. Bu, proletaryanın üretim

sürecindeki merkezi konumu, yani kapitalist değeri yaratan tek sınıf olması nedeniyle zorunludur. Dolayısıyla, artı değer (yani kapitalist kârın temeli) üreten ve dolayısıyla egemen sınıf için zenginliğin yaratıcısı olan tek sınıftır. İşçi sınıfı üretim araçlarına özel mülkiyet olarak sahip değildir ve bu nedenle emeğini üretim araçlarının sahiplerine satmak zorundadır. Dahası, doğası gereği kolektif bir sınıftır, çünkü üretim süreci işçilerin bir araya gelmesini içerirken, üretim ve yeniden üretim kolektif emeklerinin bölünmesine dayanır. Bu gerçeklik ve bu dinamikler proletaryayı, bireysel olarak bir toprak parçasına (küçük de olsa) ya da bir dükkana sahip olma arzusuyla karakterize olan köylüler ya da kent küçük burjuvazisi veya maaşlı orta katmanlar gibi diğer tüm ezilen sınıf ve katmanlardan ayırır.

Proletarya ve kapitalistler arasındaki bu sınıfsal çelişkiler, birincilerin ikincilere karşı ekonomik ve siyasi örgütlenmesinin temelini oluşturur. Marx bunu Fransız ütöpik sosyalist Pierre-Joseph Proudhon'a karşı yürüttüğü polemikte detaylandırmıştır:

"İşçilerin kendi aralarında örgütlenmeye yönelik ilk girişimleri her zaman kombinasyonlar şeklinde gerçekleşir. Büyük ölçekli sanayi, birbirini tanımayan bir insan kalabalığını tek bir yerde toplar. Rekabet onların çıkarlarını böler. Ancak ücretlerin korunması, patronlarına karşı sahip oldukları bu ortak çıkar, onları ortak bir direniş düşüncesinde birleştirir - kombinasyon. Dolayısıyla kombinasyonun her zaman çifte amacı vardır: kapitalistle genel rekabeti sürdürebilmeleri için işçiler arasındaki rekabeti durdurmak. Eğer direnişin ilk amacı sadece ücretlerin korunmasıysa, başlangıçta izole olan kombinasyonlar, kapitalistler baskı amacıyla birleştikçe kendilerini gruplar halinde oluştururlar ve her zaman birleşmiş sermaye karşısında, birliğin korunması onlar için ücretlerden daha gerekli hale gelir. Bu o kadar doğrudur ki, İngiliz iktisatçılar, işçilerin ücretlerinin önemli bir bölümünü, bu iktisatçıların gözünde yalnızca ücretler için kurulan dernekler lehine feda ettiklerini görünce hayrete düşerler. Bu mücadelede -gerçek bir iç savaş- gelecekteki savaş için gerekli tüm unsurlar birleşir ve gelişir. Bu noktaya gelindiğinde, örgütlenme siyasi bir karakter kazanır. Ekonomik koşullar önce ülkedeki halk kitlelerini işçilere dönüştürmüştür. Sermayenin egemenliği bu kitle için ortak bir durum, ortak çıkarlar yaratmıştır. Dolayısıyla bu kitle sermayeye karşı zaten bir sınıftır, ama henüz kendisi için değil. Sadece birkaç aşamasına işaret ettiğimiz mücadele içinde bu kitle birleşir ve kendisi için bir sınıf oluşturur. Savunduğu çıkarlar sınıf çıkarları haline gelir. Ancak sınıfın sınıfa karşı mücadelesi siyasi bir mücadeledir." ¹⁰³

O ve Engels bu düşünceyi Komünist Manifesto'da daha da geliştirdiler:

"Ama sanayinin gelişmesiyle birlikte, proletarya yalnızca sayıca artmakla kalmaz; daha büyük kitleler halinde yoğunlaşır, gücü artar ve bu gücü daha fazla hisseder. Proletarya saflarındaki çeşitli çıkarlar ve yaşam koşulları, makinelerin tüm emek ayrımlarını ortadan kaldırdığı ve ücretleri neredeyse her yerde aynı düşük düzeye indirdiği oranda, giderek daha fazla eşitlenir. Burjuvalar arasında artan rekabet ve bunun sonucunda ortaya çıkan ticari krizler, işçilerin ücretlerini daha da dalgalı hale getirmektedir. Makinelerin giderek daha hızlı gelişmesi, geçimlerini giderek daha güvencesiz hale getirir; tek tek işçilerle tek tek burjuvalar arasındaki çarpışmalar, giderek daha fazla iki sınıf arasındaki çarpışmalar niteliğini alır. Bunun üzerine, işçiler burjuvalara karşı kombinasyonlar (Esnaf Birlikleri) oluşturmaya başlarlar; ücret oranlarını korumak için bir araya gelirler; bu ara sıra çıkan isyanlara önceden hazırlık yapmak için kalıcı birlikler kurarlar. Burada ve orada, mücadele ayaklanmalara dönüşür. Arada sırada işçiler zafer kazanıyor, ama sadece bir süreliğine. Mücadelelerinin gerçek meyvesi, anlık sonuçta değil, işçilerin sürekli genişleyen birliğinde yatmaktadır. Bu birlik, modern sanayi tarafından yaratılan ve farklı bölgelerdeki işçileri birbirleriyle temasa geçiren gelişmiş iletişim araçlarıyla desteklenmektedir. Hepsi aynı karakterde olan sayısız yerel mücadeleyi, sınıflar arasındaki tek bir ulusal mücadelede merkezileştirmek için ihtiyaç duyulan şey tam da bu temastı. Ancak her sınıf mücadelesi siyasi bir mücadeledir." ¹⁰⁴

¹⁰³ Karl Marx: Felsefenin Sefaleti. M. Proudhon'un Yoksulluk Felsefesine Yanıt (1847), içinde: MECW Cilt 6, s. 210-211

¹⁰⁴ Karl Marx ve Friedrich Engels: Komünist Parti Manifestosu (1848), içinde: MECW Cilt 6, s. 493

Bu, bir işçi partisine yalnızca işçilerin üye olabileceği anlamına mı gelmektedir? Elbette hayır! Tüm sınıflardan üyeler devrimci bir partiye kabul edilebilir; ancak bir ön koşulla: kendilerini tamamen işçi sınıfının siyasi pozisyonu ile özdeşleştirmelidirler.

Devrimci parti üzerine yazdığımız kitapta, işçi hareketi tarihindeki en başarılı devrimci parti olan Rusya'daki Bolşevik Parti'nin neredeyse başından beri nasıl esas olarak proleter üyelere dayanan bir parti olduğunu özetledik. Doğal olarak partinin saflarında köylüler ve orta sınıftan militanlar da vardı, ancak işçiler çoğunlukta idi.¹⁰⁵

Dolayısıyla, 1920'lerde Stalin komünistlerin işçi partileri değil, işçi ve köylü partileri kurması gerektiği fikrini ortaya attığında, bu ortodoks Marksist pozisyonun büyük bir revizyonuydu. Lenin ve Troçki proleter partiler inşa etmenin gerekliliğini savunmuşlardı. Aslında bu, Lenin'in de birçok kez vurguladığı gibi, Rus Marksistleri ile SSCB'nin küçük burjuva popülistleri arasındaki en önemli farktı.

"Küçük burjuva, köylü de dahil olmak üzere, doğal olarak liberallere proleterlerden daha yakındır; bir mülk sahibi, küçük bir üretici olarak daha yakındır. Bu nedenle, küçük burjuvazi ve proleterleri tek bir partide birleştirmek (Sosyalist Devrimcilerin yapmak istediği gibi) siyasi açıdan gülünç ve sosyalizm açısından düpedüz gerici olacaktır."¹⁰⁶

"'Proletarya ve köylülüğün ittifakı', geçerken belirtelim, hiçbir koşulda çeşitli sınıfların ya da proletarya ve köylülük partilerinin kaynaşması olarak anlaşılmalıdır. Sadece kaynaşma değil, uzun süreli herhangi bir anlaşma işçi sınıfının sosyalist partisi için yıkıcı olur ve devrimci-demokratik mücadeleyi zayıflatır. Köylülüğün kaçınılmaz olarak liberal burjuvazi ile proletarya arasında bocalaması, onun bir sınıf olarak konumundan kaynaklanmaktadır;"¹⁰⁷

Lenin 1909'da SSCB'ye karşı bir polemikte şöyle diyordu

" [S]osyal-Demokratlar, proletarya ve köylülüğün kapitalist (ya da yarı-feodal, yarı-kapitalist) toplumda farklı sınıflar olduğunu; köylülüğün, burjuva devriminde proletarya ile "barikatların aynı tarafında" toprak ağalarına ve otokrasiye karşı "birlikte saldıracak" bir küçük mülk sahipleri sınıfı olduğunu ve bu devrimde, kapitalist toplumda tamamen ayrı bir sınıf olarak kalırken, bazı durumlarda proletarya ile "ittifak" içinde yürüyebileceğini savunuyorlardı. Sosyalist-Devrimciler bunu reddettiler. Programlarındaki ana fikir, proletarya ve köylülüğün "güçlerinin ittifakının" gerekli olduğu değil, aralarında sınıfsal bir uçurum olmadığı, aralarında sınıfsal bir ayırım yapılmaması gerektiği ve proletaryadan farklı olarak köylülüğün küçük-burjuva karakterine ilişkin Sosyal-Demokrat fikrin tamamen yanlış olduğuydu. (...) [Burada] Sosyalist-Devrimci bir program vardı ve bu program ile Sosyal-Demokratların programı arasındaki tüm fark, birincisinin temel, teorik bölümünün köylülüğün küçük-burjuva karakterinin inkârına, köylülük ile proletarya arasındaki herhangi bir sınıf ayırımının inkârına dayanmasıydı. Bir devrim oldu, sevgili baylar ve bu devrimin öğrettiği başlıca ders, köylülüğün açık kitlesel eylemlerinde proletaryadan farklı olarak kendilerine ait bir sınıf doğası sergiledikleri ve küçük burjuva olduklarını kanıtladıklarıydı."¹⁰⁸

Marksist parti teorisinin bu ilkesi tarihte pek çok kez doğrulanmıştır. 1918-1921 Rus iç savaşı sırasında S.C. - önce sağ kanadı ve daha sonra sol kanadı da- kapitalist karşı-devrim kampına geçti. Daha sonra Çin Kuomintang'ı işçi ve köylülere karşı döndü ve on binlerce komünisti katletti. Troçki bu deneyimin derslerini şu şekilde özetlemiştir:

¹⁰⁵ Ayrıca bakınız Michael Pröbsting: Teori ve Pratikte Devrimci Partinin İnşası. Looking Back and Ahead after 25 Years of Organized Struggle for Bolshevism, RCIT Books, Viyana 2014, s. 81-84 ve s. 25-27, <http://www.thecommunists.net/theory/rcit-party-building/rcit-party-building-i/>

¹⁰⁶ V.I. Lenin: Bolşevikler ve Küçük Burjuvazi, içinde: LCW 12, s. 181

¹⁰⁷ V.I. Lenin: The Assessment of the Russian Revolution (1908), içinde: LCW 15, s. 57

¹⁰⁸ V.I. Lenin: Sosyalist-Devrimciler Devrimi Nasıl Özetliyor ve Devrim Onları Nasıl Özetliyor (1909), in: LCW 15, s. 331-332

"Rus proletaryasının öncüsü köylülüğe karşı çıkmayı başaramasaydı, köylülüğün her şeyi yutan küçük burjuva şekilsizliğine karşı acımasız bir mücadele yürütemeseydi, kaçınılmaz olarak Sosyal Devrimci Parti ya da başka bir "iki sınıflı parti" aracılığıyla küçük burjuva unsurlar arasında eriyecek ve bu da kaçınılmaz olarak öncüyü burjuva liderliğine tabi kılacaktı. Köylülükle devrimci bir ittifaka varmak için -bu karşılıksız değildir- her şeyden önce proleter öncüyü ve dolayısıyla bir bütün olarak işçi sınıfını küçük burjuva kitlelerden ayırmak gerekir. Bu da ancak proleter partinin sarsılmaz bir sınıf uzlaşmazlığı ruhuyla eğitilmesiyle başarılabilir." ¹⁰⁹

Ayrıca Stalin'den önce "işçi ve köylü partileri" fikrini savunanların tam da sosyal demokrat oportünistler olduğuna dikkat çekti:

"Tüm Doğu için temel olan bu sorunda, modern revizyonizmin yalnızca devrim öncesi günlerin eski sosyal demokrat oportünizminin hatalarını tekrarlaması ölümcüldür. Avrupa sosyal demokrasisinin liderlerinin çoğu, partimizin S.R.'lere karşı mücadelesini hatalı bulmuş ve ısrarla iki partinin birleşmesini savunmuş, Rus "Doğu" su için iki sınıflı bir işçi ve köylü partisinin tam olarak uygun olduğunu savunmuşlardır. Onların tavsiyelerine kulak vermiş olsaydık, ne işçi ve köylülerin ittifakını ne de proletarya diktatörlüğünü asla başaramazdık. SSCB'nin "iki sınıflı" işçi ve köylü partisi ülkemizde emperyalist burjuvazinin ajanı haline geldi ve gelmekten kendini alamadı, yani Bolşevizmin revizyonistleri sayesinde Kuomintang'ın Çin'de başarıyla oynadığı aynı tarihi rolü farklı ve "kendine özgü" bir Çin tarzında başarısızlıkla yerine getirmeye çalıştı. Doğu için işçi ve köylü partileri fikrinin kendisi amansızca mahkum edilmeden, Komintern'in bir programı yoktur ve olamaz." ¹¹⁰

Özetle, Marksistler popülist işçi ve köylü partisi anlayışına kategorik olarak karşı çıkarlar. Devrimci parti ya proleter bir karaktere sahip olmalıdır ya da hiç olmamalıdır. Aslında, ayrı bir proleter partinin varlığı, işçi sınıfının köylülük ve diğer ezilen proleter olmayan katmanlarla ittifakının inşasının ön koşuludur, çünkü böyle bir ittifak ancak işçi sınıfı, yani onun partisi tarafından yönetilirse başarılı bir şekilde inşa edilebilir. Öte yandan işçi ve köylü partileri, yani küçük burjuva popülist partiler, işçi sınıfı ve ezilenlerin kurtuluş mücadelesinin önünde bir engeldir.

Küçük Burjuva Popülist Partilerde Giriş Taktikleri

Hiçbir işçi partisinin olmadığı ya da sadece çok küçük veya bürokratik olarak yozlaşmış bir partinin olduğu, aynı zamanda işçi sınıfı arasında kitlesel bir takipçi kitlesine sahip küçük burjuva popülist partilerin olduğu koşullarda bu ne anlama gelmektedir? Elbette, daha önce de belirttiğimiz gibi, Marksistler bir işçi partisinin kurulması için çağrıda bulunmalıdır (bu konuda daha fazla bilgi aşağıda). Ancak, *Birleşik Cephe Üzerine Tezler*'de belirttiğimiz gibi, Marksistlerin kendilerini sadece bu tür popülist partileri kınamakla sınırlamaları tamamen sekterce olacaktır. Bu tür partilere yönelik taktikler de geliştirmelidirler. Açıkçası bu, birleşik cephe taktığının çeşitli biçimlerde uygulanması anlamına gelmektedir. Bu, -bugün devrimcilerin sayısal zayıflığı göz önüne alındığında- bu tür partilerin önderlik ettiği sınıf mücadelesinin pratik faaliyetlerine katılmayı ve üyeleriyle yan yana çalışmayı da içerecektir.

Belirli koşullar altında bu, devrimcilerin bu partilerin militan üyeleriyle daha yakından yan yana çalışmak ve onları devrimci bir perspektife kazanmak için bu tür partilere girmeleri gerektiği anlamına da gelebilir. Elbette devrimciler - giriş taktiğini uygularken her zaman olduğu gibi - partinin baskın küçük burjuva

¹⁰⁹ Leon Troçki: Lenin'den Sonra Üçüncü Enternasyonal. The Draft Program of the Communist International: A Criticism of Fundamentals (1928), Pathfinder Press, New York 1970, s. 222

¹¹⁰ Leon Troçki: Lenin'den Sonra Üçüncü Enternasyonal, s. 223

liderliğine oportünist bir şekilde adapte olmaktan kaçınmalıdırlar. Bunun yerine, net bir platforma sahip devrimci bir kanat oluşturmalarıdır. Bağımsız propaganda ve ajitasyonlarını yaymalı ve militan işçi ve gençleri küçük burjuva liderliğe karşı örgütlemeye çalışmalıdırlar. Aynı şekilde, Troçki'nin de belirttiği gibi, bu tür bir girişçilik yalnızca geçici bir taktik olabilir:

"Reformist merkezci bir partiye giriş kendi başına uzun vadeli bir perspektif içermez. Bu sadece, belirli koşullar altında bir dönemle sınırlanabilecek bir aşamadır. . . Bürokrasinin sol kanada yönelik kararlı saldırısını zamanında fark etmek ve kendimizi taviz vererek, uyum sağlayarak ya da saklambaç oynayarak değil, devrimci bir taarruzla buna karşı savunmak." ¹¹¹

Amaç, bu taktiği, küçük burjuva liderliği olmayan otantik bir işçi partisinin oluşumuna yardımcı olmak için kullanmak olmalıdır.

Çeşitli merkeziler böyle bir taktiğe ilkesel olarak karşı çıkarken, Marksistler böyle bir dogmatizmi reddederler. Bilindiği gibi Marx ve Engels, Almanya'daki 1848-49 devrimi sırasında küçük burjuva demokratik güçlerin arasına girdiklerinde böyle bir taktik uygulamışlardı. ¹¹²

Devrimciler de 20th yüzyıl boyunca bu tür giriş taktiklerini önemli ölçüde kullanmışlardır. Bu taktiğin öncüsü Hollandalı Hernik Sneevliet'tir. Sneevliet, Hollanda'da sosyal demokrasinin sol kanadında yer alan bir Marksist ve aynı zamanda önemli bir sendika lideriydi. 1913 yılında, o dönemde bir Hollanda sömürgesi olan Endonezya'ya gitti ve burada, saflarında çok sayıda Endonezyalı işçi bulunan militan demiryolu sendikasının (VSTP) lideri oldu. Bir yıl sonra *Hindistan Sosyal Demokrat Derneği'ni* (ISDV) kurdu. ISDV -reformist kanadın ayrılmasından sonra - önce Endonezyalı milliyetçi grup *Insulinde* ve daha sonra *Sarekat Islam* ile işbirliği yaptı. Bu sonucusu, alt kentsel tabakalar ve köylülük arasında kitlesel bir takipçisi ve küçük burjuva yarı-entelektüel bir liderliği olan küçük burjuva milliyetçi ve İslamcı bir kitle hareketiydi. 1914 yılında 366.000'den fazla Endonezyalının üyesi vardı. ¹¹³

Sneevliet, Sarekat İslam'ın önemini çok iyi anladı ve ISDV bu kitle hareketi içinde çalışmaya başladı. ISDV'yi çoğunluğu Endonezyalı üyelerden oluşan birkaç yüz kişilik bir örgüte dönüştürmeyi başardı. Zamanla Sarekat İslam içinde de önemli bir nüfuz kazandılar ve bir sol kanat oluşturdular. ISDV 1920'de kendisini Endonezya Komünist Partisi'ne (PKI) dönüştürdü. Komünistlerin artan etkisiyle birlikte, Sarekat İslam'ın küçük burjuva dini liderleri sonunda bir bölünme başlattı. PKI, başarılı giriş taktiğinin bir sonucu olarak Asya'daki ilk komünist kitle partisi oldu. ¹¹⁴

Sneevliet'in kendisi de devrimci faaliyetleri nedeniyle 1918 yılında Hollanda sömürge yönetimi tarafından Endonezya'dan sınır dışı edildi. Komünist Enternasyonal'in Asya'daki çalışmalarında önemli bir rol oynamaya devam etti. Komintern'in 1920'deki İkinci Kongresi öncesinde ve sırasında Lenin ile bir dizi görüşme yaptı ve Lenin'in başkanı olduğu kongrenin *Ulusal ve Sömürge Sorunu Komisyonu*'nun sekreterliği

¹¹¹ Leon Troçki: SFIO'ya Girişin Dersleri (1935), içinde: The Crisis of the French Section, New York 1977, s. 125-126

¹¹² Bu konuda David Riazanov'un yukarıda atıfta bulunulan kitaplarına bakınız: *Karl Marx ve Frederick Engels*, August H. Nimtz: *Marx ve Engels ve Otto Rühle: Karl Marx*.

¹¹³ *Sarekat Islam* hakkında bkz. örneğin Michael Francis Laffan: *Islamic Nationhood and Colonial Indonesia. The umma below the winds*, RoutledgeCurzon, Londra 2003; Tinur Jaylani: *The Sarekat Islam Movement: Endonezya Milliyetçiliğine Katkısı*, Montreal 1959; Peter Lowensteyn: 1908 ve 1928 yılları arasında Endonezya: The Sarekat Islam, <http://www.lowensteyn.com/indonesia/sarekat.html>

¹¹⁴ Bu konuda bkz. örneğin; Jean Duval: *Endonezya Komünist Partisi'nin (PKI) İlk Dönemi: 1914-1926 - Bir taslak*, <http://www.marxist.com/indonesian-communist-party-pki2000.htm>; A. Yu. Drugov: *Komintern ve Endonezya Komünist Partisi arasındaki ilişkiler*, in: *The Comintern and the East*, Progress Publishers, Moscow 1981, s. 383-409; Herman A.O. de Tollenaere: *The Politics of Divine Wisdom. Theosophy and labour, national, and women's movements in Indonesia and South Asia 1875-1947*, Leiden 1996 (Bölüm IV: İşçi Hareketi)

gibi önemli bir göreve seçildi. Anti-emperyalist birleşik cephe taktiğinin komünist programının (Lenin ile birlikte) başlıca mimarlarından biriydi. Daha sonra, 1933'te Sneevliet ve Hollanda'daki *Devrimci Sosyalist Partisi* Troçkist harekete katıldı ve 1938'e kadar orada kaldı. ¹¹⁵

Daha sonra Çin'deki komünistler - Komintern elçisi olarak görev yapan Sneevliet'in tavsiyesine uyarak - benzer bir taktik uyguladılar. Komünistler o zamanlar çok küçüktü ve işçi sınıfı ve kırsal yoksullarla bağlantılar ve kökler bulmak zorundaydılar. Doğru bir şekilde 1922'de Kuomintang partisine girdiler ve devrimci bir hizip olarak çalıştılar. Ancak Komintern'deki Stalinist dönüş nedeniyle devrimci bir taktiği oportünist, tasfiyeci bir stratejiye dönüştürme talimatı aldılar ve bu da felaketle sonuçlandı. Sonuç olarak komünistler, işçi grevlerinin ve tarımsal devrimci hareketin yoğunlaştığı 1925 yılında Kuomintang'dan ayrılmadılar ve sovyetlerin kurulması için açıkça mücadele etmediler. Bunun yerine, Kuomintang 1927'de işçi ve köylülerin devrimci hareketini yenecek kadar güçlenene kadar Çan Kay-çek liderliğindeki Kuomintang'ın sağ kanadına tabi oldular. ¹¹⁶

Troçki ve Sol Muhalefet, Stalinist bürokrasinin bu Menşevik teslimiyetine karşı mücadele etti. Partinin Kuomintang'dan zamanında ayrılması ve devrimci bir strateji için açıkça mücadele etmesi gerektiğini ilan ettiler. ¹¹⁷

Troçki, komünistlerin 1922'de Kuomintang'a girmesinin ilkesel olarak yanlış olup olmadığından her zaman emin değildi ve bu nedenle bu konuda çelişkili ifadelerine sahibiz. Bununla birlikte, bunu kendi başına gayrimeşru bir taktik olarak görmediğini gösteren bazı ifadeler vardır. Eylül 1926'da yazdığı gibi:

"ÇKP'nin Guomindang'a katılımı, ÇKP'nin sadece kendisini gelecekteki bağımsız siyasi faaliyete hazırlayan ama aynı zamanda devam etmekte olan ulusal kurtuluş mücadelesinde yer almaya çalışan bir propaganda topluluğu olduğu dönemde tamamen doğrudur. Ve ÇKP'nin 'acil siyasi görevinin' 'şimdi uyanmış işçi sınıfının doğrudan bağımsız liderliği için mücadele etmek olması gerektiğini' söyleyerek devam ediyor: 'ÇKP, uyanmış proleter kitleler üzerindeki etki mücadelesinde kendi tam örgütsel bağımsızlığını ve siyasi program ve taktiklerinin netliğini sağlamalıdır.'" ¹¹⁸

¹¹⁵ Bu konuda bkz. örneğin, Dov Bing: Lenin ve Sneevliet: The Origins of the Theory of Colonial Revolution in the Dutch East Indies, in: New Zealand Journal of Asian Studies Cilt 11, No. 1 (Haziran 2009), s. 153-177; Tony Saich ve Fritjof Tichelman: Henk Sneevliet: A Dutch revolutionary on the world stage, Journal of Communist Studies, Vol. 1, No. 2 (1985), s. 170-193; Tony Saich: Komintern Döneminde Çin Komünist Partisi (1919-1943), Juergen Rojahn için hazırlanan makale, "Komintern ve Ulusal Komünist Partiler Projesi," Uluslararası Sosyal Tarih Enstitüsü, Amsterdam

¹¹⁶ Bkz. örneğin The Tragedy of the Chinese Revolution, Revolutionary History Vol. 2, No. 4 (1990); Gregor Benton: Çin'in Kent Devrimcileri. Explorations in the History of Chinese Trotskyism, 1921-1952, New Jersey 1996; Wang Fanxi: Erinnerungen eines chinesischen Revolutionärs 1919-1949, Frankfurt a.M. 1983; ayrıca bkz: Damien Durand: The Birth of the Chinese Left Opposition, in: Cahiers Leon Trotsky, No. 15 (1983) [JohnArcher tarafından İngilizceye çevrilmiştir]; C. Martin Wilbur ve Julie Lien-ying How: Devrim Misyonerleri: Soviet Advisers and Nationalist China, 1920-1927 (Studies of the East Asian Institute), Harvard University Press, Harvard 1989; Helene Carrere D'Encausse ve Stuart R. Schram: Marxism and Asia: an Introduction with Readings, Allen Lane, London 1969; Rudolf Schlesinger: Die Kolonialfrage in der Kommunistischen Internationale, Europäische Verlagsanstalt, Frankfurt a.M. 1970

¹¹⁷ Bu konuda bkz. örneğin, Leon Troçki: Leon Troçki: Lenin'den Sonra Üçüncü Enternasyonal (Bölüm 3: Çin Devriminin Özeti ve Perspektifleri). Troçkistlerin o dönemdeki bir diğer önemli çalışması Victor Serge'dir: The Class Struggle in the Chinese Revolution (Çin Devriminde Sınıf Mücadelesi), in: Victor Serge, The Century of the Unexpected: Essays on Revolution and Counter-Revolution, Revolutionary History Vol. 5 No. 3, Socialist Platform Ltd, London 1994, s. 54-141 (Almanca dilinde: Victor Serge: Die Klassenkämpfe in der chinesischen Revolution von 1927, Verlag Neue Kritik, 1975)

¹¹⁸ Leon Troçki: The Communist Party of China and the Guomindang, içinde: Leon Trotsky on China, New York, 1976, s.

Bu değerlendirmesini 1928'de de tekrarladı. ¹¹⁹ Daha sonra, 1930'larda, Bolşevik-Leninistler entrizm konusunda daha fazla deneyim kazandıklarında, Troçki, küçük burjuva popülist bir partiye geçici olarak girmenin ilkesel olarak yanlış bir şey olmadığını bir kez daha vurguladı.

"SFIO'ya, hatta Kuomintang'a geçici olarak girmek kendi başına bir kötülük değildir; ancak sadece ne zaman gireceğini değil, nasıl çıkılacağını da bilmek gerekir." ¹²⁰

"1922 yılında Kuomintang'ın o dönemde çok sayıda işçiye sahip olduğu ve genç Komünist partinin zayıf olduğu ve neredeyse tamamen entelektüellerden oluştuğu varsayımı altında (bu 1922 için doğru mu?), özellikle güneyde partiye girmek bir suç değildi, hatta muhtemelen bir hata bile değildi. Bu durumda giriş, sizin Sosyalist Parti'ye girmenize bir dereceye kadar benzeyen, bağımsızlığa doğru atılmış dönemsel bir adım olurdu. Asıl soru, girerken amaçlarının ne olduğu ve sonraki politikalarının ne olduğudur." ¹²¹

Böyle bir giriş taktiği, işçi sınıfının ve ezilenlerin öncü kesimlerinin bu tür küçük burjuva popülist partilere giriş için örgütlenmeleri koşuluyla bugün de meşru olabilir. Bu tür hareketlerin tarihsel örnekleri olarak Cezayir'deki FLN'ye ya da ABD'deki Kara Panterler'e atıfta bulunabiliriz.

Marksistler ve Küçük Burjuva Popülist Partiler: Seçim Taktikleri ve Hükümet Sloganları

Seçimlerde küçük-burjuva popülist partilere eleştirel destek çağrısı yapmak meşru mudur? Ve Marksistler ne zaman bu tür partilerin iktidara gelmesi için çağrıda bulunmalıdır? Bize göre, Marksistler birleşik cephe taktiğini seçim kampanyalarında ve bu tür partilerin kurabileceği veya şartlı olarak katılabileceği hükümet hakkındaki sloganlarında da uygulamalıdır. ¹²² Bunun en önemli koşulu, bu tür küçük-burjuva popülist partilerin işçiler ve ezilenler arasında kök salması ve emperyalizme ve yerel egemen sınıfa karşı kitlesel mücadelelerle ilişkilendirilmesidir. Ayrıca, ki bu belirleyicidir, aynı zamanda işçilerin öncüsünün etrafında toplandığı bir işçi partisinin olup olmadığıdır. Böyle bir durumda devrimciler seçim taktiklerini herhangi bir küçük burjuva popülist parti yerine böyle bir partiye yöneltmelidir.

Bununla birlikte, böyle bir işçi partisinin var olmadığı, ancak işçilerin ve ezilenlerin öncülerini bir araya getiren radikal popülist bir oluşumun var olduğu çok sayıda vaka vardır. Buna örnek olarak 2003 sonrası dönemde MAS ya da 1990'ların sonunda Chavez'in MBR-200 hareketi verilebilir. Diğer örnekler arasında Güney Afrika'da Julius Malema'nın EFF'si, Filistinli *Balad* partisi, İsrail'deki *Ortak Liste* ya da Sri Lanka'daki Tamillerin *TNA* gibi militan partileri sayılabilir.

¹¹⁹ Leon Troçki: *The Opposition's Errors - Real and Alleged* (1928); içinde: Leon Troçki: *The Challenge of the Left Opposition* (1928-29), s. 90

¹²⁰ Leon Troçki: *Siyasette Sahte Pasaporta Karşı* (1935); içinde: *The Crisis in the French Section* (1935-36), New York 1977, s. 116

¹²¹ Leon Troçki. Harold Isaacs'e mektup (1.11.1937), içinde: *Leon Trotsky on China*, New York, 1976, s. 114; *Schriften Cilt 2.2*, s. 889

¹²² Küçük burjuva ya da burjuva örgütleri içeren tüm birleşik cephe (yani işçi birleşik cephesi olmayan örgütleri) "*Anti-Emperyalist Birleşik Cephe*" olarak adlandırmak için belirli bir gelenek gelişmiştir. Bu geleneğin kökeni Komintern'in 1922'de *Doğu Sorunu Üzerine Tezler*'de bu terminolojiyi kullanmasına dayanmaktadır. Bunun arka planında, o dönemde Komintern'in stratejisinin odağında yer alan ülkelerin çoğunun emperyalist güçlerle doğrudan çatışma halinde olması yatıyordu. Ancak bugün, yerel bir diktatörlüğe, ırkçı bir yasaya ya da emperyalist ülkelerdeki sömürgeci bir savaşa vs. karşı yürütülen bir dizi demokratik mücadele vakası da mevcuttur. Bu gibi durumlarda "*Anti-Emperyalist Birleşik Cephe*" yerine "*Demokratik Birleşik Cephe*" kategorisini kullanmak daha uygun görünmektedir.

Böyle durumlarda Marksistler bu partilere oy veren işçilere ve yoksul köylülere katılmalıdır. Onlara şunu söylemelidirler: "*Partinizin yaşam koşullarınıza bir iyileşme getirebileceğine inanıyorsunuz. Bildiğiniz gibi biz sizin umutlarınızı paylaşmıyoruz. Bu partinin bir kez iktidara geldiğinde, tam yol gitmeyeceğine ve işçiler ve ezilenler için kalıcı bir zafer sağlamayacağına inanıyoruz. Daha ziyade kapitalistler ve emperyalistlerle uzlaşmaya varacaktır. Ancak, bize inanmadığınız için diyoruz ki: devam edin, partilerinizi seçerek işbaşına getirin, yapabiliyorsanız onları bu tür önlemler almaya zorlayın, ancak liderleriniz özel mülkiyeti tehdit eden ciddi önlemler alacak olursa, kaçınılmaz burjuva iç savaş ilanı için hazırlık yapmalı ve kitle örgütlerinizi ve partilerinizi harekete geçirmelisiniz. Partilerinizin seçim zaferini ciddi bir şekilde destekleyecek ve onları burjuva saldırılarına karşı savunacağız.*"

Aynı yöntemle dayanarak, Marksistler bu tür küçük burjuva partilerin koşullu olarak kurabilecekleri veya katılabilecekleri hükümet türüne ilişkin sloganlarını da dikkatli ve kesin bir şekilde ifade etmelidirler. Örneğin, küçük burjuva Sandinista FSLN partisi 1979'da Nikaragua'daki Somoza diktatörlüğünü devirdiğinde, iktidarı tek başına almak yerine, işadamı Alfonso Robelo ve Violeta Barrios de Chamorro (*La Prensa* gazetesi yöneticisi Pedro Joaquín Chamorro'nun dul eşi) gibi burjuva-liberal güçlerle bir koalisyon kurdu. Bu koşullar altında devrimciler Sandinistaları burjuva partileriyle her türlü koalisyonu feshetmeye ve iktidarı sadece kendi ellerine almaya çağırırlardı. Doğal olarak, devrimcilerin işçileri Sandinistalar gibi küçük burjuva partilerindeki yanılısamalar konusunda da uyarması çok önemlidir. Ancak, bu uyarıya ek olarak, devrimciler böyle bir hükümetten radikal sosyal reformlar gerçekleştirmesini, büyük toprak sahiplerini ve burjuvaziyi kamulaştırmasını, ülkenin emperyalist tekellere ve Büyük Güçlere olan borçlarını ödemekten vazgeçmesini vb. talep etmelidir. ¹²³

Böyle bir yaklaşım, ilk olarak Marx ve Engels tarafından detaylandırılan ve daha sonra Lenin ve Troçki tarafından sistematik hale getirilen yöntemle dayanmaktadır.

Rusya'da 1905 Devrimi'nin ardından ilk Duma seçimleri yapıldığında, Bolşevikler - işçi sınıfının öncülerinin çoğu ile birlikte - boykot çağrısında bulundu. Ancak 1906'da devrimci tsunami geri çekildiğinde, Lenin partinin artık Duma seçimlerini boykot etmemesini savundu. Çarlık rejiminin bu kuruma çok az hak tanıdığı ve seçimlere hile ve manipülasyon karıştırdığı açık olmasına rağmen bu politikada ısrar etti. Tarihiçi Abraham Ascher'e göre, rejimin tüm baskı ve manipülasyonlarının bir sonucu olarak, birçok işçi ve köylü oy kullanma zahmetine bile katlanmadı. Aslında, 1907 sonbaharında yapılan Üçüncü Duma seçimlerine (Avrupa Rusya'sının 67 şehrinde) oy kullanma hakkına sahip seçmenlerin sadece yaklaşık %19'u katıldı. Bir önceki seçimlerde (1906) oy kullanma oranı %55'ti. ¹²⁴

Lenin ve Bolşevikler, o dönemde Marksistlerin kendilerini adlandırdıkları şekliyle sosyal demokratların seçimlere kendi aday listeleriyle bağımsız bir parti olarak katılmaları gerektiğini vurguladılar. Bu özellikle Duma'nın *işçi kürsüsü* seçimlerinde aciliyet arz ediyordu. O dönemde sosyal demokratlar çoktan işçi sınıfının kitlesel partisi haline gelmişti ve Rusya'nın büyük fabrikalarında hegemonik güç konumundaydılar. ¹²⁵ Lenin ayrıca, o dönemde Çarlık rejimine karşı muhalefetin resmi sesi olarak önemli bir rol oynayan burjuva liberalizminin partisi olan Kadet partisine karşı mücadele edilmesi gerektiğini vurguladı. Lenin,

¹²³ Burada böyle bir yaklaşımı detaylandırırken, öncül örgütümüz olan *Devrimci Komünist Enternasyonal için Birlik* tarafından 1994 yılında kabul edilen Birleşik Cephe Tezleri'nde (Troçkist Bülten No. 5, Temmuz 1994'te yayınlandı) detaylandırılan pozisyonu geliştirdik. Bu tezler, yarı-sömürge ülkelerdeki sınıf mücadelesi koşullarını yeterince dikkate almadıkları için "Avrupa-merkezci" bir eğilime sahipti. Bu nedenle, birleşik cephe taktiğinin devrimciler tarafından yarı-sömürge ülkelerdeki küçük-burjuva popülist partilere seçimler bağlamında uygulanmasına ilişkin bir tartışma da içermiyorlardı. Benzer bir tutarsızlık eğilimi Stuart King'in mükemmel bir makalesinde de gözlemlenebilir: *Nikaragua under the Sandinistas*, in: Permanent Revolution No. 7, Spring 1988, s. 43-73. King'in makalesi sadece Sandinista hükümetine çağrı yapan bir sloganı yanlış bir şekilde reddetmektedir.

¹²⁴ Bkz. örneğin Abraham Ascher: 1905 Devrimi. Authority Restored, Stanford University Press, Stanford 1992, s. 364

¹²⁵ 1907'deki Beşinci Kongre sırasında Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi 150.000 üyeye sahip olduğunu iddia ediyordu.

Menşeviklerin karşı çıkmasına rağmen sosyal demokratları, işçi sınıfının halk kitlelerinin hegemonik gücü haline gelebilmesi ve onları devrime götürebilmesi için liberal burjuvaziye karşı mücadele etmeye çağırdı. ¹²⁶ Sonuç olarak Lenin, Duma seçimlerinin işçi sınıfı ile yoksul köylülük arasında bir ittifak yaratmak için kullanılması gerektiğini savunmuştur. ¹²⁷ Bu nedenle Kadetlerle (Menşeviklerin savunduğu) herhangi bir seçim ittifakını ya da bloğunu kesin bir dille reddetmiş, yoksul köylülüğü temsil eden partilerle (*Trudovikler* ve S.R.) bir bloğu tercih etmiştir. ¹²⁸ Böylece, Lenin'in burjuva ve küçük burjuva partileri arasında keskin bir ayırım yaptığını ve birleşik cephe taktiğinin sistematik uygulamasını yalnızca ikincisine sakladığını görüyoruz.

Lenin bu fikirlerini 1906'da, partinin İkinci Duma seçimlerinde kullanılacak taktikler hakkındaki tartışmaları sırasında açıkladı.

"Özetlemek gerekirse. Kadet Duması deneyimini dikkate almalı ve derslerini kitleler arasında yaymalıyız. Onlara Duma'nın "işe yaramaz" olduğunu, bir kurucu meclisin gerekli olduğunu, Kadetlerin bocaladığını kanıtlamalıyız; *Trudoviklerin Kadetlerin boyunduruğundan kurtulmasını talep etmeli ve Kadetlere karşı birincileri desteklemeliyiz. Yeni seçimlerin yapılması durumunda Sosyal-Demokratlar ve Trudovikler arasında bir seçim anlaşması yapılması gerektiğini hemen kabul etmeliyiz.*" ¹²⁹

"Partilerle ilgili gerçekler şu sonuca varmayı zorunlu kılmaktadır: kitleler arasında ajitasyonun sürdürüldüğü alt aşamada hiçbir anlaşma yapılmamalıdır; daha üst aşamalarda tüm çabalar, Sosyal-Demokratlar ve Trudovikler arasında kısmi bir anlaşma yoluyla koltukların dağıtım sırasında Kadetleri yenmeye ve Sosyal-Demokratlar ve Sosyalist-Devrimciler arasında kısmi bir anlaşma yoluyla Halkçı Sosyalistleri yenmeye yönlendirilmelidir." ¹³⁰

"İşçi sınıfı nüfusunun en yoğun olduğu şehirlerde, çok zorunlu haller dışında, kesinlikle bağımsız Sosyal Demokrat adaylar göstermekten asla kaçınmamalıyız. Ve böyle acil bir gereklilik de yok. Az ya da çok birkaç Kadet ya da Trudovik (özellikle de Halkçı-Sosyalist tipte!) ciddi bir siyasi öneme sahip değildir, çünkü Duma'nın kendisi en iyi ihtimalle sadece ikincil, tali bir rol oynayabilir. Duma seçimlerinin sonuçlarını belirlemede belirleyici siyasi öneme sahip olan şehirler değil, köylülüktür, guberniya seçmen meclisleridir. Bununla birlikte, guberniya seçmen meclislerinde,

¹²⁶ Menşevikler -liberal burjuvaziyle ittifaklarını ya da daha iyisi ona tabi olmalarını savunarak- tutumlarını Marx ve Engels'in 1848 devrimi sırasındaki taktiğine atıfta bulunarak gerekçelendirdiler. Lenin buna yanıt verdi:

"Plehanov, Marx'ın eserlerinden burjuvazinin desteklenmesi gerektiğine dair pasajlar alıntıladı. Ne yazık ki *Neue Rheinische Zeitung*'dan alıntı yapmamıştır. Almanya'da burjuva devriminin doruğa ulaştığı dönemde Marx'ın liberalleri nasıl "desteklediğini" unutmaması çok yazık. Tartışılmaz olan bir şeyi kanıtlamak için bu kadar ileri gitmeye de gerek yoktur. Eski Iskra da sık sık Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin liberalleri, hatta Soyluların Mareşallerini desteklemesi gerektiğinden söz ediyordu. Burjuva devriminden önceki dönemde, Sosyal-Demokrasi hala halkı siyasi hayata uyandırmak zorundayken, bu oldukça meşruydü. Bugün, çeşitli sınıflar sahneye çıkmışken, bir yanda köylü devrimci hareketi kendini göstermişken ve diğer yanda liberal ihanetler yaşanırken - bugün liberalleri desteklememiz söz konusu olamaz." (V. I. Lenin: *Burjuva Partilerine Karşı Tutum Raporu Üzerine Sonuç Açıklamaları* (1907), in: LCW 12, s. 471-472)

¹²⁷ Lenin'in 1906 ve 1907'de -ilk Rus Devrimi'nin zirvesinden sonra- düşüncelerinin gelişimine dair mükemmel bir açıklama August Nimtz'in kitabının 4. bölümünde bulunabilir: *Marx ve Engels'ten 1905 Devrimi'ne Lenin'in Seçim Stratejisi. Oy Pusulası, Sokaklar*.

¹²⁸ İstisnai durumlarda, 1907'de Lenin, dönemin faşistleri olarak adlandırılan Kara Yüzler'i yenmek için Kadetlerle bir blok oluşturulmasına izin verdi. Ancak bu istisnadan, Lenin'in taktiğinin bugün burjuva adayların dahil edilmesine izin vereceği sonucunu çıkarmak kesinlikle yanlış olacaktır. 20th yüzyılın başlarında, Kadetler tarafından temsil edilen liberal burjuvazi egemen sınıf değildi. Yönetici sınıf daha ziyade otokrasi, (yarı feodal) büyük toprak sahipleri ve Oktobrist (monarşi yanlısı) büyük burjuvazinin koalisyonundan oluşuyordu. Doğal olarak, burjuvazi tüm ülkelerde yönetici sınıf haline geldiğinden, bu durum bugünkünden çok farklıdır.

¹²⁹ V. I. Lenin: *Boykot* (1906), içinde: LCW 11, s. 148

¹³⁰ V. I. Lenin: *Sosyal-Demokratlar ve Seçim Anlaşmaları* (1906), içinde: LCW 11, s. 283

Kadetlere karşı Trudoviklerle genel siyasi ittifakımızı, katı ilkelerimizi en ufak bir şekilde ihlal etmeden, taşradaki seçimlerin alt aşamasından çok daha iyi ve kesin bir şekilde gerçekleştireceğiz." ¹³¹

Bu fikirler Bolşeviklerin ve Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi içindeki diğer sol güçlerin resmi pozisyonu haline geldi ve bir parti konferansı için resmi bir kararda özetlendi:

"Sosyal-Demokrat seçim ve Duma kampanyalarının başlıca amaçları şunlardır: Birincisi, proletaryanın ve devrimci küçük burjuvazinin, özellikle de köylülüğün taleplerini karşılamanın bir aracı olarak Duma'nın yararsızlığını halka anlatmak. İkinci olarak, halka, gerçek iktidar Çar hükümetinin elinde kaldığı sürece parlamenter yöntemlerle siyasi özgürlüğe ulaşmanın imkansızlığını açıklamak ve silahlı bir ayaklanmanın, geçici bir devrimci hükümetin ve gizli oyla genel, doğrudan ve eşit oyla seçilen bir kurucu meclisin gerekliliğini anlatmak. Üçüncü olarak, Birinci Duma'yu eleştirmek ve Rus liberalizminin iflasını ortaya koymak ve özellikle de liberal-monarşist Kadet Partisi'nin kurtuluş hareketinde baskın ve öncü bir rol oynamasının devrim davası için ne kadar tehlikeli ve ölümcül olacağını göstermek. Proletaryanın sınıf partisi olarak Sosyal-Demokrat Parti, seçim ve Duma kampanyaları boyunca kesinlikle bağımsız kalmalı ve burada da sloganlarını ya da taktiklerini hiçbir koşulda başka bir muhalefet ya da devrimci partininkilerle birleştirmemelidir. Bu nedenle, seçim kampanyasının ilk aşamasında, yani kitlelerin önünde, genel bir kural olarak tamamen bağımsız bir şekilde ortaya çıkmalı ve yalnızca kendi Parti adaylarını öne sürmelidir. Bu kuralın istisnalarına yalnızca çok gerekli durumlarda ve yalnızca acil siyasi mücadelemin ana sloganlarını tamamen kabul eden, yani silahlı bir ayaklanmanın gerekliliğini kabul eden ve demokratik bir cumhuriyet için mücadele eden partilerle ilgili olarak izin verilebilir. Ancak bu tür anlaşmalar, Sosyal-Demokratlar tarafından sürdürülen siyasi ajitasyonun bağımsızlığını hiçbir şekilde kısıtlamadan, yalnızca ortak bir aday listesinin belirlenmesini kapsayabilir. Sosyal-Demokrat Parti, işçi meclisinde tamamen bağımsız bir şekilde ortaya çıkmalı ve başka herhangi bir partiyle anlaşmaya girmekten kaçınılmalıdır. Seçimin daha üst aşamalarında, yani kentlerdeki seçmen meclislerinde ve taşradaki delege ve seçmen meclislerinde, yalnızca anlaşmaya katılan partilere verilen oy sayısıyla orantılı olarak sandalye dağıtmak amacıyla kısmi anlaşmalar yapılabilir. Bu bağlamda Sosyal-Demokrat Parti, demokratik görüşlerinin tutarlılığı ve kararlılığına göre aşağıdaki ana burjuva parti türlerini ayırt eder: (a) Sosyalist-Devrimciler, Polonya Sosyalist Partisi ve benzeri cumhuriyetçi partiler, (b) Halkçı Sosyalistler ve benzer türden Trudovikler; (c) Kadetler." ¹³²

¹³¹ V. I. Lenin: Sosyal-Demokratlar ve Seçim Anlaşmaları (1906), içinde: LCW 11, s. 286-287

¹³² V. I. Lenin: Rus Sosyal-Demokrat İşçi Partisi Tüm Rusya Konferansında Polonya, Letonya Bölgesi, St. Petersburg, Moskova, Merkezi Sanayi Bölgesi ve Volga Bölgesi Sosyal-Demokrat Delegeleri Tarafından Kaydedilen Muhafif Görüş (1906), içinde: LCW 11, s. 300-301. Bir başka makalede Lenin, Bolşeviklerin bir kararından alıntı yapar: "Şehirdeki yoksul emekçi halkın henüz proleter bakış açısına bağlı olmayan ve oyları şehir kürsüsündeki seçimlerin sonucunu etkileyebilecek geniş kesimlerinin, Kadetlerin soluna oy verme arzusu arasında bocaladığı gerçeğini göz önünde bulundurarak (...) yani, kendilerini hain liberal-monarşist burjuvazinin liderliğinden kurtarmak ile Kadetlerle bir bloğa girerek Duma'da en azından birkaç Trudovik milletvekilini güvence altına alma arzusu arasında bocalamaktadırlar; (5) kararsız Trudovik partilerin, Sosyal-Demokratların liberal burjuvaziye karşı kent yoksullarının Sosyal-Demokrat olmayan kesimleriyle bir anlaşmaya girmeyi hiçbir koşulda reddettikleri gerekçesiyle, metropoldeki altı sandalyeden birini ya da en fazla ikisini elde etmek koşuluyla Kadetlerle bir bloğu onaylama arzusunu ortaya koymaları üzerine - Konferans aşağıdaki kararları alır (1) derhal Sosyalist-Devrim'in St. Petersburg Sosyalist-Devrimci Parti Komitesi'ne ve Trudovik Grubu Komitesi'ne, Kadetlerle hiçbir anlaşma yapmamaları koşuluyla, R.S.D.L.P. Petersburg Komitesi'nin onlarla bir anlaşma yapmaya hazır olduğunu derhal bildirmeye; (2) anlaşmanın koşulları, genel olarak sloganlar, programlar ve taktikler konusunda tarafların tam bağımsızlığı olacaktır. Duma'daki altı sandalye şu şekilde dağıtılacaktır: işçi kürsüsü için iki, Sosyal Demokratlar için iki, Sosyalist-Devrimciler için bir ve Trudovikler için bir sandalye." Kendi sözleriyle özetini de ekliyor: "Bu kararın incelenmesinde üç ana nokta göze çarpmaktadır: birincisi, Kadetlerle yapılan tüm anlaşmalardan kategorik olarak vazgeçilmesi; ikincisi, Sosyal-Demokratların her koşulda bağımsız listelerini öne sürme konusundaki esnek olmayan kararlılığı; ve üçüncü olarak, Sosyalist-Devrimciler ve Trudoviklerle yapılan anlaşmaların onaylanması." (V. I. Lenin: Petersburg'da İşçi Partisi Seçim Kampanyası (1906), in: LCW 11, s. 427)

Neue Zeit (Alman sosyal demokrasininin teorik dergisi) için yazdığı bir başka makalede Lenin, Bolşevikler ve Menşevikler arasındaki metodolojik farklılıkları şu şekilde özetlemiştir:

"Rus Sosyal-Demokratları arasındaki temel farklılıklar bu son sorunla yakından bağlantılıdır. Bir kanat (Azınlık ya da "Menşevikler") Kadetleri ve liberalleri, geri kalmış kırsal küçük burjuvaziye (Trudovikler) kıyasla ilerici kent burjuvazisi olarak

Lenin bu yaklaşımı 1912 Dördüncü Duma seçimlerinde de savundu; o zamana kadar Bolşevikler başlıca sanayi bölgelerindeki proletarya arasında hegemonik güç haline gelmiş ve sonuç olarak Petersburg, Moskova, Yekaterinoslav, Kharkov, Kostroma ve Vladimir Gubernia'daki işçi kürsülerinde milletvekili koltuklarını kazanmışlardı. Lenin 1912 yılında Bolşevik Parti'nin seçim taktiğini açıklamıştır:

"Geriye ikinci kent kürsüsü kalıyor. Burada oldukça az sayıda işçi ve işçilere yakın seçmen var: tezgahhtarlar, kiracı işçiler, emekliler vs. (...) Dolayısıyla liberaller, güçleri neredeyse demokratlarınkine eşit olan Sağcıların üç katından daha güçlü. Bu nedenle, kural olarak, burada bir Kara-Yüz zaferi tehlikesi söz konusu olamaz. Ayrıca, işçi sınıfı demokratlarının bu kürsüdeki temel görevinin liberallerle mücadele etmek olduğu da açıktır. Özellikle de liberallerin, Oktobristlerin ve Purişkeviçlerin bile kabul ettiği gibi, ülkede sola doğru genel bir savrulmanın yaşandığı şu anda, bu mücadele ön plana çıkarılmalıdır. Açıkçası, seçimlerin ilk aşamasında işçi sınıfı adayları, yüzde yüz işçi sınıfı seçim listelerini öne sürerek kesinlikle bağımsız bir mücadele yürütmelidir. İkinci aşamada, ikinci oylamada, çoğu durumda demokratların liberallere karşı mücadelesi söz konusu olacaktır. (...) İkinci şehir kürsüsü, ikinci oylamanın en fazla olacağı yer olduğu için, ikinci oylamada işçilerin izleyeceği temel çizgi tam olarak şudur: Haklara ve liberallere karşı demokratlarla birlikte.(...) İkinci oylama durumlarında, özellikle de ikinci şehir kürsüsünde, liberallere ve sağcılara karşı tüm demokratlarla daha sık ortak hareket edilmelidir; ve ancak daha sonra ikinci oylamada gericilere karşı genel muhalefet bloğuna katılmak gerekebilir." ¹³³

Sol Kanat Komünizmi adlı kitabından alıntılar: *An Infantile Disorder* adlı kitabından alıntı yaparak, Lenin'in seçim taktiklerine yönelik bu yaklaşımı ölümüne kadar kesinlikle savunduğunu gösterdik. Geçiş Programı'ndan (yukarıda alıntılanmıştır) yaptığımız uzun alıntıda gösterdiğimiz gibi, Bolşeviklerin Menşeviklere ve S.R.'ye yönelik birleşik cephe taktiklerindeki deneyimlerinden, bu son iki hizip çoktan sosyal-emperyalist partilere dönüştükten sonra bile genelleme yapan Troçki de öyle yapmıştır; ilgili bölümü okuyucuya kolaylık sağlamak için burada tekrarlıyoruz:

"Bolşeviklerin Menşeviklere ve S.R.S.'lere yönelttiği "Burjuvaziden kopun, iktidarı kendi ellerinize alın!" talebi kitleler için muazzam bir eğitici öneme sahipti. Menşeviklerin ve S.R.S.'lerin iktidarı alma konusundaki inatçı isteksizliği, Temmuz Günleri sırasında çarpıcı bir şekilde açığa çıktı, onları kitle görüşü önünde kesinlikle mahkum etti ve Bolşeviklerin zaferini hazırladı. Dördüncü Enternasyonal'in temel görevi, proletaryayı, tutuculuğu parçalanan kapitalizmin feci patlamalarıyla tam bir çelişki içinde olan ve tarihsel ilerlemenin önündeki başlıca engeli temsil eden eski önderlikten kurtarmaktan ibarettir. Dördüncü Enternasyonal'in proletaryanın geleneksel örgütlerine yönelttiği başlıca suçlama, bu örgütlerin kendilerini burjuvazinin siyasi yarı-corpse'undan koparmak istememeleridir. Bu koşullar altında, eski liderliğe sistematik olarak yöneltilen talep: "Burjuvaziden kopun, iktidarı alın!" İkinci, Üçüncü ve Amsterdam Enternasyonallerinin parti ve örgütlerinin hain karakterini teşhir etmek için son derece önemli bir silahtır. Dolayısıyla "işçi ve çiftçi hükümeti" sloganı bizim için yalnızca 1917'de Bolşeviklerin sahip olduğu anlamda, yani

görmektedir. Buradan, burjuvazinin devrimin itici gücü olarak kabul edildiği ve Kadetlere destek politikası ilan edildiği sonucu çıkmaktadır. Diğer kanat (Çoğunluk ya da "Bolşevikler") liberalleri, proletaryadan korktukları için devrime mümkün olduğunca çabuk son vermeye çalışan ve gericilerle uzlaşmaya giren büyük sanayinin temsilcileri olarak görür. Bu kanat, Trudovikleri devrimci küçük burjuva demokratlar olarak görmekte ve köylülük için bu kadar önemli olan bir toprak sorununda, topraklı mülklere el konulması sorununda radikal bir tutum benimsemeye eğilimli oldukları görüşündedir. Bu, Bolşeviklerin taktiklerini açıklamaktadır. Hain liberal burjuvaziye, yani Kadetlere desteği reddediyorlar ve demokratik küçük burjuvaziye liberallerin etkisinden uzaklaştırmak için ellerinden geleni yapıyorlar; köylüyü ve kentli küçük burjuvayı liberallerden uzaklaştırmak ve onları proletaryanın arkasında, öncününün arkasında devrimci mücadele için toplamak istiyorlar. Sosyal-ekonomik içeriği itibariyle Rus devrimi bir burjuva devrimidir; ancak itici gücü liberal burjuvazi değil, proletarya ve demokratik köylülüktür. Devrimin zaferi ancak proletarya ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğü ile sağlanabilir. (...) "Sol blok" ile Sosyal-Demokratların ve küçük-burjuva demokratik partilerin (öncelikle Trudovikler, bu ismi en geniş anlamıyla kullanıyor ve Sosyalist Devrimcileri grubun Sol kanadı olarak kabul ediyoruz) seçim bloğunu kastediyoruz. Bu, hem sağcılara hem de liberallere karşı bir bloktu." (V. I. Lenin: Duma Seçimleri ve Rus Sosyal-Demokratlarının Taktikleri (1907), in: LCW 12, s. 203-204)

¹³³ V. I. Lenin: The Second Ballot in Russia and the Tasks of the Working Class (1912), in: LCW 17, s. 566-568

*burjuva ve kapitalizm karşıtı bir slogan olarak kabul edilebilir. Ama hiçbir durumda, daha sonra epigonların ona verdiği ve onu Sosyalist devrimin köprüsü olmaktan çıkarıp yolundaki başlıca engelle dönüştüren o "demokratik" anlamıyla değil."*¹³⁴

Komünist Enternasyonal'in kuruluşundan sonra devrimciler Bolşeviklerin deneyimlerinden genelleme yapmaya çalıştılar. Elbette, dönemin sömürge ve yarı-sömürge ülkelerinin çoğunda seçim yoktu. Ancak Meksika örneğinde, Komintern'in - Stalinistlerin iktidarı ele geçirmesinden önceki sağlıklı döneminde - birleşik cephe taktiğini yarı-sömürge bir ülkede seçimler alanına nasıl uygulayabildiğine dair bir örnek buluyoruz.

Ağustos 1923'te *Komünist Enternasyonal Yürütme Komitesi* (ECCI) Meksika partisine uzun bir mektup gönderir ve bu mektup ABD seksiyonu tarafından İngilizce bir broşür olarak yayınlanır. Bu mektupta ECCI, birleşik cephe taktiğinin yöntemini ve dönemin Meksika sınıf mücadelesinin somut koşullarına nasıl uygulanması gerektiğini ayrıntılı olarak açıklamaktadır. Hem işçilerin hem de köylülerin kitle örgütlerini (kendi partileri ve liderlikleri de dahil olmak üzere) halk kitlelerinin çıkarlarını savunmak için ortak eylemler üstlenmeye çağırılmaktadır:

*"Birleşik cephenin taktiği, 'Komünist Parti'nin geniş örgütlü ve örgütsüz işçi ve köylü kitlelerini ortak talepler için ortak bir mücadeleye kazanmak için devrimci mücadelesidir". Komünist Parti bu nedenle reformist, sendikalist ve sözde bağımsız sendikal örgütlerin liderlerine açıkça yönelir ve ortak bir Eylem Komitesine katılmalarını talep eder. Aynı şey emekçiler ve Tarım Partisi için de geçerlidir. Eylem Komitesinin amacı, belirli talepler için mücadelenin örgütlü bir şekilde merkezileştirilmesidir. Eylem Komitesi, katılan partilerden ya da sendikalardan hiçbirini kendi siyasi ajitasyon ve propagandasına ya da genel olarak faaliyetlerine bağlamaz. Her şeyden önce, her Partinin eleştiri hakkı tamamen korunacaktır."*¹³⁵

Ayrıca ECCI, De La Huerta'nın burjuva hükümeti ile Calles liderliğindeki küçük burjuva demokratik muhalefet arasındaki çatışmayı analiz etti. Calles'in iktidara gelmesi halinde onun da işçi ve köylülere ihanet edeceği uyarısında bulundu. Ancak ECCI aynı zamanda Calles'e verilen kitlesel destek ve küçük burjuva hareketindeki popüler yanlısalar ışığında, komünistlerin Calles'e yönelik eleştirel uyarılar ve bir talepler programıyla birlikte ona eleştirel bir seçim desteği çağrısında bulunmaları gerektiği çağrısında bulundu. Böyle bir taktik, işçi ve köylüleri onun küçük burjuva liderliğinden koparmaya yardımcı olabilir ve küçük Komünist Parti'nin - o zamanlar yaklaşık 1.500 üyesi vardı - kitleler arasında daha fazla nüfuz kazanmasına yardımcı olabilirdi.¹³⁶

"Partinin ilk görevi, istasyonun ne olduğunu ve nasıl gelişeceğini açık ve net bir şekilde ifade etmek olmalıdır. İkinci olarak, Calles ya da De La Huerta'nın işçi sınıfına ihanet etmesinin, her ikisi de aynı sonuçlara yol açacak olsa da, devrimci işçi hareketi için bir kayıtsızlık meselesi olmadığı açıkça anlaşılmalıdır. Tüm durum, görüldüğü gibi bir komedi değil, gerçek bir dar boğazdır. Bu, küçük burjuva demokrasinin başını suyun üstünde tutma çabasıdır ve bunu ancak siyasi iktidara sahip olarak yapabilir. Bu mücadelede işçi sınıfının çıkarları da söz konusudur, çünkü küçük burjuvazinin güvenebileceği tek müttefikler işçi sınıfı ve köylülüktür. Bu nedenle Calles bu sınıflara taviz vermek zorundadır. İşçilerin ve köylülerin ezici çoğunluğunun Calles'in adaylığını destekleyeceği şimdiden bellidir. Eğer tüm

¹³⁴ Leon Troçki: Kapitalizmin Ölüm Sancısı ve Dördüncü Enternasyonal'in Görevleri: İktidarın Fethini Hazırlamak için Kitlelerin Geçiş Talepleri Etrafında Seferber Edilmesi (Geçiş Programı); içinde: Dördüncü Enternasyonal Belgeleri. The Formative Years (1933-40), New York 1973, s. 202

¹³⁵ Komünistlerin Stratejisi. Komünist Enternasyonal'den Meksika Komünist Partisi'ne Mektup (21 Ağustos 1923), Amerika İşçi Partisi tarafından yayınlanmıştır, Chicago 1923, s. 12

¹³⁶ Meksika'daki Komünist Parti'nin erken tarihi hakkında bkz. örneğin Boris Goldenberg: Kommunismus in Lateinamerika, Verlag W. Kohlhammer, Berlin 1971, s. 168-185

işçi sınıfı bu mücadeleye katılırsa, Komünist Parti bir kenara çekilip izlememeli; diğerleriyle birlikte mücadele etmelidir, çünkü Calles bugün kitleler için gericiliğe ve ruhban egemenliğine karşı koruma anlamına gelmektedir Ancak Calles Hükümetinin bu korumayı gerçekten sağlayabileceğine dair kitlelerin yanılsamalarıyla mücadele etmek komünistlerin görevidir. Obregon'un rejimi boyunca Calles, Hükümetin işçi sınıfına yönelik saldırılarına sessizce katıldı Calles, Felipe Carrillo'nun Yucatan'da yerel ölçekte davrandığı gibi ulusal ölçekte davranacaktır. Kendisine muhalif sendikaları bastırarak ve komünistlere zulmedecektir; gerekirse onları vurmaktan çekinmeyecektir. Buna rağmen Komünist Parti Calles adına seçimlere katılmalıdır. Bu taktik, İşçi ve Köylü Hükümetine giden yolda, proleter devrime ve proletarya diktatörlüğüne giden yolda sadece gerekli bir duraktır. Calles Hükümeti'nden çıkan sonuç Meksika proletaryasının gözlerini reformizmin iktidarsızlığına, oportünist ve küçük burjuva anarşist söylemin güçsüzlüğüne ve yozluğuna açacaktır. Meksikalı işçiler ve köylüler iki tür siyaset olduğunu anlayacaklardır; burjuvazinin diktatörlüğüne götüren siyaset ve proletaryanın egemenliğine götüren ve "Tüm iktidar işçi ve köylülere" sloganıyla temsil edilen siyaset. Birçok dürüst işçi komünistlere şöyle diyecektir: Eğer şimdiden Calles'in ihanetini kehanet ediyorsanız, o zaman mücadeleye katılmanız Calles'e ödün vermek için bir manevradan başka bir şey değildir. Ancak sorunun böyle bir ifadesi yanlış ve diyalektik değildir. Calles'in kendisiyle uzlaşacak olması bize değil, onun burjuvaziyle uzlaşma yönündeki oportünist politikasına bağlıdır. Ama biz, tam tersine, iflastan kaçınılabilecek tek yola, yani proleter devrimin gerçekleştirilmesi yoluna işaret ediyoruz. Peki Calles bu yolu izleyecek mi? Bundan yalnızca şüphe etmek için değil, olumsuz yanıt vermek için de yeterli nedenimiz var. Calles, Morones, Felipe Carrillo, Soto y Gema, vb. Meksika'nın Kerenski'leri, Ebert'leri, Noskes'leri ve Scheidemann'larıdır. Kendilerini Gompers ve onun tüm hain kliğiyle evlendirecekler. Ancak propagandamızda sosyalistleri ve tarımcıları mümkün olduğunca sola zorlamalıyız. Calles'ten bugün Obregon'un kışkırttığı köylülerin silahsızlandırılması konusunda bir açıklama talep etmeliyiz; grevci işçiler için koruma talep etmeliyiz; Vera Cruz ve San-Angel'de işçilerin öldürülmesinden sorumlu memurların cezalandırılmasını talep etmeliyiz; faşistlere karşı acımasız bir mücadele; 27. ve 123. maddelerin düzenlenmesi; konut krizine karşı önlemler; toprak sahiplerine tazminat ödenmeden büyük mülklerin bölünmesi vb. talep etmeliyiz." ¹³⁷

Leon Troçki ve Dördüncü Enternasyonal, seçim taktiğinin yarı-sömürge ülkelerde uygulanmasıyla ayrıntılı olarak ilgilenmemiştir. Ancak Troçki, Geçiş Programı'nda birleşik cephe taktiğinin "küçük burjuva demokrasisi partilerine" uygulanması gerektiğini vurgulayarak Komintern'in metodolojik yaklaşımını tekrarlamıştır; bununla hem burjuva işçi partilerini (Stalinistler, Sosyal Demokratlar, vb.) hem de Rusya'daki S.R. tipi küçük burjuva popülist partileri kastetmiştir (bkz. Bölüm II'nin sonundaki Geçiş Programı'ndan uzun alıntı). Bu, devrimci olmayan partilere dair yanılsamalarını hala koruyan işçileri ve ezilenleri "burjuva ve kapitalizm karşıtı sloganlar" etrafında toplamanın en etkili yoludur.

Özetle, hem Lenin'in hem de Troçki'nin devrimcilerin temel görevinin devrimci bir işçi partisi inşa etmek olduğunu vurguladıklarını görüyoruz. Ayrıca devrimcilerin yoksul köylüleri devrimci proletaryanın önderliğindeki bir ittifaka kazanmaya çalışmaları gerektiğini de vurgulamışlardır. Bunu yapmak için devrimciler, seçimler de dahil olmak üzere birleşik cephe taktiğini uygulamalıdır. Bu taktik hem burjuva işçi partilerine hem de küçük burjuva popülist partilere (özellikle de burjuva bile olsa kayda değer bir işçi partisinin olmadığı durumlarda) uygulanabilir. Bu tür bir seçim desteği, bu tür partilerden taleplerde bulunmayı da içermelidir; böylece reformist tabandaki işçiler ve ezilenlerle yan yana mücadele ederken, liderliklerinin etkinliği ve tutarlılığı konusunda herhangi bir yanılsamaya kapılmamaları için onları uyarırız, tüm bunları da nihayetinde gerçek devrimciler olarak bize katılacakları umuduyla yaparız.

Biz RCIT olarak, küçük burjuva popülist hareketlerin ve partilerin yarı-sömürge dünyada (ama sadece orada değil!) önemli ve dramatik yükselişinin ardından, böyle bir yöntemin bugün son derece geçerli olduğuna inanıyoruz. Elbette, kesin bir seçim taktiği ancak özgül ulusal koşulların somut bir incelemesi yapıldıktan

¹³⁷ Komünistlerin Stratejisi. Komünist Enternasyonal'den Meksika Komünist Partisi'ne Mektup, s. 10-11

sonra formüle edilebilir. Bu nedenle, burada, bu belgede, hangi siyasi oluşumların devrimciler tarafından seçim desteği için potansiyel olarak nitelikli olduğuna ilişkin bazı metodolojik argümanları özetleyebiliriz.

Latin Amerika'daki Bolivarcı hareketlerin ilk evrelerinin bu tür oluşumlara iyi birer örnek olduğuna inanıyoruz. "İlk dönemler" derken, neoliberal hükümetlere karşı çıkan ve milyonlarca işçinin, yoksul köylünün ve kent yoksulunun özlemlerini bir araya getiren küçük burjuva popülist partileri oluşturdukları dönemi kastediyoruz. Özellikle, 1990'ların sonunda Chavez'in MBR-200 hareketinden ve 2000'lerin ilk yarısında Evo Morales'in MAS'ından bahsediyoruz; bu partiler işçilerin ve ezilenlerin yükselen sınıf mücadelesi için bir katalizör görevi gördü; o zamanlar umutlarını Castro-Chavista liderliklerine yönelten halk kitlelerini siyasallaştırmak ve radikalleştirmek hayati önem taşıyordu. Ancak aşağıda özetleyeceğimiz gibi, bu tür partiler iktidara geldikten ve açıkça burjuva, halk cephesi partilerine dönüştükten sonra, devrimcilerin onlara oy vermesi söz konusu olamazdı.

Bu tür seçim taktiklerinin Güney Afrikalı devrimciler tarafından hala tartışılabildiği bir başka örnek de Güney Afrika'da Julius Malema'nın *Ekonomik Özgürlük Savaşçıları* (EFF) partisidir. Bu parti, Güney Afrika'daki siyah halkın 1940'lardan itibaren Apartheid rejimine karşı kurtuluş mücadelesine önderlik eden tarihsel küçük burjuva milliyetçi partisi ANC'den 2012/13'te ayrılarak ortaya çıkmıştır. Ancak ANC, 1994 yılında hükümeti kuran en büyük parti haline geldiğinde ve daha sonra ülkeyi büyük şirketlerin çıkarları doğrultusunda yönettiğinde bir burjuva halk cephesi partisine dönüştü. Julius Malema ve EFF 2012 yılında Marikana maden işçilerini savundu ve kendilerini ikiyüzlü bir şekilde "ANC hükümetine karşı devrimci muhalefet" olarak sundu. EFF'nin yarım milyonu aşan üye sayısı kesinlikle abartılı olsa da, bu partinin işçilerin ve yoksulların özlemlerini bir araya getirmeyi başardığına şüphe yok.

İrlanda Cumhuriyeti'ndeki *Sinn Fein*, son zamanlarda özellikle *Right2Water* kampanyası bağlamında işçi sınıfının kitlesel protestolarının aracı haline gelen küçük burjuva popülist bir partinin bir başka örneğidir. 2016 seçimlerinde sosyalistler, merkezci listelerin - *Kemer Sıkma Karşısı İttifak* (İrlanda'da çoğunlukla SP destekçileri) ve *Kârdan Önce İnsanlar* (İrlanda'da çoğunlukla SWP destekçileri) - adaylarına, kitlesel desteğe sahip oldukları bölgelerde, doğru bir şekilde kritik seçim desteği çağrısında bulunabilirlerdi. Diğer bölgelerde, sosyalistlerin yukarıda özetlenen kritik seçim desteği taktiği temelinde Sinn Fein'e destek çağrısında bulunmaları meşru olurdu.

Küçük Burjuva Popülist Bir Partinin Burjuva Partisine Dönüşümü ve Seçim Taktikleri

Küçük burjuva popülist partiler ile açık burjuva, halk cephesi partileri arasında ayırım yapmanın çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Doğru, bu ikisini birbirinden ayıran bir Çin Seddi yok: Her küçük burjuva popülist parti potansiyel bir halk cephesi partisidir (bu yüzden bu kategorileri karıştırmak kolaydır). Küçük burjuva bileşimi - en azından liderlik düzeyinde - bu tür partilerin karakterlerini dönüştürmelerini ve açık burjuva partileri haline gelmelerini öngörmektedir.

Böyle bir dönüşüm çeşitli koşullar altında gerçekleşebilir. Bu koşullardan biri, bu tür partiler kapitalist bir devletin hükümetine girdiğinde ortaya çıkar. Böyle bir durumda, parti eninde sonunda burjuva egemen sınıfla yakın temasa geçer ve burjuva devlet aygıtına entegre olur. Genellikle bu durum bir süre sonra partinin burjuvazinin bir kesimiyle kaynaşmasına yol açar. Venezüella'da bu kesim *Bolivarcı burjuvazi* ya da *Boliburguesia* olarak adlandırılır.

Doğal olarak, burjuvazinin bir kesimi ve devlet aygıtıyla bu tür bir kaynaşma, bir parti hükümetin bir parçası olmadan veya iktidarı tamamen ele geçirilmeden önce bile gerçekleşebilir. Böyle bir halk cephesi partisinin bölünmesi de mümkündür (örneğin hükümetten ihraç edildikten sonra) ve bir hizip - hatta belki de partinin çoğunluğu - kendisini bir kez daha küçük burjuva popülist bir partiye dönüştürür. Bu tür bölünme ve dönüşümlere örnek olarak Arjantin'de 1974 yılında Peronist partiden ihraç edilen Montoneros ve yukarıda bahsedilen Güney Afrika EFF verilebilir.

Açıktır ki, böyle bir parti açıkça burjuva, halk cephesi partisi haline geldiğinde, devrimcilerin ona herhangi bir eleştirel seçim desteği vermesi ya da üyelerini sloganların yazımına dahil etmesi tamamen kabul edilemezdir.

Öte yandan, bu "burjuva kampına geçiş" e karşı mücadele etmek, devrimcileri böyle bir halk cephesi hükümetini karşıdevrimci bir darbeye karşı savunma yükümlülüğünden kurtarmaz.¹³⁸ Lenin bunu Ağustos

¹³⁸ RCIT bu konuyu bir dizi belgede ele almıştır. Bkz. örneğin, RCIT: Yanlış Bir Yöntemden Kopmanın Zamanı Geldi! Komünistler İrtibat Komitesi Üyelerine Açık Mektup, Temmuz 2015, <http://www.thecommunists.net/rcit/open-letter-to-lcc/>;

Brezilya'daki darbe hakkında bkz. dipnot 70.

Mısır'daki darbe hakkında bkz: RCIT: Mısır: Askeri Diktatörlük Eski Cumhurbaşkanı Mursi'ye İdam Cezası Verdi! Kahrolsun Kasap General El Sisi! Devrimci Anayasal Meclis için! 17.5.2015, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/egypt-morsi-death-sentence/>; RKOB: Mısır: Kahrolsun El Sisi'nin Askeri Diktatörlüğü! Mısır'daki Direnişle Dayanışma Mitingi Raporu (Fotoğraf ve Videolarla) 01.03.2015, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/report-egypt-demo-1-3-2015/>; RCIT: General Sisi - Mısır Halkının Kasabı - 683 Kişiyi Daha İdam Cezası Verdi, 1.5.2014, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/egypt-mass-death-sentences/>; RCIT: Mısır: General Sisi'nin Baskı Makinelerine Karşı Uluslararası Dayanışmayı Harekete Geçir! 28.3.2014, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/stop-repression-in-egypt/>; RCIT: Mısır: Kahrolsun General Sisi'nin Ordu Yanlısı Anayasası! Referandumu Boykot Edin!, 12.1.2014, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/boycott-egypt-referendum/>; RCIT: Mısır'da Devrimin Görevleri, 2 Temmuz 2013, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/tasks-of-egypt-revolution/>; RCIT: Mısır: Kahrolsun Askeri Darbe! Kitlesele Direniş Hazırlanın! 8 Temmuz 2013, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/egypt-down-with-military-coup-d-etat/>; Yossi Schwartz: Mısır: Askeri Darbeye ABD Desteği ve Solun Cehaleti Ordunun darbesinde ABD emperyalizminin rolü ve Mısır solunun başarısızlığı üzerine notlar, 11 Temmuz 2013, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/egypt-us-support-for-military-coup/>; Michael Pröbsting: Mısır'da Ordunun Darbesi: Değerlendirme ve Taktikler. WIVP ve LCC'nin Askeri Darbenin anlamı ve Devrimci Kurucu Meclis sloganı üzerine eleştirilerine bir cevap, 17.7.2013, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/egypt-meaning-of-coup-d-etat/>; Yossi Schwartz: Mısır: Gerici askeri rejime karşı Direnişi harekete geçirin! Kahrolsun ordunun kukla hükümeti! Mursi ve Müslüman Kardeşler'e siyasi destek yok! Devrimci bir perspektifle bağımsız işçi sınıfı seferberliği için! 27.7.2013, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/egypt-no-to-military-regime/>; Michael Pröbsting: Mısır'daki Darbe ve Solun "Ordu Sosyalizmi"nin İflası. Darbenin Bilançosu ve Eleştirmenlerimize Başka Bir Yanıt (LCC, WIVP, SF/LCFI), 8.8.2013, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/egypt-and-left-army-socialism/>; RCIT: Mısır: Ordunun Darbesine Karşı Uluslararası Dayanışma! 14 Ağustos 2013, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/egypt-international-solidarity/>; Yossi Schwartz: İsrail ve Mısır'daki Darbe. İsrail'in Mısır'la ilgili başlıca kaygıları askeri rejimin düşmesi ya da iç savaşa sürüklenmesidir, 21 Ağustos 2013, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/israel-and-egypt-coup/>

Tayland'daki darbe hakkında bkz:

RCIT: Tayland: Gelişen Askeri Darbeyi Parçalayın! Tahsin yanlısı Pheu Thai Partisi Liderliğine Güven Yok! İşçi Sınıfını ve Yoksul Köylüleri "Sarı Gömleklileri", Ordu Komutanlığını ve Monarşiyi Yenmek İçin Seferber Edin! 21.5.2014, <http://www.thecommunists.net/worldwide/asia/thailand-coup/>; Michael Pröbsting: Tayland: Sosyalistler Askeri Darbeye Karşı Nasıl Mücadele Etmeli? Çeşitli Asya Sol Örgütleri Tarafından Yapılan "Darbe Rejimine Karşı Çıkın!" Açıklamasının Eleştirisi, 27.5.2014, <http://www.thecommunists.net/worldwide/asia/thailand-coup-critique/>; Michael Pröbsting: Tayland: Sosyalistler Askeri Darbeye Karşı Hükümeti Savunmalı mı? "Komünistler İrtibat Komitesi"nin Neo-Bordigist Polemiğine Yanıt, 24.5.2014, <http://www.thecommunists.net/worldwide/asia/thailand-coup-reply/>; Tayland: Yaklaşmakta olan gerici darbeyi yenilgiye uğratın! İşçi Sınıfını ve Yoksul Köylüleri "Sarı Gömleklilere", Ordu Komutanlığına ve Monarşiye karşı bağımsız bir güç olarak harekete geçirin! 4.12.2013,

1917'de Bolşevikler halk cephesi Kerenski hükümetini General Kornilov güçlerinin sağcı darbesine karşı savunma ihtiyacıyla karşı karşıya kaldıklarında açıklamıştı.

"Her keskin dönüş gibi, bu da taktiklerin gözden geçirilmesini ve değiştirilmesini gerektiriyor. Ve her revizyonda olduğu gibi, ilkesizleşmemek için ekstra dikkatli olmalıyız. Benim inancıma göre ilkesizleşenler, (Volodarsky gibi) savunmacılığa kayan ya da (diğer Bolşevikler gibi) S.R.S.'lerle bir bloğa, Geçici Hükümeti desteklemeye kayan insanlardır. Onların tutumu kesinlikle yanlış ve ilkesizdir. (...)

Şu anda bile Kerenski hükümetini desteklememeliyiz. Bu ilkesizliktir. Bize şu sorulabilir: Kornilov'a karşı savaşmayacak mıyız? Elbette savaşmalıyız! Ama bu aynı şey değil; burada bir ayrım çizgisi var ve bu çizgi, uzlaşmaya düşen ve olayların akışına kendilerini kaptıran bazı Bolşevikler tarafından aşılıyor. Savaşacağız, Kerenski'nin birlikleri gibi biz de Kornilov'a karşı savaşıyoruz ama Kerenski'yi desteklemiyoruz. Aksine, onun zayıflığını ortaya çıkarıyoruz. İşte fark burada. Bu oldukça ince bir farktır, ancak son derece önemlidir ve unutulmamalıdır.

O halde Kornilov isyanından sonra taktik değişikliğimizi ne oluşturuyor? Kerenski'ye karşı mücadelemizin biçimini değiştiriyoruz. Ona karşı düşmanlığımızda en ufak bir gevşeme olmadan, ona karşı söylediğimiz tek bir sözü bile geri almadan, onu devirme görevinden vazgeçmeden, mevcut durumu dikkate almamız gerektiğini söylüyoruz. Kerenski'yi hemen şimdi devirmeyeceğiz. Ona karşı mücadele etme görevine farklı bir şekilde yaklaşacağız, yani (Kornilov'a karşı mücadele eden) insanlara Kerenski'nin zayıflığını ve kararsızlığını göstereceğiz. Bu geçmişte de yapıldı. Ancak şimdi, bu her şeyden önemli hale geldi ve bu da değişimi oluşturuyor.

Değişim şu ki, artık en önemli şey Kerenski'ye sunulacak bir tür "kısmi talepler" için kampanyamızı yoğunlaştırmak haline geldi: Milyukov'u tutuklamak, Petrograd işçilerini silahlandırmak, Kronstadt, Vyborg ve Helsingfors birliklerini Petrograd'a çağırarak, Duma'yı dağıtmak, Rodzyanko'yu tutuklamak, toprak mülklerinin köylülere devrini yasallaştırmak, tahıl ve fabrikalar üzerinde işçi denetimi getirmek, vs. vs. Bu talepleri sadece Kerenski'ye değil, Kornilov'a karşı mücadelenin seyrinin sürüklediği işçilere, askerlere ve köylülere de sunmalıyız. Onların coşkusunu canlı tutmalı, onları Kornilov'u destekleyen generaller ve subaylarla uğraşmaya teşvik etmeli, onları toprakların derhal köylülere devredilmesini talep etmeye çağırmalı, onlara Rodzyanko ve Milyukov'u tutuklamanın, Duma'yı feshetmenin, Rech ve diğer burjuva gazetelerini kapatmanın ve onlara karşı soruşturma başlatmanın gerekli olduğunu önermeliyiz. "Sol" S.R.ler bu yönde özellikle teşvik edilmelidir." ¹³⁹

Benzer şekilde, İspanya İç Savaşı bağlamında Troçki, halk cephesi hükümetine sahip bir burjuva demokrasisini gerici saldırılara karşı savunmanın ve aynı zamanda bu hükümete hiçbir siyasi destek vermemenin önemini açıkladı:

"1934'ten önce Stalinistlere, emperyalist çağda bile demokrasinin faşizme tercih edilmeye devam ettiğini, yani aralarında düşmanca çatışmaların yaşandığı her durumda devrimci proletaryanın faşizme karşı demokrasiyi desteklemek zorunda olduğunu bıkmadan usanmadan anlattık. Bununla birlikte, her zaman şunu ekledik: Burjuva demokrasisini burjuva demokratik araçlarla değil, burjuva demokrasisinin yerini proletarya diktatörlüğünün almasının yolunu açan sınıf mücadelesi yöntemleriyle savunabiliriz ve savunmalıyız. Bu özellikle, burjuva demokrasisini savunma sürecinde, silahlar elde olsa bile, proletarya partisinin burjuva demokrasisi için hiçbir sorumluluk almadığı, onun hükümetine girmediği, ancak Halk Cephesi'nin tüm partileriyle ilgili olarak tam eleştiri ve eylem özgürlüğünü koruduğu ve böylece bir sonraki aşamada burjuva demokrasisinin devrilmesini hazırladığı anlamına gelir." ¹⁴⁰

Troçki aynı zamanda devrimcilerin bir halk cephesine oy vermesini ya da bir halk cephesi partisinin iktidara gelmesi için çağrıda bulunmasını ilkesizlik olarak değerlendirmiştir. ¹⁴¹ Bu durum, böyle bir halk cephesi

<http://www.thecommunists.net/worldwide/asia/thailand-looming-coup-d-%C3%A9tat/>; Michael Pröbsting: Tayland: CWI'nin Patronların "Sarı Gömlekçilerine" Verdiği Utanç Verici Destek, RCIT, 15.1.2014, <http://www.thecommunists.net/worldwide/asia/cwi-on-thailand/>

¹³⁹ V. I. Lenin: R.S.D.L.P. Merkez Komitesine (1917), içinde: LCW Cilt 25, s. 289-290 (Vurgular Orijinalde)

¹⁴⁰ Leon Troçki: İspanya'da Zafer Mümkün mü? (1937), içinde: Leon Trotsky: The Spanish Revolution (1931-39), Pathfinder Press, New York 1973, s. 257 (Bizim vurgumuz)

¹⁴¹ Bu konuda ayrıca Christina Kirchner'in iktidara gelmesi için çağrıda bulunan Arjantin'deki TPR'li yoldaşlara

partisinin ya da adayının seçimlerde faşist bir listeye ya da adaya karşı yarıştığı durumlarda da geçerlidir. Örneğin, Mart 1937'de Brüksel'de bir parlamento üyeliği için yapılan ara seçimde Katolik Parti'den Başbakan Paul van Zeeland'ın karşısında faşist bir lider vardı. Belçika İşçi Partisi ve Komünist Parti kendi adaylarını göstermeyerek van Zeeland'a yardım etti. Troçkistlerin o dönemde kendilerini adlandırdıkları şekliyle "Dördüncü Enternasyonal Hareketi"nin Belçika seksiyonunun çoğunluğu da aday çıkarmamaya karar verdi ve böylece dolaylı olarak van Zeeland'ı destekledi.

Troçki ve Dördüncü Enternasyonal'in Uluslararası Sekreteryası bu tutumu sert bir şekilde kınadı: "*Belçika liderliğinin ara seçim sırasındaki tutumu, Dördüncü Enternasyonal'in ve özellikle de Belçika seksiyonunun prestijine ağır bir darbedir. Bu konuda İD ve Paris Lutte ouuriere ile tamamen hemfikiriz.*"¹⁴²

"*Birkaç gün önce Yoldaş V.'nin belediye seçimleriyle ilgili açıklamasını aldım. V.'nin katılıma karşı argümanları bana başından sonuna kadar yanlış göründü. Partimizin Van Zeeland'a verdiği desteği son derece ciddi ve tehlikeli bir hata olarak gördüğümü ve hala da öyle gördüğümü biliyorsunuz.*"¹⁴³

Troçki, sadece emperyalist ülkelerde değil, yarı-sömürge ülkelerde de bir halk cephesi partisine seçim desteği verilmesine karşı çıktı. Meksika sendika bürokrasisi 1940 başkanlık seçimlerinde "ilerici" burjuva aday Ávila Camacho'yu destekleme çağrısı yaptığında, Troçki bunu reddetti. Bir burjuva adayın desteklenmesinin gayrimeşru olduğunu açıkladı: "*Şu anda bağımsız sınıf siyaseti geliştirme sürecinde olan ve bağımsız bir aday çıkarabilecek hiçbir işçi partisi, hiçbir sendika yoktur. Bu koşullar altında, mümkün olan tek hareket tarzımız kendimizi Marksist propaganda ve Meksika proletaryasının gelecekteki bağımsız partisinin hazırlanmasıyla sınırlamaktır.*"¹⁴⁴

Bir süredir Dördüncü Enternasyonal'in destekçisi olan ünlü Meksikalı ressam Diego de Rivera hareketten ayrıldığında ve seçimlerde bir burjuva adayı desteklemek için yeni bir parti kurulmasını savunduğunda, Troçki şu yanıtı verdi

"*Somut bir konjonktür için "ad hoc" bir parti yaratılabileceği fikri kesinlikle inanılmaz ve özünde oportünisttir. Sözde asgari programa sahip bir işçi partisi eo ipso bir burjuva partisidir. İşçilerin burjuva siyasetini ya da burjuva siyasetçilerini desteklemesini sağlayan bir partidir. Devrimci Marksist bir işçi partisi, bu somut durumda burjuva adaylardan birini desteklemenin tavsiye edilip edilmeyeceği sorusunu tartışabilir' Verili koşullar altında bunun yanlış olacağı kanısındayız.*"¹⁴⁵

Özetle, küçük burjuva popülist partilere yönelik eleştirel seçim desteğini belirli koşullar altında meşru görsek de, komünistler ne emperyalist ne de yarı-sömürge ülkelerde burjuvazinin partilerine ya da adaylarına oy verilmesi ya da bunların iktidarı ele geçirmesi için asla çağrıda bulunamazlar. Devrimci Marksistler işçilerin, köylülerin ve burjuvazinin bazı kesimlerinin hükümetini değil, bir işçi ve köylü hükümetini savunurlar. İkincisi bir halk cephesi hükümeti olacaktır. Böyle bir partiye verilecek seçim desteği sınıfsal bağımsızlığa doğru atılmış bir adım değil, işçilerin ve ezilenlerin burjuvaziye tabi kılınmasına doğru atılmış bir geri adım olacaktır.

verdiğimiz yanıtı bakınız: Michael Pröbsting: Arjantin: Macri Hükümetine Karşı Nasıl Mücadele Edilir ve Nasıl Mücadele Edilmez (TPR'ye Yanıt). TPR'nin Kirchner yanlısı "Christina'yı Hemen Geri Getirin!" sloganı üzerine açıklamalar, 19.02.2016, <http://www.thecommunists.net/worldwide/latin-america/tpr-christina-slogan/>

¹⁴² Leon Troçki: Opinions and Information (1937), Writings of Leon Trotsky Supplement 1934-40, s.736

¹⁴³ Leon Troçki: To the Congress of the Revolutionary Socialist Party of Belgium (1938), Writings of Leon Trotsky 1937-38, s.368

¹⁴⁴ Leon Troçki: Clave and the Election Campaign (1939), Writings of Leon Trotsky 1938-39, s.176

¹⁴⁵ Leon Troçki: Pan-Amerikan Komitesi Bildirisi, 5 Nisan 1939, Leon Troçki'nin Yazıları 1938-39, s. 296

VI. Geleneksel Reformist Partiler, Yeni İşçi Partisi ve Seçim Taktikleri

Bu bölümde yeni bir işçi partisi için mücadele taktiklerini ele alacağız - hem hiçbir işçi partisinin olmadığı ülkelerde hem de bir ya da daha fazla reformist işçi partisinin zaten var olduğu ülkelerde. Devrimcilerin bu tür sloganları hangi koşullar altında geliştirebileceklerini tartışacağız. Ayrıca, mevcut koşullar altında geleneksel reformist partilere - yani sosyal demokrat ve Stalinist - yönelik seçim taktiklerini tartışacağız.

Mevcut Dönemde Yeni İşçi Partisi (veya "İşçi Partisi") İçin Mücadele

Yeni İşçi Partisi taktiğine ilişkin olarak tezlerimizde şunları yazmıştık:

"Hiçbir burjuva işçi partisinin (reformist bile olsa) bulunmadığı ya da mevcut burjuva işçi partilerinin işçi öncülerini püskürtecek kadar yozlaşmış olduğu ülkelerde, devrimciler işçi öncülerini ve kitle örgütlerini yeni bir işçi partisi (ya da "İşçi Partisi") kurmaya çağırırlar. Burada da ara aşamalar düşünülebilir. Devrimciler böyle bir hedefe yönelik ittifakları ya da seçimlere de katılabilecek yeni ezilen katman örgütlerinin (örneğin göçmen örgütleri) kurulmasını destekleyebilirler."

İşçi Partisi çağrısının, kitlesel bir burjuva işçi partisinin bulunmadığı ülkelerde küçük komünist güçler tarafından kullanılan birleşik cephe taktiğinin özel bir uygulaması olduğunu açıklamıştık. Bu tür ülkelerde devrimciler daha büyük işçi sınıfı oluşumlarını (örneğin sendikalar) bağımsız işçi partileri kurarak siyasi alana girmeye çağırırlar. Böyle bir parti burjuva ve küçük burjuva partilerinden tamamen bağımsız olmalıdır. Örneğin ABD'de sendikaları Demokrat Parti'den ayrılmaya ve bir İşçi Partisi kurmaya çağırıyoruz. Aynı taktik Arjantin'de Peronistlerin egemen olduğu sendikalara ya da COSATU'nun halk cephesi ANC hükümetine bağlı olduğu Güney Afrika'da CTA'ya da uygulanabilir. Aynı taktik, bağımsız sendikaların burjuva politikacılara tabi olduğu Mısır'da da uygulanmaktadır. Temel olarak, bu taktik dünyadaki ülkelerin çoğunluğu için geçerlidir.

Böyle bir işçi partisi seçimlerde burjuva ve küçük burjuva partilerine karşı yarışmaktan kaçınmamalıdır. Devrimciler, oportünist işçi liderlerinin bu tür partilerle seçim alanında karşı karşıya gelmekten çekinme ve kaçınma yönündeki "doğal" eğilimine karşı mücadele etmelidir.

İşçi sınıfı mücadelesinin yoğunlaştığı dönemlerde bu taktik, Güney Afrika'da son yıllarda gördüğümüz gibi, bir dereceye kadar başarılı olabilir. Burada en büyük tek sendika olan NUMSA, Marikana katliamına ve hükümetin kemer sıkma politikasına rağmen hükümeti desteklemeye devam etmesi üzerine COSATU'dan ayrıldı. Daha sonra NUMSA liderleri "Birleşik Cephe"yi kurdular ki bu siyasi bir hareket olmasına rağmen hala seçimlere katılan bir parti değil.

Bu tür bir işçi partisinin bir başka örneği de Brezilya'da 1970'lerin sonunda askeri diktatörlük döneminde Lula tarafından kurulan ve yönetilen İşçi Partisi'dir (PT). Ancak daha sonra reformist bir partiye dönüşmüştür.

Yeni İşçi Partisi (ya da "İşçi Partisi") çağrısı, işçi partisinin bulunmadığı bu tür ülkelerde her zaman uygun bir taktiktir. Doğal olarak, işçi sınıfı mücadelesinin yoğunlaştığı dönemlerde ajitasyon olarak uygulanması için daha fazla fırsat olacaktır. Başka bir deyişle, 2008'de başlayan tarihi dönemdeki siyasi, ekonomik ve sosyal

çelişkilerin hızlanması göz önüne alındığında, önümüzdeki dönemde özellikle uygun bir taktik olacaktır.

Devrimciler böyle yeni bir işçi partisinin reformist bir şekilde yozlaşması tehlikesine karşı mücadele ederler. Bunu, bu partinin programı olarak devrimci bir programı, yani tam bir geçiş programını savunarak yaparlar. Böyle bir parti içinde, gerçek mücadelelerde reformistlerin ve merkezicilerin ihanetlerini teşhir ederek partinin liderliği için mücadele edecek devrimci bir eğilim inşa edeceklerdir. Bu, işçileri ve ezilenleri kapitalist sınıf düşmanına karşı birleştiren ve harekete geçiren bir dizi uygun asgari ve geçiş talepleri ileri sürerek yapılabilir. Böyle bir temelde, devrimciler ortak düşmana karşı diğer güçlerle birleşik yazı tipi taktiğini "*ayrı yürü, birlikte vur*" ilkesine göre kullanılmalıdır.

Ancak devrimciler ultimatömcü olmamalıdır. Başka bir deyişle, böyle bir işçi partisine girip programlarını sunmazlar ve reddedilirse hemen partiyi terk etmezler. Böyle sekte bir taktik sadece böyle bir partiyi kontrol etmeye çalışan reformist güçlerin işine yarayacaktır. Komünistler, sınıf mücadelesini ve partinin siyasi gelişimini militan, sosyalist bir yönde ilerletmeye yardımcı olacak somut kampanyalar önererek tabandaki işçileri, gençleri ve parti içindeki sol güçleri kazanmaya çalışmalıdır.

Elbette er ya da geç parti bir yol ayrımında duracaktır: ya devrimci bir yöne doğru gelişecek ve gerçekten sosyalist bir parti haline gelecek ya da bürokratik olarak yozlaşacak ve reformist bir güce dönüşecektir. Devrimciler böyle bir partinin reformist yozlaşmasını durduramayacak kadar zayıf kaldıklarında, bölünmek zorunda kalacaklardır.

İşçi partisi taktiği başlangıçta reformist bir işçi partisinin olmadığı ülkeler için geliştirilmiş olsa da, bugün böyle bir partinin var olduğu ülkelerde de uygulanabilmektedir. Neden mi? Bunun yanıtı, son yıllarda geleneksel reformist partilerin büyük ölçüde yozlaşmasında yatmaktadır. Yukarıda özetlediğimiz gibi, neoliberal küreselleşme dönemi sosyal demokrat ve Stalinist partilerin dejenerasyonunu hızlandırdı. Onları sağa itti; bürokrasi ile burjuvazi arasındaki bağları güçlendirdi; orta sınıfın etkisini arttırdı ve işçi sınıfı ile bağlarını zayıflattı.

Benzer şekilde, eski Stalinist partilerde de önemli bir burjuvalaşma yaşanmıştır. Bir yandan bu süreç sosyal demokrat ikizlerinde olduğu kadar hızlı gelişmemiştir. Bunun nedeni basitçe, kapitalist devletin yürütme organına çok daha az entegre olmaları, yani hükümetlerin daha az parçası olmalarıdır. Öte yandan, bu partilerin bir kısmının işçi sınıfı içindeki kökleri de daha azdı. Her halükarda, son yıllarda bu partilerde küçük burjuva entelektüellerinin artan etkisine tanık olduk (örneğin, *Avrupa Solu Partisi*'nin *Dönüşüm* ağı)

Bu, çoğu durumda, bu partilerin burjuva işçi partileri olmaktan çıktıkları anlamına gelmemektedir. Bununla birlikte, çoğunun işadamları ve yöneticilerle yakın ilişkileri olan bir bürokrasinin hakimiyetinde olduğu doğru olsa da, yine de çoğunlukla sendikalarla yakın ilişkileri aracılığıyla işçi sınıfıyla önemli bağlarını korumaktadırlar. Marksistler, bu tür geleneksel reformist partilerin her birini somut olarak incelemeli ve her durumda Rubicon'u geçip geçmediklerini ve böylece burjuva işçi partileri olmaktan çıkıp çıkmadıklarını ve böylece açık burjuva partilerine veya daha doğrusu halk cephesi partilerine dönüşüp dönüşmediklerini değerlendirmelidir.

Örneğin Avrupa'da yeni bir işçi partisine çağrı sloganı özellikle İtalya için geçerlidir. İtalyan Komünist Partisi'nin (PCI) *Partito Democratico*'ya dönüşümü bu tür bir gelişmenin örneğidir. Bu durumda PCI, 1990'ların başında önce *Democratici di Sinistra*'ya (Solun Demokratları), daha sonra da diğer açık burjuva partileriyle birleşerek *Partito Democratico*'ya dönüşmüştür. Bu, bir burjuva işçi partisinden halkçı cepheci ya da açıkça burjuva bir partiye dönüşmenin klasik bir örneğidir. Başlangıçta Fausto Bertinotti liderliğindeki *Partito della Rifondazione Comunista* şeklinde sol-reformist bir parti varken (PCI onu bir halk cephesi *partisine*

dönüştürdüğünde bölündü), bu parti neoliberal hükümetlere katılımıyla tamamen gözden düştü ve sonuç olarak son seçimlerde parlamentoda tek bir sandalye bile elde edemedi.

Ancak aksi yöndeki eğilimler de -en azından geçici olarak- göz ardı edilemez. Belirli koşullar altında bu tür partiler başlangıçta bir gençleşme bile yaşayabilir (örneğin Corbyn yönetimindeki İngiliz İşçi Partisi'ne bakınız).¹⁴⁶ Bununla birlikte, sosyal demokrasinin "*neoliberalleşmesi*", işçi öncülerinin ve proleter kitlelerin önemli kesimlerinin ondan kopuşunu teşvik etmektedir. Ancak aynı zamanda, bu proleter kesimlerin bilinci devrimci bir örgüte katılmak için yeterince gelişmiş değildir. Bu gibi durumlarda devrimciler *Yeni İşçi Partisi* taktiğini uygulamalı, öncünün ve işçi sınıfının geleneksel reformist partilerden kopmaya hazır olan ancak hala devrimci bir sınıf bilincine sahip olmayan kesimlerine yeni bir işçi partisi kurma çağrısı yönelmelidir. Bu taktiğin ilkeleri İşçi Partisi taktiğiyle aynıdır.

Böyle bir taktik, çoğulcu bir reformist partinin kurulmasını savunan çeşitli sol-reformistlerin ve merkezilerin benimsediği oportünist taktikle karıştırılmamalıdır. Elbette ilk aşamada, böyle yeni bir parti içinde reformist, merkezci ve devrimci eğilimlerin olması muhtemeldir. Bolşevik-Komünistler sektör değildir ve bu koşullar altında birleşik cephe taktiğinin uygulanmasından korkmazlar.

Ancak merkeziler böyle bir partiyi bir çözüm, kalıcı bir "*çoğulcu sol parti*" modeli olarak görüyorlar. Bu tür bir partinin uzun bir süre var olabileceğine inanıyorlar. Sonuç olarak, devrimci bir mücadele programını savunmazlar, ancak "gerçekçi" bir şekilde sol-reformist bir program önerirler. Ortaya çıkan reformist bürokratlara karşı mücadele etmek yerine, onlarla işbirliği yapıyor ya da "barış içinde bir arada var oluyorlar".

Böylesi oportünist bir yaklaşımın aksine, Bolşevik-Komünistler olarak, bağımsız programımızı açıkça savunurken böyle bir parti içinde çalışacağız. Parti içindeki diğer güçlerle işbirliği yaparken, reformist ve merkezci eğilimlere karşı tavizsiz bir şekilde mücadele ederdik. Partinin çoğunluğunu sabırla devrimci bir perspektifi benimsemeye ikna etmeye çalışacağız. Eğer bu başarısız olur ve parti kemikleşmiş reformist bir oluşuma dönüşürse, devrimciler bundan bir sonuç çıkaracak ve tüm dost militan işçileri ve ezilenleri de yanımıza alarak partiden ayrılacak ve gerçek bir devrimci parti kuracaklardır.

Geleneksel reformist partilerin çürümesiyle karakterize olan mevcut dönem, Marksistlerin, proletaryanın önemli kesimlerinin bu neoliberalleşmiş partilere karşı yeni bir alternatif için artan arzusundan yararlanarak yeni işçi partileri sloganını savunmaları için verimli bir zemindir. Böyle yeni bir alternatif için ajitasyon yapmak, öncünün ve işçi sınıfının hala geleneksel reformist partilere bağlı olan kesimlerini görmezden gelmeyi hiçbir şekilde içermez. Ancak, mevcut altüst oluş döneminde, devrimcilerin yeni bir işçi partisinin ve yeni bir işçi enternasyonalinin oluşumunda ileriye işaret eden bir perspektifin ana hatlarını çizmek zorunda olduklarına şüphe yoktur.

Son yıllarda neoliberal kapitalizmin reformist ya da popülist eleştirilerine dayanan ve özel olarak işçi haklarını, genel olarak da halkın demokratik haklarını savunan yeni siyasi oluşumların önemli ölçüde yükselmesi ve büyümesi, RCIT'in yeni işçi partilerinin kurulması çağrısında bulunan taktiği için yeterli bir gerekçedir. Yunanistan'da SYRIZA'nın muazzam büyümesi, İrlanda'daki seçimlerde Sinn Fein'in yanı sıra

¹⁴⁶ Bununla birlikte, Londra'nın eski belediye başkanı ve milletvekili de dahil olmak üzere İsrail karşıtlarının ve eleştirmenlerinin sınır dışı edildiği mevcut dalgada gözlemlenebileceği gibi, bu sola kayışın çok doğal olduğunu belirtmek gerekir. Bu konuda bkz. örneğin İngiltere: Nazeem Shah ve Ken Livingstone'u Siyonizm yanlısı İşçi Partisi Liderliğine karşı savunun! RED LIBERATION (İşçi Partisi'nde Aktif Sosyalistler) Bildirisi, 30 Nisan 2016, <http://www.thecommunists.net/worldwide/europe/defend-shah-livingstone/>; Britanya: Defeat Zionism in the Labour Party, RED LIBERATION tarafından yapılan açıklama, 30 Mart 2016, <http://www.thecommunists.net/worldwide/europe/zionism-labour-party/>

merkez güçlerin seçim başarıları ve sadece iki yıl önce kurulan *Podemos*'un olağanüstü büyümesi bu eğilimin örnekleridir. Resmi anlamda SYRIZA ve Sinn Fein yeni partiler olmamakla birlikte, son yıllarda sadece küçük güçler oluşturdular ancak geleneksel reformist partilerin çürümesi nedeniyle şimdi büyümeye başladılar.

Elbette, yukarıda da belirttiğimiz gibi, hiç kimse bu yeni reformist ya da popülist partiler hakkında herhangi bir yanılsamaya kapılmamalıdır. Eninde sonunda ya bir hükümete girme fırsatı bulduklarında ya da kitlesel bir mücadelede başrolü oynadıklarında işçi sınıfına ve ezilenlere ihanet edeceklerdir. Bu nedenle devrimciler kitleleri bu partilerin liderliklerinin gerçek doğası hakkında önceden uyarmalıdır. Ancak aynı zamanda Marksistler, işçi sınıfının ve gençliğin şu anda bu yeni partilere destekte ifadesini bulan kesimlerinin siyasallaşmasını ve radikalleşmesini de görmezden gelmemelidir. Bu süreçte karşı herhangi bir sekter çekimserlik sadece devrimcilerin izolasyonunu garanti altına alacaktır. Bu nedenle, belirli koşullar altında girişçiliğe ek olarak, bu tür partilere yönelik eleştirel seçim desteği, mevcut dönemde Marksistler için meşru bir araç olabilir.

Engels, Lenin ve Troçki İşçi Partisi Taktiği Üzerine

İşçi Partisi taktiği ilk olarak Marx ve Engels tarafından geliştirilmiştir. ¹⁴⁷Bilindiği gibi, 19. yüzyılın sonlarında sendikal hareketin büyümesinin bağımsız bir işçi partisinin oluşumuyla el ele gitmediği ülkeler vardı. ¹⁴⁷Bunların en önemlileri İngiltere ve ABD idi. Britanya'da sendikalar açık burjuva Liberal Parti ile siyasi bir ittifaka girdiler. Ancak onlarca yıl sonra Liberallerden koştular ve bağımsız siyasi temsile yöneldiler. Önce 1900'de reformist *İşçi Temsil Komitesi*'ni, ardından 1906'da *İşçi Partisi*'ni kurdular.

Marx ve Engels, işçi sınıfının burjuvazinin partilerine olan siyasi tabiiyetinin üstesinden gelmesinin ve kendi partilerini kurmasının elzem olduğunu savunmuştur. Bunu yapmaları, siyasi bir sınıf bilinci geliştirmelerinde önemli bir adım teşkil edecektir. Bu nedenle Marx ve Engels, bağımsız bir işçi partisinin kurulmasına yönelik her pratik adımı, bu süreç birçok katılımcının zihninde reformist yanılsamalarla dolu olsa bile desteklemişlerdir.

Engels 1886 yılında Friedrich Adolph Sorge'ye yazdığı bir mektupta böyle diyordu:

"Emek Şövalyeleri'nin en kötü yanı, tek sonucu Powderly'lerin vb. keskin uygulamaları olan siyasi tarafsızlıklarıdır. Ancak bu sonuncusu, Kasım seçimlerinde, özellikle de New York'ta, kitlelerin verdiği yanıtla etkisini yitirmiştir. Harekete yeni katılan bir ülkede, gerçekten hayati önem taşıyan ilk adım, işçiler tarafından, nasıl olursa olsun, bir işçi partisi olarak ayırt edilebildiği sürece bağımsız bir siyasi partinin kurulmasıdır. Ve bu adım beklediğimizden çok daha erken atılmıştır ve asıl önemli olan da budur. Bu partinin ilk programının hala karmakarışık ve son derece yetersiz olması, Henry George'u kendine figüran olarak seçmiş olması, geçici de olsa kaçınılmaz kötülüklerdir. Kitleler gelişmek için zamana ve fırsata sahip olmalıdırlar; ve kendi hatalarıyla ileriye doğru itildikleri ve acı deneyimlerle öğrendikleri kendi hareketlerine sahip olana kadar - biçimi ne olursa olsun, kendi hareketleri olması koşuluyla - bu fırsatı elde edemeyeceklerdir." ¹⁴⁸

¹⁴⁷ İşçi hareketinin tarihine en iyi genel bakışlardan biri Julius Braunthal tarafından sağlanmıştır: *Geschichte der Internationale*, 3 Cilt, J.H.W. Dietz Nachf., Hannover 1961-1971

¹⁴⁸ Friedrich Engels: Friedrich Adolph Sorge'ye Mektup, 29 Kasım 1886, içinde: MECW Cilt 47, s. 532

Daha sonra Lenin ve Komünist Enternasyonal bu taktiği genelleştirdi. Lenin'in kendisi 1907'de şöyle yazmıştır:

" Engels zayıf bir programla bile olsa bağımsız bir işçi partisinin önemini vurguladı, çünkü daha önce işçilerin siyasi bağımsızlığına dair en ufak bir ipucunun bile olmadığı ve işçilerin siyasette çoğunlukla burjuvazinin peşinden sürüklendiği ve hala da sürüklendiği ülkelerden söz ediyordu." ¹⁴⁹

Daha sonra, Komünist Enternasyonal'in kuruluşundan sonra, Lenin bu taktiği daha da genelleştirmek istedi. 1920'deki İkinci Dünya Kongresi'nde ABD temsilcisi Louis C. Fraina ile görüştü ve ona işçi taktiğinin ABD'de uygulanabilirliği konusunda fikrini sordu. Ancak Fraina bu fikri reddetti ve Lenin bu konuda ısrarcı olmadı. ¹⁵⁰ Ancak Lenin, Komintern'in bu konuyu tartışmaya devam etmesini sağladı. Bu konuyu 1921'deki Üçüncü Kongre tartışmalarında tekrar gündeme getirdi ve 1922'de Komintern ve Amerikan Partisi - Amerika'da "Komünist Parti" adının yasadışı ilan edilmesinin ardından İşçi Partisi adını aldı- ABD'de birleşik cephenin özel biçimi olarak işçi partisini benimsedi. ¹⁵¹

Bu doğru yaklaşım aynı yıl İşçi Partisi tarafından yayınlanan ve ABD'deki Komintern temsilcisi John Pepper tarafından kaleme alınan "*Bir İşçi Partisi İçin*" adlı broşürde açıklanmıştır. Bu broşür Komintern'in bu konudaki tutumunu ana hatlarıyla ortaya koyuyordu. ABD sendika federasyonu AFL'ye böyle bir İşçi Partisi inşa etme çağrısında bulunuyordu:

"Aralık Konferansı, işçilerin büyük ve bağımsız bir siyasi partisini, İşçi Partisi'ni yaratmayı Amerikan İşçi hareketine borçludur. Eğer bu İşçi Partisi büyüyecekse, sendikalar üzerine inşa edilmelidir. Eğer yeni İşçi Partisi ilkesiz bir bataklığa saplanmayacaksa, işçi sınıfının sol kanadını, Komünist İşçi Partisi'ni ve Proletarya Partisi'ni kabul etmelidir. İşçi Partisi sınıf bilinçli bir program benimsemelidir. Kapitalistlerin çıkarlarını değil, yalnızca işçilerin çıkarlarını gözetken bir program. Hedefi açıkça gören bir program: ücretli köleliğin kaldırılması, bir işçi cumhuriyetinin ve kolektivist bir üretim sisteminin kurulması. Er ya da geç, bir İşçi Partisi kaçınılmaz olarak böyle bir programı benimseyecektir. Bunu doğduğu anda yapmalıdır." ¹⁵²

Ancak Komintern'in Stalinist yozlaşması karşısında, Pepper ve İşçi Partisi liderliği kısa süre içinde işçi partisi taktiğinin ilkeli uygulamasını, sınıflar arası bir *Çiftçi ve İşçi Partisi* inşa etme oportünist taktiğiyle değiştirecekti. Bu deney tam bir başarısızlıkla sonuçlandı. ¹⁵³

Troçki daha sonra işçi partisi taktiğini en rafine devrimci biçimine doğru geliştirecekti. Troçki, ABD'deki Troçkist parti SWP'nin liderleriyle yaptığı bir tartışmada, işçi partisi sorununa ilişkin doğru yaklaşımın ne olduğunu açıkladı.

"Soru: Bunu, reformist bir işçi partisinin örgütlenmesini savunamayacağımız yönündeki orijinal ifadenizle nasıl bağdaştırıyorsunuz? Sendikası LNPL'ye bağlı olduğunda ve işçi partisine delege olarak gönderildiğinde yoldaşımızın

¹⁴⁹ V.I. Lenin: Johannes Becker, Joseph Dietzgen, Frederick Engels, Karl Marx ve Diğerlerinin Friedrich Sorge ve Diğerlerine Mektuplarının Rusça Çevirisine Önsöz (1907), in: LCW Cilt 12, s. 365

¹⁵⁰ Bkz: Theodore Draper: The Roots of American Communism (1957), Elephant Paperbacks, Chicago 1989, s. 253

¹⁵¹ Bkz: Theodore Draper: The Roots of American Communism, s. 280; ayrıca bkz: Amerikan Komünizmi ve Sovyet Rusya. The Formative Period, The Viking Press, New York 1960, s. 36

¹⁵² Amerika İşçi Partisi: Bir İşçi Partisi İçin: Amerikan Siyasetinde Son Devrimci Değişiklikler: İşçi Partisi Bildirisi, 15 Ekim 1922, New York, 1922, s. 47

¹⁵³ Bu konuda bkz. Leon Trotsky: The First Five Years of the Communist International, Vol. I (1924), Author's 1924 Introduction, New Park Publications, London 1973, s. 12-14; ayrıca bkz: The Third International After Lenin (1928), Pathfinder Press, New York 1970, s.120-123; James P. Cannon and the Early Years of American Communism'in giriş bölümünde bazı tarihsel arka planlar verilmiştir. Selected Writings and Speeches, 1920-1928, Prometheus Research Library, New York City 1992, s. 21-25

somut olarak ne yaptığımı zihnimde netleştirmek istiyorum. Orada seçimlerde ne yapılacağı sorusu gündeme geliyor ve şu öneriliyor: "LaGuardia'yı destekleyelim." (Bu kişi Cumhuriyetçi bir kongre üyesi ve daha sonra 1917-45 yılları arasında New York belediye başkanlığı yapmıştır.) Somut olarak, mesele yoldaşlarımıza nasıl sunuluyor?

Troçki: Burada, LNPL'ye üyeliği tartışmak üzere bir sendika toplantısında'yız. Sendikada şunu söyleyeceğim: Birincisi, sendikaların siyasi bir plan üzerinde birleşmesi ilerici bir adımdır. Bunun düşmanlarımızın eline geçmesi tehlikesi vardır. Bu nedenle iki önlem öneriyorum: 1) Temsilcilerimizin sadece işçiler ve çiftçilerden oluşması; sözde parlamenter dostlarımıza bağımlı olmamız; 2) Temsilcilerimizin bizim programımızı, bu programı takip etmesi. Daha sonra işsizlik, askeri bütçe vs. ile ilgili somut planlar hazırlıyoruz. O zaman diyorum ki, eğer beni aday olarak önerirseniz, programımı biliyorsunuz demektir. Beni temsilciniz olarak gönderirseniz, LNPL'de, işçi partisinde bu program için mücadele edeceğim. LNPL LaGuardia'ya oy verme kararı aldığı anda, ya protesto ederek istifa ederim ya da protesto ederek kalırım: "La Guardia'ya oy veremem. Benim yetkilerim var." Propaganda için büyük yeni imkanlar elde ederiz

...

Örgütümüzün feshedilmesi kesinlikle söz konusu değildir. Örgütümüze, basınıma vs. vs. sahip olduğumuzu kesinlikle açıkça belirtiyoruz. Bu bir güçler ilişkisi meselesidir. Yoldaş Dunne henüz sendikalarda SWP'ye desteği savunamayacağımızı söylüyor. Neden mi? Çünkü biz çok zayıfız. Ve işçilere şunu söyleyemeyiz: Biz daha yetkili, daha güçlü olana kadar bekleyin. Harekete olduğu gibi müdahale etmeliyiz...

Soru: Eğer bir işçi partisi için hareket olmasaydı ve biz de bir işçi partisinin kurulmasına karşı çıksaydık, bu durum programın kendisini nasıl etkilerdi - program yine de bizim geçiş programımız olurdu. Reformist bir partiyi savunamayacağımızı ama işçilerin iradesini siyasi olarak dayatmak amacıyla işçi partisi hareketlerini savunduğumuzu ve bunların şampiyonu olduğumuzu söylemenizi anlamıyorum.

Troçki: Reformist bir partiyi savunduğumuzu söylemek saçma olur. LNPL liderlerine şunu söyleyebiliriz: "Bu hareketi Demokratların tamamen oportünist bir uzantısı haline getiriyorsunuz." Bu pedagojik bir yaklaşım meselesidir. Reformist bir partinin kurulmasını savunduğumuzu nasıl söyleyebiliriz? Biz diyoruz ki, iradenizi reformist bir parti aracılığıyla dayatamazsınız, ancak devrimci bir parti aracılığıyla dayatabilirsiniz. Stalinistler ve liberaller bu hareketi reformist bir parti haline getirmek istiyorlar ama bizim programımız var, biz bunu devrimci bir parti haline getiriyoruz...

Soru: Devrimci bir işçi partisini nasıl açıklayabilirsiniz? Biz diyoruz ki: SWP tek devrimci partidir, tek devrimci programa sahiptir. O zaman işçilere işçi partisinin de devrimci bir parti olduğunu nasıl açıklayabilirsiniz?

Troçki: İşçi partisinin devrimci bir parti olduğunu söylemeyeceğim, ama bunu mümkün kılmak için her şeyi yapacağımızı söyleyeceğim. Her toplantıda şunu söyleyeceğim: Ben SWP'nin bir temsilcisiyim. Onu tek devrimci parti olarak görüyorum. Ama ben bir sekte değilim. Şu anda büyük bir işçi partisi yaratmaya çalışıyorsunuz. Size yardım edeceğim ama bu parti için bir program düşünmenizi öneriyorum. Ben böyle ve böyle önerilerde bulunuyorum. Bununla başlıyorum. Bu koşullar altında bu ileriye doğru atılmış büyük bir adım olacaktır. Neden ne olduğunu açıkça söylemiyorsunuz? Hiçbir kamuflaj olmadan, hiçbir diploması olmadan." ¹⁵⁴

Günümüzde Geleneksel Reformist Partiler ve Seçim Taktikleri

Birleşik Cephe Tezlerimizde ana hatlarıyla belirttiğimiz gibi, RCIT her zaman Lenin ve Troçki tarafından geliştirilen reformist partilere eleştirel seçim desteği taktiğini desteklemiştir. Komünist güçlerin çok küçük olduğu yerlerde, komünist olmayan kitlelerle ilişkilerinde işçi sınıfı ve ezilenlerin partilerine eleştirel destek taktiğini savunmaları gerektiğini defalarca açıkladık.

¹⁵⁴ Leon Troçki İşçi Partisi Üzerine: Sosyalist İşçi Partisi Liderleriyle 1938'de Yapılan Tartışmanın Stenografik Raporu, İşçi Birliği tarafından yayınlanmıştır, Bülten Yayınları 1968, s. 14.

Eleştirel destek yöntemimiz, kitlelerin en yakıcı ihtiyaçlarına hitap eden acil ve belirli geçiş taleplerinden oluşan bir programın yükseltilmesi anlamına gelmektedir. Amaç, işçileri mücadele içinde seferber etmek ve reformist bir partiyi işçilerin çıkarları doğrultusunda şu ya da bu adımı atmaya zorlamaktır. Bu tür talepler her zaman işçilerin ve ezilenlerin örgütlenmesine yönelik sloganlarla birleştirilmeli ve işyerlerinde ve mahallelerde sıradan işçilerden oluşan ve bürokrasi tarafından kontrol edilmeyen eylem komitelerinin kurulmasına odaklanmalıdır. Bu çok önemlidir çünkü birincisi, reformist bürokrasiyi sınırlı ilerici eylemleri bile uygulamaya zorlamanın tek yolu kitlesel seferberliklerdir. İkincisi, bu tür örgütlenme sloganları, bürokratik liderliklerinin bu talepleri yerine getirmeyi reddetmesi halinde, işçilerin bu talepler için bağımsız olarak mücadele etmelerine zemin hazırlayabilir.

Bizden önceki kuruluştaki, *Reformizm Üzerine Tezler*'de eleştirel destek taktiğini açıklamıştık:

"Kritik desteğin bu iki unsuru da -reformistlere yönelik talepler ve bu talepler doğrultusunda bağımsız mücadelenin örgütlenmesi- hayati önem taşımaktadır çünkü bir burjuva işçi partisi hükümeti (yani bir burjuva işçi hükümeti) kaçınılmaz olarak işçi sınıfına karşı sermayenin aracı olacaktır. Bu durum pratikte netleştiğinde kitleler arasında yenilgiyi ve moral bozukluğunu önlemek için mücadele için örgütlenmek hayati önem taşımaktadır. Aynı zamanda komünistler, komünist adaylar göstermedikleri yerlerde bile, reformist programa karşı kendi programlarını ortaya koyarlar. İşçileri devrimci bir alternatif kazanmak için, birleşik cephe süresince bile (bu durumda temel olarak seçim kampanyası) alternatifin ne olduğunu açıklamak gerekir. Eleştirel seçim desteği taktiği yalnızca burjuva işçi partisi ile işçi sınıfı arasındaki organik ilişkinin varlığından kaynaklanır. Hiçbir şekilde reformistlerin programına ya da vaatlerine dayanmaz. Seçim desteği için komünist ajitasyon ve propaganda, açık burjuva partilerinden "daha az kötü" olan reformistlere destek olarak yorumlanmaya açık olmamalıdır. Reformistleri iktidara taşımanın amacı tam da onları sınamak, burjuvazinin sınıf egemenliğini ve devlet iktidarını savunmak ve bu amaca hizmet etmek için işçi sınıfına saldırmak konusunda açık burjuva partileri kadar istekli olduklarını kanıtlamaktır." ¹⁵⁵

Ne yazık ki, bazı merkezçiler ve aşırı solcular, işçi sınıfına defalarca ihanet etmiş olan reformist partilere eleştirel destek vermenin Marksist ilkelere aykırı olacağına inanmaktadır. Bu kesinlikle yanlıştır. Aslında Lenin çok uzun zaman önce, meselenin biz komünistlerin reformistlerin hain doğasını anlayıp anlamadığımız değil, işçi sınıfı kitesinin bunu anlayıp anlamadığı olduğunu açıklamıştır. Lenin 1920'de yazdığı ünlü kitabı *'Sol Kanat' Komünizmi - Bir Çocukluk Hastalığı*'nda İngiliz komünistlere reformist İşçi Partisi'ne seçimlerde kritik destek vermelerini tavsiye etmiştir:

"Eğer sadece devrimci bir grup değil de devrimci sınıfın partisiyse ve kitlelerin bizi takip etmesini istiyorsak (ki bunu başaramadığımız sürece sadece laf ebesi olarak kalma riskiyle karşı karşıyayız), ilk olarak Henderson ya da Snowden'ın Lloyd George ve Churchill'i yenmesine yardım etmeliyiz (daha doğrusu birincileri ikincileri yenmeye zorlamalıyız çünkü birinciler onların zaferinden korkuyor!e. Henderson'ların ve Snowden'ların hiçbir işe yaramadıklarına, doğaları gereği küçük burjuva ve hain olduklarına ve iflaslarının kaçınılmaz olduğuna; üçüncüsü, işçilerin çoğunun Henderson'larla ilgili hayal kırıklığına dayanarak, ciddi bir başarı şansı ile Henderson'ların hükümetini derhal devirmenin mümkün olacağı anı yaklaştırmalıyız." ¹⁵⁶

O dönemde Britanya'daki komünistler sayıları sadece birkaç yüzü bulan çok küçük bir gücü ve henüz tek bir partide birleşmemişlerdi. ¹⁵⁷ Yine de, ya da tam da bu nedenle, Lenin yoldaşlarını işçi sınıfı kitesine, onların mevcut, komünist olmayan, reformist bilinçlerine hitap eden bir taktikle yaklaştırmaya çalıştı:

¹⁵⁵ İşçi İktidarı: Reformizm Üzerine Tezler - Burjuva İşçi Partisi (1983), içinde: Sürekli Devrim No. 1, s. 88-89

¹⁵⁶ V.I. Lenin: 'Sol Kanat' Komünizm - Bir Çocukluk Hastalığı, in: LCW Cilt 31, s. 85-86

¹⁵⁷ Bu konuda bkz. örneğin Michael Woodhouse ve Brian Pearce: Essays on History of Communism in Britain, New Park Publications, Londra 1975

"Seçim kampanyasına katılacak, komünizm için ajitasyon yapan bildiriler dağıtacak ve adayımızın olmadığı tüm seçim bölgelerinde seçmenleri İşçi Partisi adayına oy vermeye ve burjuva adayına karşı çıkmaya çağıracağız. Sylvia Pankhurst ve Gallagher yoldaşlar bunun komünizme ihanet ya da sosyal hainlere karşı mücadeleden vazgeçmek anlamına geldiğini düşünerek yanılıyorlar. Aksine, komünist devrim davası hiç kuşkusuz bundan kazançlı çıkacaktır. Şu anda İngiliz komünistleri kitlelere yaklaşmakta ve hatta onları dinlemekte bile zorlanıyorlar. Eğer bir komünist olarak ortaya çıkar ve onları Lloyd George'a karşı Henderson'a oy vermeye çağırırsam, beni kesinlikle dinleyeceklerdir. Ve sadece Sovyetlerin neden bir parlamentodan daha iyi olduğunu ve proletarya diktatörlüğünün neden Churchill diktatörlüğünden ("burjuva demokrasisi" tabelasıyla gizlenmiş) daha iyi olduğunu değil, aynı zamanda oyumla bunu da popüler bir şekilde açıklayabileceğim, Henderson'ı, ipin asılmış bir adamı desteklediği gibi desteklemek istiyorum; Henderson'lardan oluşan bir hükümetin kurulmasının yaklaşması haklı olduğumu kanıtlayacak, kitleleri benim tarafıma çekecek ve tıpkı Rusya ve Almanya'daki benzer ruhlarda olduğu gibi Henderson'ların ve Snowden'ların siyasi ölümünü hızlandıracaktır." ¹⁵⁸

Troçki daha sonra reformist kitle partileriyle ilgili olarak böyle bir yöntemi savunmaya devam edecekti. Komünistlerin reformistlere açık burjuva partilerinden daha iyi bir programa ya da politikaya sahip oldukları için ya da "ehven-i şer" oldukları için eleştirel destek verdiklerini vurguladı. Komünistlerin seçim alanında birleşik cephe taktiğini sadece reformistlerle işçi sınıfı arasındaki organik ilişki nedeniyle uygulamaları gerektiğini savundu. Aynı nedenle, İngiltere'deki merkezci ILP'yi, 1935'te Habeşistan'ı işgal etmesinin ardından İtalya'ya karşı emperyalist yaptırımlara karşı çıkan İşçi Partisi adaylarına eleştirel destek çağrısı yaptığında eleştirecekti.

"Hayır. Ekonomik yaptırımlar, eğer gerçekse, askeri yaptırımlara, savaşa yol açar. ILP'nin kendisi de bunu söylüyordu. ILP'nin kendisinin seçime girmediği yerlerde, tüm İşçi Partisi adaylarına ciddi destek vermeliydi. New Leader'da Londra biriminizin sadece yaptırım karşıtı İşçi Partisi adaylarını destekleme kararı aldığını okudum. Bu da doğru değildir. İşçi Partisi, yaptırımlardan yana ya da yaptırımlara karşı olduğu için değil, işçi sınıfı kitlelerini temsil ettiği için eleştirel bir şekilde desteklenmeliydi. Eleştirel desteğini geri çeken bazı ILP'lilerin yaptığı temel hata, savaş tehlikesinin reformizm değerlendirmemizde bir değişiklik gerektirdiğini varsaymaktı. Ancak Clausewitz'in söylediği ve Lenin'in sık sık tekrarladığı gibi, savaş siyasetin başka araçlarla devamıdır. Eğer bu doğruysa, sadece kapitalist partiler için değil Sosyal Demokrat partiler için de geçerlidir. Savaş krizi İşçi Partisi'nin bir işçi partisi olduğu gerçeğini değiştirmez, ki hükümet partisi böyle değildir. İşçi Partisi liderliğinin vaatlerini yerine getiremeyeceği, kitlelerin kendisine duyduğu güvene ihanet edeceği gerçeğini de değiştirmez. Barış zamanında işçiler Sosyal Demokrasiye güvenirlerse açıktan öleceklerdir; savaşta da aynı nedenle kurşunlardan öleceklerdir. Devrimciler, reformizmin iktidarda işçilerin temel ihtiyaçlarını karşılayabileceği varsayımıyla reformizme asla eleştirel destek vermezler. Elbette bir İşçi Partisi hükümetinin birkaç hafif geçici reform yapması mümkündür. Milletler Cemiyeti'nin ikincil meselelerle ilgili bir askeri çatışmayı ertelemesi de mümkündür - tıpkı bir kartelin ikincil ekonomik krizleri ancak daha büyük ölçekte yeniden üretmek üzere ortadan kaldırabilmesi gibi. Yani Cemiyet, küçük dönemsel çatışmaları ancak onları dünya savaşına genelleştirmek için ortadan kaldırabilir. Dolayısıyla, hem ekonomik hem de askeri krizler, kapitalizm varlığını sürdürdüğü sürece daha da patlayıcı bir güçle geri dönecektir. Ve biliyoruz ki Sosyal Demokrasi kapitalizmi ortadan kaldıramaz. Hayır, barışta olduğu gibi savaşta da ILP işçilere şunu söylemelidir: 'İşçi Partisi sizi kandırarak ve size ihanet edecek, ama siz bize inanmıyorsunuz. Pekala, deneyimlerinizi sizinle birlikte yaşayacağız, ancak hiçbir durumda kendimizi İşçi Partisi programıyla özdeşleştirmeyeceğiz. Morrison, Clynes, vs. işçilerin belli önyargılarını temsil etmektedir. ILP Clynes'i boykot etmeye çalıştığında sadece Baldwin'e değil Clynes'in kendisine de yardım etmiş olur. Eğer bu taktikte başarılı olursa, ILP Clynes'in ve İşçi Partisi hükümetinin seçilmesini engeller ve böylece kitleler

¹⁵⁸ V.I. Lenin: 'Sol Kanat' Komünizm - Bir Çocukluk Hastalığı, in: LCW Cilt 31, s. 88

önünde teşhir edilmelerini önler. İşçiler şöyle diyecektir: "Keşke Clynes ve Morrison iktidarda olsaydı, her şey daha iyi olurdu." 159

Troçki, Lenin'in devrimcilerin siyasi sonuçlarını işçi sınıfı kitlesinin sonuçlarıyla karıştırmama tavsiyesini tekrarladı.

"İşçi Partisi'nin iktidardaki geçmiş eylemleri ve mevcut gerici platformu ile zaten ifşa olduğu savunulmaktadır. Örneğin Brighton'da aldığı kararlar. Bizim için - evet! Ama kitleler için, İşçi Partisi'ne oy veren sekiz milyon kişi için değil." 160

Tam da devrimciler reformist partilere seçim desteğini programları için değil, işçi sınıfıyla ilişkileri için savunduklarından, genellikle küçük reformist ya da merkezci listelere seçim desteği vermiyoruz. Devrimci olmayan programları bize onları desteklemek için hiçbir neden vermiyor ve işçi sınıfı içinde kitlesel bir tabana sahip olmadıkları için, böyle bir taktik devrimcilerin devrimci olmayan işçilere ve ezilenlere yaklaşmasına yardımcı olmaz. Sonuç olarak, bu tür adaylara verilecek herhangi bir destek sadece onların politikalarına destek olarak yanlış yorumlanacaktır ki bu da komünistlerin asla veremeyeceği bir şeydir.

İşçilerin reformist partilerdeki yanlısalarının kolayca aşılabileceğine inanmanın aptallık olduğunda her zaman ısrar ettik. Bu, özellikle büyük bir devrimci partinin yokluğu ışığında doğrudur. Reformist partilerdeki bu yanlısaların uzun ömürlü olması, sosyal demokrat ve Stalinist partilerin işçi sınıfı içindeki tarihsel kökleriyle ilgilidir. Dolayısıyla, bu tür partiler hükümete girdiğinde bu yanlısalar otomatik olarak ortadan kalkmaz.

Ancak İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki birkaç on yıl boyunca durum böyle olsa da, son 10-15 yılda önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, reformist partilerin çoğu burjuva işçi partisi olmaktan çıkmamıştır, ancak işçi sınıfının bazı kesimlerinin bu partilerden önemli kopuşları olmuştur. Bu kopuşlar ya yeni partilerin kurulmasına ya da diğer daha küçük reformist partilerle birleşmelere yol açmıştır. Diğer durumlarda ise bu gelişme sadece seçimlerde daha yüksek oranda çekimser kalınmasıyla sonuçlanmıştır.

Yukarıda da söylediğimiz gibi, yeni bir işçi partisi sloganını yükseltmek, devrimcilerin geleneksel reformist partilere yönelik eleştirel seçim desteği taktiklerini bırakmaları gerektiği anlamına gelmez. İşçileri yeni bir parti inşa etme ihtiyacı konusunda uyarmak devrimcilerin görevidir. Bununla birlikte, bu süreç şekillenmediği sürece, seçim taktiklerimizde - bıkmış olmalarına rağmen - hala "ehven-i şer" olarak geleneksel reformist partiye oy veren işçilerle ilişki kurmak hala yararlı olabilir.

Bu nedenle *Tezlerimizde* genel olarak "*devrimci olmayan işçi partilerine eleştirel desteğin, sınıf bilinçli işçilerin reformist liderliklere ilişkin yanlısalarının üstesinden gelmelerine yardımcı olmak için meşru bir taktik olduğunu*" belirttik.

Aynı zamanda, reformist partilerin çürümesinin ve hükümette yer almaları nedeniyle suç ortağı oldukları kemer sıkma yanlısı, savaş yanlısı ve ırkçı politikalar ışığında giderek itibarsızlaşmalarının, işçi sınıfı tabanının bazı kesimleriyle bu türden kopuşları giderek daha fazla kıskırttığını da hesaba katmalıyız. Bu nedenle devrimciler, işçi sınıfının ilerici kesimlerinin hangi koşullar altında reformist partiyi burjuvazinin saldırılarına karşı direnmenin bir aracı olarak gördüklerini ve ne zaman bunun artık geçerli olmadığını ve bu işçilerin reformist partiden uzaklaşmayı tercih ettiklerini dikkatle incelemelidir.

159 Leon Troçki: Bir kez daha ILP (Kasım 1935), içinde: Troçki Yazıları 1935-36, s. 198-199

160 Leon Troçki: Bir kez daha ILP (Kasım 1935), içinde: Troçki Yazıları 1935-36, s. 199

İkinci durum, özellikle burjuva işçi partisi hükümetin bir parçası olduğunda ve işçi sınıfına yönelik ağır saldırıların - kemer sıkma programları, emperyalist savaşlar, ırkçı nefret, demokratik haklara yönelik saldırılar vb. uygulanmasında kırbaç ya da cellat olarak hizmet ettiğinde olasıdır. Örneğin Fransa'da Hollande 2015'te olağanüstü hal rejimini dayattığında ya da Avusturya'da 2016'da sosyal demokrat parti liderliğindeki hükümet mültecilere karşı sert yasalar çıkardığında böyle bir durum ortaya çıktı. Yeni milenyumun ilk on yılında Blair liderliğindeki İşçi Partisi Bush'un Ortadoğu'daki emperyalist savaş saldırılarının en güçlü destekçisi haline geldiğinde İngiltere'de de benzer durumlar yaşandı.

Bu gibi durumlarda devrimcilerin bu reformist partilerin seçimlerde desteklenmesi çağrısında bulunması yanlış olacaktır. Burada amaç daha ziyade bu partilerle bağlarını çoktan koparmış olan öncü işçilerle ilişki kurmaktır. Bu gibi durumlarda Marksistler ya ilerici işçilerin ve ezilenlerin mücadele arzusunu daha iyi yansıtan başka bir partiye eleştirel destek çağrısında bulunmalı ya da böyle bir parti seçimlere katılmazsa boş oy kullanma çağrısı yapmalıdır.

Yaklaşımımızı aşağıdaki örnekle açıklayalım. RCIT'in Avusturya şubesi, Ekim 2015'te Viyana'da yapılan bölgesel seçimlerde Sosyal Demokrat Parti (SPÖ) için kritik bir oy çağrısında bulundu. Açıkladığımız gibi - SPÖ'nün örgütlü işçi sınıfıyla olan geleneksel ilişkilerine ek olarak - pozisyonumuz, seçimlerden önceki haftalarda öncünün önemli kesimlerinin ve bir bütün olarak işçi sınıfının bu parti etrafında toplanmasına dayanıyordu. SPÖ'ye doğru bu kayışın nedenleri, bir yandan sağcı ırkçı FPÖ partisinin zafer kazanmasından duyulan korku, diğer yandan da SPÖ'nün sağcı ırkçıların göçmen karşıtı tutumunun tam tersine "Mültecilere kapımız açık" bir parti olarak konumlanmasıydı. SPÖ'nün oyların %39'undan fazlasını almasıyla bu değerlendirmemiz anketlerde de doğrulanmıştır.

Ancak Nisan 2016 Avusturya cumhurbaşkanlığı seçimlerinde SPÖ adayına artık kritik destek çağrısında bulunmadık. Bunun nedeni, Ekim 2015 seçimlerini takip eden dönemde SPÖ'nün politikasını taban tabana değiştirmesi ve -hükümet koalisyonunun lider partisi olarak- sert bir mülteci karşıtı politika uygulamasıydı. Sonuç olarak, SPÖ'nün öncüleri ve eski seçmenlerinin büyük bir kısmı partiden uzaklaşmış ve bunun sonucunda SPÖ adayı oyların sadece %11'ini alarak bu parti için tarihi bir düşüş yaşamıştır.¹⁶¹

RCIT'in Avusturya şubesinin sosyal demokrat aktivistlere yönelik birleşik cephe taktiğini uygulamada bazı başarılı deneyimleri olduğunu da belirtmek isteriz. Örneğin 2014 sonbaharında şubemiz, Viyana'daki en büyük ve en proleter şubeden sosyal demokrat gençlik örgütü aktivistlerinin çoğunu bünyesine kattı.¹⁶²

Başka bir deyişle, devrimciler seçim taktiklerini, işçi sınıfının öncü kesimlerinin siyasi gelişiminin ve geleneksel reformist partilerden kopmaya hazır olup olmadıklarının dikkatli bir şekilde incelenmesiyle ilişkilendirmelidir. Bu durum, işçi sınıfı kesimlerinin geleneksel reformist partilerden kopma şansının daha yüksek olduğu, sınıf çelişkilerinin hızlandığı bir durumda özellikle önemlidir.

Öte yandan, devrimciler işçi sınıfı ile reformist partiler arasındaki dinamik ilişkiyi de dikkatle analiz etmelidir; çünkü belirli koşullar altında işçi sınıfının ilerici kesimleri sağcı, neoliberal bir saldırıya karşı bir savunma hattı oluşturmak amacıyla sosyal demokrasi ya da Stalinizm bayrağı altında bir kez daha toplanabilir.

¹⁶¹ Bu konuda RCIT Avusturya Bölümünün aşağıdaki açıklamalarına bakınız: Österreich: In der Stichwahl: Jetzt Massenproteste organisieren und erneut ungültig wählen, 29.4.2016, <http://www.thecommunists.net/home/deutsch/bp-stichwahl-2016-austria/>; Österreich: Wahlaufruf zu den Bundespräsidentenwahlen 2016: Ungültig wählen, Widerstand organisieren! 21.4.2016, <http://www.thecommunists.net/home/deutsch/bp-wahl-2016-austria/>; Wien Wahlen 2015: Sieg und Niederlage im selben Zuge, 13.10.2015, <http://www.thecommunists.net/home/deutsch/wahlanalyse-2015/>

¹⁶² Bu Avusturya hakkında bkz: Yeni bir İşçi Örgütü Kurucu Konferansı, 11.11.2014, <http://www.thecommunists.net/rcit/austria-roter-widerstand/>

VII. Emperyalist Ülkelerde Devrimci Taktikler ve Küçük Burjuva Popülist Partiler

Bu bölümde son yıllarda ortaya çıkan yeni bir olguyu, emperyalist ülkelerde küçük burjuva popülist partilerin ortaya çıkışını nasıl değerlendireceğimizi tartışacağız. Bununla Respect gibi göçmenlerin ve ulusal ve etnik azınlıkların direnişinin önemli ölçüde (küçük burjuva) siyasi ifadesi olan partileri kastetmiyoruz. Daha ziyade, Bölüm IV'te kısaca karakterize ettiğimiz İspanya'daki *Podemos* gibi partileri kastediyoruz.

Marksistler İspanya'da *Podemos* için Eleştirel Seçim Desteği Çağrısı Yapmalı mı?

Birleşik Cephe Taktiği üzerine Tezlerimizde, eleştirel seçim desteğinin "emperyalist ülkelerdeki yeni küçük burjuva popülist partilere de uygulanabileceğini" belirtmiştik. Bu noktada, Respect gibi partiler açısından böyle bir taktiğin uygulanabilirliğini tartışmış ve doğrulamıştık (bu konuda daha fazla bilgi için bkz. aşağıda Bölüm VIII). Ancak burada, böyle bir taktiğin İspanya'daki *Podemos* gibi yeni küçük burjuva popülist partiler için de meşru olup olmayacağını tartışacağız.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi *Podemos*, 2011 yılında güçlü bir rol oynayan *Indignados* hareketinin içinden çıkan yeni bir partidir. İşsizlik ve sosyal gerileme ile karşı karşıya olan alt orta sınıf arasında güçlü bir desteğe sahip. Aynı zamanda işçi sınıfının bazı kesimleri arasında da önemli bir desteğe sahip. Bu durum sadece destekçilerinin sosyal yapısına değil aynı zamanda siyasi gündemlerine de yansımaktadır. *Podemos* asgari ücret, konut kirası ve kişisel borçlar gibi sosyal konulara yüksek öncelik vermektedir.

Mevcut durumda Marksistlerin *Podemos*'a eleştirel bir seçim desteği çağrısı yapmasının ilkeli bir tutum olacağını düşünüyoruz. *Podemos* hem işçi sınıfıyla birleşme yönünde ilerleyen alt orta sınıf kesimlerinin ilerici protestosunu hem de son derece bürokratikleşmiş ve hain resmi liderliklerden (PSOE, UGT ve CCOO liderlikleri) memnun olmayan işçilerin protestosunu yansıtmaktadır. *Podemos*'un bu özelliği, üye sayısının mümkün olan en kısa sürede hızla artması - partinin 2014'teki kuruluşundan bu yana yaklaşık 400.000 üyeye ulaşması - Ocak 2015'te 100.000'den fazla kişinin katıldığı kitlesel gösterileri ve işçi sınıfı bölgelerindeki şubelerinin büyümesi ile vurgulanmıştır. Ayrıca, parti işçi sınıfı bölgelerinde önemli bir seçim desteği almaktadır.

Aynı anda iki burjuva işçi partisinin var olduğu doğrudur - sosyal demokrat PSOE ve eski Stalinist IU. Ancak PSOE yaygın olarak (ve doğru bir şekilde) egemen sınıfın partisi olarak görülmektedir. Sonuç olarak, işçi sınıfının en dinamik kesimleri PSOE'den uzaklaşmıştır. Aynı zamanda militan proletaryanın dinamizmini yansıtan başka partiler varken, böyle bir partiye eleştirel seçim desteği çağrısı yapmak korkakça, sağcı bir oportünizm olacaktır.

PSOE'nin aksine IU, hiçbir zaman ulusal bir koalisyon hükümetinin parçası olmadığı için tarihsel olarak kapitalist sistemin yönetimiyle uyumlu olmamıştır. CCOO ile olan bağlantıları sayesinde örgütlü işçi sınıfı ile bazı organik bağlarını korumaktadır, ancak bu bağlar son yıllarda zayıflamıştır (sendikaların kendilerinin zayıflamasıyla birlikte). IU, PSOE'ye kıyasla işçi sınıfının militan kesimleriyle daha fazla ilişki içindedir. Bu nedenle IU'ya yönelik eleştirel seçim desteği geçmiş yıllarda meşru bir taktik olmuştur.

Ancak IU, sayıları giderek artan militan işçileri ve alt orta sınıftan insanları kendine çekmeyi başaramadı ve bu da partinin önemli bir seçim kaybı yaşamasına neden oldu. Son seçimlerde (Aralık 2015) IU oyların

sadece %3,7'sini aldı. Ancak bu durum gelecekte potansiyel olarak değişebilir.

Doğal olarak *Podemos* örneğinin bir istisna olduğundan şüphe duyulmamalıdır. Genel olarak Marksistler emperyalist ülkelerdeki seçim taktiklerini ya işçi partilerine ya da ezilen katmanları (ulusal azınlıklar, göçmenler) temsil eden küçük burjuva partilerine yönlendirirler. Ancak İspanya'da *Podemos*'a yönelik eleştirel seçim desteğinin meşru olduğu bir durum yaratan bir dizi faktörün bir araya geldiğine tanık oluyoruz. Bu faktörler arasında 2011 yılında güçlü *Indignados* hareketinin ortaya çıkması; IU'nun işçilerin ve alt orta sınıfın radikalleşmiş kesimlerini kendine çekmekte başarısız olması; ve buna paralel olarak *Podemos*'un bu kesimlerin radikal değişim arzusunu yansıtan bir parti olarak başarılı bir şekilde kurulması yer almaktadır.

Dahası, *Podemos* gibi partilerin istikrarsız ve geçici bir olgu olduğunu anlamak önemlidir. Küçük burjuva karakteri ve yerleşik kitle örgütleriyle kurumsallaşmış bağlarının olmaması, *Podemos*'un karakterinin önemli bir süre boyunca şu anki haliyle kalmasını pek olası kılmıyor. Aksine, partinin ya sağa kayması ve böylece aktif üyelerinin çoğunu kaybetmesi ya da bir kanadın daha da sola kaymasıyla bir bölünme yaşaması çok daha muhtemeldir. Halihazırda Pablo Iglesias etrafındaki çoğunluk ile Mandelci "*Antikapitalistler*" Teresa Rodríguez ve Miguel Urbán'ın başını çektiği iki azınlık ve post-Marksist ve küreselleşme karşıtı entelektüel Íñigo Errejón etrafında şekillenen diğer azınlık arasında var olan bölünmeler göz önüne alındığında, bir bölünme kesinlikle söz konusu değildir.¹⁶³

1930'larda ABD'de Troçkistler ve Çiftçi-İşçi Partisi (FLP)

Podemos'a yönelik taktiklerimizin Marksistlerin emperyalist ülkelerdeki taktiklerinin bir yeniliği olduğunun tamamen farkındayız. Bununla birlikte, taktikimizin tarihsel emsalleri olmadığını düşünüyoruz.

Yukarıda ana hatlarıyla belirttiğimiz gibi, Lenin ve Bolşevikler, yoksul köylülüğe dayanan ancak işçi sınıfının bazı kesimlerinden de destek alan S.R. partisine seçim desteği vermeyi meşru görüyorlardı.¹⁶⁴ Bolşeviklerin birçok kez belirttiği gibi, o dönemde Rusya geri kalmış da olsa emperyalist bir ülkedeydi.¹⁶⁵ Ancak, 1917'den önce Rusya hala burjuva-demokratik devrimini tamamlamadığı ve yarı-feodal ekonomik yapıların yanı sıra mutlakiyetçi bir devlet aygıtına sahip olduğu için bunun yararlı bir örnek olmadığı iddia edilebilir.

¹⁶³ Bu konuda bkz. örneğin François Sabado: *Podemos - eine neue Bewegung*, Referat auf einer Veranstaltung der "Société Louise Michel" (Mai 2015, Paris)

¹⁶⁴ S.R.'nin sosyal yapısı hakkında yapılan değerli bir araştırmaya göre, partinin aktivistlerinin neredeyse %50'si işçi ya da zanaatkârdı. (Maureen Perriea: 1917'den önce sosyalist-devrimci partinin toplumsal bileşimi ve yapısı, in: *Soviet Studies* Cilt 24, Sayı 2, 1972, s. 241)

¹⁶⁵ Rus emperyalizminin doğasını daha önce çeşitli belgelerde tartışmıştık. Örneğin Michael Pröbsting'in çeşitli çalışmalarına bakınız: Lenin'in Emperyalizm Teorisi ve Rusya'nın Büyük Güç Olarak Yükselişi. Lenin'in Emperyalizm Teorisi Işığında Günümüz Emperyalistler Arası Rekabetin Anlaşılması ve Yanlış Anlaşılması Üzerine. Rusya'nın Emperyalist Karakterini İnkâr Eden Eleştirmenlerimize Bir Yanıt Daha, Ağustos 2014, <http://www.thecommunists.net/theory/imperialism-theory-and-russia/>; Büyük Bir Emperyalist Güç Olarak Rusya. Rus Tekelci Sermayesinin ve İmparatorluğunun Oluşumu - Eleştirmenlerimize Bir Yanıt, 18 Mart 2014, in: *Revolutionary Communism* No. 21, <http://www.thecommunists.net/theory/imperialist-russia/>; Büyük Emperyalist Güçler Olarak Rusya ve Çin. RCIT'nin Analizinin Özeti, 28 Mart 2014, in: *Devrimci Komünizm* No. 22, <http://www.thecommunists.net/theory/imperialist-china-and-russia/>; Büyük Emperyalist Güçler Olarak Rusya ve Çin Üzerine Daha Fazla Bilgi. Chris Slee (Sosyalist İttifak, Avustralya) ve Walter Daum'a (LRP, ABD) Yanıt, 11 Nisan 2014, in: *Devrimci Komünizm* No. 22, <http://www.thecommunists.net/theory/reply-to-slee-on-russia-china/>

Ancak okuyucuları başka bir örneğe de yönlendiriyoruz: ABD'deki *Çiftçi-İşçi Partisi* (FLP). FLP bazı eyaletlerde (örneğin Minnesota) kitlesel bir parti olarak varlığını sürdürüyordu. Yoksul çiftçilerin örgütü olan *Partizan Olmayan Birlik* gibi bir dizi çiftçi örgütünün yanı sıra yerel sendikalardan da oluşuyordu. FLP Minnesota'da 1918'den 1942'ye kadar birçok ABD kongre üyesinin yanı sıra senatör seçimlerini de defalarca kazandı. Ayrıca FLP'nin adayları 1931 ve 1939 yılları arasında Minnesota valisi olarak seçilmiştir (Floyd B. Olson, Hjalmar Petersen ve Elmer A. Benson).

Kısacası, FLP bir işçi partisi değil, bir "*çiftçi ve işçi partisi*", yani sınıflar arası bir parti ya da başka bir deyişle küçük burjuva popülist bir partiydi.

Ancak somut koşullar altında bu popülist parti, işçilerin ve küçük çiftçilerin iki egemen kapitalist partiden (Demokratlar ve Cumhuriyetçiler) önemli bir kopuşunu temsil ediyordu. Bu koşullar altında ABD'li Troçkistler 1930'larda FLP'ye yönelik özel taktikler geliştirdiler. Bu taktikler, FLP'ye girmenin ve içeriden devrimci bir hizip oluşturmanın yanı sıra bu partiye kritik seçim desteği çağrısını da içeriyordu. ¹⁶⁶ Farrell Dobbs, Teamsters mücadelesiyle ilgili bir kitabında şöyle yazmaktadır:

"Bu benzersiz koşullarla karşı karşıya kalan Amerika Komünist Birliği (Troçkist örgütünün o zamanki adı, Ed.) Minnesota'daki siyasi çalışma için özel bir politika şekillendirdi ve FLP'nin kamu görevlerine aday olanlara eleştirel destek verilebileceğine karar verdi. Bu, seçim kampanyalarında kapitalist rakiplerine karşı desteklenebilecekleri anlamına geliyordu; ancak sandıkta bu desteğe FLP'nin reformist programının ve seçilmiş temsilcilerinin izlediği siyasetin eleştirisi eşlik edecekti." ¹⁶⁷

Bu yaklaşımın bir başka tezahürü de Troçki'nin ABD'de bir işçi ve köylü hükümetini savunması ve bunu reformist ve halkçı işçi ve köylüler arasında bir köprü kurmak amacıyla bir geçiş sloganı olarak somutlaştırmasıydı: "*Lewis, Green ve LaFollete hükümeti için*". İlk ikisi merkezi sendika liderleriydi ve ikincisi birçok küçük çiftçi arasında güçlü bir takipçisi olan bir popülistti.

"Bize göre bu, proletarya diktatörlüğüne götürür. İşçilere ve çiftçilere diyoruz ki: Lewis'in başkan olmasını istiyorsunuz, bu onun programına bağlı. Lewis artı Green artı çiftçilerin temsilcisi olarak La Follette mi? Bu da programa bağlı. Programı somutlaştırmaya, daha kesin hale getirmeye çalışıyoruz, o zaman işçi ve çiftçi hükümeti, çiftçilere önderlik eden bir proletarya hükümeti anlamına gelir." ¹⁶⁸

Özetle, belirli koşullar altında devrimciler, 1930'larda ABD'li Troçkistlerin yaptığı gibi, emperyalist ülkelerde bile küçük burjuva popülist partilere karşı birleşik cephe taktiğini -seçim desteği ve girişçilik de dahil olmak üzere- uygulamalıdır.

Bir Karşılaştırma Tartışması: 1980'ler ve 1990'larda Yeşil Partiler

¹⁶⁶ Minnesota'daki FLP'nin, sendikaların ve Troçkistlerin çalışmalarının kapsamlı bir incelemesi Farrell Dobbs'un dört cildinde bulunabilir: Teamster İsyanı, Teamster Gücü, Teamster Politikası ve Teamster Bürokrasisi (hepsi 1972-1977 yılları arasında Pathfinder Press'te yayınlanmıştır). Ayrıca bakınız Kristoffer Smemo: The Politics of Labor Militancy in Minneapolis, 1934-1938; Massachusetts Üniversitesi 2014.

¹⁶⁷ Farrell Dobbs: Teamsters Politics, Monad Press, New York 1975, s. 64, ayrıca bkz. s. 110-111

¹⁶⁸ Leon Troçki İşçi Partisi Üzerine: Sosyalist İşçi Partisi Liderleriyle 1938'de Yapılan Tartışmanın Stenografik Raporu, İşçi Birliği tarafından yayınlanmıştır, Bulletin Yayınları 1968, s. 14, ayrıca bkz. www.marxists.org. Troçki bu fikri 29 Temmuz 1938'de ABD'li yoldaşlarla yaptığı bir başka tartışmada da tekrarlamıştır. (Bkz. Leo Trotzki: "Für eine Arbeiter- und Bauernregierung", in: Leo Trotzki: Der Todeskampf des Kapitalismus und die Aufgaben der Vierten Internationale, Arbeiterpresse Verlag, Essen 1997, s. 197 [Bu belgenin İngilizcesine ulaşamadık])

1980'ler ve sonrasında Almanya, Avusturya ve diğer ülkelerde ortaya çıkan Yeşil partilerle bazı paralellikler kurulabilir. Elbette gerçekten de bazı paralellikler var. Yeşiller 1980'lerin başında hem çevre hem de barış hareketinden ortaya çıktı. Biz -önceki örgütümüzde- Yeşilleri ilk dönemlerinde her zaman küçük burjuva partileri olarak nitelendirdik. Büyük ölçüde ilerici küçük burjuva örgütleri olsalar da - başlangıçta Almanya ve Avusturya'da eski Maocular ve diğer solcular tarafından güçlü bir şekilde domine edildiler - işçi hareketiyle hiçbir zaman bağlantıları olmadı. Dahası, işçi sınıfının yakıcı ekonomik sorunlarına hiçbir şekilde yönelmediler: ücretler, barınma, sosyal yardımlar; bu konuların hiçbiri Yeşil partilerin siyasetinde hiçbir zaman rol oynamadı.

Daha önceki analizlerimizde de belirttiğimiz gibi, Yeşiller - başlangıçtaki "radikal" dönemlerinin ardından - ilerici küçük burjuva partilerinden açık burjuva liberal partilere dönüştüler. O zamandan bu yana, birçok ülkede çok sayıda bölgesel ve ulusal koalisyon hükümetinin parçası oldular.

Bu noktada bizi ilgilendiren soru şudur: Marksistler için Yeşiller'in ilerici küçük burjuva partileri olduğu 1980'lerdeki ilk dönemlerinde onlara seçimlerde eleştirel destek vermek meşru olur muydu?

Cevabımız açık ve net bir HAYIR'dır. Tanım gereği küçük burjuva partilerinin pek çok farklı çeşidi vardır. Sağcı şovenist partilerin yanı sıra, "*Korsanlar*" olarak adlandırılan küçük burjuva protesto partilerinin çeşitli biçimleri de vardır. İtalya'da popüler komedyen Beppe Grillo liderliğindeki *Beş Yıldız Hareketi* var - yozlaşmış parlamenter sisteme yönelik saldırıları ırkçı göçmen karşıtı pozisyonlarla birleştiren popülist bir parti ve Avrupa Parlamentosu'nda İngiliz sağcı ırkçı UKIP partisi ile bir ittifak. *Küçük burjuvazi ve orta sınıfın işçi sınıfına yönelik ilerici bir siyasi seferberliğini* temsil etmedikleri için bu partilerden herhangi birine eleştirel seçim desteği vermek Marksistler için tamamen ilkesizlik olacaktır.

Bu durum 1980'lerde Yeşil partiler için de geçerliydi ve siyasi gündemlerine (işçi sınıfının yakıcı sosyal ve ekonomik sorunlarını göz ardı ederek) ve seçmen destek tabanlarına da yansımıştı. Üniversitelerde ve orta sınıf bölgelerinde bir miktar destek kazanmayı başarsalar da, işçi sınıfı bölgelerinde her zaman ortalamanın çok altında oy sonuçları elde ettiler.

Bu farklı gelişmenin (*Podemos* ile karşılaştırıldığında) nesnel bir sosyal-ekonomik temeli de var. Yeşiller ilerici bir küçük burjuva partisi olarak ortaya çıkıp büyüdüğünde, büyük çoğunluğu oluşturan orta sınıf müreffeh bir gelecekle karşı karşıyaydı. Bugün, kapitalizmin 2008'de başlayan tarihi krizi göz önüne alındığında, bu durum dramatik bir şekilde değişti. Bugün orta sınıfın önemli kesimleri işsizlik ve ciddi sosyal gerileme ile karşı karşıya. Bu nedenle *Podemos*'un asgari ücret, konut kiralari ve kişisel borçlar gibi konuları siyasi gündeminin odağına koyarak işçilerin yanı sıra alt orta sınıf kesimlerini de kendine çekmesi şaşırtıcı değildir.

Özetlemek gerekirse: RCIT genel olarak emperyalist ülkelerdeki küçük burjuva partilere seçim desteği verilmesini reddetmektedir. *Podemos* örneği, yeni tarihsel dönemin özgül koşulları ve İspanya'daki siyasi yapı nedeniyle bir istisnadır (*Indignados* hareketi, IU'nun işçilerin ve alt orta sınıfın radikalleşmiş kesimlerini çekmemesi, vb.)

VIII. Birleşik Cephe Taktiği ve Emperyalist Ülkelerdeki Ulusal Azınlıkların ve Göçmenlerin Kurtuluş Mücadelesi

Tezlerimizde, küçük burjuva milliyetçi güçlerin emperyalist ülkelerdeki ulusal ya da etnik azınlıklar ve göçmenler arasında etkili bir rol oynadığının sıklıkla görüldüğünü belirtmiştik. Birkaç örnek vermek gerekirse: 1960'ların sonu ve 1970'lerin başında ABD'deki *Kara Panterler*; bugün #BlackLiveMatters hareketine katılan çok sayıda güç; ABD'deki Porto Rikolu milliyetçiler; 1998'e kadar İngiliz işgaline karşı mücadeleleri sırasında Kuzey İrlanda'daki *Sinn Fein* ve *IRA*; Bask Ülkesi'ndeki *Herri Batasuna*; ve İspanya Devleti'nde Katalonya'daki *Candidatura d'Unitat Popular* (CUP).

Ulusal / Etnik Azınlıkların ve Göçmenlerin Demokratik Konularda Mobilizasyonunun Artırılması

Emperyalist devletle karşı karşıya gelen küçük-burjuva milliyetçi güçlere eleştirel destek vermek bizim geleneksel tutumumuz olmuştur. Bu nedenle Britanya'daki öncül örgütümüz *Workers' Power*, geleneksel olarak İngiliz işgaline karşı İrlanda ulusal kurtuluş mücadelesinin başında duran *Sinn Fein* ve *IRA*'nın desteklenmesi çağrısında bulunmuştur. Birleşik cephe taktiğinin bu uygulaması, seçimlerde *Sinn Fein*'e kritik destek verilmesini de içeriyordu. ¹⁶⁹ Doğal olarak bu taktik, *Sinn Fein/IRA*'nın Gerry Adams etrafındaki liderliğinin 1998'de *Hayırlı Cuma Anlaşmasını* imzalayarak İngiliz emperyalizmine teslim olmasıyla sona erdi.

Emperyalist ülkelerde ezilen ulusların - yani ulusal ve etnik azınlıkların (göçmenler dahil) - kurtuluş mücadelelerinin önemi göz önüne alındığında, böyle bir yaklaşımın genelleştirilmesi gerektiği açıktır. ¹⁷⁰Emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfı içinde göçmenlerin payının artması, ırkçılığın ivme kazanması, polis devletinin ve bonapartist yönetim biçimlerinin yaygınlaşması, demokratik haklara yönelik saldırılar - tüm bunlar ulusal baskıya karşı mücadelenin (ve genel olarak demokratik haklar için mücadelenin) 21. yüzyılın başlarında hızla siyasi sınıf mücadelesinin temel konularından biri haline gelmesini sağlamaktadır. Sürekli devrim teorisinin emperyalist ülkelerdeki geçerliliği üzerine hazırladığımız kitapçıkta da belirttiğimiz gibi, bugün demokrasi sorununun zemin kazanmasına tanık oluyoruz.

¹⁷⁰"Dolayısıyla, 19. yüzyılda demokrasi kapitalizm öncesi soylular, mutlakiyetçi bürokrasi ve oportünist burjuvazi tarafından bastırılmaya ya da tehdit edilmeye devam ederken, bugün emperyalist teknelci sermaye ve onun yarı-sömürge ülkelerdeki uşakları tarafından tehdit edilmektedir. Evet, bugün emperyalist ülkelerde yarı-feodal üretim biçimleri yoktur, ancak bu kapitalizmin "saf" hale geldiği anlamına gelmez. Bunun yerine karşı karşıya olduğumuz şey çürüyen, çürümüş emperyalist kapitalizmdir. Böyle bir sistem yeni çelişkiler yaratır ve uzun süredir var olan çelişkileri şiddetlendirir. Emperyalist burjuvazinin gerici saldırısı hızlandıkça, acil ve demokratik talepleri emperyalist ülkelerdeki sürekli devrim programının giderek daha önemli bir parçası haline getirmektedir." ¹⁷⁰

¹⁶⁹ Bu konuda bkz. örneğin, *Workers' Power: The British Left and the Irish War*, Londra 1983; Matt Docherty: İrlanda cumhuriyetçiliği bir çıkmazda, in: *Troçkist Enternasyonal* No. 11 (1993)

¹⁷⁰ Michael Pröbsting: Günümüzde Emperyalist Ülkelerde Demokrasi Mücadelesi. Marksist Sürekli Devrim Teorisi ve Emperyalist Metropoller İçin Geçerliliği, Ağustos 2015, in: *Devrimci Komünizm* No. 39, s. 12, <http://www.thecommunists.net/theory/democracy-vs-imperialism/>

Troçki'nin emperyalizmin tamamen gerici rolüne ilişkin ifadesi son derece önemlidir: "*Emperyalizm, sermayenin eski ana ülkelerinde demokrasiyi yok ederken, aynı zamanda geri kalmış ülkelerde demokrasinin yükselişini engeller.*"¹⁷¹

Daha önce de belirtildiği gibi, ezilen ulusların küçük burjuva milliyetçileri son yıllarda İspanyol devletinde önemli bir rol oynamıştır. Bir diğer önemli gelişme de ABD'deki göçmen işçilerin (çoğunlukla Latinler) yasadışı göçmenlerin hakları için mücadele eden siyasi hareketidir. Bu hareket Mart ve Mayıs 2006 arasında kitlesel protestolara yol açmış ve o yılın 1 Mayıs'ında yapılan genel grev bu protestoların doruk noktası olmuştur.¹⁷²

Son 15 yılda Avrupa'daki en önemli siyasi hareketlerden biri, 2003'teki Irak savaşıyla birlikte büyük bir kitlesel fenomen haline gelen savaş karşıtı hareket olmuştur. O dönemde milyonlarca göçmen -özellikle de Müslüman kökenliler- kitlesel gösterilere katılmıştır. Daha sonra da yüksek oranda Müslüman göçmenin katıldığı kitlesel protestolar düzenlenmeye devam etmiştir. Bunlar çoğunlukla 2008/09, 2010 (İsrail'in Gazze Özgürlük Filosu'na saldırısı), 2012 ve 2014'teki Gazze savaşları sırasında Filistin'le dayanışmaya odaklanmıştır. Buna göçmen örgütlerinin Arap Devrimi'yle (özellikle Suriye ve Mısır için) dayanışma amacıyla gerçekleştirdikleri çok sayıda eylemi de eklemek gerekir. Ayrıca göçmenlerin yanı sıra ulusal ve etnik azınlıklar da son 15 yılda polis şiddeti ve ırkçılığa karşı eylemlerde önemli bir rol oynamıştır.

Tüm bu hareketlenmeler, Avrupa ve Kuzey Amerika'daki demokratik ve anti-emperyalist mücadeleler için göçmen örgütlerinin önemini ortaya koymuştur.

RCIT Avusturya Bölümünün Deneyimi

Bu nedenle Marksistler için birleşik cephe taktiğini bu örgütlere uygulamak zorunlu olmuştur. RCIT'in Avusturya seksiyonu bunu uzun yıllardır yapmaktadır. Filistin ve Arap Devrimi ile dayanışmanın yanı sıra emperyalist savaflara karşı faaliyetlere her zaman aktif olarak katıldık. Tüm merkezilerin aksine, merkeziler tarafından "geri kalmış" olarak görülen göçmenlere ve onların örgütlerine yönelik kibirli sosyal-emperyalist yaklaşımı reddediyoruz - ve böylece solun neredeyse tamamen beyaz, orta sınıf bileşimi ve sosyal-emperyalist küçük burjuva önyargılarına uyumuyla kelimenin siyasi anlamında ne kadar geri olduğunu unutuyoruz!¹⁷³ Biz bu olguyu reformist ve merkezci solun "aristokratizmi" olarak adlandırıyoruz. Sadece Avusturya solunun değil, Türk ve Kürt göçmen solunun da emperyalist savaflara karşı ve Filistin ve Arap Devrimi ile dayanışmaya yönelik bu hareketleri her zaman görmezden geldiğini belirtmek gerekir.¹⁷⁴

¹⁷¹ Leon Troçki: *Marxism In Our Time* (1939), <https://www.marxists.org/archive/trotsky/1939/04/marxism.htm>

¹⁷² Bu konuda bkz. örneğin Kent Paterson: *On Yıl Sonra 1 Mayıs: Reflections on the Legacies of Immigrant Spring*, 1 Mayıs 2016, <http://www.cipamericas.org/archives/18667>; Pamela Constable: *Latinos Unite to Turn Fear Into Activism - Pr. William'in Yasadışı Göçmenlere İlişkin Politikası Boykot Çağrısı ve Diğer Eylemlere Yol Açtı*, Washington Post, 28 Temmuz 2007

¹⁷³ Lenin'in Menşeviklerin de benzer saldırılarına maruz kaldığını hatırlatalım. Menşevikler Bolşevikleri, proletaryanın birincil müttefiki olan "geri kalmış" yoksul köylülüğe yönelmek yerine, sözde çok daha "eğitilmiş" ve "ilerici" olan liberal kent burjuvazisiyle ittifak arayışına girdikleri için kınamışlardır. Ne eski ne de yeni Menşeviklerin anlamadığı şey, belirli bir toplumsal katman ya da sınıfın karakterini değerlendirirken en önemli meselenin kültürel görüşleri ya da ideolojik önyargıları değil, kapitalist toplumdaki nesnel sınıfsal konumları olduğu şeklindeki Marksist ilkedir. Eğer bir katman egemen sınıfla çatışmaya girerse belirleyici olan bu ikincisidir. Marksistler için önemli olan da budur, insanların hem kendilerini hem de başkalarını kandırmak için kullandıkları ideolojik ifadeler değil.

¹⁷⁴ PKK Kürt kitleler arasında baskın bir rol oynarken, Türk solu Türk göçmenler arasında sadece zayıf köklere sahiptir.

Dahası, anti-Siyonist pozisyonlarımız, Arap Devrimi ile dayanışmamız ve işçi sınıfının alt katmanlarına (göçmenler de dahil olmak üzere) yönelik pratik yönelimimizin birleşimi, reformist ve merkez solun çoğu kesiminin yanı sıra burjuva devletin de örgütümüze karşı keskin bir düşmanlık beslemesine neden oldu. Bu durum, bir yandan devletin Avusturya seksiyonu liderlerini yargılama girişimlerine -örneğin Johannes Wiener (2012/13'te) ve Michael Pröbsting'i (2016'da) yargılama girişimleri-, diğer yandan da sosyal demokrat ve Stalinist gençlik örgütlerinin Siyonist üyelerinin yanı sıra otonom çevrelerin gösterilerde bize fiziksel saldırı girişimlerine yol açtı. ¹⁷⁵

Bir diğer sonuç ise Viyana Üniversitesi tarafından yayınlanan ve Komünist Parti'nin eski bir öğrenci örgütü üyesi tarafından kaleme alınan iftira dolu akademik tezdin: "*İsrail Çocukları Öldürüyor! RKOB ve (Neue) Linkswende örneği üzerinden Avusturya'daki sosyalist ve anti-emperyalist gruplarda antisiyonizm ve antisemitizm*" başlıklı akademik tezdin. ¹⁷⁶

Doğal olarak çalışmalarımızda bir dizi engelle karşılaştık. Komünistler olarak başlangıçta göçmen kitlelerin güvensizliği ve liderlerinin düşmanlığıyla karşılaştık. Ancak, düzenli olarak eylemlerine aktif bir güç olarak katıldık ve birçok göçmenin güvensizliğinin üstesinden gelmeyi başardık. Gösterilerinde ve mitinglerinde kürsüden konuşmamıza izin vermek istemeyen göçmen örgütlerinin liderleriyle çeşitli cesur taktikler ve çatışmalara girmek zorunda kaldık. Ancak, yavaş yavaş bazı göçmen toplulukları arasında itibar kazanmayı başardık ve bu da onların etkinliklerine birçok kez davet edilmemize ve hatta onlara hitap etmemizin istenmesine yol açtı. Aynı zamanda, propagandamızda, aynı göçmen toplulukları arasında güçlü bir etkiye sahip olan çeşitli burjuva ve küçük burjuva güçlere yönelik siyasi eleştirilerimizi gizlemeye çalışmadık.

Bazı göçmen toplulukları nezdinde itibarımızın artmasına ilişkin bir örnek aşağıdaki gibi gerçekleşmiştir: 2 Şubat 2015 tarihinde Viyana'da sağcı ırkçıların küçük bir mitingine karşı neredeyse tüm merkeziler ve sol-reformistlerden oluşan geniş bir ittifak tarafından başlatılan kitlesel bir gösteri düzenlendi. Bunların arasında önde gelen güçler - sosyal demokrat gençlik ve üniversite öğrenci örgütleri ile Stalinistler - RCIT'in Avusturya şubesini böyle bir gösterinin konuşmacı platformundan dışlama konusunda birleşmişlerdi. Ne yazık ki, güçlü Müslüman göçmen örgütlerine iki konuşmacı belirleme hakkını saklı tutmak zorunda kaldılar. Merkezilerin ve sol-reformistlerin şaşkınlığı ve dehşeti karşısında, Müslümanlar genç bir Mısırlı kardeşi ve RCIT'in Uluslararası Sekreteri Michael Pröbsting'i aday gösterdiler! Müslüman örgütler elbette Pröbsting yoldaşın bir komünist ve ateist olduğunun farkındaydı, ancak son 15 yıldır ırkçılık ve emperyalizm karşıtı konularda yürüttüğümüz dayanışma çalışmaları sayesinde ciddi aktivistler olarak ün kazandık. ¹⁷⁷

Birkaç göçmen örgütü 2015 yazında Viyana'daki belediye seçimleri için bir liste oluşturduğunda, bazı göçmen örgütleri bizi listeye katılmaya davet etti. Sonunda proje başarısız oldu çünkü bazı burjuva göçmen

¹⁷⁵ Bkz. örneğin Devrimci Komünist Örgüt LIBERATION tarafından 2016 1 Mayıs'ında Viyana'da düzenlenen çokuluslu, enternasyonalist gösteriye ilişkin Rapor (Resimler ve Videolarla), <http://www.thecommunists.net/rcit/report-may-day-2016-in-austria/>; RCIT: Filistin'le Dayanışma İçin Adli Kovuşturmayı Durdurun! Avusturya Devletine Michael Pröbsting Hakkındaki Suçlamaları Düşürme Çağrısı! Nisan 2016, <http://www.thecommunists.net/rcit/solidarity-proebsting/>; RCIT: Zafer! RKOB Sözcüsü ve Filistin Dayanışma Aktivisti Johannes Wiener hakkındaki suçlama düşürüldü! 10.1.2013, <http://www.thecommunists.net/worldwide/africa-and-middle-east/solidarity-with-wiener-won/>

¹⁷⁶ Tina Sanders: "Kindermörder Israel!" Antizionismus und Antisemitismus in sozialistischen und antiimperialistischen Gruppen in Österreich anhand der Beispiele RKOB und (Neue) Linkswende"; yazarla yapılan söyleşiye de bakınız: Die Linkswende in antisemitische Stereotype - Ein Gespräch mit Tina Sanders, 25. März 2016, <http://www.semiosis.at/2016/03/25/die-linkswende-in-antisemitische-stereotype/>

¹⁷⁷ Bu konuda Avusturya'ya bakınız: Kitlesel Gösteri Müslüman Göçmenlere Karşı Sağcı İrkçi Yürüyüşü Durdurdu, RCIT Avusturya Bölümü Raporu (Fotoğraf ve Videolarla), 4.2.2015, <http://www.thecommunists.net/rcit/austria-mass-demo-against-islamophobia/>

liderler bu listeye hakim olmayı başardı ve projeyi militan demokratik bir yönelimden liberal-oportunist bir yöne doğru yönlendirdi. Sonuç olarak biz bu projede yer almadık. ¹⁷⁸ Bununla birlikte, bu gelişme yıllar içinde kazandığımız itibarı da yansıtıyordu.

İlkesel olarak devrimcilerin, göçmenlerin ırkçılığa karşı ve hakları için verdikleri mücadeleyi yansıtan yeni siyasi güçlerin oluşumunu teşvik etmesi ve desteklemesi gerektiğini düşünüyoruz. Dahası, devrimciler böyle bir sürece, ezilenlerin mücadelesinin en yakıcı meselelerine odaklanan devrimci bir perspektifle katkıda bulunmalıdır. Ayrıca, göçmenleri eşit ortaklar olarak kabul etmeye hazır olan işçi hareketinin ilerici kesimlerini de listeye dahil etmek için listeyi genişletmeye çalışmalıdırlar.

Tüm bu deneyimler, komünistlerin göçmen örgütleriyle sistematik bir birleşik cephe çalışması yürütmesinin gerçekten mümkün olduğunu göstermektedir. Dahası, işçi sınıfının bu kesimlerine yönelmemiz, örgütlerimize önemli oranda göçmen katmamıza da yardımcı oldu.

Böyle bir yönelim Bolşevik-Komünistler olarak bizim için hayati önem taşımaktadır çünkü yalnızca işçi sınıfının çıkarları için mücadele eden değil, aynı zamanda işçilerle birlikte ve işçiler aracılığıyla mücadele eden bir örgüt inşa etmenin son derece önemli olduğunu düşünüyoruz. Doğal olarak, işçilerden bahsederken üst, ayrıcalıklı tabakaları - işçi aristokrasisini - değil, sınıfın büyük çoğunluğunu, yani Komintern'in deyimiyile "kitlesele proleter unsurları" kastediyoruz.

Başka bir deyişle, gerçek bir devrimci örgüt, emperyalist ülkelerde göçmenlerin önemli bir kesimi oluşturduğu işçi sınıfının alt ve orta katmanlarına yönelmelidir. Böyle bir yönelime duyulan ihtiyacı ve bunun Marksist klasiklerin yazılarında nasıl temellendirildiğini birçok kez açıkladık. ¹⁷⁹ Burada kendimizi Leon Troçki'den sadece bir alıntıyla sınırlayacağız:

"Amerikan işçi partilerinin, sendika örgütlerinin ve benzerlerinin karakteristik özelliği aristokratik karakterleridir. Bu oportünizmin temelidir. Kendilerini kapitalist toplumda yerleşik hisseden vasıflı işçiler, burjuva sınıfının zencileri ve vasıfsız işçileri çok düşük bir seviyede tutmasına yardımcı olur. Partimiz, entelektüellerin, yarı-entelektüellerin, vasıflı işçilerin ve gerçek kitlelerden neredeyse izole edilmiş çok yakın bir çevre oluşturan Yahudi işçilerin yeri olarak kalırsa yozlaşmaktan kurtulamaz. Bu koşullar altında partimiz gelişemez - yozlaşır. Bu büyük tehlikeyi gözümüzün önünde tutmalıyız. Birçok kez, partinin her üyesinin, özellikle de altı aylık bir süre boyunca partiye birer işçi üye kazandıramayan entelektüellerin ve yarı-entelektüellerin, sempatizan konumuna indirgenmesini önerdim. Zenci sorununda da aynı şeyi söyleyebiliriz. AFL ile başlayan eski örgütler, işçi aristokrasisinin örgütleridir. Partimizin de aynı çevrenin bir parçasıdır, zencilerin en çok sömürüldüğü temel sömürülen kitlelerin değil. Partimizin şimdiye kadar Zenci sorununa yönelmemiş olması çok kaygı verici bir belirtidir. Eğer işçi aristokrasisi oportünizmin temeli, kapitalist topluma uyumun kaynaklarından biri ise, o zaman en çok ezilen ve ayrımcılığa uğrayanlar işçi sınıfının en dinamik çevresidir. Zencilerin bilinçli unsurlarına, tarihsel gelişme tarafından işçi sınıfının öncüsü olmaya çağrıldıklarını söylemeliyiz. Yüksek tabakalar üzerinde fren görevi gören nedir? Onların devrimci olmalarını engelleyen ayrıcalıklar, konforlardır. Zenciler için böyle bir şey söz konusu değildir. Belirli bir tabakayı dönüştürebilecek, onu cesaret ve fedakarlık konusunda daha yetenekli hale getirebilecek şey nedir? Zencilerde yoğunlaşmıştır. Eğer SWP'de biz bu tabakaya giden yolu bulamıyorsak, o zaman buna hiç layık değiliz demektir. Sürekli devrim ve geri kalan her şey sadece bir yalan olur." ¹⁸⁰

¹⁷⁸ Bkz: RCIT'in Avusturya Bölümü Viyana Belediye Seçimlerinde Aday Olacak, 5 Eylül 2015, <http://www.thecommunists.net/rcit/rcit-vienna-elections/>

¹⁷⁹ Bkz. örneğin Michael Pröbsting: Teori ve Pratikte Devrimci Partinin İnşası. Bolşevizm için 25 Yıllık Örgütlü Mücadelenin Ardından Geriye ve İleriye Bakmak, RCIT, Viyana 2014, s. 44-49, s. 94-99 ve s. 103-110.

¹⁸⁰ Leon Troçki: Plans for the Negro Organisation (1939); içinde: Leo Troçki: Siyah Milliyetçiliği ve Kendi Kaderini Tayin

Britanya: Çoğunlukla Ulusal / Etnik Azınlıklara ve Göçmenlere Dayalı Küçük Burjuva Popülist Bir Parti Olarak Respect

Bu potansiyel gelişmelerin daha ayrıntılı bir örneği, İngiltere'de George Galloway liderliğindeki *Respect* partisidir. Daha önce de belirtildiği gibi, bu küçük burjuva popülist parti - bazı seçim bölgelerinde - göçmen topluluklar ile ulusal ve etnik azınlıklar arasında önemli ölçüde destek kazanmayı başarmıştır. Ne yazık ki, Britanya'daki öncül örgütümüz *Workers' Power*, *Respect*'in işçi sınıfının en ezilen kesimlerinin demokratik ve anti-emperyalist mücadelesinin radikal bir siyasi ifadesi olarak önemini görmezden geldi. Sonuç olarak, bu partiye kritik seçim desteği vermeyi reddetti ve *Respect* içinde herhangi bir giriş çalışması yapmayı düşünmedi. Bu açıkça bir hataydı. Bize göre, *Respect* adaylarına kitleler arasında kök saldıkları bölgelerde kritik seçim desteği vermek meşrudur. Sonuç olarak, Britanya'daki RCIT, 2015 parlamento seçimlerinde Bradford West'ten aday olan *Respect* lideri George Galloway için kritik bir seçim desteği çağrısında bulundu.

Respect'in 2004'te kurulmasından sonraki ilk yıllarda *Respect*'e giriş taktiğinin doğru olup olmayacağını geçmişe bakarak tartışmak anlamsızdır. Böyle bir kararın mutlaka birçok somut koşula bağlı olması gerekirdi. Ancak devrimcilerin göçmenler ve ulusal ve etnik azınlıklarla daha güçlü bağlar kurmalarına yardımcı olabileceği için bunu yapmaları kesinlikle ilkesizlik *olmazdı*.

Yararlı Bir Analoji: Troçki ABD'deki Siyah Azınlık Örgütleri Üzerine

Göçmen örgütlerine yönelik devrimci stratejimiz ve birleşik cephe taktiğinin uygulanması, Troçki'nin ABD'deki siyah azınlığın kurtuluş mücadelesine yaklaşımına dayanmaktadır. Troçki'nin fikirleri en gelişmiş haliyle siyah devrimci C.L.R. James ile 1939 yazında yaptığı tartışmalarda ifade edilmiştir.

Bu tartışmalarda C.L.R. James ve Troçki, Dördüncü Enternasyonal'in ABD-Amerika seksiyonunun siyahlar için bir kitle örgütü kurmak üzere nasıl inisiyatif alabileceği konusunda bazı fikirler geliştirdiler. Siyah halk kitlelerinin tarihsel ezilmişliklerinin bir sonucu olarak siyasi "geri kalmışlıklarını" dikkate aldılar. Troçki şöyle dedi:

*"Projeniz siyaset öncesi okul gibi bir şey yaratacak. Gerekliliği belirleyen nedir? İki temel gerçek: Zencilerin büyük kitlelerinin geri kalmış ve ezilmiş olması ve bu baskının o kadar güçlü olması ki bunu her an hissetmek zorunda olmaları; bunu Zenciler olarak hissetmeleri. Bu duyguya siyasi ve örgütsel bir ifade kazandırmanın yolunu bulmalıyız. Almanya'da ya da İngiltere'de bu tür yarı-siyasi, yarı-ticaret-sendikası ya da yarı-kültürel örgütler kurmadığımızı söyleyebilirsiniz; biz de kendimizi Birleşik Devletler'deki gerçek Zenci kitlelerine uyarlamamız gerektiğini söyleriz."*¹⁸¹

Ayrıca, bir burjuva partisinin (ABD'nin Demokrat Partisi gibi) üyesi olsa bile, seçimlerde devrimci olmayan bir siyah örgütün adayını desteklemenin mümkün olduğunu düşünmüştür.

Üzerine, s. 61-62

¹⁸¹ Leon Troçki: *Bir Zenci Örgütü* (1939); içinde: Leo Trotsky: *Siyah Milliyetçiliği ve Kendi Kaderini Tayin Üzerine*, s. 53

"Bu, tıpkı onların bizden sorumlu olmadığı gibi bizim de sorumlu olmadığımız başka bir örgütle ilgili bir sorundur. Eğer bu örgüt belli bir aday çıkarırsa ve biz de parti olarak kendi adayımızı çıkarmamız gerektiğini düşünürsek, bunu yapmaya hakkımız var. Eğer zayıfsak ve örgütün bir devrimciyi seçmesini sağlayamıyorsak ve onlar da bir zenci Demokrati seçerlerse, Demokratla değil ama zenciyle savaşmaktan kaçındığımızı dair somut bir deklarasyonla adayımızı geri çekebiliriz. Beyazların adaylığına karşı zencilerin adaylığının, her ikisi de aynı partiden olsa bile, zencilerin eşitlik mücadelesinde önemli bir faktör olduğunu düşünüyoruz; ve bu durumda onları eleştirel bir şekilde destekleyebiliriz. Bazı durumlarda bunun yapılabileceğine inanıyorum." ¹⁸²

Troçki'nin düşüncelerinin bugün emperyalist ülkelerdeki göçmen örgütlerine yönelik Marksist strateji için son derece uygun olduğunu düşünüyoruz. Bu tür örgütlere, özellikle ırkçılığa ve devlet baskısına karşı ortak mücadelelerde ve dayanışma faaliyetlerinde (örneğin Arap Devrimi ve Filistin kurtuluş mücadelesi ile) yer almaları için birleşik cephe temelinde yaklaşılmalıdır. Böyle bir strateji devrimciler için emperyalist metropollerdeki işçi sınıfının en alt ve en ezilen katmanlarına yakınlaşmak açısından hayati önem taşımaktadır.

Excuse: Tüm Ezilen Sınıfların Öncüsü Olarak Partinin Rolü Üzerine Lenin

Birçok Marksist arasında, devrimcilerin yalnızca işçilerin mücadelesiyle ilgilenmesi, diğer ezilen sınıflarla ilgilenmemesi gerektiği yönünde yaygın bir yanlış anlama vardır. Böyle bir düşünce Marksist klasiklerin öğretileriyle tamamen çelişmektedir.

Marksizmin tüm anlayışı, kapitalizmin basitçe ekonomik bir sistem olmadığı ve siyaset, toplum, ideoloji vb. unsurların onun uzantıları olduğu anlayışına dayanır. Daha ziyade, bu farklı yönler karşılıklı olarak birbirlerini etkilerken, doğal olarak - Friedrich Engels tarafından daha önce vurgulandığı gibi - belirleyici yön nihayetinde ekonomidir.

"Ekonomik koşulları, son tahlilde tarihsel gelişmeyi belirleyen koşullar olarak görüyoruz. (...) Ancak burada gözden kaçırılmaması gereken iki nokta vardır: a) Siyasi, hukuki, felsefi, dini, edebi, sanatsal vs. gelişme ekonomik gelişmeye dayanır. Ancak bunların her biri de diğerlerine ve ekonomik temele tepki verir. Bu, ekonomik durumun neden olduğu ve tek başına aktif olduğu, diğer her şeyin ise sadece pasif bir etki olduğu anlamına gelmez; daha ziyade, son tahlilde, her zaman üstün gelen ekonomik gerekliliğe dayanan karşılıklı bir eylem vardır." ¹⁸³

Sonuç olarak, Marksistler sınıf mücadelesinin yalnızca ekonomik düzeyde değil, aynı zamanda siyasi, ideolojik, kültürel vb. diğer tüm düzeylerde de yürütülmesi gerektiğini anlarlar. Engels 1874 yılında *Almanya'da Köylü Savaşı* adlı kitabına yazdığı önsözde buna işaret etmiştir:

"Alman işçilerinin, içinde buldukları durumun avantajlarını ender rastlanan bir anlayışla kullandıkları söylenmelidir. Bir işçi hareketi var olduğundan beri ilk kez, mücadele üç yönüyle -teorik, politik ve ekonomi-pratik (kapitalistlere karşı direniş)- uyum içinde ve birbiriyle bağlantılı olarak ve sistematik bir şekilde yürütülmektedir. Alman hareketinin gücü ve yenilmezliği tam da bu eşmerkezli saldırıda yatmaktadır." ¹⁸⁴

¹⁸² Leon Troçki: Plans for the Negro Organisation (1939); içinde: Leo Troçki: Siyah Milliyetçiliği ve Kendi Kaderini Tayin Üzerine, s. 68

¹⁸³ Friedrich Engels: W. Borgius'a mektup, 25 Ocak 1894, içinde: MECW Cilt 50, s. 265 (Vurgular orijinalindedir)

¹⁸⁴ Friedrich Engels: Almanya'da Köylü Savaşı (1874) için 1870 tarihli Önsöze Ek, in: MECW Cilt 23, s. 631

Böyle bir yaklaşım ancak devrimcilerin kapitalist sınıflı toplumun *tüm* çelişkilerini hesaba katmaları ve bunları kapsamlı bir devrimci stratejiye entegre etmeleri halinde garanti altına alınabilir. Alman Bolşevik-Leninistlerin 1938'de düzenlenen Dördüncü Enternasyonal'in kuruluş kongresinin hazırlık belgelerinden birinde işaret ettikleri gibi, Troçki'nin *Geçiş Programı*'nın ardındaki düşünce de buydu.¹⁸⁵

Lenin, devrimcilerin diğer sınıfların egemen sınıf tarafından ezilmesini görmezden gelmemesi, aksine buna karşı da mücadele etmesi ve bunu proleter kurtuluş mücadelesine bağlaması gerektiğini vurguladı. Proleter olmayan tüm sınıfları "gerici" olarak nitelendiren indirgemeci ekonomistleri sert bir dille kınamıştır.

*"Proletarya, temel amacı sosyalist toplumun örgütlenmesi amacıyla siyasi iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesi olan bağımsız siyasi işçi partileri kurmak için çaba göstermelidir. Proletarya diğer sınıfları ve partileri "tek bir gerici kitle" olarak görmemeli; aksine, tüm siyasi ve toplumsal yaşama katılmalı, gerici sınıflara ve partilere karşı ilerici sınıfları ve partileri desteklemeli, mevcut sisteme karşı her devrimci hareketi desteklemeli, ezilen her milliyetin veya ırkın, zulüm gören her dinin, haklarından mahrum bırakılan cinsiyetin vb. çıkarlarını savunmalıdır."*¹⁸⁶

Buradan Bolşeviklerin sadece proletarya arasında değil, diğer ezilen sınıf ve katmanlar arasında da sistematik propaganda ve ajitasyon yürütme zorunluluğu ortaya çıkmaktadır.

*"Bunun hala Sosyal-Demokrasi olmadığı, Sosyal-Demokrat'ın idealinin sendika sekreteri değil, nerede ortaya çıkarsa çıksın, halkın hangi tabakasını ya da sınıfını etkilerse etkilesin, zorbalık ve baskının her tezahürüne tepki gösterebilen halkın kürsüsü olması gerektiği çok güçlü bir şekilde savunulamaz; Tüm bu tezahürleri genelleştirebilen ve polis şiddetinin ve kapitalist sömürünün tek bir resmini üretebilen; proletaryanın kurtuluşu için mücadelenin dünya-tarihsel önemini herkes ve herkes için açıklığa kavuşturmak amacıyla sosyalist inançlarını ve demokratik taleplerini herkesin önünde ortaya koymak için ne kadar küçük olursa olsun her olaydan yararlanabilen."*¹⁸⁷

Lenin, proleter olmayan ezilen katmanların bu tür mücadeleleri için birkaç somut örnek vermiştir:

"Tartıştığımız nokta, otokrasinin devrilmesine çeşitli toplumsal katmanların olası ve gerekli katılımıydı; ve eğer "öncü" olmak istiyorsak, bu "çeşitli muhalif katmanların faaliyetlerine" rehberlik etmek yalnızca bizim elimizde değil, aynı zamanda bizim kaçınılmaz görevimizdir. Sadece öğrencilerimiz ve liberaller vs. "kendilerini siyasi rejimimizle yüz yüze getiren mücadeleyle" kendileri ilgilenmeyecektir; polis ve otokratik hükümetin yetkilileri bunu her şeyden önce göreceklerdir. Ama eğer "biz" ön saflarda yer alan demokratlar olmak istiyorsak, sadece üniversitedeki ya da Zemstvo'daki vb. koşullardan memnun olmayanların düşüncelerini, tüm siyasi sistemin değersiz olduğu fikrine yönlendirmeyi

¹⁸⁵ Okuyucuları mükemmel bir belge olan *"Thesen zum Aufbau der IV. Internationale"* başlıklı mükemmel belgeye yönlendiriyoruz. Dördüncü Enternasyonal'in liderlerinden Walter Held tarafından kaleme alınan bu belge, 23 Ağustos 1937'de *"Almanya Uluslararası Komünistleri"* nin (IKD) göçmen konferansında tartışılıp kabul edildi ve aylık gazetesi *"Unser Wort"* (No. 1 (85), Ocak 1938) tarafından yayınlandı. Troçki bu metne konferans için bir hazırlık belgesi olarak atıfta bulundu (bkz: Troçki ile Tartışmalar: I - Uluslararası Konferans, 20 Mart 1938, in: Troçki Yazıları 1937-38, S.283). Fikir zenginliğine rağmen, bu belge Alman dilinde hiçbir zaman geniş bir dağıtım alamadı. (Günther Hillmann tarafından derlenen *Selbstkritik des Kommunismus*, Rowohlt Verlag, Hamburg 1967, s. 143-154'te yayınlanmıştır). Bu belgeyi birkaç yıl önce teorik dergimizde yeniden yayınlamıştık. (Unter der Fahne der Revolution No. 4, <http://www.thecommunists.net/publications/farev-4/>) Bildiğimiz kadarıyla bu belge hiçbir zaman İngilizceye çevrilmemiştir.

¹⁸⁶ V. I. Lenin: Rus Sosyal-Demokratlarının Protestosu (1899), içinde: LCW 4, s. 177

¹⁸⁷ V. I. Lenin: Ne Yapmalı? (1902), içinde: LCW Cilt 5, s. 423. Lenin aynı kitapta şunları da belirtmektedir: *"Elbette asıl önemli olan, halkın tüm katmanları arasında propaganda ve ajitasyondur. (...) Ayrıca bir demokrasi dinlemek isteyen tüm toplumsal sınıfların temsilcilerini toplantılara çağırmanın yollarını ve araçlarını bulmalıyız; çünkü pratikte "Komünistlerin her devrimci hareketi desteklediğini", bu nedenle sosyalist inançlarımızı bir an bile gizlemeden tüm halkın önünde genel demokratik görevleri açıklamak ve vurgulamak zorunda olduğumuzu unutan bir Sosyal-Demokrat değildir. Pratikte, her genel demokratik sorunu gündeme getirme, vurgulama ve çözme konusunda herkesten önde olma yükümlülüğünü unutan bir sosyal-demokrat olamaz."* (V. I. Lenin: Ne Yapmalı? (1902), içinde: LCW Cilt 5, s. 425)

kendimize görev edinmeliyiz. Partimizin önderliğinde, tüm muhalif kesimlerin mücadeleye ve Partimize tam destek vermesini mümkün kılacak şekilde çok yönlü bir siyasi mücadele örgütlenme görevini üstlenmeliyiz. Sosyal-Demokrat pratik işçilerimizi, bu çok yönlü mücadelenin tüm tezahürlerine rehberlik edebilecek, doğru zamanda harekete geçen öğrenciler, hoşnutsuz Zemstvo halkı, öfkeli dini tarikatlar, kırgın ilkökul öğretmenleri vb. için "olumlu bir eylem programı dikte edebilecek" siyasi liderler olarak eğitmeliyiz." ¹⁸⁸

Doğal olarak, bugün devrimciler "Zemstvo halkı" ile değil, ezilen milliyetler, kadın mücadelesi vb. ile ilgileneceklerdir. Ancak, küçük burjuva üniversite öğrencilerinin protestoları, Avrupa'daki Müslüman göçmenler gibi ezilen dini azınlıklar gibi Lenin'in diğer örnekleri hala geçerlidir.

Lenin, proleter olmayan ezilen katmanların protestolarına verilen desteği, devrimci sınıf mücadelesini sulandıracağı gerekçesiyle reddeden ekonomist eleştirmenleri kınamıştır:

"Ama eğer hükümetin gerçekten ülke çapında teşhirini örgütlemeyi üstlenmemiz gerekirse, o zaman hareketimizin sınıf karakteri ne şekilde ifade edilecektir? (...) Cevap çok yönlüdür: Biz sosyal-demokratlar bu ülke çapındaki teşhirleri örgütleyeceğiz; ajitasyonun gündeme getirdiği tüm sorunlar, Marksizmin kasıtlı ya da kasıtsız çarpıtmalarına taviz verilmeksizin, tutarlı bir sosyal-demokrat ruhla açıklanacaktır; Çok yönlü siyasi ajitasyon, tüm halk adına hükümete saldırıyı, proletaryanın devrimci eğitimini ve siyasi bağımsızlığının korunmasını, işçi sınıfının ekonomik mücadelesine rehberlik etmeyi ve proletaryanın artan sayılarını uyandıran ve kampımıza getiren sömürücüleriyle olan tüm kendiliğinden çatışmalarından yararlanmayı ayrılmaz bir bütün halinde birleştiren bir parti tarafından yürütülecektir."

189

Bazıları Lenin'in bu yaklaşımının sadece burjuva-demokratik devrim yaşamamış geri kapitalist ülkeler için geçerli olduğuna itiraz etmektedir. Bu da tamamen saçmalıktır. Lenin, Marksistlerin ekonomik alanın dışındaki baskıyı ya da emperyalist ülkelerdeki proleter olmayan katmanların baskısını görmezden gelmemesi gerektiği konusunda son derece açıktı.

Emperyalist ülkelerde demokrasi sorunu kitapçığımızda da belirttiğimiz gibi, emperyalist burjuvazi içinde bulunduğumuz dönemde şovenizme, militarizme ve bonapartizme nasıl hız vermekte ve bu nedenle demokratik haklar için mücadeleye özel bir önem atfetmektedir.

Lenin'in kendisi zaten buna işaret etmiştir: "Bu yeni ekonominin, tekelci kapitalizmin (emperyalizm tekelci kapitalizmdir) siyasi üstyapısı, demokrasiden siyasi gericiliğe geçiştir. Demokrasi serbest rekabete karşılık gelir. Siyasi gericilik ise tekele karşılık gelir. Rudolf Hilferding Finans Kapital'de haklı olarak "Finans kapital özgürlük için değil tahakküm için çabalar" der. Dış politikayı iç politikaya karşı koymak bir yana, "dış politikayı" genel politikadan ayırmak bile temelden yanlıştır, Marksist ve bilimsel değildir. Emperyalizm hem dış hem de iç politikada demokrasinin ihlaline, gericiliğe yönelir. Bu anlamda emperyalizm, sadece taleplerinden biri olan ulusal kendi kaderini tayin hakkının değil, genel olarak demokrasinin, tüm demokrasinin tartışmasız 'olumsuzlanmasıdır'." ¹⁹⁰

¹⁸⁸ V. I. Lenin: Ne Yapmalı? (1902), içinde: LCW Cilt 5, s. 428. Birkaç sayfa sonra Lenin şunları ekler: "Eğer görevimizin hoşnutsuzluğun her tezahürünü kullanmak ve ne kadar küçük olursa olsun her protestoyu bir araya getirip en iyi şekilde değerlendirmek olduğunu anlamazsak, sadece ismen "politikacı" ve Sosyal-Demokrat oluruz (gerçekte çok sık olduğu gibi). Bu, milyonlarca emekçi köylünün, zanaatkârın, küçük esnafın vb. nitelikli herhangi bir sosyal-demokratın konuşmasını her zaman hevesle dinleyeceği gerçeğinden tamamen ayrıdır. Gerçekten de, hakların eksikliğinden ve zorbalıktan hoşnutsuz olan ve bu nedenle en acil genel demokratik ihtiyaçların sözcüsü olarak sosyal-demokratların propagandasına açık olan bireylerin, grupların veya çevrelerin olmadığı tek bir sosyal sınıf var mıdır?" (V. I. Lenin: Ne Yapmalı? (1902), içinde: LCW Cilt 5, s. 430)

¹⁸⁹ V. I. Lenin: Ne Yapmalı? (1902), içinde: LCW Cilt 5, s. 432

¹⁹⁰ V.I. Lenin: Marksizm ve Emperyalist Ekonomizmin Bir Karikatürü (1916); içinde: LCW 23, s. 43 (Vurgular Orijinalde)

Örneğin Lenin, 1920'de Komintern'in İkinci Kongresi için tarım sorunu üzerine hazırladığı karar taslağında, devrimcilerin sadece sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde değil, emperyalist ülkelerde de küçük köylülerin mücadelesini desteklemesi gerektiğini vurgulamıştır.

"Kent proletaryasının mücadeleye çekmesi ya da her halükarda kazanması gereken kırsal çalışan ve sömürülen insanları, tüm kapitalist ülkelerde şu sınıflar tarafından temsil edilir: birincisi, tarım proletaryası, (...), ikincisi, küçük toprak parçalarını işleyen yarı-proleterler ya da köylüler, yani, geçimlerini kısmen tarımsal ve endüstriyel kapitalist işletmelerde ücretli işçi olarak, kısmen de ailelerinin geçiminin sadece bir kısmını sağlayan kendi topraklarını ya da kiraladıkları toprakları işleyerek sağlayanlar. (...), üçüncüsü, küçük köylülük, yani ya mülk sahibi ya da kiracı olarak, ailelerinin ve çiftliklerinin ihtiyaçlarını karşılamalarını sağlayan küçük toprak parçalarına sahip olan ve dışarıdan işgücü kiralamayan küçük ölçekli çiftçiler. (...) Yukarıda sayılan üç grup birlikte ele alındığında, tüm kapitalist ülkelerdeki kırsal nüfusun çoğunluğunu oluşturmaktadır. Bu nedenle proleter devrimin başarısı sadece şehirlerde değil, kırsal kesimde de tam anlamıyla güvence altındadır. (...) [T]üm ülkelerde, hatta en gelişmiş ülkelerde bile inanılmaz derecede ezilmiş, parçalanmış, ezilmiş ve yarı barbar varoluş koşullarına mahkum edilmiş olan kırsal nüfusun sayılan üç kategorisi ekonomik, sosyal ve kültürel olarak sosyalizmin zaferiyle ilgileniyor olsa da, Ancak devrimci proletarya siyasi iktidarı kazandıktan sonra, ancak büyük toprak sahipleri ve kapitalistlerle kararlı bir şekilde mücadele ettikten sonra ve ancak bu ezilen insanlar pratikte kendilerine yardım edecek, önderlik edecek ve doğru yolu gösterecek kadar güçlü ve sağlam örgütlü bir liderleri ve şampiyonları olduğunu gördükten sonra devrimci proletaryaya kararlı bir destek verebilirler." ¹⁹¹

Lenin'in yaklaşımı Komintern'in hem İkinci hem de Dördüncü Kongrelerinde tarım sorununa ilişkin kararlarında benimsendi. ¹⁹² Bu, 1914'teki çöküşüne kadar yoksul köylüleri büyük ölçüde görmezden gelen II. Enternasyonal'in 1914'teki çöküşüne kadar Batı Avrupa'daki yoksul köylülüğü büyük ölçüde görmezden gelen ve dolayısıyla onları proletaryanın müttefiki olarak kazanmayı başaramayan geleneğinden önemli bir kopuşu temsil ediyordu. ¹⁹³

Troçki bu yaklaşımı, sadece bir örnek vermek gerekirse, 1934'te yazdığı *Fransa için Eylem Programı*'nda da sürdürdü:

"Proleter devlet, sömürülen köylülere olduğu kadar kent ve kır işçilerine de dayanmalıdır. Programımız işçi sınıfının olduğu kadar büyük kırsal kitlelerin de ihtiyaçlarına cevap vermektedir." ¹⁹⁴

Elbette, eski emperyalist ülkelerde köylülük hem sayısal olarak hem de görelî toplumsal ağırlığı bakımından büyük ölçüde azalmıştır. Bugün köylülük bu bölgelerdeki sınıf mücadelesinde merkezi bir rol oynamıyor. ¹⁹⁵ Bunun yerine, bugün eski emperyalist ülkelerde maaşlı orta katmanların alt tabakaları önemli bir rol oynamaktadır. Buna bir de ezilen özel katmanların (kadınlar, göçmenler, gençler, ulusal azınlıklar vb.)

¹⁹¹ V. I. Lenin: Tarım Sorunu Üzerine Ön Taslak Tezler. Komünist Enternasyonal'in İkinci Kongresi için (1920), in: LCW Cilt 31, s. 152-156. Bu konuda ayrıca Lenin'in Tezler'inde övdüğü Polonyalı komünist Julian Marchlewski'nin Lenin'in Tezleri için yaptığı hazırlık çalışmasına bakınız: Julian Marchlewski: Die Agrarfrage und die Welt Revolution, in: Die Kommunistische Internationale, No. 12 (1920), s. 89-97

¹⁹² Bkz: İkinci Komintern Kongresi (1920) tarafından kabul edilen Tarım Sorunu Üzerine Tezler; Komünist Enternasyonal: Dördüncü Komintern Kongresi tarafından kabul edilen Tarım Eylem Programı: İkinci Kongre tarafından kabul edilen Tarım Tezlerinin Uygulanmasına İlişkin Direktifler (1922), her iki belge de şu kitapta çoğaltılmıştır: Jane Degras: The Communist International 1919-1943. Belgeler, Cilt I 1919-1922, sırasıyla s. 155-161 s. 394-398

¹⁹³ Lenin'in Tarım sorunu üzerine düşüncelerinin gelişimine dair faydalı bir genel bakış için bkz: Esther Kingston-Mann: Lenin and the problem of Marxist Peasant Revolution, Oxford University Press, 1983

¹⁹⁴ Leon Troçki: A Program of Action for France (1934), içinde: Writings of Leon Trotsky 1934-35, Pathfinder Press, New York, 1974, s. 25

¹⁹⁵ Bu elbette bu katmanların tamamen önemsiz hale geldiği anlamına gelmiyor. Örneğin Fransız köylülerinin periyodik protestolarına bakınız.

önemli mücadelelerini ekleyin. - Bunların çoğu işçi sınıfının bir parçasıdır. Lenin ve Troçki'nin yazılarına yaptığımız bu atıflarla göstermeye çalıştığımız şey, Marksistlerin kendilerini sadece işçilerin mücadelesini desteklemekle sınırlamadıkları, aynı zamanda proleter olmayan sınıfların burjuvaziye karşı protestolarını da destekleyerek onları proletaryanın müttefiki olarak kazanmaya çalıştıklarıdır. Bu sadece yarı-sömürge ülkeler için değil, aynı zamanda emperyalist devletler için de geçerlidir. Doğal olarak bugün bu müttefikler Lenin ve Troçki dönemindekilerden farklı olabilir. Ancak temel meseleler değişmemiştir.

Marksistlerin bu konudaki yaklaşımı çeşitli sol-reformistlerden temelde şu şekilde ayrılmaktadır: sol sosyal demokratlar, *Avrupa Sol Partisi*, vb. proletaryanın kendisini orta katmanların entelektüel temsilcilerinin küçük burjuva programına tabi kıldığı orta katmanlarla ittifak kurmaya çalışmaktadır. Sonuç olarak sol-reformistler, işçi sınıfının -orta sınıf entelektüellerinin liderliği aracılığıyla- burjuvaziye tabi olduğu bir halk cephesi inşa etmiş olurlar.

Buna karşılık Bolşevik-Komünistler de orta katmanlarla bir ittifak kurmaya çalışırlar, ancak bu ittifakta proletarya hegemonik bir rol oynar. Burjuvaziye karşı proleter mücadeleyi ilerleterek ve orta katmanların entelektüel temsilcilerinin küçük burjuva fikirlerine karşı savaşarak orta katmanların alt tabakalarını kazanmayı arzularlar.